הארץ

75 אג' יום ג' ד' באייר תשמ"ו, 13 במאי 1986 VOL. 68/20382 MAY 13 1986

סוריה מכינה עמדות טנקים בדרום לבנון

ההיערכות הגנתית אך משמשת נקודת־מוצא נוחה למיתקפה

מאת סופרי "הארץ"

מקורות צבאיים אישרו אתמול, כי הצבא הסורי החל באחרונה בה־פירת ביצורים ומחפורות לטנקים בדרום בקעת הלבנון. פעולות הביצורים בהיקף נרחב מתבצעות בקצב מהיר באזור, שפינה צה"ל בגזרה המזרחית של דרום לבנון. בשלב הזה טרם איישו הסורים את המחפורות החדשות.

מקורות בכירים מסרו, כי עבודות הביצורים אינן מחייבות בשלב הזה תגובה צבאית ישראלית. לדברי אותם מקורות, עוקב צה"ל בעירנות אחר העבודות של הצבא הסורי.

אנשי האו"ם: הכל שגרתי בגבול ישראל־סוריה

בריגדיר גבריאל יאויל, מפקד כו־חות האו"ם ברמת הגולן, אמר אתמול, כי אין שום סימנים, או פעי־לות בלתי שגרתית, משני עברי הגבול ברמת הגולן.

רדיו מונטה קרלו מסר, כי הצבא הסורי מרכז כוחות בדרום לבנון לעבר הגבול הישראלי. הרדיו טען, כי מקור הידיעות בישראל.

איזווסטיה: ישראל ריכזה טנקים הצבא סדיר בדרום לבנון

העיתון הסובייטי איזווסטיה הקדיש אתמול מאמר ל"התקפות" של ישראל נגד מדינות ערב, וטען כי טנקים רבים וצבא סדיר רוכזו בדרום לבנון להתקפה. הפרסום באיז־ווסטיה צוטט בהרחבה ברשת של רדיו מוסקווה.

רדיו מוסקווה מתאר את ביקור רבין בארה"ב כמסע שנועד לדווח על הכנות למלחמה. והדי־הרגעה הכחושה של ראש הממשלה פרס לא הוכחו ולא צוטטו כלל.

ועדת חו"ב שמעה דיווחים

במשך ארבע שעות שמעה אתמול ועדת החוץ והביטחון של הכנסת דיווח מפי קציני צה"ל על המצב בגבול עם סוריה. הוועדה הגיעה למסקנה, כי הדיווחים על מתיחות בגבול סוריה מוגזמים מאוד.

פרשנות / מאת זאב שיף

איתות סורי לביטול הישגי ישראל בלבנון

בהקמת מערך מוצבים וחפירות לכוח סורי בדרום בקעת הלבנון מאותתת דמשק כי ביטלה בכך את הישגיה של ישראל במלחמת לבנון וכי עמדות אלה יאויישו על ידי הצבא הסורי ברגע שישראל תבצע בלבנון צעד שייראה בעיני הסורים כמאיים עליהם.

אין זו הפעם הראשונה שדמשק נוקטת בשיטה של "המחפורות הריקות" בשלב ראשון ובאיתות אזהרה. גם ב־1981, בעת שהתלקחו קרבות בעיר זחלה בין הסורים לנוצרים, הכין הצבא הסורי מחפורות ריקות לסוללות טילים כאזהרה לישראל שלא תתערב בקרבות בזחלה. ברגע שישראל הפילה אז מסוקים סוריים הוכנסו טילי סאם־6 ללבנון. הסורים נוקטים גם הפעם בשיטת הכירסום בשני שלבים. תחילה מכינים מערך חפירות ומוצבים ומחכים לבצע את השלב השני ולהכניס יחידות למערך שנחפר במקרה ותת־חולל התנגשות כל שהיא בינם לישראל.

בהקמת המערך בדרום ה־בקעה דוחים הסורים למעשה פניה ישראלית מלפני נסיגת צה"ל מלבנון, כי היא מבטאת שהצבא הסורי לא ייכנס לאי־זורים אותם יפנה צה"ל. דמשק נמנעה מלעשות זאת במשך כשנה. אך לפני כחודשיים שינתה את גישתה. הסורים המשיכו בחפירותיהם גם לאחר שסוואטריקאים פנו אליהם בעניין זה. לאחר ששינו קודם לכן את מערך הטילים נגד מטוסים בגבולם עם לבנון, הציבו מכ"ם על גבול ברוך שבלבנון, ועתה הם עושים את הצעד השני בדרום הבקעה אל מול ישראל.

המערך הסורי נושא אופי הגנתי. יש להניח, כי הוא מתבסס על לקחים סוריים ממקרבות 1982. הסורים מחזקים את המיגננה שלהם, אך הדבר יכול להקנות להם גם נקודת מוצא טובה יותר למיתקפה. הסיכונים הנשקפים ממהלך זה לישראל הם אם מערך זה, הכולל בין השאר עמדות לארטילריה, יאויש בכוחות יהיה האיזור הצפוני של ישראל גם מכוון בקעת לבנון בטווח הארטילריה הסורית; כוחות סוריים קרובים מדי משום לבנון יאויישו על רצועת הביטחון של ישראל; אם יימשכו ההרחבות של גורמי סורר מכיוון הבקעה, תגדל סכנת ההתנגשות בין צה"ל לצבא הסורי.

אם אכן יוכנסו כוחות ל־עמדות אלה, יחול שינוי בגבול בין ישראל ללבנון. ישראל עומדת לכן בפני החלטה. האם לקבל את הצעד הסורי כמהלך הגנתי גרידא, או כצעד נוסף בתוכנית סורית כוללת שנועדה להכביד עלינו בגבול הצפוני ולשנות את המצב האסטרטגי — ואז על ישראל לפעול נגד צעד זה, בשלב זה או אחר.

משפחת פרמן הבטיחה את שליטתה ב"עלית"

רכשה את מניות משפחת פרומצ'נקו וברשותה אופציה לרכוש את מניות מושביץ, קפילוב וארנס

מאת יהודה שרוני ויונתן שרמן, סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

משפחת פרמן הבטיחה אתמול את שליטתה ב"עלית" לאחר מאבק שנמשך כשנה וחצי עם בעלי המניות האחרים. אתמול נודע, כי משפחת פרמן רכשה באמצעות חברת "סוגת" שבבעלותה את ה־מניות שהוחזקו על ידי משפחת ד"ר פרומצ'נקו, בסכום של 3.8 מיליון דולר. מניות אלו מקנות 6.4 אחוזים מתוך המניות של "עלית" והן נרכשו על ידי "סוגת" במחיר הגבוה ב־37 אחוז ממחיר השוק של מניות "עלית" בתחילת השבוע.

בתום עסקה זו מחזיקה משפחת פרמן ב־30 אחוז ממניות "עלית", והיא בעלת המניות הגדולה ביותר בחברה.

נוסף לכך, משפחת פרמן הגיעה להסכם דו־צדדי עם עוד שלוש משבע המשפחות המייסדות — מושביץ (המחזיקה ב־8 אחוזים ממניות החברה) קפילוב (8 אחוזים) וארנס (7 אחוזים), לפיו "סוגת" יכולה לרכוש את מניותיהן בחברה בעוד שנתיים מהיום בברצעה־העסקה עם משפחת פרומצ'נקו. אופציה זו תפקע שנתיים לאחר מכן — כלומר, ארבע שנים מהיום. לחלופין, המשפחות הללו יכולות לכפות על משפחת פרמן לרכוש את החזקותיהן באותה תקופה.

אם משפחת פרמן תממש את האופציה שברשותה, היא תחזיק 51.5 אחוזים ממניות "עלית". מבין משפחות המייסדים נותרו בעלי

(סוף בעמוד 2, טור 5)

מחקר של המרכז לבטיחות בדרכים מגלה:

פחתה עלות תאונות הדרכים עם נפגעים בישראל ב־1985

העלות — 191.5 מיליון דולר — היא הנמוכה ביותר מאז מחצית שנות ה־60

מאת יהושע נבו, סופרת "הארץ"

העלות הכוללת של תאונות דרכים עם נפגעים ב־1985, על פי מחקר שנערך במרכז לבטיחות בדר־כים של המכון לחקר התחבורה בטכ־ניון, מוערכת ב־191.5 מיליון דולר. זו עלות התאונות הנמוכה ביותר מאז מחצית שנות השישים, קובע המחקר. עלות התאונות לק"מ כביש בשנה מגיעה, במקומות הקשים ביותר, לכ־200 אלף דולר.

המחקר, שפורסם בימים אלה, נערך על ידי ד"ר משה בקר וד"ר יהושע כהן, ומיועד לאפשרויות יישום מודל נזק כלכלי של תאונות דרכים. העלות הכוללת של תאונות דרכים נמדדה בתחומי הקו הירוק בלבד ואינה כוללת תאונות צבאיות, אלא אם כן היה מעורב באותן תאונות גם רכב אזרחי. מתוך העלות הכוללת לשנת 1985, שהסתכמה ב־191.5 מיליון דולר, היו התאונות העירוניות 82.8 מיליון דולר (43.2%), התאונות הבין־עירוניות — 108.7 מיליון דולר. העלות הממוצעת לתאונה עירונית באותה שנה הסתכמה בכ־42.5 אלף דולר, ואילו לתאונה בין־עירונית בכ־8120 דולר.

הכבישים המועדים לתאונות

הכבישים בהם עלות התאונה לק"מ כביש היתה הגבוהה ביותר הם: הקטע מצומת אל־על עד צומת סירקין בכביש מס' 40 — כ־200 אלף דולר לק"מ כביש, כביש עכו־נהריה, צומת הצ'ק פוסט־צומת אתא, ונמל אשדוד — צומת בני־דרום.

תל־אביב היקרה ביותר

תל־אביב נמצאה כעיר הבעייתית ביותר בארץ מבחינת תאונות הדרכים בשנה ומבחינת עלותן. הן במונחים מוחלטים והן בחישוב לתושב, קובע המחקר. עלות התאונות המתרחשות בתחומי תל־אביב מסתכמת בממוצע לשנה ב־19.5 מיליון דולר. בחישוב לתושב מגיעה העלות ל־59 דולר, לעומת 21 דולר לנפש בממוצע ארצי. עם זאת מעירים החוקרים, כי חישוב על פי "אוכלוסיה נוכחת", כלומר, לא לפי תושב אלא לפי סך כל מספר האנשים הממלאים את העיר, לרבות אלה הבאים לעבוד ולבלות בה או החולפים דרכה ברכב, מלמד כי העלות היתה מתקרבת לזו הארצית.

החוקרים מצאו, כי הנזקים הגדו־לים של תאונות הדרכים בתל־אביב מקורם בריבוי התאונות. בעוד העלות הממוצעת לתאונה בעיר הגדולה נמוכה ב־30% מהממוצע הארצי העירוני. עלות נמוכה לתאונה נר־שמה גם ביישובים הצפופים הסמו־כים לה, כמו רמת־גן וחולון.

במידרג הערים על פי נזק לתושב באה אילת מיד לאחר תל־אביב עם עלות של 37 דולר לנפש. גם על פי חישוב של עלות ממוצעת לתאונה נמצאה אילת בין הערים שהתאונות שאירעו בהן היו יקרות מאוד. בקבוצה זו נמנות פרדס־חנה, קרית־אתא ובית־שמש.

החוקרים מקווים, כי הערכת הנזק הכלכלי הכולל מתאונות דרכים עם נפגעים, ברמה הלאומית, יאפשר קביעת סדר קדימויות לטיפול בקטעי דרך ותכנון פעילות האכיפה.

הלוח הארצי

הארץ חדשות

מתפרסם היום בעמודים

6, 7, 14, 15

רח' הנגב 4 ת"א 03-371261. המחיר למילה ביום חול 2 ש"ח כולל מע"מ. ביום שישי וערבי חג 3.5 ש"ח כולל מע"מ.

ערך את העמוד: אריה השביה

למה לסכן את המשגור שלך?

מס' 1

שיגור אקספרס BURLINGTON AIR EXPRESS

בלדרות אויר לכל העולם רק בחברה הגדולה והאמינה ביותר. שיגור אקספרס.

טרנס כלל-תשגיר בע"מ

נמנה על קבוצת כלל

התקשר: 03-375211,373075

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל נערך אתמול בכל הארץ

מאת סופרי "הארץ" וכתבי עתי"ם

בצפירת דומייה של דקה ובמעמד המסורתי הממלכתי של הדלקת נר זיכרון בידי נשיא המדינה ברחבת הכותל המערבי, נפתח אמש יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל.

ברחבת הכותל המערבי נאספו קהל בני משפחות שכולות וחברים לנשק במדים וללא מדים. משמר כבוד מנציגי החילות והזרועות של צה"ל דיגל את נשקו לתרועת האשכבה.

נשיא המדינה חיים הרצוג קיבל לפיד, שבו העלה אש בנר הזיכרון, מידיה של נעמי עמלי, אלמנת סרן ירחמיאל עמלי ז"ל, מראשוני קציני חיל התותחנים שנפל ברצועת עזה עם פתיחות מבצע קדש באוקטובר 1956.

הנשיא הרצוג העלה את זכר הנופלים. הוא אמר, כי האומה כולה חדורה היום בתחושת האובדן הכבדה של חיים צעירים שנקטפו ושל תקוות שנגוזו ונעורים שעלו בעשן המלחמה. הנשיא אמר, "ידנו המאמצת, השלוחה היום אל משפ־חות הנופלים מחייבת, כי נהיה ראויים למחיר חירותנו ועצמאותנו, לצו האחוות והסגולה של חללינו".

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי אמר לבני המשפחות השכולות, כי אין דרך אמיתית להקל על סבלן. הרמטכ"ל סיים את דבריו באומרו: "נישא את זכר הנופלים באשר נלך".

זאב בר מירושלים, אביו של דורון בר ז"ל, שנפל במלחמת לבנון בגיל 19, אמר "קדיש". הרב הצבאי הראשי אלוף גד נבון השמיע פרקי תהילים והטקס ננעל בתפילת "אל מלא רחמים" מפי החזן הצבאי הראשי.

טקס זיכרון בירושלים

טקס זיכרון לבני העיר ירושלים, שנפלו במערכות ישראל, התקיים אתמול אחר הצהריים בבית "יד לבנים" בירושלים.

בטקס השתתפו שר המשטרה חיים בר לב, ראש העיר טדי קולק, אלוף פיקוד המרכז אהוד ברק, מפקד המחוז הדרומי ניצב רחמים קומפורט, ראשי ארגון "יד לבנים", משפחות שכולות ותלמידי בתי ספר.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

הנשיא בברכתו לחג העצמאות:

עלינו להבטיח שוויון ולהגן על הדמוקרטיה

(ע). נשיא המדינה חיים הרצוג קורא לאזרחי המדינה לשמור ולהגן על הדמוקרטיה הישראלית ולא לאפשר כל פגיעה בה, בברכתו לאומה המתפרסמת לקראת יום העצמאות.

"מדינת ישראל נמנית על המיעוט הקטן והמיוחס של האומות שנתברכו במשטר דמוקרטי חופשי ואמיתי. זה נכס יקר מאין כמוהו, שעלינו לשמור מכל משמר, כבבת עינינו. למדינת ישראל ולעם ישראל הדמוקרטיה היא סם חיים", אומר הנשיא.

מר הרצוג קורא למצוא מסילות להידברות, להבנה ולפיוס בין דתיים לחילוניים בישראל. בברכה מיוחדת ליהודי ברית־המועצות ולכל ארצות המצוקה, מעודד הנשיא במיוחד את אסירי ציון ומסורבי העלייה בבריה"מ.

בדברי ברכה לאזרחי ישראל הערבים, ברדיו ובטלוויזיה בערבית, מצטט הנשיא ממגילת העצמאות את הצהרת השלום של ישראל, ומציין כי זו "עודנה שרירה ותקפה, ומי ייתן ולא תיוותר רק משאלת לב אלא תנובה למענה אמיתי וכן בקרב שכנינו".

הבוקר ישוחררו שניים מאסירי המחתרת היהודית

בכלא יישארו 7, מהם 3 אסירי עולם

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון

גלעד פלאי (32) וישוע בן שושן (36), מאסירי המחתרת היהודית, ישוחררו הבוקר מכלא השרון (תל מונד).

פלאי ובן שושן ריצו את עונשם לאחר שנשיא המדינה המיר את תקופת המאסר של שנה אחת שנותרה להם, למאסר על תנאי לשנתיים.

פלאי, נשוי ואב לשלושה, הוא הראשון מאסירי המחתרת שנשפט. הוא נידון לתקופה הארוכה ביותר מבין 27 חבריו. הוא נידון לעשר שנות מאסר באשמת קשירת קשר לביצוע פשע והשתייכות לארגון טרור.

בספטמבר 5 ערער פלאי לבית המשפט העליון ועונשו הועמד על ארבע וחצי שנות מאסר.

בן שושן, נשוי ואב לשבעה, נשפט בגין קשירת קשר לביצוע פשע והשתייכות לארגון טרור והוא נשפט לארבע וחצי שנות מאסר.

כאמור, הקל נשיא המדינה בעונשם של השניים.

דובר שירות בתי הסוהר, סגן גונדר שמעון מלכה מציין את התנהגותם המופתית של אסירי המחתרת בבית הכלא וכי מעולם לא נרשמה נגדם כל הערה משמעתית.

בכלא ייוותרו, לאחר שחרור השניים, שבעה אסירים — שלושה מהם, אסירי עולם.

מגדל דיזנגוף ייצבע מחדש — בדרישת להט

העלות נאמדת ברבע מיליון דולר

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

ראש עיריית תל אביב כפה על בוני מגדל דיזנגוף, המתנשא לגובה 130 מטר סמוך ללב דיזנ־גוף בתל אביב, לצבוע מחדש את המגדל — בצבע לבן.

בדברים שנשא להט שלשום בערב באוזניהם של חברי ארגון הקבלנים של תל אביב, גילה כי הורה ליזמים — חברת אזורים — לצבוע מחדש את הבניין, שכן צבעו האדום לא נראה לו, ואיים עליהם באמצעים חוקיים אם לא ייעתרו לבקשתו. "צבע הצד החיצון של המגדל הוא שערו־ריה. אמרתי ליזמים: לא אכפת לי באיזה צבע תצבעו את המגדל, העיקר שבסוף יהיה לבן. הצד האסתטי בבניינים גם הוא חשוב", אמר.

מנהל מחוז המרכז של חברת אזורים, יוסי פישלר אישר כי חברתו בוחנת עתה באיזה צבע בדיוק לצבוע את המגדל.

המתכנן: ברונזה זה צבע יפה

מרדכי בן חורין, מתכנן המגדל שגובהו כ־30 קומות, מתח ביקורת על החלטת להט. "כרגע מכוסה המגדל בשכבת שעוה", אמר. "בסיום העבודות ירחצו את הבניין ואז אפשר יהיה לראות את הצבע שנועד לו במקור — ברונזה כהה. זה צבע יפה. אם נצבע היום את המגדל בלבן, הוא עלול להיות בוהק מדי ולסנוור. אילו זה היה בניין קטן, ניחא. אבל מדובר באחד הבניינים הגבוהים של תל אביב. יתר על כן, בתוך שנים אחדות יתלכלך הבניין הלבן ואז הוא ייראה כמו מרבית הבניינים בעיר — כולל בניין עיריית תל אביב — אפור או שחור מהפיח. בצבע הברונזה זה לא היה נראה. אין לי שום דבר נגד הצבע הלבן. אבל הוראה כזאת היתה צריכה לצאת בשלב הרבה יותר מוקדם, ואז היינו יכולים לצפות הבניין בפסיפס לבן, שהיה פותר הרבה בעיות. היום זה בלתי אפשרי. אנו מנסים למצוא החומרים המתאימים שיקטינו את סכנת הסינוור והלכלוך".

צביעת הבניין מחדש עשויה לעלות כ־250 אלף דולר.

שוק ההון / יהודה שרוני

הבורסה לפגרה בת יומיים

הבורסה לניירות ערך יוצאת היום לפגרת חג בת יומיים. המסחר בניירות ערך יתחדש ביום ה'.

יום המסחר האחרון לא אופיין באירועים יוצאי דופן. בשוק המניות היו עליות שערים סלקטיביות. בשוק אגרות החוב נמשכו הביקושים לאגרות צמודות המדד, חרף העובדה שביום ה' יתפרסם מדד המחירים לחודש אפריל שיהיה גבוה מהרגיל.

הקיפאון בשער החליפין של השקל הזיק את מגמת ההצעים באגרות הדולריות. בנק ישראל גייס אתמול 25 מיליון ש"ח נוספים ומתחילת החודש גייס 100 מיליון ש"ח.

אחרי יום העצמאות יתייקרו המסובסדים ויוזל הדלק

תעריפי התחבורה הציבורית לא יועלו בשלב זה ★ יתייקרו עוף קפוא, ביצים, חלב ולחם בין 5%–30% ★ הדלק יוזל ב־6%–30%

מאת צבי זרחיה ויהודה שרוני, סופרי "הארץ"

מחיריהם של המוצרים המסובס־דים יועלו לאחר יום העצמאות (אם לא יחול שינוי של הרגע האחרון — ביום חמישי) ואילו מחירי הדלק יו־זלו. תעריפי הנסיעה בתחבורה הציבורית לא יועלו בשלב זה.

מחירי העוף הקפוא והביצים יועלו בשיעור 5–10 אחוזים, החלב ב־15–20 אחוז, והלחם ב־30 אחוז.

במשרדים הכלכליים מקווים, כי הוזלת הדלק, במקביל להעלאת מחיריהם של המוצרים המסובס־דים, תמתן את עליית המדד.

מחרתיים צפוי ביצוע השלב החמישי של הוצאת ענפים ושירו־תים מהפיקוח על המחירים, המדובר בתשומות לייצור ובמספר מוצרי צריכה.

העלאת מחירי המסובסדים נגזרת מהחלטת הממשלה לקצץ 115 מי־ליון דולר מסעיף הסובסידיות. לנוכח העיכוב בקיצוץ זה, שומה עתה על הממשלה לקצץ 150 מי־ליון דולר מסעיף זה, כדי שלא לחרוג בעומק הסבסוד המתוכנן.

הדלק יוזל בין 6%–30%

מחירי הדלק לסוגיו יוזלו החל מיום ה' בהוזלות בשיעורים הנעים בין 6–30 אחוז. כך הוחלט בדיון שקיימו אתמול ראשי משרד האוצר והאנר־גיה. בדיון התעורר ויכוח על שיעור ההוזלה ועיתויה. להלן שיעורי ההו־זלות: הבנזין לסוגיו יוזל ב־12 אחוז, הנפט והסולר ב־6 אחוז, הגז לשימוש ביתי ב־12 אחוז, המזוט לתעשייה ב־17 אחוז, המזוט ל־חשמל ב־28 אחוז, והמזוט ל־תעשיות הפטרוכימיות יוזל ב־30 אחוז. הוזלת המזוט לחברת החשמל תאפשר הוזלה של 7 אחוז במחיר החשמל לצרכן.

שרי האוצר והאנרגיה גם החליטו אתמול על הקמת צוות שיכין את התשתית הנוגעת לאפשרות של פתיחת משק הדלק לתחרות חו־פשית, ושינוי השיטה לקביעת מחירי הדלק.

יו"ר ועדת האנרגיה של הכנסת ח"כ אוריאל לין יצא אתמול בביקורת חריפה על הוזלת תעריפי החשמל. לדברי לין, לא יעלה על הדעת כי מצד אחד תמשיך ה־ממשלה לסבסד את חברת החשמל באמצעות סיבסוד ההון, אך מצד שני יוזלו תעריפי החשמל. לדברי לין, הוזלת החשמל תביא להגדלת הצריכה, הגם שהתעריפים ימשיכו להיות מסובסדים.

הערכה: 40–50 מיליון דולר תשלם סולל בונה למפוטריה

מאת אריה לביא ויהודית וינקלר, סופרי "הארץ"

מפוטרי סולל בונה יקבלו את ההודעות על פיטוריהם בין חודש מראש לבין שלושה חודשים מראש, כך פסק חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

הברפלד התבקש לפסוק בקשר למחלוקות על הפיצויים ל־3200 עובדי החברה שיפוטרו, 2500 מהם במשך השנה הנוכחית. פרטי פסיקתו של הברפלד שנמסרו אתמול להנהלת החברה ולוועדי העובדים נלמדים עדיין על ידי הנהלת החברה. מעריכים את העלות הכוללת, מתקציב הקונצרן, מעבר לסכומים שישולמו על ידי קרנות הפנסיה, בין 40 ל־50 מיליון דולר בחמש עד עשר השנים הבאות. מהנהלת החברה נמסר שהפסיקה תכובד. אך רמזו שהיא מהווה עול כבד וספק אם תוכל החברה לעמוד בכך. מחוגי הנהלת סולל בונה נמסר עוד בהזדמנויות קודמות שהפרש

(סוף בעמוד 2, טור 6)

מנכ"ל המזרחי יתפטר ביום א'

כך סבורים חוגים בנקאיים ★ בדיסקונט בוחנים רעיונות לאפשר לרפאל רקנאטי להמשיך בתפקיד

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אהרן מאיר, מנכ"ל בנק המזרחי, ימסור ביום ראשון הקרוב על התפטרותו מתפקידו, בעקבות המ־לצות ועדת בייסקי. זאת לאחר שיו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי ארנסט יפת, כבר נקט בצעד זה. כך סבורים חוגים בנקאיים. מאיר שוהה כעת בניו יורק והוא צפוי לחזור לארץ לקראת הדיון שיתקיים ביום ראשון במועצת המנהלים של הבנק.

מעריכים שמועצת המנהלים של בנק המזרחי, תציע לאהרן מאיר להמשיך וליעץ לבנק בפעילות הקבוצה בחו"ל, בדומה להחלטה שקיבלה מועצת המנהלים של בנק לאומי לגבי ארנסט יפת. עדיין לא ברור אם מועצת המנהלים תמנה מנכ"ל חדש לבנק המזרחי.

לתפקיד זה יש כעת שני מועמדים עיקריים: יעקב גריש, איש הקיבוץ הדתי, שהיה הממונה על התקציבים באוצר וצורף למועצת המנהלים של הבנק, ומשה קראוס, המישנה למנכ"ל העומד בראש בנק המזרחי בניו יורק. בימים האחרונים הוזכר שמו של אדם נוסף, שעשוי להיבחר כמועמד של פשרה, יצחק יגר מנכ"ל חברת הבניה משהב, שבבעלות המוסדות הכלכליים של ה־מפד"ל.

דיסקונט לא החליטו

בבנק דיסקונט עדיין לא החליטו כיצד לנהוג בהמלצות המחייבות את רפאל רקנאטי, לפרוש מהבנק. ראשי הבנק בוחנים כעת מספר רעיונות במטרה לנסות ולאפשר לרקנאטי להמשיך בתפקידו כיו"ר מועצת המנהלים של הקבוצה, למרות מסקנות ועדת בייסקי.

בהנהלת הבנק הגיבו אתמול לראשונה על מסקנות ועדת בייסקי, ואמרו כי קבוצת בנק דיסקונט, העוסקת בבנקאות והשקעות, היא היחידה מבין הבנקים הישראלים, שאינה בשליטת גוף ממלכתי או ציבורי.

מקורות המקורבים לבנק אמרו, שלדיסקונט אין "הולצ'יין" שיקבל החלטות עבור הבנק ודומו בכך על התבטאויות של יו"ר הנהלת הסוכנות, שיורה כבראה את ההחלטה שהתקבלה בבנק לאומי.

לסופר "הארץ" נודע שניתנת הצעה לפיה, בראש בנק דיסקונט יומנה מנכ"ל חדש, אך רפאל רקנאטי ימשיך לכהן בראש הקבוצה, מאחר ובבעלותה גם חברת ההשקעות אי. די. בי. פיתוח ולא רק עיסקי בנקאות.

בחוגי מערכת הבנקאות צופים שגם אפרים ריינר, העומד בראש חברת אמפל, מקבוצת בנק הפועלים, ידיע בימים הקרובים על התפטרותו. נודע שהתפטרותו של ריינר צפויה ביום חמישי, בעת שהנהלת אמפל תדון ב... ריינר שוהה בניו

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: המשורר יהושע בן־יוסף, אב שכול

על: משמעות יום הזיכרון (עמ' 2)

★

פרס שכנע את זורלי להכיר הצעתו בעניין קיבוץ נצרים (עמ' 3)

★

ראשי מפלגת המרכז הליברלי מעריכים: תוך שנה — בחירות (עמ' 3)

★

השרים שרון ונסים הוסכמו להמשיך ולבדוק דרכים להמשך פעולות פרוטרום (עמ' 5)

★

6 תחנות אוטובוסים הושחתו בת"א, תחנה נוספת הוצתה בירושלים (עמ' 8)

★

שוטר תיחקר נוסעי 3 אוטובוסים בלילה — ביקש למצוא חייל שעמו הסתכסך (עמ' 8)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית. יתכן גשם מקומי. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 9–15, רמת־הגולן 7–16, נהריה 13–19, צפת 7–15, חיפה 13–21, עפולה 11–19, טבריה 14–21, נצרת 11–17, השומרון 10–17, תל־אביב 13–21, נמל־התעופה בן גוריון 13–21, יריחו 11–25, עזה 16–21, באר־שבע 11–22, אילת 16 עד 26, בעלות

שערי הדולר

חג עצמאות שמח...

לנוהגים בכבישים, להולכים בדרכים,
לצועדים בשבילים, ליושבים בבתים, לחוגגים
בכיכרות ולנופשים בצל-אילנות, -
לכולם שלוחה ברכת "דלק" לדרך צלחה
על סוף השנה ה-39 של המדינה.
חג עצמאות שמח ו...

דלק צלחה!

ויינשטיין פרילינג זוננ

ראיתי שמעתי

גיבור ישראל במוזיאון ישראל

שלושים ושמונה שנים לאחר שיהור עירמוני נפל בקרב, מונצח זכרו בהקדשת אולם על שמו במוזיאון ישראל בירושלים, בתרומת הוריו יהודית וגדליהו עירמוני.

יהור עירמוני, חבר הגדוד השישי של הפלמ"ח, נפל באחת המערכות הקשות ביותר שידעה מלחמת השחרור – הפריצה למשטרת נבי יושע (כיום מצודת כ"ח), על שם 28 הלוחמים שנפלו בלוחמת הניסיונות לכיבוש המקום.

יהור עירמוני ז"ל

ב–20 באפריל 1948, חיפה יהור עירמוני, יחידי במקלעו, על חבריו הלוחמים הנסוגים עד שאולה תהמושתו. בן 19 היה במותו. על מעשה גבורתו המופלא זכה באות גיבור ישראל.

אביו גדליהו, מוותיקי העובדים בבצלאל ובמוסדות הלאומיים, מסר את רכושו בשכונת גבעה בבצלאל בירושלים ואת אוספיו למוזיאון ישראל, כדי להנציח את זכר בנו. משמעות ביהודית יש לקריאת אולם הארכיאולוגיה, המוקדש להנצחת השנייה של מלכות ישראל, על שמו של אחד מגיבורי מלחמת השחרור.

ניצה מליניאק

השר נחטף ושוחרר

שר המשפטים האמריקאי, אדוין מיז, המבקר בארץ, ישתתף הערב בעצרת המרכזית לסיום יום הזיכרון בהר הרצל בירושלים. אתמול עבר השר תודה לאדריגליה ב"נחטף" על ידי אנשי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור. הדבר אירע בעת הרצאה שקיבלו האורח ובני לווייתו מפי מפקדי היחידה, על האמצעים שפיתחו נגד טרוריסטים.

זמן קצר אחרי "החטיפה", הפגינו אנשי היחידה את יכולתם בחילוץ בני ערובה ...

אחוז בתרגילים מסובכים שבהם הפגינו אנשי היחידה המיוחדת למלחמה בטרור את יכולתם בשטח זה.

א.לם

משנים יוצא – אף לא אחד

המלון בקונצרט המסורתי של תזמורת רשות השידור בערב יום העצמאות, שהכנסותיו קודש לאגודה למען החייל והוא נערך בחסות ראש הממשלה, היה אמור להיות השנה ב"תחרות הגן הצעיר" על שם ו'דאר' בבר, שמארגן קול-ישראל. זה שנה זכו במקום הראשון שניים הפסנתרן אסף זוהר, והצלן אלכסנדר בגנובסקי. אלא שבמקום שיגנו שניהם, החליט בתזמורת שקונצרט עם שני מנגנים, בנוסף לסימפוניה הראשונה של מהלר יהיה ארוך מדי. הפתרון שנמצא הוא שאיש מהם לא יופיע בקונצרט היוקרתי. הם יסתפקו בפרס הכספי ובהופעות במועד מאוחר יותר.

ב.ש.

את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק

סלעית אלקיים, יתומת חלל צה"ל, קיבלה השבוע מלגה ללימוד נגינה בפסנתר מידי יו"ר הכנסת לשעבר, מנחם סבידור. המלגה ניתנה מקרן האמרגן קלמן גינצבורג ז"ל, שמטרתה לקדם את לימודי האמנויות בקרב בניהם של נכי צה"ל ויתומים של חללי מערכות ישראל. במשך שמונה שנות קיומה, חילקה הקרן 600 מלגות, בסך כולל של 150 אלף דולר.

ע.ר.

מכתב ל"הארץ" נמכר ב–2700 דולר

מכתב שנשלח מירושלים לעיתון "הארץ" בתל-אביב, ב–11 ביוני 1948, בימי מלחמת השחרור, נמכר במכירת בולים פומבית של הד"ר יוסף ואולף במחיר 2700 דולר. המכתב נשלח במטוס פייפר. ממערכת "הארץ" בירושלים למערכת בתל-אביב. על המעטפה חותמת דואר, אך אין עליה בולים. הכתובת באנגלית: "הארץ", תל-אביב, והיא נרכשה בידי אספן מחו"ל.

מעטפה נדירה שנשלחה מעפולה עם בול של 10 מיל מנרטורי והגיעה לקפריסין, נמכרה במחיר שיא 8800 דולר.

חיים גלאון

בתגובה להצעתו של ממלא מקום ראש הממשלה:

גורמים משפטיים בכירים: צמצום סמכויות היועץ המשפטי לממשלה יסרס התפקיד

מאת גדעון אלון ועקיבא אלדר סופרי "הארץ"

גורמים משפטיים בכירים מתחו אמש ביקורת חריפה על הצעתו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר לקצץ את סמכויות היועץ המשפטי לממשלה.

גורם משפטי בכיר אמר כי הצעה זו נועדה לפגוע בעצמאותו ובאי תלותו של היועץ המשפטי לממשלה כמי שעומד בראש התביעה הכללית ותפקידו להגן על שלטון החוק ובמקביל משמש כעורך הדין של הממשלה. הוא הדגיש כי "ישנם גורמים פוליטיים שאינם חשים בנוח שליועץ המשפטי לממשלה יש סמכויות רחבות כל כך, ולכן הם עושים כל מאמץ כדי לכרסם בסמכויותיו. במסגרת זו הועלתה ההצעה להגביל את תקופת הכהונה של היועץ המשפטי לארבע שנים בלבד, למנוע את השתתפותו בישיבות הממשלה ולהפריד בין תפקידיו בראש התביעה הכללית וכיועץ משפטי של הממשלה. המכנה המשותף של כל ההצעות האלה הכוונה להחליש את מעמדו".

סירוס התפקיד

גורם משפטי בכיר אחר אמר, כי אף אחד מן האישים הפוליטיים המציעים לקצץ בסמכויות היועץ המשפטי לממשלה, אינו מסביר מדוע יש לעשות זאת, המסקנה והכוונה לא נוח להם שיש יועץ משפטי בעל סמכויות רחבות. לדעתו כרסום סמכויותיו של היועץ המשפטי יגרום לסירוס התפקיד, ויש סכנה רבה בהצעה למנות יועץ משפטי בעל זהות פוליטית כי בכך נפתח פתח להחליף את היועץ המשפטי בכל אימת שתוקם ממשלה חדשה.

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, סירב אמש להגיב על דבריו של מ"מ ראש הממשלה. אולם באחרונה, בכמה הזדמנויות הזהיר זמיר מפני כוונה לפגוע בעצמאותו של היועץ המשפטי. הוא אמר כי ההצעה להעביר את סמכויות היועץ המשפטי לידי שר המשפטים תהיה נסיגה חמורה במאבק על הוקיות שלטון החוק.

שמיר: לקצץ הסמכויות

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר אמר אתמול, כי הגיעה השעה לקצץ בסמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה. שמיר אמר כי יתמוך ביוזמה כזו שעלתה באחרונה בחוגי הליכוד. לדבריו, יתנגד הליכוד למינוי אישיות פוליטית לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה במקום פרופ' יצחק זמיר וכן לתפקיד נגיד בנק ישראל. שמיר הבהיר כי אין ולא תהיה שום עיסקה בין המערך לליכוד סביב מינוי יועץ משפטי ונגיד. לדבריו, לא יסכים כמובן למינוי חבר כנסת או סגן שר לתפקידים אלה. שמיר רמז בכך להתנגדותו למינוי סגן שר האוצר עדי אמוראי.

שר המשפטים יצחק מודעי סירב אמש להגיב על דברי שמיר. דובר של שר המשפטים אמר כי השר מודעי עדיין לומד את תפקידו החדש ולכן הוא מסרב להגיב בשלב זה.

הנבט של המדינה

השר רובינשטיין מתח ביקורת חריפה על הצעתו של שמיר לצמצם את סמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה, ואמר: "זהו הנכס הגדול שיש למדינה".

סופרו הפרלמנטרי של "הארץ" מוסיף: בהגיבה על דברי שמיר אמרה ח"כ שולמית אלוני (רצ) כי כל החרד לשלטון החוק בישראל צריך להזדעק נוכח הודעת שמיר. במדינה שעלולה לגלוש ממשטר דמוקרטי לאוליגרכיה דתית ואשר אינה מבטיחה את זכויות האזרח, יש סכנה בצמצום סמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה.

השכר ברוטו של שכיר עלה ב־11% ברבע הראשון של 86

כוח הקניה עלה ב־10 אחוזים ★ הירידה בשכר ברוטו גבוהה מהירידה בכוח הקנייה בשל האטת האינפלציה. ★ ירד חלק השכירים במיסים

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ברבע הראשון של 1986 עלה השכר ברוטו לשכיר ב־11־12 אחוז וכוח הקנייה עלה ביותר מ־10 אחוזים לעומת הרבע האחרון של 1985. נמסר בפירסום של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. השכר ברוטו בשירותים הציבוריים עלה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב־8 אחוזים לעומת הרבע האחרון של 1985. השכר נטו של עובדי המדינה בשלושת החודשים הראשונים של 86 היה גבוה ב־2 אחוזים מהשכר נטו של עובדי סקטור זה ברבע האחרון של 1985.

בחודשים ינואר-מרס 1986 ירד השכר ברוטו ב־16־18 אחוז לעומת השכר ברוטו בתקופה המקבילה אשתקד. כוח הקנייה של הציבור ירד בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב־10־11 אחוז לעומת חודשים אלה אשתקד. בהשוואת נתוני השכר ברוטו בחודש דצמבר 1985 לעומת ינואר 1985 עלה כי השכר ברוטו בין שתי נקודות זמן אלו ירד ב־25 אחוז.

בלשכה לסטטיסטיקה אומרים, כי הירידה בהכנסה הפנויה החלה במחצית הראשונה של 1985 אך עלייה היה במחצית השנייה של השנה, שבה היתה עלייה גבוהה יחסית בגביית המיסים הישירים והעקיפים. הירידה בשכר ברוטו בתקופה זו היתה גבוהה מהירידה בכוח הקנייה בשל האטת האינפלציה.

נוסף לכך, עם הפעלת התוכנית הכלכלית העלו מחירי המצרכים המסובסדים והיתה עלייה גבוהה יחסית במחירי היבוא.

ירד חלק השכירים במיסים

בממוצע שנתי, גביית המיסים הישירים, בעיקר מס ההכנסה ותשלומים למוסד לביטוח לאומי, היתה בשנה שעברה ב־31 אחוזים יותר מהעלייה בהכנסה הלאומית. עלייה זו הושפעה מגידול בגביית המיסים הישירים ובמיוחד מגידול בגביית מיסים הישירים שלא משכר — מעצמאים, חברות, מנהלי חברות וניכויים במקור. בשנת 1985 הצטמצם אחוז גביית המיסים משכר מסך הגבייה של המיסים הישירים. דבר זה מוסבר בירידת השכר ובירידת שיעור המס מהשכר.

שיעור החיסכון מההכנסה הפנויה ירד בשנת 85 ל־28 אחוזים מההכנסה הפנויה לעומת 36 אחוזים בשנת 1984. במחצית השנייה של 85 חלה ירידה חריפה בשעור של כ־30 אחוזים בשיעור החיסכון לעומת המחצית הראשונה של 1985. ירידה זו מתונה עקב הסיכום השנתי של שיעור החיסכון בכל 1985. על פי ההערכות בלשכה, ברבע הראשון של 86 חלה עלייה ראלית בשיעור החיסכון. נתונים אלה עדיין לא נבשו סופית.

עלייה בגרעון המסחרי

הגרעון המסחרי עלה בשלושת החודשים הראשונים של 86 והגיע לרמה חודשית ממוצעת של 95 מיליון דולר. זוהי עלייה של כ־120 אחוז בגרעון לאחר שברבע האחרון של 85 היתה רמת הגרעון החודשית הממוצעת כ־44 מיליון דולר. הגרעון המסחרי הגיעה ברבע הראשון של 84 לרמת הגרעון במחצית הראשונה של 1984 עד לערב הבחירות לכנסת.

ברבע הראשון של 86 נרשם גידול ביבוא. יבוא מוצרי בני קיימא עלה בשלושת החודשים הראשונים של 86 ב־7 אחוז לעומת הרבע האחרון של 85. בחודשים אוקטובר-דצמבר 85 נרשמה עלייה של 30 אחוז ביבוא מוצרי בני קיימא. הוצאות של ישראלים בחו"ל עלו ברבע הראשון של 86 ב־20 אחוזים לעומת הרבע האחרון של 85 שבו חלה עלייה של 54 אחוזים בהוצאות אלה לעומת הרבע השלישי של 1985.

בשנת 85 נרשם שיפור במאזן המסחרי של 4 אחוזים עקב שיפור הסחר. חלק מהשיפור מוסבר בירידת מחירי הדלק בעולם ומעריכים שזה חסך למדינה כ־100 מיליון דולר.

התוצר המקומי הגולמי במחירים קבועים עלה ב־1985 ב־2.5 אחוז. בממוצע עלייה של כאחוז אחד לנפש, בדומה לעליות השנתיות בשנים 84־1983. במחצית השנייה של 85 ירד התוצר ב־4 אחוזים. במחצית השנייה של 85 חלה ירידה בביקושים המקומיים ונרשמה האטה בגידול היצוא.

ארה"ב אוספת ראיות על עברו הנאצי של ואלדהיים

צפוי גילוי נוסף על מעורבותו בפשעים במלחמה

מאת עקיבא אלדר מסופר המדיני של "הארץ"

משרד המשפטים האמריקאי אוסף ראיות על עברו הנאצי של קורט ואלדהיים — גילה שר המשפטים האמריקאי אדווין מיס בשיחותיו בירושלים.

סופר "הארץ" מציין, כי עד כה היה ידוע שהממשל דוחה דרישה של חברים בקונגרס לכלול את ואלדהיים ברשימה השחורה של פושעים נאציים שנאסר עליהם להיכנס לתחומי ארה"ב ונזהר מלנקוט יוזמה בפרשה זו.

גורמים מדיניים בירושלים הביעו סיפוק מהגילוי של מיס. מעתה ישתפו משרדי המשפטים של שתי המדינות פעולה בריכוז החומר נגד ואלדהיים.

בקרוב צפוי גילוי נוסף על מעורבותו הישירה של המועמד לנשיאות אוסטריה בפשעים במהלך מלחמת העולם השנייה.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר הסתייג אתמול פעם נוספת מבחירתו של ואלדהיים לנשיא ותוך שהוא דוחה את הביקורת שהושמעה נגדו בארץ בעקבות התבטאות דומה שלו. בניו-יורק, בפגישה עם כתבים מדיניים לרגל שובו מביקור בדרום אמריקה אמר שמיר: "אמנם לא חל שינוי בעמדתנו ולא היתה החלטת ממשלה בנושא זה, אולם כל יום מתפרסמות ידיעות נוספות, והיה ברור שהוא השתתף בפעולות הנאציות בזמן המלחמה והסתיר זאת בזמנו. החקירות מתנהלות, אין אמנם מספיק ראיות להעמידו למשפט, למרות שהוא נכלל ברשימה של פושעי מלחמה, אבל זה מספיק כדי שלא יהיה נשיא מדינה".

שמיר הוסיף, כי "אם הוא ייבחר לנשיא — תהיה זו ההבליסטציה של אנשים שהשתתפו בפעולות נאציות וזה יהיה תקדים מסוכן". שמיר אמר, כי כל מי שפגש בביקורו באמריקה הלאטינית הביע אהדה לעמדתו. על הביקורת שהושמעה במשרדה, לרבות מפי השגריר בוינה אמר שמיר: "במשרד החוץ עמדתי קרובה בעת".

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו יורק מוסר:

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). הניו יורק טיימס תבע אמש במאמר ראשי לפרסם ברבים את תוכן תיקו של קורט ואלדהיים שנמצא בארכיון פושעי המלחמה של האו"ם.

משפחת

(סוף מעמוד 1)

המניות משפחות סגל, פריל-ליבר ואבא פרומצ'נקו, המחזיקים יחדיו 21.5 אחוז מהון המניות.

משפחת פרדמן רכשה גם את חלקן של ארבעת המשפחות הללו במפעלי הקשה, תמורת 6.5 מיליון דולר.

דוד משביץ מסר בהקשר זה, כי שלוש המשפחות הסכימו לתת לקבוצת פרדמן אופציה זו, מכיון שכך נקבעה הנוסחה להפרדת השותפות בין שני המחנות אם יימצא בתום התקופה האמורה באופציה, כי אין הסכמה בין קבוצת פרדמן לבין המשפחות המייסדות.

בבורסה התקיימו אתמול התייעצויות ראשונות הנוגעות לאפשרות שחברת "סונת" תרכוש מהציבור את מניות "עלית" המוחזקות על ידו. הנחיות הבורסה קובעות, כי במקרה של רכישת שליטה בחברה ציבורית ייצאו בעלי השליטה החדשים בהצעת רכש לציבור בעלי המניות. נראה כי מחיר הרכישה יהיה המחיר בו נרכשו המניות מידי משפחת פרומצ'נקו. שיעור אחזקת הציבור הרחב במניות "עלית" נאמד בכ–15 אחוז. אך מרבית המניות מוחזקות על ידי גופים מוסדיים כמו קרנות נאמנות.

מפרקי "דנות" היו אמורים לצאת בסוף השבוע במכרז למכירת 10 אחוז ממניות "עלית" שהוחזקו על ידי פ.י.בי. במכרז היו אמורים לקחת חלק גם דוד פרדמן ומשפחת פרומצ'נקו. נראה כי משפחת פרומצ'נקו תיסוג מכוונתה להשתתף במכרז. מפרקים "דנות" יקיימו היום דיון ובו יחליטו האם יוציאו אל הפועל את המכרז כרגיל, ומה מחיר המינימום שייקבע.

חברת "סונת" הודיעה, כי יש לה אמון מלא במריק משביץ, המשמש כיו"ר מועצת המנהלים של החברה ובבנו דוד משביץ, המשמש כמנכ"ל החברה וביקשה מהם להמשיך בתפקידיהם. "סונת" תמליץ בפני נציגיה בדירקטוריון "עלית" להציע לדוד משביץ הסכם רב שנתי כמנכ"ל התשלובת.

יום הזכרון

(סוף מעמוד 1)

שר המשטרה אמר בטקס, כי 29 שנה ניסו מדינות ערב לפתור את הסכסוך עם ישראל בכוח הזרוע. רק מצרים הגיעה למסקנה, כי בכוח אי אפשר להכריע אותנו ולכן פנתה לדרך השלום. "עלינו לבסס ולחזק את השלום עם מצרים, עבור שילמנו מחיר יקר, ועלינו לשאוף להרחיב את מעגל השלום גם מזרחה", אמר.

"כדי שכל עם ידעו המשטמת לשלום, עלינו לקיים את עצמתנו הביטחונית, כי בה ובצדקתנו מותנה קיומנו", אמר שר המשטרה.

פרס בחיפה, רבין בת"א

ראש הממשלה שמעון פרס השתתף בעצרת לרגל יום הזכרון בחיפה.

שר הביטחון יצחק רבין לקח חלק בעצרת לרגל יום הזכרון בתל-אביב.

טקסי זיכרון בדרום

אלפים מתושבי הדרום התייחדו אמש בטקסי זיכרון, שהתקיימו ברשויות העירוניות והמקומיות בחבל לכיש, לזכר חללי מערכות ישראל. העצרות התקיימו באשדוד, באשקלון, בקריית-גת ובשדרות.

חשש למזג אוויר סגרירי

חגיגות יום העצמאות ייפתחו הערב בטקס המסורתי של הדלקת המשואות בהר הרצל. מחר ייפתחו לביקור מפעלים ומחנות צה"ל, ויופעלו קריות שמונה. יום העצמאות ייצא רשמית בטקס הענקת פרסי ישראל. (פירוט הטקסים בערים השונות — בעמוד 3).

מזג אוויר סגרירי ותחזיות לגשמים מאד מעיבים על ההכנות לחגיגות. כמה אירועים בוטלו, או נדחו. ביניהם — הקונצרטבע, שהיה אמור להיות בורמון.

מזג אוויר חורפי פקד אתמול את אילת. משעות הבוקר ירד גשם עז — להפתעת התושבים והתיירים הרבים. מאות תיירים הסתגרו בחדריהם בבתי המלון, ולא יצאו לחופי הרחצה. ותיקי העיר אמרו, כי לא זכור להם מזג אוויר חורפי בחודש מאי מזה שנים רבות.

גם באזור באר-שבע שרר אתמול בערב מזג אוויר קר אך לא ירד גשם.

הערכה

(סוף מעמוד 1)

בין הסכום שנמצא בקופות הגמל עבור העובדים לבין מה שישולם לעובדים בפועל יצטרך לבוא מחברת העובדים. שכן להסתדרות אין יכולת לשלם סכומים אלה.

בינתיים ממשיך משרד האוצר לסרב לבקשת חברת העובדים לפדות מניות בנקים שבבעלות חברת העובדים בסכום של קרוב ל 40 מיליון דולר. סכום זה אמור להוות חלק מהסיוע של חברת העובדים לסולל בונה. בסולל בונה מצפים שעד סוף השבוע יושלם הסכם בין החברה חברת העובדים ובין הבנקים והממשלה וניתן יהיה להביאו לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

פרטי הפסיקה

ההודעה המיוחדת מטעם האגף לאיגוד מקצועי לעניין יישום הסכם ההבראה בסולל בונה, בראשות מאיר גת, מטעל האגף לאיגוד מקצועי, פסקה מסלולים פנסיוניים ומענקים חד־פעמיים, לעובדים שמלאו להם 60 ועבדו 30 שנה (לגבי נשים — מגיל 55 ו־30 שנות ותק). פנסיה תקציבית תינתן לגברים מגיל 55 עם עשרים שנות ותק ולנשים מגיל 50 עם 20 שנות ותק ופנסיית נכות מקצועית.

היציאה לפנסיה בגיל 60, לאחר 30 שנות ותק (בגיל 55 לגבי נשים), תהיה חובה אלא אם כן ייקבע אחרת בהסכמה בין העובדים לבין הנהלת הקונצרן או בפסיקת האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. סולל בונה תמשיך לשלם תנאים סוציאליים לפורשים במסלולים פנסיוניים עד הגיעם לגיל המזכה אותם בפנסיה מקרנות הפנסיה בהם הוו מבוטחים. הפורשים במסלול פנסיה תקציבית יקבלו מהקונצרן פנסיה באחוזים ובסכומים כאילו פרשו בגיל 65 ואת עד הגיעם לגיל המזכה קבלת פנסיה מהקרן. הפנסיה התקציבית תהיה צמודה לתוספות השכר הארציות שיסוכמו בהסכמים הקיבוציים הכלליים. כל פורש יקבל מענק חד פעמי בשווי עשרה ימי עבודה כפול מספר שנות הותק.

הפיצויים יחושבו על בסיס 100% ועוד 5% ממשכורת חודש לכל שנת עבודה, מבלי שיקוזזו מסכום הפיצויים הסכומים שהצטברו בקרן הפנסיה. בעלי ותק של חמש שנים יקבלו משכורת חודש אחד במסגרת "ההודעה המוקדמת". בעלי ותק בין שש לעשר שנים יקבלו משכורת של חודשיים ומ־11 שנים ומעלה יקבלו, נוסף לכל התנאים האחרים, עוד 3 חודשי משכורת.

חילוקי דעות בוועדים

בקרב הוועדים הדעות נחלקות ביחס לפסיקת האגף לאיגוד מקצועי: הפועלים היציבים, קרי פועלי הבניין, השלימו עם רוב סעיפי הפסיקה, ואילו בארגון הגג של העובדים, בו חברים גם מהנדסים, עובדי מינהל, טכנאים ועובדי ציור מכני כבד, טוענים כי המענקים המוצעים נמוכים מדי, הפנסיה התקציבית מיזערית (לטענתם תסתכם בכ־450 שקל לחודש). הם גם מערערים על כוונת הקונצרן למכור חטיבות ייחודיות בסכום של 120 מיליון דולר.

יגאל גרינשטיין, חבר בארגון הגג של העובדים הגיב אתמול על הפסיקה באמרו כי היא אינה מביאה בחשבון את השעות הנוספות הגלובליות ומשום כך סך הכל הפיצויים עלול להצטמק בכ־25%, דבר המהווה פגיעה משמעותית.

ערך את העמוד: אריה חשביה

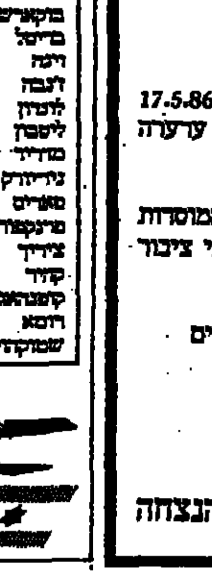

שיחת היום / גדעון אלון

עם: המשורר יהושע טדפי, אב שכול
על: משמעות יום הזיכרון

הכאב נשאר תמיד כאב

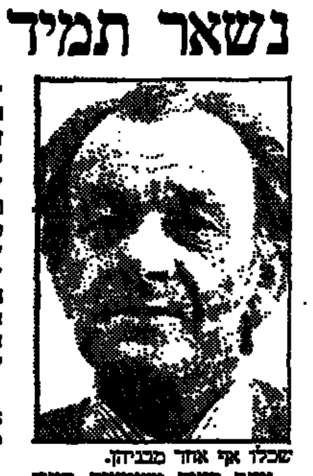

שכלו אף אחד מבניהן.

כאב ששכל את בנו, שאול ז"ל, במערכות ישראל. האם אתה שלם עם הצביון הנוכחי של יום הזיכרון לחללי צה"ל?

בהחלט. אני סבור, שיום הזיכרון לא איבד במרוצת השנים את המשמעות המיוחדת שלו. יש תחושה של מעבר מחר לין למועד — לא רק בקרב ההורים השכולים, אלא גם בציבור הרחב. אבל אני נגד הפולחן של השכול, שעושים בארץ ארגוני ההורים השכולים.

למה אתה מתכוון?

בוודאי, הורים שכולים רבים יכעסו עלי. אבל יש לי הרגשה, שישנם הורים שכולים, שהופכים את היגון והצער לדגל. בכך הם יוצקים לתוך השכול מוטנט אנטי-לאומי, ואולי אף הרסני. לי מותר לומר זאת, כי אני בעצמי הורה שכול. ואני חי את הכאב הפרטי שלי יום יום במשך כל השנה.

האם אתה מאמין, שהציבור הרחב יכול להזדהות במלוא הכנות עם כאבן של המשפחות השכולות?

נדמה לי, שהמשפחות שלא נפגעו, ואיש מיקיריהן לא נפל במלחמות, מזדהות עם המשפחות השכולות, אבל עם תחושה חזקה בלב, ששפר מזלן, והן לא

אתה רואה משמעות חינוכית בציון יום הזיכרון?

אני חוזר עכשיו מטקס יום הזיכרון, שנערך בשבט "מצדה" בתנועת "הצופים". בכל שנה אני משתתף בטקס, שהם מקיימים לרגל פתיחת יום הזיכרון. אני מוכרח לציין, שזה טקס מרשים, שיש לו השפעה חזקה על הנוער. המשתתף בצערן של המשפחות בכנות ובאותנטיות רבה. לדעתי, יש לכך השפעה חינוכית עצומה.

האם במרוצת השנים הכאב שלך, כהורה שכול, התקהה?

הכאב נשאר תמיד כאב. אבל יש משפחות שמתגברות על כך וממשיכות לחיות הלאה. לעומת זאת, יש משפחות, שנכנסות לתוך מערבולת בלתי פוסקת של שכול ויגון. וזה מאד לא רצוי מבחינה אישית וסובייקטיווית. אשתי ואני השתדלנו, שלא להיכנס לאותה מערבולת של יגון. מיד אחרי שכתנו נפטרה (כמה שנים לפני נפילת בנו) הבאנו לעולם עוד שני ילדים. זו היתה התגובה שלנו לשכול. זו היתה תגובה בריאה.

האם נפילת בנך השפיעה על אופי שירייך? האם הם נעשו קודרים יותר?

אינני חושב. פרופ' הלקין כתב במסה על יצירותי, שכבר בשירים הראשונים שלי, שי כתבתי בגיל 20, הוא הבחין בעולם קודר.

אתה סבור שיש להפריד בין יום הזיכרון ליום העצמאות, או שיש לקיים אותם גם בעתיד בשתם צמודים זה לזה?

לדעתי, אין מקום להפריד. אני רואה בחג העצמאות המשך אינטגרלי ליום הזיכרון. אם יפרידו בין שני הימים, יפגעו במשמעות ובתוכן. ששני המועדים האלה מסמלים.

הדולר ירד ל־160 ין

טוקיו (ע"ד וע"צ). הדולר ירד אתמול לשפל של 159.99 יין.

יצואנים יפאניים היו המוכרים העיקריים, וספסרים הלכו בעקבותיהם. זו אירוניה, שכן היצואנים הם שקראו קודם לכן לממשלת יפאן לבלום את עליית היין, הפוגעת קשה בהכנסותיהם.

הבנק המרכזי של יפאן מכר במשך כל היום דולרים, בתקווה לבלום את ירידת הדולר, אך לא יכול היה להתמודד עם המוני המוכרים.

שווי היין עלה ב־7 החודשים האחרונים ב־150 אחוז לעומת הדולר.

פרס הבטיח לויצמן "תיק" השלום והיחסים עם העולם השלישי

מאת עקיבא אלדר

עזר ויצמן הצ"ע אמש למ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר להעמיד למבחן מולו את פועלו ואת ראגותו לאינטרסים של המדינה מאז מלחמת העצמאות ודרך כל מערכות ישראל.

ויצמן אמר זאת בתגובה על דבריו של שמיר בפגישה עם כתבים מדיניים, שלפיהם לא יתנגד להצעה למנות את ויצמן לשר במשרד החוץ (ורגמת בוטרוס גאלי). "אם ויצמן יגן על האינטרסים של ישראל כמו שגאלי דואג לאלה של מצרים".

בשיחה, שהתקיימה בשבוע שעבר בין פרס לויצמן, סוכם, כי ויצמן יהיה ממונה על קידום יזמת השלום והיחסים עם העולם השלישי. ויצמן מבקש, שפרס ימנה לאחר הרד סאאציה את מנכ"ל משרד רה"מ אברהם טמיר למנכ"ל משרד החוץ. הדבר טרם סוכם. נראה, כי ויצמן יעמוד על כך בתוקף.

פניה לראש הממשלה ביום העצמאות ה־ל"ח למדינת ישראל

השב לה את כבודה

אנא, סלק את כל המכשולים המעכבים את החוק נגד גזענות

מחנכים בישראל (רשימה ראשונה)

יעל בנימיני לוין - ירושלים
פרופ' קלמן בנימיני - ירושלים
איתמר דליה - ירושלים
אפשטיין נילי - ירושלים
אביגדור נחמה - ירושלים
אטלס זאב - מדריך גרעיני נחל
אטלס מרימי - מענית
בן נפתלי יואב - רכז "מבואות עירון"
ברנדוידמן נורית - ירושלים
בק שושי - ירושלים
בראון סמדי - מחנכת, מורה לאומנות
גולדברג אהובה - ירושלים
גולדברגר דבורה - ירושלים
גל פנינה - ירושלים
גליך נוגה - ירושלים
גרוסמן אבישי - עין שמר
גבע אביטל - עין שמר
גבע עדה - עין שמר
דויטש אילה - ירושלים
הוכמן סוניה - מזכירה, מצר
וולובסקי רחל - ירושלים
חן ריקי - ירושלים
חצור אריק - מחנך, מענית

ירמיהו אילנה - ירושלים
ליאור דליה - ספרנית, מענית
לנדסמן גיורגי - ברקאי
נוי בילהה - ירושלים
ערבה אילנה - פרדס חנה
סומך תביבה - ירושלים
סלקי יהודית - ירושלים
סלקי מיכה - ירושלים
פטי רחל - ירושלים
גידי פורמן - ירושלים
פליז דניז - מצר
פלה וורדה - ירושלים
רייכר אתי - ירושלים
תנציה יגודה - עין שמר
רבינוביץ אברהמיק - ירושלים
רוט עידית - ירושלים
שני שלומית - ירושלים
ששון גילה - ירושלים
שפירא עירית - מורה לאומנות, עין שמר
שפירא רפי - עין שמר
שחר בנה - מחנכת
קספל אורנה - ירושלים
צימרמן אילה - ירושלים

מודעה זו פורסמה במימון "צוותא נעורים"
שמות נוספים של מחנכים ותרומות יש להעביר ל"צוותא נעורים",
בצלאל יפה 7 ת"א, מיקוד: 65204 טל: 257341.

המרכז הליברלי

מברך את עם ישראל
ואת צה"ל
לרגל יום העצמאות.

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	9	19	מ"ח	10	14
אתונה	14	21	מ"ח	14	20
בוקארשט	10	22	מ"ח	10	15
בייזל	11	20	מ"ח	10	15
וינה	12	20	מ"ח	8	14
ז'נבה	14	21	מ"ח	9	20
לונדון	10	11	גשם	8	12
ליסבון	14	18	מ"ח	16	25
מדריד	15	26	בהיר	9	25
ניו-יורק	11	15	מ"ח	9	18
פאריס	10	18	מ"ח	11	19
פרנקפורט	13	19	מ"ח	10	15
ציריך	12	20	מ"ח	10	19
קהיר	16	26	מ"ח	12	27
קופנהאגן	8	14	מ"ח	8	13
רומא	13	21	מ"ח	12	20
שטוקהולם	7	11	מ"ח	8	13

ELAL אל על

לחברנו

אדם קימרלינג

משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

אפרים דיינר וחברת אמפל

אזכרה

במלאת 40 יום לפטירתו של המחנך והוגה הדעות הפלסטינית

ד"ר סאמי מרעי

תתקיים עצרת אזכרה המונית ביום שבת ה־17.5.86 בשעה 11.30 בחצר בית-הספר התיכון בכפר ערערה במשולש.

בעצרת האזכרה ישאו דברים ונציגי הגופים המוסדות בהם עבד, או השתתף או יסד וכן אישים ונציגי ציבור מהארץ ומהשטחים.

ידידיו, חבריו ומוקירי פועלו חברו מוזמנים

משפ' מרעי
חברי וועד האזכרה וההנצחה

ראש המחלקה להתיישבות, נסים זווילי:

"פרס אמר לי: לא הפוליטיקאים ולא העם בשלים להורדת ישובים"

פרס שכנע את זווילי להסיר את הצעתו בעניין נצרים מסדר היום ● "אבל יש לי תכניות חדשות"

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית נסים זווילי (מערך) הודיע אתמול, כי הוא נענה לבקשתו של ראש הממשלה, שמעון פרס, שביקש ממנו שלשום להסיר את הצעתו להעביר את קיבוץ נצרים ברצועת עזה לשטח מדינת ישראל ולמקום שיתפנה להעביר את פליטי מחנה קנרה.

בשיחה ל"הארץ" אמר זווילי, כי ראש הממשלה אמר לו להסיר את ההצעה מהפרק מאחר "שלא העם ולא הפוליטיקאים בשלים היום להוריד ולהתמודד עם הורדת ישובים".

זווילי אמר כי הסביר לראש הממשלה את עיקרי ההצעה לפיה אי אפשר להקים ישוב פליטים בכבוד לאורך התיישבות יהודית ובאותה מידה אי אפשר להקים קיבוץ בתוך אוכלוסיה ערבית. זווילי נענה לפניית פרס והוא מוריד את ההצעה לסדר היום.

זווילי גילה ל"הארץ" כי שוחח עם ראש הממשלה גם בנושא תל סולטאן ואמר כי יש לו כמה הצעות היכן לשכן את פליטי מחנה קנרה, למשל צפונית לחאן יונס. "אני עתה מכין תכנית חדשה ובתוך כמה ימים היא תוצג".

אבי פרחן מראשי המתנחלים אמר ל"הארץ": "פרס הבין כי ההצעה של נסים זווילי היא הצעה אנטי ציונית ולפיכך ביקש ממנו להוריד את הצעתו מסדר היום."

מקורבי קולק: ראש העיר אינו מסתיר דבר בעניין "קרן טדי"

מאת סופר "הארץ" בירושלים

מקורביו של ראש עיריית ירושלים אומרים בפרשת "קרן טדי", כי לקולק אין דבר להסתיר בפרשה וכי רק עקב יוזמה שלו, בעקבות בדיקת מקרה בודד על ידי המשטרה, הועברו למשטרה תלושי מות המלאות של התורמים לקרן הנתמכים על ידה.

אנשי קולק אומרים, כי אלמלא העביר ראש העיריה, ביוזמתו, את כל החומר הכתוב, המתעד והמסודר בעניין — לא היתה המשטרה יודעת כלל על קיומו. אנשי ראש העיר מביעים התרעמות על דרך עבודת המשטרה בפרשה, המדליפה לדבריהם מידע בצורה סלקטיבית לעיתונאים, וכי "כל האמת" מובאת לידיעת הציבור.

כך למשל מרגישים מקורבי קולק בעניין נסיעותיהם של הממונה על מחוז ירושלים, רפאל לוי ומהנדס העיר, אמנון ניב, לחו"ל מכספי "קרן טדי", כי נסיעותיהם היו בענייני ירושלים.

אירועי יום העצמאות הל"ח

אירועים רבים שתוכננו בצפון — בוטלו בגלל מזג האוויר

טקס הדלקת המשואות בהר הרצל בירושלים, בהשתתפות יו"ר הכנסת, יפתח הערב את חגיגות יום העצמאות הל"ח למדינת ישראל. מייד עם גמר הטקס יחלו בכל רחבי הארץ חגיגות יום העצמאות ייפתחו בשעת זמר והרקדה ובכוכשים רשויות מקומיות יופעלו זיקוקין דינור. נשיא המדינה חיים הרצוג וראש הממשלה שמעון פרס ישאו דברים לרגל החג בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

אירועים רבים, שתוכננו ליום העצמאות בצפון, כבר בוטלו עקב מזג האוויר, הגשם והקור.

החברה להגנת הטבע ביטלה את הקונצרט החגיגי בחרמון, שתוכנן כאירוע מרכזי ליום העצמאות. רשויות מקומיות בצפון מתלבטות אם לקיים בימות בידור, שכן אם יימשך מזג האוויר הנוכחי, כפי שנאמר בכל התחזיות, לא יהיה אפשר להציג ותוגים החוצה, ויצטרכו למצוא חלופות באולמות סגורים, אלא שהאמנים כבר הוזמנו, וביטול הופעותיהם יצריך תשלום פיצויים.

עצבנות רבה שוררת באגף התרבות של עיריית תל אביב עקב מזג האוויר הגשום והצפוי. העירייה הודיעה, כי היא [illegible] במארק הירקון.

הבוקר יתבצע טקס סופית על קיום שאר החגיגות. העירייה תודיע באמצעי התקשורת אילו חגיגות אכן יתקיימו.

האירועים שיבוטלו עקב מזג האוויר יקוימו במועד מאוחר יותר. חגיגת הזמר תהיה בל"ג בעומר.

גופים ומוסדות בצפון נערכים למציאת מקומות חלופיים לעצרות ולחגיגות יום העצמאות מחשש שמזג האוויר הסגרירי בגליל יימשך גם מחר. קונצרט החג, שאמור היה להתקיים לראשונה בחרמון בטל יחד עם זאת יתקיים הפנינג אומנים רבי משתתפים בחורשת טל.

מדליקי המשואות על הר הרצל

מדליקי המשואות על הר הרצל הם: מרי קולק, ראש עיריית ירושלים; יוחנן בן־יעקב מכפר עציון; התנאי יהושע מקיסר; השוטר רס"ב שלמה זמיר; השר לשעבר ד"ר זרח וורהפטיג, מהחותמים על מגילת העצמאות; פרופ' משה פראמנמה מהאוניברסיטה העברית; פרופ' אליס שלוי, מנהלת בית ספר תיכון תורני ניסויי לבנות; צביה בר־ציון מקיבוץ רעים בנגב; משה לנדוי, הנשיא לשעבר של בית המשפט העליון; ממיר דרוויש, ראש המועצה המקומית בקה אל גרביה; אהרים לוי, יו"ר מועצת התלמידים בבית ספר מקיף כללי "אורט" בית שאן; רס"ן גבריאל ניצן מצה"ל.

מחר בבוקר יהיו תפילות חגיגיות בבתי הכנסת.

צעירים מ־15 מדינות בחידון התנ"ך

צעירים מ־15 מדינות יתמודדו מחר בחידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי, שיתקיים בתיאטרון ירושלים במעמד ראש הממשלה מר שמעון פרס, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון, יו"ר הנהלת הסוכנות מר אריה דולצ'ין ומפקד הגדנ"ע.

החידון ישודר בשעה 12 בצהרים בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

טקס חלוקת פרסי ישראל

יום העצמאות יסתיים בטקס המסורתי של חלוקת פרסי ישראל, [illegible] בירושלים, בשעה 20 בהשתתפות נשיא המדינה, ראש הממשלה [illegible]. את הפרס יקבלו: [illegible] אולמן עקיבא וגרשון דק — על מפעל חיים בתחום החינוך; מיכאל אבן־ארי ויואל דהמלאך — על מפעל חיים בחקר המדעי; ישעיהו אבניר ושלום רותמולר — על פובליציסטיקה עיתונאית; יונה פנדר והליהן התעשיה, המקבלים את פרס ישראל לעמל כפיים; בתיה ליזנסקי ויהואל שמוי, המקבלים את פרס ישראל לפיסול.

את הנאום המרכזי בטקס ישא סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, מר יצחק נבון. הטקס יועבר בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

דיזנגוף ייסגר לתנועה

עיקר האירועים בתל אביב יהיו בככר מלכי ישראל וברחוב דיזנגוף. בככר מלכי ישראל יערך מופע מיוחד של קונצרט זיקוקי־דינור, שיובאו במיוחד מפאריס: יותר מ־25 דקות יותזו זיקוקי־דינור לצלילי מוסיקה מתוך סרטים, כאשר המוסיקה והזיקוקין יתואמו על ידי מחשב.

רחוב דיזנגוף ייסגר לתנועה משעה 20 הערב ובמוצאי יום העצמאות — החל משעה 16. הרחוב ייסגר לתנועה משד' בן גוריון ועד ככר דיזנגוף לקראת חגיגת "מדרחוב דיזנגוף".

חציית רחוב דיזנגוף תיאפשר אף היא כמתוכנן, שיתבו בצמתים ריינס־פרישמן ובן יהודה־גורדון.

שינויים במסלול האוטובוסים

הקווים 8, 18 בתל אביב יעברו בככר מסריק, המלך ג'ורג', בוגרשוב ובן־יהודה. הקווים 66, 64, 62, 20 — אילך והרב בן יהודה; הקווים 1, 2 מג־פן: דרך דיזנגוף־ארלוזורוב־בן־יהודה ומשם במסלול הרגיל. קו 61 דרך ארלוזורוב, שלמה המלך, המלך ג'ורג' ואלנבי; קו 5 ייסע מצפון לדרום דרך דיזנגוף עד ארלוזורוב־אבן גבירול־דיזנגוף־ריינס ומשם במסלולו הרגיל; לצפון ייסע קו 5 במסלולו הרגיל עד הבימה ומשם [illegible] דיזנגוף.

משטרת תל־אביב השלימה היערכותה

משטרת מחוז תל־אביב השלימה בימים אלה את היערכותה לקראת יום העצמאות ויום הזיכרון.

450 שוטרים, אנשי מג"ב, חיילות חיל"ה, חיילי הג"א ומאות מתנדבי משא"ז יאבטחו את האירועים, ישמרו על הסדר הציבורי ויעזרו בהכוונת התנועה. משטרת מחוז ת"א קוראת לציבור לגלות עירנות ולא להסס להזמין את המשטרה במקרה של חפץ חשוד.

מערך מתוגבר של המשטרה יעסוק בהכוונת התנועה לבתי־העלמין.

בקריית שאול הוכשר מגרש חנייה מיוחד מול הכניסה לבית הקברות האזרחי ובשל אירועי החג יתכנו שינויים בסדרי התנועה באזור.

הנהגים מתבקשים להישמע להוראות השוטרים, ולעבור לדרכים חלופיות.

בפארקים, בחופי הים ובכל המקומות שבהם יהיה קהל יסיירו בלשים בלבוש אזרחי כדי למנוע פעילות פלילית.

יום העצמאות בירושלים

משטרת ישראל סיימה את היערכותה לאבטחת האירועים, הצפויים ביום הזיכרון וביום העצמאות. במבצע האבטחה ייקחו חלק אלפי שוטרים, שוטרי מג"ב ומתנדבים של המשמר האזרחי.

המשטרה תגביר את נוכחותה בריכוזי קהל, בבימות בידור, באתרי הנופש והקיט ובמקומות שייפתחו לביקור הקהל. כן תיערך המשטרה להכוונת התנועה ולפיקוח עליה בערים הראשיות ובצירים הבין עירוניים.

המשטרה קוראת לציבור לגלות עירנות לכל חפץ, רכב, או אנשים, חשודים, ולא להסס להזעיק את המשטרה. כן מוזהר הציבור לשמור על הרכוש בבית ובמכוניות.

מיד עם תום טקס הדלקת המשואות המסורתי בהר הרצל יחלו חגיגות ליל העצמאות בבירה. במרכז ירושלים יהיו בימות בידור והרקדה ברחבת המשביר ובככר ציון.

לראשונה השנה תופעל בריכת הסולטן, ויתקיים בה ערב שירה בציבור ותכנית אמנותית, שתכלול את הזמרת אילנית ואת להקת "הגרה ירושלים", במחיר סמלי של 2 ש"ח. בשעה 22 יופעלו זיקוקין.

בגן הפעמון תהיה הרקדה עד לשעות הקטנות של הלילה.

בשעות אחר הצהרים יקבל ראש העירייה טדי קולק את תושבי העיר הנכבדים.

בשעות הבוקר יערך "הפנינג" בגן הורדים מול קריית הממשלה בהשתתפות אומנים, תערוכות פרסים, תזמורות ומקהלות ופינה ורודה להורים ולילדים.

[illegible] בנגב

אחת האטרקציות בדרום תהיה תחרות דייג באגם בפארק ירוחם. זו תחרות הדייג הראשונה בנגב.

בבאר שבע ובישובים אחרים ייערכו תצוגות נשק של צה"ל. בין היתר, במחנה נחל בבאר שבע, בבסיס חיל האוויר בחצרים, [illegible]. גם מפעלי ים המלח יארחו מבקרים.

ערך את העמוד: יצחק לאור

ראשי מפלגת המרכז הליבראלי מעריכים: תוך שנה — בחירות

יוסף לפיד: אוכלוסיית החברים והתומכים בתנועה החדשה — כשליש מהציבור

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראשי מפלגת המרכז הליבראלי מסרו אתמול כי בשבוע האחרון הוכפל מספר החברים הרשומים בתנועה, וערב קיום ועידת היסוד של המפלגה החדשה היא מונה כ־3000 חברים רשומים.

ראשי המרכז הליבראלי, אריה דולצין, שלמה להט, יצחק ברמן, יחזקאל פלומין, ויוסף לפיד, המכהן כמזכ"ל התנועה, מסרו בפגישה שהיתה עם הכתבים לענייני מפלגות, כי בימים האחרונים הצטרפו 800 איש מדימונה, מקיף שלום בן 80 חברים של "העבודה", שפעל עד כה בשלומי בראשות מזכיר הסניף, ועשרות נוספים מראש העין, קריית מלאכי ואף פרופ' שלמה אהרונסון, שביקש להתקבל למפלגה.

ראשי המרכז הליבראלי ציינו, כי ועידת היסוד תתקיים ביום ראשון הקרוב באולם "הבימה" בתל אביב, ולמחרת יימשכו הדיונים באולם "בני ברית". הודגש כי בערב הפתיחה ישתתפו גם ראש הממשלה, שמעון פרס, ובמהלך הוועידה ייבחרו מוסדות התנועה החדשה.

מזכ"ל התנועה, אמר אתמול: "הציבור מפחד מהפתולוגיה של חרות, צוחק למראה ההתרוצצות המבוהלת של המפלגה הליבראלית, וחושש כי מפלגת העבודה היא בעצם אותה גברת בשינוי אדרת — מפא"י השתלטנית והביורוקרטית".

לדברי לפיד, אוכלוסיית החברים והתומכים בתנועה החדשה היא כשליש מהציבור בישראל. המפלגה החדשה תגיש לאותו ציבור הצעה של אלטרנטיבה פוליטית במרכז הבמה הפוליטית. לדברי לפיד, לאחר הוועידה יימשכו המגעים עם גופים פוליטיים נוספים, הקרובים לעמדתה של התנועה החדשה, כמו "שינוי" ול"ע, כדי לדון על מצע משותף לקראת הבחירות הבאות, שיהיו, להערכתנו, בתוך שנה.

דולצין: חשבון עם [illegible]

יו"ר המפלגה החדשה אריה דולצין, הבטיח, כי בערב הפתיחה החגיגי "ינהל חשבון נוקב עם המפלגות הדתיות והסחטניות, שתנועתו החדשה באה להחליפן וליצור עוצמה שבלי מפלגת המרכז החדשה לא ניתן יהיה להקים ממשלה בישראל."

"אנו נהיה מפלגה מתפשרת, תשמור על עקרונותינו" — אמר. לדבריו, ממשלת האחדות הלאומית נכשלה והיא איננה מסוגלת לתת כיום את התשובות הנחוצות לבעיות הפנימיות והחיצוניות של ישראל.

"שני השותפים הגדולים בממשלה לא מסוגלים לחיות יחד, בגלל הניגודים הגדולים ביניהם. בשתי המפלגות ההתרוצצות רבה ויש בהם גורמים חרדים לפוצץ את הממשלה וללכת לבחירות. אין לי ספק שפיצוץ הממשלה קרוב, על כן אנו כבר נערכים למערכת בחירות שתהיה תוך שנה" — הדגיש דולצין.

ראשי התנועה החדשה הדגישו, כי מפלגת המרכז הליבראלי תפעל רבות בתחום החברתי, בו "עול המסים הפך לעושק". בתחום המדיני תנקוט המפלגה עמדות מתונות ובתחום הדתי־חילוני — עמדתה: "יהדות כן — כפיה לא."

להט לליברלים בעיריה: "גנבים"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

במהלך דיון, שקיימו שלשום חברים בוועדות בניין ערים של תל אביב, העליב ראש העיריה, שלמה להט את חברי הסיעה למפלגה הליברלית וכינה אותם גנבים.

בראשית הדיון אמר להט, כי לכנס היסוד של מפלגתו החדשה לא יוזמן "את הליברלים הגנבים".

מאוחר יותר, כשדיברה חברת הליברלים, עו"ד מיקי מוה, נגד דעתו של להט בנושא לאי הקמתן של מסעדות על חוף הים של העיר, הטיח בה להט: "אם את אומרת ככה, אז אני צריך להגיד היושב, כי אתם הליברלים הגנבים רק מנצלים את המדינה."

קונצרן התיירות הבינ"ל מליה ינסה לקשור בין ישראל לסין

לקונצרן סניף עצמאי בישראל והוא אף מנסה לקדם את תנועת התיירות מישראל לבריה"מ

מאת זהר בלומנקרנץ

ספרד תסייע לישראל בקידום תנועת התיירות לסין. סאבטיאגו דה מאגרובל, מראשי קונצרן התיירות הבינלאומי "מליה", גילה אתמול במפגש עתונאים בתל־אביב, כי בחודש הבא תצא משלחת מצומצמת של הארגון הבינלאומי לסין, כדי לחתום עימה על הסכם מסחרי לייצוג בלעדי של 14 מדינות בדרום אמריקה.

הסכם זה יהווה, לדבריו, צעד ראשון שיאפשר לקונצרן התיירות הבינלאומי — שיש לו סניף עצמאי בארץ — לסייע לישראל בתהליך קבלת אשרות כניסה תיירותיות לסין. לדברי מאגרובל ממשיך הקונצרן הבינלאומי, כמייצג ענף התיירות של בריה"מ בספרד, במאמציו לסייע לישראל בקידום תנועת התיירות לבריה"מ.

לדבריו, יקדמו הקשרים הדיפלומטיים בין ישראל לספרד את תנועת התיירות בין שתי הארצות. הוא צופה השנה תנועה של כ־18 אלף תיירים מספרד ארצה, כשליש מהם באמצעות סניף הקונצרן בישראל. היחסים הדיפלומטיים אף יביאו להערכתו לשיפור ההליכים הביורוקרטיים הקשורים לתנועת התיירות.

פרופ' אברהם טמיר — רקטור אונ' ב"ג

סינאט אוניברסיטת בן גוריון בנגב, בחר בפרופסור אברהם טמיר (49) מהמחלקה להנדסה כימית, כרקטור האוניברסיטה לשנתיים הבאות — על כך נמסר מהנהלת האוניברסיטה. לפני כשנה הוענק לפרופסור טמיר, יחד עם פרופסור יצחק אלפרין ז"ל, פרס הקרן ע"ש ד"ר מיכאל לנדאו, על פיתוח מבער גז חדש החוסך אנרגיה לתעשיה גם ביתיים.

פרופ' טמיר מחליף את פרופסור חיים אילתה, שכיהן עד עתה כרקטור וכנשיא בפועל. אילתה יכהן מעתה כנשיא האוניברסיטה.

טעות שלנו

בביקורת על ספרו של שמואל סגר ("הארץ" מאתמול) השתבשו משפטי הפתיחה. צ"ל: ספר בתחום מדעי החברה יכול להיות "מעורב" בחומר ולייצג השקפה ברורה. לעומת זאת הוא יכול להיות עובדתי ככל האפשר ולהבליע את השקפת המחבר. בדרך שניה זו בחר שמואל סגר.

בעתירה של העצני ועו"ד ברק נגד היועמ"ש, המשטרה ועו"ד דרוויש נאצר:

להאשים את נאצר ע"פ הפקודה למניעת טרור בגלל ספר שכתב

עו"ד נאצר, שכתב את "מבצע דבויה" (בית הדסה): בספר תיעדתי המשפט, בו השתתפתי כסניגורם של מבצעי ההתקפה

מאת צבי שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

עו"ד עוזיאל ברק, שבנו וכלתו נרצחו לפני שבע שנים ועו"ד אליקים העצני מקריית ארבע, הגישו אתמול עתירה לבג"ץ נגד היועץ המשפטי לממשלה, משטרת ישראל ועו"ד דרוויש נאצר. הם מבקשים מבג"ץ להוציא צו על תנאי שיורה למשטרה וליועץ המשפטי לממשלה, לבוא ולנמק מדוע לא יאשימו את עו"ד דרוויש נאצר, מחבר הספר "מבצע דבויה" (מבצע בית־הדסה) בעבירה על פי סעיף 4 לפקודה למניעת טרור.

השניים טוענים בנוסף, כי היועץ המשפטי לממשלה נוקט "עמדה עקיבה של עצימת עין כלפי עבירות מסוג זה... וכי במידה וההחלטות אלו מתבססות על שיקולים מדיניים או ציבוריים או 'בטחוניים' או אחרים, טועה היועץ בהימנעו מלהפעיל את שיקול דעתו שלו... את דמנו ניתן להתיר על ידי הפקרת הביטחון בשטח ממש, אך גם על ידי מתן יד ליצירת התשתית האידיאולוגית, ההדתית, התעמולתית והמוראלית למעשי הרצח.

עוזיאל ברק הינו אביו של אוריאל ברק שנרצח לפני שבע שנים ביחד עם אשתו הדסה ביער גווזה על ידי המחבל מחמוד עבדול רחמן שובאכי, שנטל גם חלק בהתקפה על בית הדסה בחברון, באביב 1980, בה נהרגו ששה ממתנחלי קריית ארבע. עו"ד נאצר, שימש כסניגור במשפט הצבאי של משתתפי הפיגוע ולאחר מכן פרסם את הספר מבצע דבויה.

"הספר" כך טוענים העותרים, "בכללותו מא' ועד ת' מגלה הזדהות ואהדה עמוקים ונלהבים, עם ארגון טרוריסטי, עם הטרוריסטים הפלשתינאיים ועם רוצחי הזוג ברק ורוצחי בית הדסה ביתר יחוד." כמו כן מכיל הספר לדעת העותרים "את כל המרכיבים הפליליים של הסעיפים בחוק העונשין ובפקודה למניעת טרור". העותרים אינם מסתפקים בבדיקת המשטרה שהעלתה, כי הפרסום נמצא "על גבול העבירה" ובאזהרה שנשלחה לנאצר.

בחלק אחר של העתירה מונים העותרים שורה של פרסומים, שלגביהם נמנעו היועץ המשפטי והמשטרה מלנקוט צעדים משפטיים, למרות שלטענת העותרים הם מהווים עבירות כאלה. בין היתר מונים ברק והעצני את פרסום החוברת על ידי ד"ר מבצע עודד הקוראת למרי אזרחי. בחוברת זו קורא עודד להסתת כבישים, מניעת תקשורת, חיתוך קווי חשמל, טלפון ומים, למניעת תנועה של צה"ל, לסירוב למלא מסים וקנסות, להיענות להוסמה מצד השלטונות.

בתגובה אומר עורך הדין דרוויש נאצר, כי נושא הספר, הינו אירוע דרמטי, שמיקד תשומת לב לאומית, ערבית ויהודית, גם יחד. "אני הייתי מעורב בו בשלב המשפט, ותיעדתי את החומר לספר. התוכן מבוסס בצורה אותנטית על מסמכים שהוגשו לבית המשפט הצבאי, ועל דברים שנאמרו במהלך דיון פומבי, פתוח לפני אמצעי התקשורת. הדברים הובאו בספר בצורה עניינית ואמינה... אין בהם שמץ של הזדהות פומבית עם ארגון טרור, כפי שאומר העצני הידוע כבעל דמיון חולני, נגוע בפאשיזם ובשנאת ערבים."

"בארץ יש צנזורה והספר לא היה יוצא לאור ומופץ אם היה תוכנו, כפי שמנסה עו"ד העצני לטעון".

"כדי לא להפלות לרעה את קול ישראל"

הוועד המנהל של רשות השידור יעמיק הפיקוח על גלי צה"ל

יחיל את "מסמך נקדי", הקובע את הכללים האתיים והמקצועיים של רשות השידור, על השידורים הלא צבאיים של התחנה הצבאית

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

הוועד המנהל של רשות השידור יעמיק את פיקוחו על השידורים הלא צבאיים של גלי צה"ל, בהחילו את "מסמך החדשות והאקטואליה" (הוא "מסמך נקדי", הקובע את הכללים האתיים והמקצועיים של רשות השידור הממלכתית) גם על התחנה הצבאית. ועדה בראשות מפקד גל"צ, נחמן שי, ובהשתתפות נציג הפרקליטות הצבאית, היועץ המשפטי של רשות השידור, ומנכ"ל הרשות, תביא בתוך חודש לפני הוועד המנהל נוהל מגובש ומותאם לגל"צ לכללים אלה.

הוועד המנהל נדרש לנושא בעקבות התלונות חברי הוועד מכמה שהם מגדירים "כחופש יתר", שנוטלים לעצמם עובדי גל"צ בשידורים, בעוד עובדי "קול ישראל" מנועים ומוגבלים בתוקף התקנות החלות עליהם. עיקר הטענות, מופנות כלפי "מאמרי המערכת" בשידור "בוקר טוב ישראל", בו נוקטים המגישים בגל"צ עמדה, לדעת הוועד המנהל, ומביעים דעה אישית, דבר החורג מכללי השידור הממלכתי.

דוד אדמון הביא לדוגמא "מאמר מערכת" מאתמול, בו ננקטה, לדבריו, עמדה של ביקורת לעגנית כלפי דבריו של ראש הממשלה על עידוד הילודה. לדעת אדמון, יש במצב עניינים זה משום תחרות בלתי הוגנת בין "קול ישראל" לגל"צ "מכות מתחת לשולחן".

לסופרת "הארץ" נודע כי חברים בוועד המנהל שוקלים לדרוש להחיל אותם הכללים גם על השידורים הלא־לימודיים של הטלוויזיה הלימודית, דבר שיעמיק את מידת הפיקוח שלהם על שידורים אלה.

יו"ר הוועד המנהל, מיכה ינון, הביא לפני הוועד את תלונתו של הרב הראשי, אברהם שפירא, על הקטעת דבריו משידור טקס הזיכרון לשואה ולגבורה. מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, הסביר כי האשמה נעוצה במארגני הטקס שהתארך מעבר למוסכם, ומשום כך לא היה מנוס מקטיעתו בחלקו השני. רשות השידור התנצלה לפני הרב הראשי. עוד הבהיר יבין בתגובה על טענותיו של ינון, כי בניגוד לפרסומים, אין הטלוויזיה מתכוונת לשדר שידורים ישירים מהמגרשים בשבת.

מזגן אלקטרה בביתך עכשיו
ב־10 תשלומים שקליים ללא הצמדה.
המבצע בתוקף עד 23.5.86 או עד גמר המלאי.
אל תתרוצץ קרא ליועץ!
היועץ יעוץ מקצועי לביתך - חינם!
לפרטים:
מרכז השיווק הארצי - קריית אלקטרה אזור התעשיה החדש ראשל"צ, רח' ספיר 1, טל' 03-9614444.
סניף ת"א: טל' 03-298987/8; סניף ירושלים: טל' 714987, 02-718910;
סניף חיפה: טל' 04-671416; סניף באר־שבע: טל' 72111, 057-72317; סניף אילת: טל' 059-72933.
אלקטרה הנוחות שלך-האתגר שלנו.

יש לך מדיח טלסה "פרינסס" נירוסטה? כדאי לך לקרוא כל מלה!
מעכשיו מציעה חב' "טלסה" ללקוחותיה הותיקים שרות חדיש ומהפכני: הביאי את המדיח שלך למשרדנו, ואנו נצפה אותו, תוך שימוש בטכניקה חדשנית ומיוחדת (פטנט שבדי רשום), בציפוי צבעוני ומרהיב, בגוון המתאים לטעמך ולמטבחך. ציפוי המדיח שלך יבוצע תוך יום אחד, יוסיף לו חיים חדשים וישנה את מראה המטבח כולו.
בואו לבקר אותנו ביריד אדם ומעונו ביתן 32
פרטים נוספים במשרדנו הראשי
טלסה אינטרנשיונל בע"מ, רח' ביאליק 135, רמת־גן. טל. 03-7518249.
טלסה. המדיח המצליח

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שערי המניות 12.5.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי במקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אה.ה. ש	17800		6			−6
הספנות 0.1	1102		2211	−47	−4.1	−1989
הספנות א 0.5	758		2580	−11	−1.4	−1355
הספנות אפ 2	796		2750	−14	−1.7	−1964
כללי לא בהסדר	27730		146	−250	−0.9	−108
בנק צפון אמר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון אמר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון אמר' אפ1			—	הפסקת	מסחר	—
דנות א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דנות 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3485		3462			+2147
פ.י.ב.י. 0.5	3800		3108	+25	+0.7	+2852
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	80900		332			+62
אידיבי ב 100.0	81500					−1
אידיבי בב א	494100		1	+100		+19
אגוד 0.1	60400		83	−500	−0.8	−83
דיסקונט ב	104200		7	−400	−0.4	−4
דיסקונט א	103700		68	−800	−0.8	−55
דיסקונט שה ב	12000		301	−300	−2.4	−305
המזרחי ש	33310		878	−250	−0.7	−484
המזרחי ב	33600		50	+100	+0.5	+90
המזרחי שה 9	15120		232	−150	−0.9	−225
הפועלים מבב	116800		1	−200	−0.2	−1
הפועלים ש	55194		920	+380	+0.7	+1604
הפועלים ב	55000		74	+173	+0.3	+326
כללי א 1.0	141750		4			+46
כללי אפ 9	136500					
כללי שה 5	106850			+100	+0.1	+1
כללי שה 7	7200	תב	34	+350	+5.1	+34
בלל 0.1	34990		1020			+683
בלל שה 9	47400		116	−400	−0.8	−116
בלל שה 11	13210		87	−20	−0.2	−107
מימון המזר 1.0	47200		3			−3
מימון המזר 5.0	24590					−3
בנקים למשכנתאות						
ארגים 0.1	14600		151	+593	+4.2	+69
לאומי משכ' ש	4717		219	+20	+0.4	+190
לאומי משכ' ב	4890		80	+110	+2.5	+78
כרמל ש	3850	תב	52	−350	−8.5	−163
כרמל שה 1	2850		120	+8	+0.3	+57
בנין כ' 5.0	5998		108.9	−2		−216.9
פת משכ ש	1350	תב	5384	+108	+8.7	+8775
משכן ב ש	2150		151	+50	+2.4	+402
עצמאות 0.1	6050		262			−6
טפחות מבכ ש	12800	תב	25	+1000	+8.5	+66
טפחות רג ש	12000		54	+311	+2.7	+57
טפחות שה 1	7750		1	+350	+4.7	+170
טפחות שה 2	3751		99			+95
יעסור 1.0	1400		150	+20	+1.5	+104
יעסור 5.0	637	תב	2726	+37	+6.2	+2902
מירב 1.0	4368		524	+118	+2.8	+633
מוסדות מימון						
שלמון אש	365		4370	+6	+1.7	+6695
הקלאות מבכ א	47965	קב		+2284	+5	+1596
הקלאות מבכ ב	156900	לב				
לאומי תעש' א ש	5284	תב	499	+280	+5.6	+757
פתוח תעש' מבכ	51270	לב				
פת תעש' בב ב	376000	לב				
פת תעש' בב בב	252402	לב				
פת תעש' בב בב1	233000	לב				
פת תעש' בב ד	223050	לב				
פת תעש' בב דד	64063	לב				
מרכז קבלנים 5.0	627		2156			
תיירות בב	174100	לב				
כלל ליסינג א0.1	8390		117	+160	+1.9	+133
כלל ליסינג ב0.5	5489		431			−30
כלל ליסינג אפ1	10750		10	+40	+0.4	+1
ביטוח						
ארדס 0.1	940		1600	−20	−2.1	−1387
ארדס א 0.5	485		1292			−2474
בטוח משנה 0.1	950		160	−30	−3.1	−73
בטוח משנה 0.5	339		6371	−16	−4.5	−4821
הדר 1.0	2350		1261			+296
הדר 5.0	1330		2162			−417
הסנה ש	530	תב	51235	+30	+6	+126566
הפניקס 0.1	1470		704	−50	−3.3	−1054
הפניקס 0.5	815	תב	324	+39	+5	+290
המגדל־ישראל 1.0	6500		2			−2
המגדל־ישראל 5.0	5050					
ירדניה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ירדניה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מנורה 1.0	8500		12			
מנורה 5.0	3560		200	+10	+0.3	+37
סהר ג 1.0	4499	תב	271	+409	+10	+585
סקורים 0.1	2495		761	+95	+4	+1106
צור ש	2100		1415	+62	+3	+2482
ציון החזקות 1.0	17000		31			−55
ציון החזקות 5.0	4650		39			−62
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	3880		119	−200	−4.9	−124
אינטר גאמא 5 ש	1270		808	−47	−3.6	−575
אינטר גאמ אפ 1	840		454	−9	−1.1	−161
מאיר עזרא 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מאיר עזרא אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
כתה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כתה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	847		687	+10	+1.2	+156
קריסטל 1.0	4449		72	+44	+1	+18
רפק 0.1	31000		1.6	−900	−2.8	−1.6
רפק 0.5	8480		39			−24
שופרסל א 2.0	4750		1301	+50	+1.1	+837
שופרסל ב 10.0	3040		1272	+15	+0.5	+738
שירותים						
דלק ג ש	5210		1240			−66
הדאל 1.0	3000		134	+43	+1.5	+49
הדאל 5.0	1359	קב		+65	+5	+519
ספנות הספקה 0.1	9999		101	−1		−36
ספנות הספקה 0.5	3985		244	−10	−0.5	−271
קרור 0.1	2841		1963			−1434
קרור 1.0	401		10693	+11	+2.8	+17737
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' עזובה 0.1	5216		484			−77
מוס' עזובה 0.5	1580		2113			−2945
קונסורטיום 0.1	1650		535	+5	+0.3	+268
קונסורטיום 0.5	1006		1194	+11	+1.1	+2541
מלונות ושירותי תיירות						
קפול 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קפול אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	9700					
גלי זהר 5.0	3100		50	+100	+3.3	+57.5
מלונות דן 1.0	3715	תב	132	−300	−7.5	−442
מלונות דן 5.0	2830		5			−5
חוף האלמוג 1.0	4750		248	+100	+2.2	+267
כנס מר 1 ש	2499					−2
מלונות הירדן	2901		964	−133	−4.4	−784
מלונות יהלום 1			—	הפסקת	מסחר	—
מחשבים ושירותי מחשבים						
דטה מיכון 1.0	3990	מב		−210	−5	−555
ה.י.ל.ג. 1.0	12100	תב	26	+806	+7.2	+41
יעגא 1.0	3710		56	−160	−4.1	−40
יעגא אפ א	3409	תב	72	−290	−7.8	−418
כלל מחשבים 1.0	6290		41	−140	−2.2	−109
מ.ל.ל. 1.0	8550		95			−12
מ.ל.ל. 5.0	4182		447	+122	+5	+670
משאב מחשבים 1.0	2760	מב	157	+131	+5	+119
ניקוב מחשבים 1			—	הפסקת	מסחר	—
ניקוב מחש' 5			—	הפסקת	מסחר	—
תים מחשבים 1.0	1850		172	−40	−2.1	−225
תים מחש' אפ	18000			−100	−0.6	−7
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אבוחם בינוי 1ש	457		1244	+19	+4.3	+1379
אבוחם בינוי 5ש	305		1174			
אורן 1.0	739		1012	+9	+1.2	+237
אורן 5.0	570		3495			−3594
אזורים 1.0	605	תב	18433	+30	+5.2	+23543
אילון 1.0	399		6839			−1115
אילון אפ 1	1440		194	+4	+0.3	+95
אל־רוב 1.0	3604		112			
אל־רוב 5.0	3579		22			
אבנתים 1.0	2048		188	−1	−0.1	−7
אבנתים אפ 1	1699		80			
אפריקה 0.1	35750		121			+55
אפריקה 1.0	25630		440			−274
ארזים	1740		675	−15	−0.9	−670
אזלון 0.1	2149		906			−12
אזלון 0.5	1260		1708			−118
בן־יקר נת 1.0	3090		432			
ביטנכין 1.0	3500		101	+167	+5	+151
ביטנכין 5.0	2560		378	+110	+4.9	+289
דנקנר 1.0	4290		544	+100	+2.4	+556
דרוקר 1.0	474		887	−5	−1	−887
דרוקר 5.0	343		514	−12	−3.4	−814
דרוקר אפ 1	280		40	+11	+4.1	+6558
הדר 0.1	5950	תב	−0	+500	+9.2	+200
דיור 0.5	3254	תב	141	+294	+10	+88
תל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	2800		2702	+50	+1.8	+2510
גבים 0.1	4696		577	−145	−3	−674
גבים 0.5	2595		1603	−140	−5.1	−2125
הבשרת הישוב ש	49900		451	−500	−1	−313
ישפרו 0.1	2585		316			−11
ישראלום 1.0	12300	תב	48	−660	−5.1	−48
ישרס 10.0	15000	תב	441	+1350	+9.9	+680
כנף פיתוח 1.0	7000		55			
כלל נדל 1	348		13095	+1	+0.3	+5086
לומיר 1.0	3280		62			−2
לומיר 5.0	1466	תב	327	+80	+5.8	+252
מ.ת.ת. 1.0	2936		874			−245
מגורי בניה 1.0	490		2557	+2	+0.4	+3062
מגורי בניה אפ1	560		4586			−886
מדול בטון			—	הפסקת	מסחר	—
מיטבאל 5.0	294		3547			−477
מבנב 5.0	666		2869			
מרלו 1.0	536	קב		+26	+5.1	+16473
לינסטון 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לינסטון 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
ליפשיץ 1.0	1693		1378	−20	−1.2	−1863
ליפשיץ 5.0	772		4875	+20	+2.7	+5955
נאות אביב 0.5	35000	תב	33	+2000	+6.5	+42
נכסי אורים	753		3611	+36	+5	+7453
נוך החזקות 1.0	10900		184			−184
נוך החזקות 5.0	6510		63			−63
סולל בונה מבב א			—	הפסקת	מסחר	—
עמי 1.0	3898		70	+186	+5	+69
עמי 5.0	2374		102	+100	+4.4	+100
עזר וסלע מר 1 ש	742		779	+22	+3.1	+1139
קיסריה 0.1	1620		610			−97
קיסריה 0.5	800		1099	+25	+3.2	+610
רומכין 1.0	3160		583	+150	+5	+966
רומכין 5.0	2200		942	+91	+4.3	+1180
רסקו מבכ	7000	תב	712	+385	+5.8	+1310
רסקו רג	7260		578	+320	+4.6	+682
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2600		384			−286
מטעי הדר 0.5	1560		661	−50	−3.1	−1484
מהדרין 0.1	5830		368	−20	−0.3	−209
נכסי הדרים 1.0	1060		2680	−20	−1.9	−8667
פרי אור 0.5	2490		376	−35	−1.4	−552
שבהר 5.0	18304		224	+704	+4	+394

פק"מ נייד
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית ישירה
בנק לאומי

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי במקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מזון וטבק						
אסאם	1521		717	+72	+5	+522
בלפרוסט 1.0	1421		363	+1	+0.1	+43
בלפרוסט 5.0	640	תב	1682	−50	−7.5	−710
בלפרוסט אפ 1	800	תב	4	+69	+9.4	+243
דובק מב ש	3440		742	+70	+2.1	+781
דובק מב ב	3390		126			−126
זגלגל 1.0	1180		677	+50	+4.4	+747
זגלגל 5.0	670		858	+10	+1.5	+53
פרי־הר 1.0	2362		1074	−28	−1.2	−508
פרי־הר 5.0	1801		590	+21	+1.2	+604
טמפו בירה 1.0	13800		17	+300	+2.2	+162
טמפו בירה 5.0	8610		287	+360	+4.4	+792
יצהר 1.0	1735	תב	1423	+109	+6.1	+2310
יצהר א 5.0	951		2240	+40	+4.4	+3432
מן 1.0	9815		39			+11
מן 5.0	4400	מב	57	−180	−3.9	−95
סנפרוסט 1.0	8000		268	+150	+1.9	+157
עלית			—	הפסקת	מסחר	—
עסיס ב 0.5	37200		39			−5
אבגל שקל 1	1978		154	+1	+0.1	+66
שמן מבב א	6776	תב	666.2	+616	+10	+1529
טכסטיל והלבשה						
ארגמן מר 1 ש	885		2585	−5	−0.6	−252
אופים 1.0	1905		376	+5	+0.3	+359
אופנת כרוך 1.0	2405		314	+60	+2.6	+266
אופנת כרוך 5.0	1460		468	−20	−1.4	−541
אפנון 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפנון אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
איגטון־רג ש	12700		336			+11
דלתא־גליל 1.0	4540		459			−333
דלתא־גליל א 3.0	3380		520			−33
מטוית נאחד 1	1560			+50	+5.5	+60
מטוית נאחד 5	720		101.7			−1.7
מטוית כפר אפ1	530					
ויטלבו 1.0	4000		280	−20	−0.5	−253
ויטלבו 5.0	2850		301	−10	−0.4	−156
חדרינה 1.0	4488		196	−92	−2	−108
זיקית 1.0	7460		88	+20	+0.3	+14
זיקית 5.0	6200		325	+200	+3.3	+329
טיב־טכס 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
טיב־טכס אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
לודזיה 0.1	1980		266.1	+30	+1.5	+85.6
לודזיה 0.4	965		3387	+53	+5.6	+2020
ליגנת 1.0	1230		1216	−34	−2.7	−2572
כיתן גליק	840		1237	−25	−2.9	−1076
מקס 0.1	29999		25	−1		−10
מקס 0.5	12000	תב	279	−1347	−10.1	−415
עית 1.0	11350		139	+300	+2.7	+186
עית 5.0	5340		284			
עמק פריגה 1 ש'	2111		471.3	+10	+0.5	+80
פולגת א 0.1	9370		447			−428
פולגת ב 0.4	6450		418	+45	+0.7	+110
פוליגון א 0.5	7110		338	+100	+1.4	+269
פרגוד	2000	תב	888	+98	+5.2	+500
שלגיה 1.0	14600	תב	186	+1210	+9	+259
תעש רגמון 1.0	3314		1121	+59	+1.8	+1219
מתכת ומוצריה						
אקסטון 5.0	2080		994	+70	+3.5	+1526
אורדן 0.1	11100		224	+50	+0.5	+134
אורדן 0.5	8850		170	+20	+0.2	+168
כבלים ש	12100		7			−7
התבוף 1.0	12075	מב	104	+575	+5	+148
התבוף 5.0	7220		144	+220	+3.1	+264
קופסאות פח 1.0	1080		3815			−443
קופסאות פח 5.0	844		631			−429
מודגן 1.0	791	תב	1367	+72	+10	+2632
מודגן אפ א	546	תב	518	+32	+6.2	+682
מתכת פרוס 1.0	2650	תב	3647	+177	+7.2	+4705
כללי ציון 1.0	2200		277	+40	+1.9	+340
כללי ציון 5.0	850		1886	+2	+0.2	+654
כללי ציון אפ	701		1027	−4	−0.6	−657
קלמני 1.0	875		1165	+10	+1.2	+591
קלמני 5.0	460		2252	+1	+0.2	+355
מושנון 0.1	18000		25	−250	−1.4	−29
מושנון 0.5	7450		98	−135	−1.8	−88
עיד 3.0	1790		625	+80	+4.7	+756
פקר פלדה 1.0	7900		612			−326
קינג 1.0	1170		135			−55
קינג 5.0	630		299	+10	+1.6	+499
קליל 1.0	3000		20	+50	+1.7	+40
קליל 5.0	1570		60			−40
שלדות 5.0	2050		726	+30	+1.5	+319
תעשיות לכיש 1.0	1070		586	+20	+1.9	+530
תעשיות לכיש 5.0	530		449			−238
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	435200		10	−1500	−0.3	−6
אלקו 0.1	6850	תב	158	+550	+10	+65
אלקו 0.25 ש	3420		1185	+120	+3.6	+896
אלקו 0.25 ב	3444		172	+34	+1	+83
אלקטרה 0.1	14245	תב	282	+1295	+10	+405
אלקטרה א 0.5	6550	תב	1190	+400	+6.5	+2201
אלרון 3.0	398000		10	+11000	+2.8	+7
אריח 1.0	34100		159	+900	+2.7	+158
כלל תעש אלק'	2700		4540	−50	−1.8	−5655
טלקומיק 1.0	2350		6447	+113	+5.1	+10813
טלקומיק 5.0	1547		10147	+28	+1.8	+8739
פיטנבונר 1.0	2222	תב	3380	+290	+15	+4646
פיטנבונר 5.0	1004	קב		+48	+5	+15749
ציקלון 1.0	3000		241			−37
ציקלון 5.0	1380		544	+20	+1.5	+749
קונצטין אלקי 1.	3905	תב	853	+355	+10	+780
קונצטין אלקי 5.	2860	תב	819	+260	+10	+819
ת.א.ת. 1.0	3470		106			−13
ת.א.ת. 5.0	1560	תב	3859	+85	+6.8	+4686
ת.א.ת. אפ 1	13100	תב	46	+700	+5.7	+56
תדאה	6200		20			+1
מוצרי בניה						
א.ש. תעשיות 1.	835	תב	3827	+45	+5.7	+4569
אלקול 5.0	9495		167			−26
אקרשטיין 1.0	1470		361	−42	−2.8	−326
אקרשטיין 5.0	1090		602	−45	−4	−439
בטון ונ'ויר 1.0	13350		25			−25
בטון ונ'ויר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר־טון 1.0	4368	קב		+208	+5	+107
בר־טון 5.0	1413		672	−2	−0.1	−15

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי במקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
המגולל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
המגולל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כרומאטבס 1.0	8050	תב	36.9	+732	+10	+102.5
כרומאטבס 5.0	2550		498	+125	+5.2	+412
מ.ל.ב. 1.0	1121		200			+135
מ.ל.ב. 5.0	609		250			−298
מדול השק בתעש	4200		1451	+150	+3.7	+819
מתאיקה ולבטן 1	14538	לב				−10
מתאיקה ולבטן 5	11099					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	18350		225			−89
אליאנס ב	1425		578			
גל תעשיות 1.0	12000		229	+100	+0.8	+112
גל תעשיות 5.0	5640		661	+110	+2	+979
דקסבור 1.0	3287		215			
דשנים 0.1	5565		158			−32
דשנים 0.5	1540		649			−60
חיפה כמי' 10.0	848		4645			−2550
טבע ש	53050		119			+42
טבע אפ 4	48000		6			−5
ליפסקי 1.0	1300		545	+59	+4.8	+177
ים המלח	15090		612			−265
מכתשים 10.0	485		21253			−19461
מקסימה 1.0	7975		271			−141
מקסימה 5.0	2890		150	+70	+2.5	+434
מקה כימיקל 1.0	3240	תב	143	−360	−10	−155
כור 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כור 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קום כימיקל 1.0	6800		57	+250	+4	+70
ת.ג.ל. 1.0	2780		102	−100	−3.5	−55
ת.ג.ל. 5.0	1820		146	+40	+2.5	+70
ת"א 5.0	5101		255	+108	+2.2	+299
פרוטארום 10.0	10555	מב	171	+503	+5	+113
תגר א 5.0	5570		632	−240	−4.5	−471
עץ, נייר ודפוס						
הפזון 1.0	4250		89			−39
הפזון 5.0	2418		30	+115	+5	+80
הכב.ג. 1.0	2995		121			
יאה 1.0	5410	תב	375	−320	−5.6	−375
לביורי אשקלון 1	518		3181	−1	−0.2	−847
לביאשקלון אפו	828		300			+105
מולט ב 0.5	22800		49	−1200	−5	−50
מפעלי נייר 10.0	179100		75	+2100	+1.2	+121
סקפררה 1.0	3491		668			+92
רים 0.1	4000		157	+50	+0.8	+2
רים 0.4	2400		227	+80	+3.5	+199
חעל ב 0.2	15600		700	+699	+4.7	+803
תעשיות שונות						
אלומת 1.0	4850	תב	1493	+405	+9.1	+2121
אלומת 5.0	3600	תב	1446	+270	+8.1	+1453
אבדין 1.0	4541		335			
אבדין 5.0	2717		1635			−2131
המישה יוד	8100		50	−99	−1.2	−62
דיקה 1.0	5000		49.7			−21.5
דיקה 5.0	2400		101.7	+70	+3	+271.5
הגבפלק 1.0	8000		260	−1		−100
הגבפלק 5.0	4899		176			−138
השקעות בתעשיה						
פרוטית ב 0.1	5920		292			−105
כור בב' ש	5800000		.7	+50000	+0.9	.4
כלל תעש' 1.0	1333		7902			−2547
מאגרי טכנולוגיה	522		1444			−2234
מאגרי טכנ אפ1	419		1276	+19	+4.8	+697
חברות השקעה						
אמיקו ש	4800		152			
אידיבי פתוח 2.0	3690		3631			+1557
איקובה 0.1	1852	קב		+88	+5	+2833
איקובה 0.5	1058	תב	1728	+78	+8	+2258
אלגר ש	6860		111			
אלגר ב	6750		31	−150	−2.2	−31
אלרן ש	2510		1790			−1871
אלרן ב	2556					+40
אמישר בב'			—	הפסקת	מסחר	—
אמיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אמיק 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בזלת 1.0	1350		122	+20	+1.5	+52
חברה לישראל 1.0	6290		456	+260	+4.3	+605
חברה לישראל 5.0	3540	תב	1499	+280	+8.6	+1755
חלשמן 0.1	92150		3			
חלשמן 1.0 ש	25400		120			−35
אמאא א 0.5	12900		73	−100	−0.8	−40
פועלים השק ש	4500		657			−1242
כלל השק	4874		1000			+308
דיסקונט השק ש	2252		3843			−324
מזרחי השק ש	16700		33			
מר' השקעות אפ1	9800		37			
חירון 1.0	1910		238			−210
חירון 5.0	709		1291	+34	+5	+2711
יצוא ש	10820		298	+320	+3.1	+445
ירדן א 0.1	3750		828	+70	+1.9	+545
כלל 10.0	2215		1506	−55	−2.4	−895
כלל 50.0	1775		345	+10	+0.6	+611
לנדק 0.1	8990		35	+17	+0.2	+16
לנדק 0.1	2741		605			−153
מגור 0.1	550	תב	1400	+40	+7.8	+167
מגור א 0.5	360		1165			
עץ השק ב 0.1	2900		248	+170	+6.2	+211
עץ השק ב 0.5	1218	קב		+58	+5	+2212
פן השק ש	20999		112	+449	+2.2	+56
פמה א 0.1	8538		100	−10	−0.1	−107
פמה 0.5	4210	תב	774	+210	+5.5	+1144
פריון ב 2.5	2780	תב	917	+200	+7.8	+1364
מחקר ופיתוח						
אמצעים מתוח'			—	הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	500		1895			
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	2700		102	−45	−1.6	−233
דלק חיפושים 5.0	1420		1104			+96
דלק חיפ' אפ 2	770		397	−4	−0.5	−105
פן חיפושי נפט	12700		63	−100	−0.8	−85
מראויל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מראויל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
י.ג.א.ל. 5.0	1420		1629			+64
מ.ג.נ. 1.0	2180		300	+40	+1.9	+894
מ.ג.נ. 5.0	1025		2047	−15	−1.4	−2498
סיסמיקה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
סיסמיקה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מראויל ב 0.5	3100		84	+100	+3.3	+70
צפאנרינפט 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
צפאנרינפט 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
צפאנרינפט אפ 2			—	הפסקת	מסחר	—
נפטא ש	1209990					−1
נסחרות במעו"ח						
גוית מ	227					

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

נמשכת המגמה החיובית

הבורסה יצאה אתמול לפגרה בת יומיים באווירת מסחר חיובית. עם זאת, בחלק גדול מהמניות הורגשה נסיגה בלכלת למימוש רווחים. זה בא לביטוי בגידול במחזורי המסחר. מחזור המסחר במניות חופשיות גדל לעומת הימים האחרונים והסתכם בחמישה מיליוני דולר. קרנות הנאמנות, שצברו חמישה מיליוני דולר, רובם בקרנות הסולידיות, המשיכו גם אתמול בפעילות ערה. היצעים במניות הכבדות, כדוגמת ים המלח, נקלטו בירידות שערים קלות.

מדד		שינוי יומי ב%
מדד מניות כללי	115.18	+0.27
כללי ללא בנקים	135.03	+0.72
מדד אג"ח כללי	106.32	+0.29
אג"ח צמוד מדד	107.20	+0.38
אג"ח צמוד מט"ח	98.29	— —

היציבות בהסדר נמשכת

מגמת היציבות במניות ההסדר נמשכה גם אתמול. ביקושים קטנים למניות אי.די.בי. ובנק הפועלים סופקו ללא שינוי שער. ההערכה כי יציבותו של שער החליפין תימשך לפחות עד ספטמבר, מביאה היצעים באפיקי ההשקעה הדולריים, ובתוכם מניות ההסדר. היצעים אלה נקלטים על־ידי קרנות הנאמנות הרואים במניות ההסדר אפיק השקעה אטרקטיווי.

	תשואה שנתית דולרית ב%
בל"ל 0.1	11.75
הפועלים ש	11.65
אי.די.בי. רג	11.84
דיסקונט א	11.65
המזרחי ש	11.82

גיוון באפיקי ההשקעה

עם המגמה המלכת למימוש רווחים, היו אתמול ביקושים גדולים מאד לחלק מניירות הערך, והם הביאו עליות שערים תלולות. הסיבה לביקושים אלה כרוכה בדרך כלל בדו"חות כספיים חיוביים, האמורים להתפרסם בקרוב. כך, למשל, מניות פיטנבונר נהנו מביקוש גדול שגרם עליית שער של 15 אחוז במניה בת שקל אחד. הייסום שער קונים בלבד במניה בת חמישה שקלים. ביקוש גדול מאד, שסופק בעלייה של שישה אחוזים במחזור מסחר גדול, הורם למניית הסנה. מניית אלומית עלתה ב־9.1 אחוזים.

תיקון מכבי במניות אזורים ואי.פי.

הידיעות על גיוסי הון בחברות אזורים ואי.פי. הביאו התעוררות במניות של שתי החברות. ביקוש גדול למניית אזורים סופק בעליית שער של 5.2 אחוזים, וביקוש למניית אי.פי. סופק בעלייה דומה.

גם במניית יצהר נמסר על כוונת החברה לבצע הנפקת מניות פרטית שבמסגרתה יגויסו שלושה מיליוני דולר. זה גרם התעוררות והמניה עלתה ב־6.1 אחוז. הפעילות הערה במניות אינקובה נמשכה גם אתמול, ובמניה בת שקל אחד נרשם קונים בלבד בפעם השנייה.

מצפים לפרסום המדד

סוחרי הבורסה מצפים בדריכות לפרסום המדד היום. אף שידוע כי שיעור עליית המדד יהיה גבוה מהרגיל, לא ניכרה פעילות מיוחדת בשוק איגרות־החוב. בנק ישראל גייס אתמול 25 מיליון ש"ח בהנפקת איגרת מסוג גליל. מחזור המסחר בשוק האג"ח הסתכם ב־4.1 מיליוני דולר.

הודעות בורסה

* סנו סיימה את 1985 ברווח של 502 אלף ש"ח לעומת הפסד של 65 אלף ש"ח בשנה הקודמת.
* מאיר עזרא הודיעה כי קיבלה היתר־יבוא נוסף של 500 טונה בשר עגל, שיוסיף למחזור המכירות של החברה שלושה מיליוני דולר.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
556	−15	99.40	1.23
616	22	99.10	1.26
626	29	98.85	1.22
636	36	98.45	1.33
726	57	97.45	1.39
736	64	96.95	1.48
746	71	96.70	1.45
756	78	96.35	1.46

אילת אוברסיז בע"מ
אילת אוברסיז
שיטות חיסכון
בהובלת מטענים בינלאומיים
אילת אוברסיז בע"מ
רח' ביאליק 131, רמת גן 52523
טל' 7519161־2, 7510810
טלקס 341793

אינטר ישראל
להשכרה או למכירה
משרדים
בבנייני משרדים ובמקומות מרכזיים בכניסה מיידית
03-294141
בית אל־על
רח' יהודה 32 ת"א

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	3865.05	3810.75	11.34	0.30
אבוקה	28654.91	28372.02	−35.99	−0.13
אביב	30055.10	29783.82	45.45	0.15
אגוז	195.95	192.11	0.01	0.01
אדיר	1307.60	1281.56	5.11	0.40
אדום	1663.90	1632.61	12.92	0.80
אופיר	1521.27	1491.28	3.73	0.25
אור	412.61	403.94	−0.70	−0.17
אורון	160.48	157.24	−0.03	−0.02
אורלי	20450.56	20200.91	74.06	0.37
אורן	589.91	578.56	1.11	0.19
אייל	2926.82	2870.56	9.33	0.33
איילת	3795.98	3712.65	0.72	0.02
אירים	3966.31	3878.80	−8.46	−0.22
איתן	566.08	554.28	0.14	0.03
אלון	500.55	490.17	−0.47	−0.10
אלמוג	584.38	572.93	1.70	0.30
ארז	646.56	634.37	3.42	0.54
אש	115.40	112.87	0.10	0.09
אשל	164.27	161.05	−0.23	−0.14
אתרוג	190.35	188.51	0.39	0.21
בדולח	1697.77	1665.45	11.28	0.68
ברוש	373.73	366.43	−0.21	−0.06
ברק	382.11	374.46	0.78	0.21
ברקת	763.03	747.99	−1.09	−0.15
גביש	1135.95	1113.79	2.37	0.21
גבע	833.71	821.16	0.15	0.02
גורן	571.77	560.66	0.83	0.15
גיא	7595.88	7483.13	2.50	0.03
גיל	2201.34	2159.86	1.29	0.06
גלית	505.11	498.88	−0.13	−0.03
דובדבן	278.92	277.67	0.86	0.31
דוכיפת	535.27	524.78	0.53	0.10
דולב	195.78	191.67	−0.14	−0.07
דורון	1222.71	1199.67	2.00	0.17
דותן	217.43	213.20	−0.19	−0.09
דליה	389.36	384.54	1.70	0.44
דרור	3240.66	3179.82	8.32	0.26
[illegible]	271.00	265.72	0.33	0.12
הדס	28599.71	28494.60	173.91	0.61
הדר	396.87	389.06	1.74	0.45
זהבית	2489.17	2434.70	22.69	0.94
זוהר	15657.08	15424.69	−15.38	−0.10
זיו	14892.44	14671.46	−18.32	−0.12
זמיר	651.05	638.54	3.34	0.53
חוחית	132.78	129.86	−0.10	−0.08
חליפין	109.78	109.30	0.27	0.25
חלמיש	558.35	547.28	1.14	0.21
חן	108.61	108.18	0.16	0.15
טופז	1189.12	1161.90	0.96	0.08
טל	4038.74	3989.85	8.00	0.20
יובל	635.23	622.99	1.11	0.18
יהלום	1598.78	1568.55	6.43	0.41
יתרות	32192.05	31903.13	352.20	1.12
יערה	548.24	536.20	1.36	0.25
כוכב	749.00	734.63	6.30	0.86
כחל	121.33	118.95	−0.18	−0.15
כלנית	433.17	424.64	2.36	0.56
כספית	624.85	618.42	0.44	0.07
כרמל	117.92	115.52	0.19	0.16
כתר	900.71	882.97	3.29	0.37
להב	3405.07	3340.50	2.48	0.07
למשקיע	95488.48	93676.98	250.52	0.27
לפיד	9876.23	9686.66	8.96	0.09
לקט	1461.66	1432.01	4.35	0.30
לשם	777.80	762.08	3.57	0.47
מבחר	954.15	935.24	0.93	0.10
מכמת	2727.60	2701.80	1.90	0.07
מגן	199.13	196.25	−0.13	−0.07
מגוון	2577.00	2553.50	3.00	0.12
מגל	607.55	595.72	1.19	0.20
מור	1164.60	1148.30	5.60	0.49
מורן	630.60	624.58	4.21	0.68
מטה	24078.05	23443.31	21.31	0.09
מיטב	734.42	720.20	0.06	0.01
מעוף	3015.80	2956.90	5.00	0.17
מעיין	653.69	641.34	−0.02	−0.00
מקשה	807.00	791.40	2.49	0.32
מרגלית	993.84	974.65	2.56	0.26
מרום	936.34	918.25	0.86	0.09
[illegible]	20476.71	20172.90	4.69	0.02
נסיך	606.08	594.71	2.37	0.40
נטע	374.34	366.95	0.05	0.01
נילי	3909.52	3851.79	39.76	1.04
סביון	429.04	420.59	3.32	0.80
סגולה	119.44	117.07	0.19	0.16
סלע	794.76	790.67	1.84	0.23
סנונית	559.78	548.79	1.15	0.21
סער	605.03	593.55	1.77	0.30
ספיר	532.53	529.89	−0.41	−0.08
עדיף	638.57	626.56	2.25	0.36
עידית	1638.91	1607.01	2.45	0.15
עירן	5733.93	5651.85	16.18	0.29
עובר	1189.78	1163.25	−1.63	−0.14
ענת	2009.65	1993.56	11.04	0.56
עפרוני	537.86	525.99	0.65	0.12
ערמון	149.96	147.04	−0.28	−0.19
פיא	1225.11	1201.52	2.78	0.23
צבר	538.42	527.76	−0.41	−0.08
צופית	519.97	509.74	0.62	0.12
צמיר	836.01	818.04	1.02	0.12
צמיחה	6245.84	6156.47	13.09	0.21
צמרת	1504.14	1474.87	−0.45	−0.03
קלע	1693.65	1685.19	2.82	0.17
רונית	15331.29	15214.19	51.51	0.34
רשפת	505.30	495.36	4.17	0.85
רשף	654.80	640.87	0.27	0.04
שביט	627.16	614.91	0.79	0.13
שחם	837.89	817.73	1.42	0.17
שירה	31251.99	30644.66	66.47	0.22
שמיר	67810.52	66482.95	94.07	0.14
שנהב	536.16	528.58	2.03	0.39
שסק	549.68	536.24	−0.06	−0.01
שקד	163.56	160.31	−0.25	−0.16
תאנה	169.48	167.88	−0.32	−0.19
תבור	743.43	733.30	0.59	0.08
תדהר	364.79	362.97	0.46	0.13
תהילה	95.62	93.52	0.01	0.01
תירוש	403.47	398.54	0.93	0.23
תמה	180.21	176.72	0.04	0.02
[illegible]	175.41	174.14	−0.10	−0.06
תרשיש	1271.48	1246.83	5.12	0.41
תשורה	378.02	372.65	0.86	0.23

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	32803	+198
3602	30285	+373
3603	28245	+243
3604	25401	+284
3605	23132	+302
3606	21692	+379
3607	20170	+359
3608	19095	+346
3609	17924	+9
3610	16168	+9
3611	15620	+9
3612	15168	+8
3613	14543	−20
3614	13962	−19
3615	12892	−18
3616	11803	−17
3617	11236	+176
3618	10665	+169
3619	9817	+158
3620	9276	+200
3621	8814	+192
3622	7951	+177
3623	7385	+106
3624	6955	+101
3625	6527	+149
3626	6039	+139
3627	5602	+131
3628	5022	+3
3629	4705	+3
3630	4448	+3
3631	4121	+57
3632	3881	+54
3633	3666	+52
3634	3189	+1
3635	3016	+2
3636	2904	+1
3637	2778	+2
3638	2586	+1
3639	2367	+1
3640	1942	+1
3641	1683	+1
3642	1538	+32
3643	1334	+28
3644	1207	+36
3645	1088	+32
4.25% מלווה מדינה		
3701	868	+0.5
3702	688.2	−20
3703	603.3	−8.1
3704	516.6	−7.1
3751	270.1	+2.1
3752	107.2	−0.1
3753	102.6	−0.1
3901	101.3	+1.6
3902	96.5	+1.6
3903	95.8	+1.6
3904	94.2	+1.5
4.25% שגיא		
4102	114.8	−1.2
4103	110.1	−1.3
4104	106.6	−1.2
4301	107.3	+0.1
4302	102.2	+0.1
4303	101.4	— —
4304	99.8	— —
4% מלווה פיתוח (הצמדה 90%)		
3107	251900	— —
3108	246000	+2000
3109	235000	— —
3110	234500	−1000
3111	229350	+50
3112	225500	— —
3113	228300	+100
3114	221150	+50
3115	218200	−1000
3116	211200	−1000
3117	219700	+200
3118	212000	−2000
4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)		
3201	186700	+1200
3202	188490	— —
3203	183100	— —
3204	177400	+100
3205	173800	— —
3206	174000	— —
3210	169400	— —
3211	170450	+4950
3212	167000	— —
3213	159700	— —
3214	153500	— —
3501	151500	+200
3502	148500	— —
3503	136000	— —
3504	134200	— —
3505	129314	— —
3521	127651	−367
3524	115806	−375
3522	123175	+449
3523	116481	+442
3525	113325	−259
3526	113231	−278
3527	110975	−273
3528	112839	−272
3529	115006	+754
3530	110369	+737
3531	110169	+762
3532	106946	+740
3533	106869	+764
3534	100791	+724
3535	101082	+471
3539	95283	+454
3536	100950	+424
3537	100841	+425
3538	94918	+400
3540	94800	+411
3541	91600	+398
3542	91536	+409
3543	87078	+391
3544	86352	−388
3546	84256	−391
3547	84051	−392
3548	83958	−393
3550	79598	−382
3551	79292	−383
3545	83447	+90
3549	78837	+85
3552	72371	+79
3554	72243	+80
3555	72243	+80
3553	72479	+726
3571	65635	+686
3556	68958	+191
3558	68877	+190
3559	66442	+185
3560	65627	+185
3561	65445	+185
3557	69552	+228
3572	66011	+226
3573	65741	+245
3574	60621	+227
3577	60589	+232
3578	55975	+215
3575	60597	+579
3576	60430	+579
3579	55803	+549
3580	51690	+29
3581	47023	+27
3582	43377	+24
3583	40324	+23
3584	38258	+112
3585	36280	+108
3586	32862	+100
3588	32822	+101
3587	33129	+374
3591	30199	+346
3592	30165	+346
3593	30115	+346
3589	29870	−92
3594	28482	−91
3590	29906	−557
3595	28503	−545
5% מלווה פיתוח (בדירה כפולה)		
2001	124342	+68
2002	124005	+69
2003	118703	+66
2004	119259	−675
2005	112081	+63
2006	111956	+63
2007	109802	+61
2008	109668	+937
2012	110823	+963
2015	108023	+976
2009	110334	+182
2010	109661	+53
2011	107535	+53
2013	110935	+62
2014	108106	+61
2016	109225	+61
2018	106455	+60
2021	103069	+57
2017	105036	+60
2019	104789	+59
2020	101722	+58
2022	96458	−2150
2023	97625	+984
2024	90518	+51
2027	87318	+49
2031	80861	+45
2025	91094	−596
2026	90792	−599
2028	90586	+48
2030	86063	+46
2029	85734	+1749
2033	79110	+1710
2035	72711	+1619
2032	85320	+44
2034	80727	+41
2036	74229	+38
2037	69432	−1920
2052	60310	−1763
2038	68205	−318
2040	67788	−315
2051	64168	−304
2039	66456	+1973
2041	64922	+1925
2053	59098	−451
2054	54582	+661
2056	50541	+628
2058	46006	+585
2060	42466	+553
2055	55476	+30
2057	51381	+27
2059	46758	+26
2061	33935	+17
2062	32049	−486
2063	31363	+15
רמון		
7001	241.5	+0.2
7002	234.1	+0.2
7003	223.7	+0.2
7004	206.4	+0.2
7005	193.1	−1.6
7006	182.1	+0.1
7007	168.7	+0.1
7008	160.3	+0.1
7009	155.4	+0.2
7010	146.4	−0.2
7011	138.4	−0.4
7012	133.6	−0.3
7013	126.5	+0.1
7014	113.4	−0.1
7015	94.2	+0.1
7016	93.6	— —
7017	95.9	+0.1
7018	95.7	+0.1
7019	96.1	+0.1
7020	95.9	+0.1
7021	95	+0.1
7201	93.7	— —
גלבוע		
6101	12501	+9
6102	7421	+22
6103	6656	+24
6104	6091	−24
6105	5829	−23
6106	5650	−22
6107	5442	−21
6108	3935	−9
6109	3745	−9
6110	3683	−9
6111	3021	−30
6112	2929	−29
6113	2020	+2
6151	790.7	+0.6
6152	756.9	+0.6
6153	645.4	−4.3
6154	633.8	−4.2
6155	422	−10.7
6156	341.1	+1.9
6157	250.8	−1.4
6158	237.7	−1.3
6159	206.1	+1.7
6160	190.7	−1.4
6161	184.5	−1.4
6162	166.4	−1.2
6163	157.2	−0.3
6164	150.9	−0.2
6165	139.4	−0.8
6166	133.5	+0.9
6167	130.6	+0.9
6168	128.7	+1
6169	119.3	−0.6
6170	112.7	−0.4
6171	80.4	−0.7
6172	80.2	−0.8
6801	87	+0.1
ארמון		
2501	153	— —
2502	150.4	— —
2503	145.7	+0.1
2504	145	— —
2505	139.5	— —
2506	135.4	+0.7
2507	137.1	+0.7
2508	103.4	−1.2
אחרים		
אלסינט	59.4	— —
תרידאן	96	+0.1
הב היש	185.2	— —
דיק הש	195.5	— —
כור הב	176	+3
כלל הב	474.5	— —
מ'צפ ד	268	— —
מ'צפ מ	349	— —
מ'צפ י	490	+5
סול בנ	183.4	— —
תיקשש	193.5	+0.3

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 12.5.1986 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	ל"ש שטרלינג	1.5470/1.5480
מרקים גרמניים	ל־$ ארה"ב	2.1715/2.1725
פלורינים הולנדיים	"	2.4440/2.4450
פרנקים שוויצריים	"	1.7990/1.8000
פרנקים בלגיים	"	44.28/44.31
פרנקים צרפתיים	"	6.9170/6.9200
לירות איטלקיות	"	1488.75/1489.75
ינים יפאניים	"	160.70/160.80
$ ארצות הברית	לי.מ.ד.ר.	1.1801/1.1860

שער הזהב $ 344.90 ארה"ב אונקיה לגרון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוארד)

	$/לי"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.5421/1.5432	1.7942/1.7957	2.1668/2.1683
3 ח'	1.5338/1.5351	1.7865/1.7880	2.1589/2.1604
6 ח'	1.5241/1.5256	1.7742/1.7762	2.1462/2.1482

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק אגוד
אישי · מקצועי · מיוחד
יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד. זה היחוד של בנק אגוד
הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק. להתראות!

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

המאמן הלאומי החדש בראיון טלפוני מיוחד מהולנד

בלוק: ביולי נפתח בהכנות לטורניר האולימפי של 1988

אלמד עברית כדי לשפר את הקשר עם השחקנים ★ אבחר עוזר ישראלי רק בעוד חודשים אחדים ★ הנבחרת חשובה מכל ואין שום סיכוי להצליח בלי שיתוף פעולה עם המאמנים ★ אנצל את הקשרים שלי באירופה לאירגון מיבחנים חיוניים

ראיון

מאת גיא צוקר,
סופר "ספורט הארץ"

גאר בלוק (46), המאמן החדש של נבחרת הכדורגל של ישראל, התבשר אתמול על מינויו בביתו בהולנד כאשר התבקש להגיב עליו בשיחה טלפונית: "עדיין לא שמעתי על כך באופן רשמי מן ההתאחדות לכדורגל. אם אתה אומר שזו הודעה רשמית, אני שמח מאד. זו המישרה החשובה ביותר בקריירה שלי, מחוץ גבולות להולנד, ולכן אני שמח".

בתשובה לשאלה, מתי בדעתו להתחיל בעבודה, השיב בלוק אחרי הרהור קצר: "ברור שאצטרך לבוא לישראל בשבועות הקרובים, כדי לסכם את פרטי החוזה. אני יודע שהמשימה החשובה ביותר, המצפה לנבחרת, הוא הטורניר הקדם־אולימפי. לדעתי, אין טעם לפתוח בהכנות באמצע העונה, כשאין פעילות, ולכן אני מתכוון להתחיל בעבודה במחצית יולי, כאשר יוחלו הקבוצות באימונים לעונה הבאה".

אילו נושאים מקצועיים נמצאים בראש סולם העדיפויות שלך, בעבודתך בישראל?

קודם כל שיפור היכולת הפיסית של השחקנים והעלאת היכולת הטאקטית שלהם, כלומר, שיפור הבנת המישחק שלהם. לשחקנים בישראל יכולת אישית טובה. אני מתכוון לשוחח פעמים רבות עם המאמנים בישראל. אני זקוק לשיתוף פעולה מלא מצדם, כדי להצ־ ליח. אנסה לתאם איתם את נושאי העבודה, כך שהשחקנים יעבדו בעיקר על הנקודות החלשות שלהם באימוני הקבוצות ולא רק בנבחרת. חייב להיות קשר הדוק בינו לבין המאמנים הישראלים. אנחנו מדברים על הנבחרת הלאומית, שהצלחתה תועיל לכדורגל הישראלי יותר מכל הישג של קבוצה או שחקן.

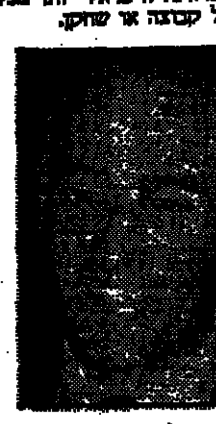

בלוק גאר

כיצד אתה מתכוון להתגבר על בעיית התקשורת עם השחקנים. האם בדעתך למנות עוזר ישראלי?

אין לי ספק כי קיימת בעיית תקשורת, למרות שאני נוהג לומר ששפת הכדורגל היא שפה בינלאומית. אהיה חייב ללמוד עברית, כדי לשפר את הקשר שלי עם השחקנים. עוזר המאמן שלי חייב להיות ישראלי, אבל הוא ייבחר לאחר שאשהה בישראל מספר חודשים. כרגע איני מכיר איש, ולא הייתי רוצה לבחור עוזר במצב כזה.

הכדורגל הישראלי סובל מבעיות פרלימיות רבות, המצמצמות במידה ניכרת את אפשרויות צבירת הניסיון הבינלאומי של השחקנים. האם תשתמש בקשריך הטובים באירופה כדי לנסות לארגן לנבחרת מישחקי אימון רבים, ככל האפשר?

ללא ספק, הנבחרת חייבת לקיים מישחקים רבים ככל האפשר, כיוון שזו הדרך היחידה לשפר את תיפקודה. ברור שמישחקי ידידות אינם יכולים למלא את מקומם של המישחקים הרישמיים, במסגרות התחרותיות, אבל נצטרך להפיק את המאכסימום ממה שיש ואני מקווה לעזור בתחום הזה.

הציפיות ממך גבוהות במיוחד, כיוון שאתה מגיע מבחוץ. כיצד תתמודד איתן?

אני מבין שיהיו ממני ציפיות, ולכן חשוב להדגיש שאין נסים בכדורגל. מצפה לנו עבודה קשה מאד, שתצריך זמן רב. אני חייב לעקוב אחר שחקנים רבים ואח"כ לגבש נבחרת, והתהליך הזה ממושך מאד. אני בטוח שאוכל להצליח, בתנאי שהמאמנים הישראלים יעבדו בתיאום עימי. אשמח ללמוד מהם כל פרט אפשרי. הנבחרת היא מעל לכל, וזו צריכה להיות הגישה כלפיה. בהולנד לא שמע איש על הנבחרת עד למישחקי אליפות העולם של 1974 בגרמניה. פיינורד ואיאקס זכו, עד אז, באליפויות אירופה, אבל הנבחרת הלאומית והכדורגל ההולנדי זכו במוניטין עולמי רק לאחר 1974. אם נתמיד בעבודה, על פי הקו הזה — נוכל בהחלט להצליח גם בישראל.

תומר שטיינהאואר (מימין) ועופר פליישר שצורפו ברגע האחרון לסגל הלאומי לבלגיה, לאחר הניתוק המאולץ של ג'ון ווילים וסטיב שלכטר.

(צילום: עודי קרן)

אימון ראשון לסגל בלי ווילים ושלכטר

מרסר: לאכול טוב, לנוח — ולהתפלל

כדורסל

מאת גיא צוקר,
סופר "ספורט הארץ"

צבי שרף, מאמן נבחרת הכדורסל של ישראל, בחר לפתוח את האימון שנערך אתמול בשיחה עם שחקניו, בעקבות אירועי הימים האחרונים. "אם נבכה ונרים ידיים — לא עשינו מאומה. השחקנים צריכים ליטול עתה על עצמם אחריות גדולה יותר, הן על המגרש וגם מחוצה לו. אתם נלחמים על כבוד של הכדורסל הישראלי ועל עתידה של הנבחרת הזו, ולכן על הנבחרת לתפקד כיחידה אחת", אמר שרף. הוא ביקש מן השחקנים לקחת דוגמא מסטיב שלכטר וג'ון ווילים (שניהם באו לאימון) ולמלא את החלל שהותירו השניים.

גם יו"ר הוועדה המקצועית באיגוד, איתן חפר ומנהל הנבחרת, עמירם שפירא, שוחחו עם השחקנים, שחלקם מתקשה לעכל את ההודעות הבלתי נעימות.

אין ספק שעל לאון מרסר האוזי לאסוף הושל מעמס אדיר ושניהם אינם יודעים כיצד יתפקדו באליפות. "אנחנו, האוזי ואני, צריכים לאכול טוב, לנוח מה שיותר ולהתפלל — בכל הזדמנות", התבדח מרסר. "אני חושב שכל הסיפור יקרב את השחקנים איש לרעהו, ואולי תצמח תועלת מסויימת, מן הבחינה הזו בלבד. שחקני הארץ יצטרכו לשאת את הנבחרת ולהיות במיטבם. הם צריכים לעזור לנו בריבאונד, לגלות מישחק אחראי ואז נוכל לעשות משהו. הסיכויים? 50—50, כמו בכל דבר בחיים".

ווילים המאוכזב: "החלטת פיב"א מפלה את ישראל"

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

הידיעה על ניפויו מן הנבחרת הלאומית, לא הפתיעה את ג'ון ווילים. כשנודע על בעיית המתאזרחים בנבחרת, ידע ווילים כי בכל מיקרה של בחירה, יעדיף האוזי לאסוף על פניו. לכן לא נשמע מופתע או מאוכזב במיוחד, לאחר ששמע תבשר שלא יצא בסוף השבוע לאליפות אירופה. העובדה שהווילים לפרוש ושוכבע לחזור לנבחרת, הקלה גם היא. "איני רוצה להישמע אגואיסט, אבל ברור שההחלטה תיפגע בנבחרת, יותר מאשר בי. ידעתי שצביקה יעדיף את האוזי, מכיוון שהוא ישחק באליפות העולם וגם בגלל סיבות אחרות. לדעתי, ההחלטה של פיב"א מפלה את ישראל באופן ברור. זו מדינה חדשה, שקולטת עולים מכל העולם ובעיקר מארה"ב. מה היה קורה עם העולים מברית המועצות היו משחקים בנבחרת? יש כאן פגיעה בישראל וגם בארה"ב. מדינות אחרות באירופה לא ייפגעו כמותר".

ווילים סבור שלמרות המכה שניחתה על הנבחרת, יש לה סיכויים טובים לחזור לדרג א' של אליפות אירופה. "הבעיה העיקרית תהיה תיפקודם של לאון (מרסר) והאוזי. שניהם יצטרכו לשחק 40 דקות כמעט בכל משחק ואיני חושב שהם מסוגלים לכך. תומר (שטיינהאואר) ועופר (פליישר) הם ילדים וחסרים ניסיון בינלאומי. עם זאת, צריך לזכור שמדובר בדרג ב', בו הרמה אינה גבוהה מאד. סביר להניח שישראל לא תתפוס את המקום הראשון, אבל אני מאמין שנכללים בין ארבע הראשונות ולעלות לדרג א'".

פרשת ווילים ושלכטר: הכתובת היתה על הקיר

מראה מעל לסל
מאת מיכאל קרנון

צר לי על סטיב שלכטר וג'ון ווילים. הם בוודאי אינם אשמים במצב שנוצר, ולא כך רצו להיפרד מהנבחרת, אותה שרתו במסירות בשנים האחרונות.

צר לי גם על המאמנים צבי שרף ומשה ויינקרנץ. לאבד שני שחקנים חשובים, חמישה ימים לפני מישחק הפתיחה של אליפות אירופה בדרגה ב' בבלגיה, זה אבדן מאד — בעיקר לאור הרכב הזוטר של הנבחרת.

אבל כנראה שהגיע לגר הענש הזה. מי שלא ראה את הכתובת על הקיר, מי שאינו יודע לקרוא החלטות המתקבלות בקונגרסים וחושב, שהוא חכם יותר מהאנשים הקובעים בפיב"א — משלם בסופו של דבר את המחיר.

לא פעם הזהרתי בטור זה, שהתבססות על שחקנים מתאזרחים מסוכנת, ואם לא נדאג מבעוד מועד להכין להם מחליפים — נמצא את עצמנו במצב קשה. אבל לאחראים לנבחרת ולמאמנים הלאומיים היה תמיד נוח יותר להתבסס על הקיים, ולא להסתכן בהכשרת שחקנים צעירים. כך קרה שעופר פליישר ותומר שטיינהאואר, המנוסים הקבועים לפני כל יציאה לחו"ל, זכו ללא כל נסיון ויצטרכו לעבור עם את טבילת האש.

אבל כל זה אינו משחרר את איגוד הכדורסל מן האחריות למחדל. לא ייתכן שהחלטות שהתקבלו בקונגרס פיב"א לפני שנתיים, לא יהיו ידועות למי שאמור להיות מעודכן. האם היו דברים בלתי ברורים, אפשר היה לברר אותם כאשר ביקר כאן לא מכבר המזכ"ל בורה סטנקוביץ'. הבעיה היא, שהעסקנים שלנו חושבים כי בפיב"א עובדים לפי השיטות הפסולות המקובלות באיגוד, שם אין החלטות ורפורמות אקטיביות. העיקר רק מכה בהרכבי הקבוצות בליגה הלאומית, עם כל המתאזרחים המופיעים כישראלים לכל דבר, תהכינו מה המחיר.

למר סטנקוביץ' הספיק ביקור הסוף כאן להבין, שאצלנו נעשים דברים הזויים, ואין הטעם שעוד היה למינבן החליט לבדוק את המצב ולהעמיד את האיגוד שלנו במקום. זו לא היתה סתם שליחות. סטנקוביץ' אינו יכול לקבל החלטות באופן עצמאי. הוא מסתמך על תקנון פיב"א, העובדה כי לנו יש השגות משלנו אינה מעניינת אותו כלל.

ברור שישראל תסבול יותר מכל נבחרת אחרת המגבלת מספר המתאזרחים בנבחרות. אבל לא מקובל עלי הנימוק, שצריך להתחשב בנו משום שישראל היא מדינה הקולטת עליה. מרבית המתאזרחים אינם יהודים, ולא עלו לישראל בהתאם לחוק השבות, אלא באו לשחק כדורסל ואין להם כל כוונות לחיות כאן לאחר מכן.

האירועים האחרונים מחייבים את איגוד הכדורסל להתארגן מחדש. כנראה שכבר איחרנו את הרכבת לגבי האירועים הקרובים, אבל אם לא נדאג מיד לכך ששחקנים ילידי הארץ יקבלו הזדמנות לשחק בקבוצות שלהם, ולא באפשר להם לשחק בנבחרת — נמצא את עצמנו תוך זמן קצר בתחתית הדירוג האירופי.

סימאק נוצחה, אורתז אלופה

טורינו (שרות "ספורט הארץ"). אלופת איטליה, סימאק מילאנו, חייבת לנצח כאן מחר בערב במישחק הגומלין בחצי גמר הפלייאוף כדי לשמור על הסיכוי להגן על תוארה. סימאק נוצחה במישחק הראשון במילאנו ע"י טורינו 94—91.

במישחק חצי הגמר השני השיגה קאזרטה ניצחון חוץ 110—114 בקאנטו, אחרי הארכה. הבראזילאי שמידט עם 33 נק' והארגנטינאי לתפט עם 28 בלטו בקבוצה המנצחת. ריווה קלע 44 נקודות לקאנטו.

בספרד זכתה אורתז במעמד אחרי הפסקה של 15 שנים. במחזור לפני האחרון של הפליי־אוף ניצחה אורתז את מדריד 72—84 ויש לה שתי נקודות יתרון על וילרבאן.

האלוף ביהוד לזכר התוכה

מכבי חיפה, אלוף הליגה בכדורגל, ישתתף מחר במישחק הנגיר ביהוד לזכרו של סעדיה התוכה, ראש המועצה שהיה פטרון הקבוצה המקומית.

מכבי חיפה יתמודד עם הפועל יהוד שיתחזק בכמה מבכירי השחקנים בליגה הלאומית. דאן פלג, מזכיר הפועל יהוד, אמר כי בינתיים הבטיחו את השתתפותם אורי מלמיליאן, אבי כהן, שלמה קירט, אהוד בן־טובים, משה סינוא, שלום דוקבן, יעקב אקהל ושלמה חביב. יקוים לפני המישחק טכס שיחול בשעה 15.30.

משה אשכנזי ישפוט "רומניה – נורווגיה"

משה אשכנזי הוזמן לשפוט בדר מניה במישחק רעים של הנבחרת הלאומית נגד נבחרת נורווגיה שיהיה ב־4 ביוני.

מונדיאל 86

בראזיל ניצחה 0–8 במיבחן במכסיקו

מולוקה (מיפא). נבחרת בראזיל ניצחה קבוצת נוער מקומית 0—8 במישחק מיבחן ראשון מאז הגיעה למכסיקו. כאן, על פי התוכנית, יקיימו הבראזילאים עוד שלושה מישחקי מיבחן נגד קבוצות מקומיות.

גרמניה נגד הולנד

דורטמונד (שרות "ספורט הארץ"). שלושה ימים אחרי התיקו 1—1 המאכזב נגד יוגוסלביה, תתמודד כאן מחר נבחרת מערב־גרמניה עם הולנד. יהיה זה מישחק המיבחן האחרון של הגרמנים לפני שיסיעו ב־19 בחודש למכסיקו.

נצחונות לאורוגוואי

בוגוטה, קולומביה (ע"ד). נבחרת הכדורגל של אורוגוואי המתאמנת בגבהי קולומביה (2,600 מטרים מעל פני הים), ניצחה כאן את מי ליונאריוס 0—1 ואת ג'וניור בארנקי־ ליה 2—1, לעיני 60 אלף צופים. הכוכב מספר 1 של אורוגוואי, אנצו פראנצ'סקולי, הבקיע שער בכל מישחק. את השער השני לאורוגוואי הבקיע חורחה דה סילבה בדקה ה־70.

טניס

בלגיה השלימה ניצחון 1–4

ראבליך (מיפא). בלגיה, שתשחק ב־12—13 ביוני ברמת השרון נגד ישראל, השלימה כאן ניצחון 1—4 על אייר בסיבוב הראשון של בית ב' האירופי בגביע דייויס. יאן ואן לאנגנדונק גבר על שון סורנסן 2—6, 6—4, 6—3 ומייקל נאג'נט הביא את הנקודה היחידה לאירים בניצחון 6—8, 8—10, 6—4 על אלן בישאן. במישחק אחר בבית זה: יוון – סוריה 5—0.

בבית א': טורקיה – הונגריה 3—2, מצרים – מאלטה 5—0, בולגריה – קפריסין 5—0, פורטוגל – זי־ מבאבווה 3—2.

אחוזון הפתיעה בתחרות באשקלון

הפתעה ראשונה נפלה אתמול בתחרות הבינלאומית בטניס ל־ נשים באשקלון, כשנוגית אחוזון גברה על המדורגת מספר 4 יעל שבים 4—6, 6—4.

לתחרות הצטרפו אתמול שתי טניסאיות נוספות מחו"ל. השוודית פודרהם שמוצאה מצליחה א גברה על קרוגר מדרום אפריקה 6—3, 6—3 והאוסטרית שטרנג ניצחה את סופי רפאל 6—3, 7—5. תוצאות נוספות: אילנה ברגר המדורגת ראשונה ניצחה את דנה כרמי 6—2, 6—2, לינדה ברנר מדרום אפריקה, המדורגת 2, גברה על תמי לוין 6—1, 6—1 ויעל ויטלה ניצחה את אורית קנול 6—4, 6—0.

לואיס נוצח ב־100 מטר

מודסטו (ע"ד). בעל ארבע מדליות זהב אולימפיות בלוס אנג'לס, האמריקאי קרל לואיס, נוצח כאן הפעם בריצת 100 מטר מידי בן ארצו הארווי גלאנס, שגמא את המרחק ב־10.07 שניות. לואיס סיים אחרון בשמונה מאיות השניה.

משה הר געש ★ אחורי המחזור ★ משה הר געש

רוני רוזנטל – לפני מכבי ת"א:

רציתי חיים קלים יותר, אך יש לנו יתרון פסיכולוגי

מודעים למכבי חיפה את העצבים?

כל המצב נוצר רק בגלל מכבי חיפה.

למה אתה מתכוון?

היינו יכולים לעשות לעצמנו חיים קלים יותר.

נראה שזה מה שרציתם, כלומר לארח את מכבי תל־אביב כאשר אתם בפיסגה.

אני אף פעם לא רציתי את זה. רציתי לגמור את הסיפור מזמן.

טוב שהתעוררת בסיום הליגה.

לא בדיוק סיום הליגה, אך תמיד יש במכבי חיפה הלוץ שמתעורר.

הפרשנים סבורים שאתם פייבוריטים.

אולי יש לנו יתרון פסיכולוגי, אך הנקודה העיקרית מי יבקיע.

שבתאי לוי:

פשוט זה התחיל פתאום ללכת

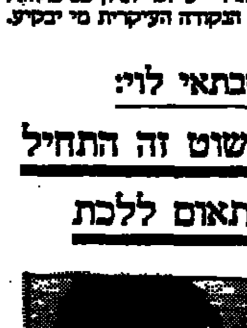

מתברר כי למרות הביקורת והטענות, הפועל תל־אביב הגיע לשיא בזמן הנכון.

הבקורת תמיד מוגזמת. לא תמיד צריך להתייחס אליה במלוא הרצינות.

אתם היום מצפים לתיקו בחיפה.

זה יהיה טוב מאד בשבילנו.

דווקא אחרי שבמצעם הוציאו אתכם מהתמונה התחלתם לפרוח.

הסתחררנו מהלחץ של שהיה בפיסגה. לא היתה לנו ברירה אלא לנצח.

גם ההתקפה הזאת פתאום לתפקד.

אין לי הסבר. בעצם לא השתנה כלום. פשוט זה התחיל ללכת.

אם לא יהיה תיקו בחיפה, מי

מוטי איוניר:

מכבי תל־אביב בכלל לא בלחץ

זה המצב שביקש מכבי תל־אביב?

כן, זה מצב אידיאלי מבחינתנו. מי שינצח יהיה ראוי לאליפות.

במכבי חיפה סבורים שהם פייבוריטים.

הם צודקים, הם כבר עשו זאת פעמיים, אך תיאורטית יש להם יתרון.

ואיזה יתרון יש למכבי תל־אביב?

קבוצה טובה ושחקנים טובים.

מנטלית אתם מוכנים למישחק?

אנחנו בכלל לא מעכלים את גודל המעמד. מכבי תל־אביב בכלל לא בלחץ.

מה המוטיבציה האישית שלך?

ראשית כל, לנצח ולסיים יפה את העונה. זה, כנראה, יהיה המישחק האחרון שלי העונה.

אבי גולדר:

מכבי חיפה יהיה אלוף

מה שלומך?

לא טוב.

גם השנה תיאלצו לראות איך קבוצה אחרת זוכה באליפות.

כנראה שכן.

מדוע בית"ר ירושלים תמיד נכשל לפני הסיום?

המערך בימק"א היה בעוכרי הקבוצה. קל מאד לספוג שם מישחק, בעיקר אם מוג האוויר גרוע.

ומה קרה בשבירת התקווה?

גם המגרש של בני־יהודה גרוע, רק חול. הרגשתי שאני משחק על שפת הים.

כלומר בית"ר יצא מהתמונה בגלל המגרשים?

את האליפות החמצנו במישחק הביתי עם מכבי פתח תקוה, כנראה שבכדורגל לפעמים עדיף מיליסטר של מזל על קילו של שכל.

מי יהיה אלוף?

מכבי חיפה. הוא הפייבוריט שלי. כי הכל תלוי בו.

אחורי המחזור ★ משה הר געש ★ אחורי המחזור

חדשות המשק

על פי החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה

השרים שרון ונסים הוסמכו להמשיך ולבדוק כיצד תימשך פעילות פרוטרום

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת השרים לענייני כלכלה הסמיכה אתמול את השרים שרון ונסים להמשיך ולפעול כדי לבחון את הדרכים שיבטיחו המשך הפעילות של מפעל פרוטרום. הוועדה תבעה כי הצוות המיוחד שמונה על ידי השר שרון והכולל נציגים של האוצר ושל משרד המסחר והתעשייה ימשיך במגעים עם בעלי המניות למציאת דרך להמשך עבודתו של המפעל.

הצוות הציע לפרוטרום תוכנית לפתרון מיידי של הזוכות קצרי המועד והזוכות הבינתחומיים ולפיה יזרימו בעלי המניות לחברה 6 מיליון דולר, והמדינה תסייע הממשלה לחברה בהיקף של 6 מיליון דולר. כך גילה אתמול שר התעשייה והמסחר בסקירה בוועדת השרים לענייני כלכלה. השר שרון ציין כי בשבועות האחרונים התברר כי בעלי המניות בחברת פרוטרום יהיו חייבים להזרים סכומי כסף נוספים במקביל לסיוע ממשלתי.

"חוב פתוח"

מן הדיווח של שרון עולה כי לפרוטרום יש "חוב פתוח" שמגיע כיום לכ־9 מיליון דולר ועיקרו לספקים שונים. חוב זה היה בסוף נובמבר האחרון 3 מיליון דולר. אך הוא תפח ועלה, בין השאר, בשל ריבית, כי תוכנית ההבראה שאמורה היתה להתבצע בסוף נובמבר לא הופעלה על ידי בעלי החברה. עוד מתברר כי הזוכות המיפעל עולים על 50 מיליון דולר.

שר האוצר אמר בדיון כי נעשים מאמצים כדי להבטיח המשך הפעילות של פרוטרום. השר יצחק מודעי אמר בדיון כי הממשלה חייבת למנוע בכל מחיר מניעה של כנס נכסים למיפעל זה. גם שר האנרגיה משה שחל ציין כי יש למצוא את הדרכים לפתרון הזוכות המעיקים של החברה וכי מינוי כונס נכסים היא האפשרות הגרועה ביותר. על דבריו אלו של השר שחל, הגיב אחד השרים שלפי הפרסומים היה זה שחל שהציע למנות כונס נכסים פעיל למיפעל. שחל אמר כי אמצעי התקשורת לא הבינו את דבריו וכי יש למצוא את הדרכים שיבטיחו המשך הפעילות במיפעל.

התברר כי רק בהתערבותו של השר שרון נמנעה בשבוע שעבר הפרעה לייצור בפרוטרום לאחר שמיפעלי ים המלח המספקים אשלג לפרוטרום רצו להפסיק אספקת חומר גלם זה בשל חוב. השר שרון התערב במניין זה והביא לידי אספקה סדירה של חומרי הגלם עד למציאת הפתרון לבעיית המיפעל.

השותף האמריקאי במנועי בית שמש יתבקש להסכים למכירת המפעל לכור

מנכ"ל מפעל מנועי בית שמש – לארה"ב לשיחות עם יצרנית המנועים פראט אנד ויטני

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

עזרא יסודי, מנכ"ל מפעל מנועי בית שמש, עומד לצאת בקרוב לארצות הברית לשיחות עם השותף האמריקאי במפעל, יצרנית המנועים פראט אנד ויטני, כדי לקבל את הסכמתו למכירת חלקה של הממשלה במפעל ל"כור". בשיחות ישתתף גם מנחם מרון, מנכ"ל משרד הביטחון, היוצא היום לארצות הברית.

כזכור, התנגדו האמריקאים למכירת 58 האחוזים שבבעלות הממשלה לתעשייה האווירית. לפיכך, נותר "כור" כקונה הפוטנציאלי האפשרי היחיד. עתה מבקש יסודי לסכם עם הנהלת פראט אנד ויטני את מכירת חלקה של הממשלה לכור במחיר 11 מיליון דולר.

אם יסכימו האמריקאים לצעד זה, יהיה על הממשלה להשקיע יותר מ־50 מיליון דולר במפעל מנועי בית שמש — למחיקת חובות העבר שלו משום שזה אחד התנאים של פראט אנד ויטני להמשך שותפותו במפעל.

25 מיליון דולר בהנפקת אגרות חוב תגייס התאחדות התעשיינים מהציבור

הכוונה – לממן פעולותיהם של שורת מפעלים החברים בהתאחדות שאינם יכולים לגייס כסף בהנפקות אג"ח בעצמם

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התאחדות התעשיינים עומדת לגייס סכום של 25 מיליון דולר בהנפקת אגרות חוב, שיוצעו בקרוב לציבור, זאת לאחר שמשרד האוצר נתן את כל האישורים המתאימים לכך. אולם הסכום שאושר הינו נמוך בהרבה מהסכום הראשוני, אותו בקשה ההתאחדות לגייס 80 מיליון דולר, שיאפשר מימון פעולותיהם של שורה של מפעלים החברים בהתאחדות, שאינם יכולים לגייס כסף בהנפקות אג"ח בעצמם.

ההנפקה תבוצע על ידי הבנק לפיתוח תעשיה, במסגרת תוכנית האוצר לאפשר למפעלים פרטיים לגייס כספים עבור תוכניות ה־השקעה שלהם, באמצעות הנפקות אגרות חוב עצמאיות, או הנפקות שיבוצעו על ידי הבנקים למימון עבור מפעלי תעשיה שונים.

בהתאחדות התעשיינים הצטברו עד עתה כ־70 בקשות של מפעלים, המבקשים להנות מסיועה של ההתאחדות, לאחר שזו תקבל את התמורה מהנפקתה. הסיוע יתנו באמצעות הלוואות שיינתנו לתקופה של 10 שנים, בריבית צמודה מרד של 11 אחוזים לשנה. מחיר הלוואות אלו ישתווה לריבית המשולמת על אגרות החוב בתוספת עמלות ה־הנפקה.

שיפור במאזן צים ב־85 אך ירידה מהותית בשווי הצי

שווי הצי האוניות הארך ב־297 מליוני דולר לעומת 355 מליוני דולר בשנת 1984

מאת נורית בהגא
סופרת "הארץ" לענייני ספנות

מדו"ח רווח הפסד של חברת צים שהוצג שלשום על ידי המנכ"ל מתי מורגנשטרן במסיבת עיתונאים, עולה כי שנת 1985 הסתיימה ברווח מאזני נטו של 1.3 מליון דולר לעומת הפסד מאזני בשנת 1984 בסכום של 45.3 מליון דולר.

לפי הדו"ח חלה שחיקה משמעותית בשווי צי האוניות וציודה. שמאי אוניות של החברה בלונדון העריכו את שווי הצי האוניות סמוך ליום המאזן בסך של 297 מליוני דולר לעומת 355 מליוני דולר בשנת 1984. חלק מן הירידה בשווי מוסבר בתמנעות החברה מהשקעות משמעותיות. בשנת 1985 נמכרו שתי אוניות גלבוע ואונית צובר אחת, ולא נקנו אוניות חדשות.

החוב של צים לזמן קצוב עומד על 448 מליון דולר. לדברי מורגנשטרן אין לזלזל בגודל החוב, אך החברה מסוגלת לפרוע באמצעות פריסת חובות והמשך התפעולות. חברת יעוץ אמריקאית בחנה את כושר הפרעון של צים וקבעה כי תוך שמונה שנים החברה מסוגלת לפרוע את כל חובותיה.

לפי הערכות מומחים בענף מסתמנים כעת סימנים לגידול הביקוש להובלות וכתוצאה מכך צופים בחברה התאוששות בענף ההובלות.

נדחו הבחירות לארגון עובדי צה"ל

מאת יהודית וינקלר

ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות הודיעה לדחות ביותר מחודש את הבחירות לארגון עובדי צה"ל לבקשת סיעת "התחיה" ורשימה בלתי מפלגתית חרשה "רוחם". התחיה – כיוון, שמצאה כי ההכנות לבחירות לא היו על פי חוק הבחירות בהסתדרות.

הסיעה החדשה "רוחם" בראשות אשר תורם טענה, כי לא מאפשרים לה לקבל את פנקס הבוחרים לסטענתה, בלעדיו לא ניתן להיערך לבחירות לארגון עובדי צה"ל משום שנעמולת הבחירות אסורה במתחנות צה"ל.

עורך את המדור: חיים כל

עליה בשליש לייצוא של אגרקסקו

מאת אברם צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הייצוא החקלאי של אגרקסקו יגיע בעונה הנוכחית לכ־200 מיליון דולר, עלייה של למעלה מ־33 אחוזים לעומת העונה הקודמת. הייצוא באותה עונה הסתכם בכ־150 מיליון דולר בלבד. כך עולה מהתחזית העדכניות של חברת אגרקסקו. על פי הנתונים, כבר במחצית הראשונה של העונה הנוכחית הסתכם הייצוא בכ־145 מיליון דולר, עלייה של 42 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה מלפני שנה.

עוד עולה מהנתונים כי העלייה הורה הצפויה השנה, בתמורה הכספית עבור הייצוא החקלאי, תוכב רק חלקית הודות להגברת כמויות התוצרת שישלחו לחו"ל. כמויות הייצוא יגדלו, על פי התחזיות ב־9.5 אחוז בלבד, מ־210 אלף ל־230 אלף טונות תוצרת, לעומת זאת התמורה הכספית עבור התוצרת תגדל ב־למעלה משליש.

מסו"ת בודק תוקיות ייקורם של כרטיסי כדורגל

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר פתח בחקירה כדי לבדוק אם מחירי כרטיסי הכניסה למישחק הכדורגל בין מכבי חיפה למכבי תל־אביב שייערך בשבת הקרובה בחיפה, הועלו בניגוד לחוק.

אתמול הגיעו מבקרי המשרד למשרד כרטיסים בחיפה ורכשו כרטיסים למשחק. המבקרים שילמו על כל כרטיס 20 ש"ח. דבר המהווה לגביהם הוכחה לכך שהועלה מחיר כרטיסי הכניסה למשחק זה. מחיר כרטיס כניסה למשחקי כדורגל בחיפה הוא בדרך כלל 15 ש"ח.

דובר משרד התעשייה והמסחר אישר כי משרדו אכן בודק העלאת מחירים של כרטיסי הכניסה למשחק הכדורגל בגוד לחוק וכי בדיקות כאלה נערכות באופן שוטף על ידי פקחי המשרד בכל המיגזרים במשק.

אושר לכי"ל לרכוש 43.5% מבעלות על ספקטרום תמורת סכום של כ־850 אלף דולר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה אתמול לחברת כי"ל, תעשיות הנגבית על קונצרן כימיקלים לישראל לרכוש 43.5 אחוז מן הבעלות על חברת ספקטרום תמורת סכום של כ־850 אלף דולר.

ספקטרום היא חברה השוכנת ברמת חובב העוסקת בייצור כימיקלים אורגנים עדינים לשימוש בתעשייה, חקלאות ורפואה. החברה נמצאת בבעלות משותפת של רשות טכנולוגיות ועפיון לאומי וכן בעלות מייסדי החברה.

העיסקה שאושרה קובעת כי כי"ל תעשיות תשקיע בחברה 850 אלף דולר תמורת 43.5 אחוז מבעלות אילו שותפות של עפיון לאומי ורשות טכנולוגיות תרד בשיעור אחזקותיה ל־43.5 אחוזים.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי היה השר היחיד שהתנגד לעיסקה. ואולם לאחר שהתברר כי לכימיקלים לישראל תהיה תועלת מן העיסקה אישרה ההצעה ברוב קולות.

הודעה
על פרסום תשקיף של כחל – קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 (ג) 2 של החוק לניירות־ערך תשכ"ח – 1968, כי ביום 13.5.86 פורסם תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל חדש כל יחידה, בתעודות השתתפות רשומות על־שם בנות 100 יחידות או כפולה של 100 יחידות כדלקמן:

החל מ־15.5.86 משעה 8.30 עד 31.3.87 בשעה 11.00 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שיקבע בתוספת שעור הוספה של 1.50% או פחות.

מדיניות ההשקעות של הקרן

עפ"י הסכם הנאמנות לפחות 50% מהשקעות הקרן בניירות־ערך יהיו בניירות־ערך בקיאים שבהסדר.

הקרן תחלק דיבידנד חודשי במזומן בשעור שלא יפחת מ־1.1% מהערך הנקוב של היחידה, כשהוא מוגדל באופן יחסי לעליית השער היציג של הדולר.

עותק מתשקיף זה הועתק מהיתר הרשות לניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותקים מתשקיף זה ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

בקשות להצטרפות יחידות ניתן להגיש במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות הקרן הנ"ל.

מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ.
הנאמן: בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

להק-ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

שערי מטבע חוץ

12.5.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.44	1.50	1.4644	1.4826	1.44	1.51	1.4634	1.4816	1.44	1.50	1.4639	1.4823	1.4733	0.0010
1 לישט"ג	2.22	2.32	2.2676	2.2958	2.23	2.33	2.2665	2.2948	2.22	2.33	2.2660	2.2945	2.2814	0.0141
1 מארק גרמני	0.66	0.69	0.6748	0.6832	0.66	0.69	0.6747	0.6831	0.66	0.69	0.6738	0.6822	0.6788	0.0037
1 פרנק צרפתי	0.21	0.22	0.2118	0.2144	0.21	0.22	0.2119	0.2145	0.20	0.22	0.2115	0.2142	0.2131	0.0011
1 גולדן הולנדי	0.59	0.61	0.5993	0.6068	0.59	0.62	0.5994	0.6068	0.58	0.62	0.5967	0.6062	0.6027	0.0030
1 פרנק שווייצרי	0.80	0.83	0.8136	0.8237	0.80	0.84	0.8137	0.8238	0.80	0.84	0.8137	0.8239	0.8188	0.0083
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2086	0.2112	0.20	0.21	0.2086	0.2112	0.20	0.21	0.2085	0.2112	0.2098	0.0001
1 כתר נורבגי	0.19	0.20	0.1974	0.1998	0.19	0.20	0.1968	0.1993	0.19	0.20	0.1972	0.1997	0.1978	-0.0151
1 כתר דני	0.18	0.19	0.1824	0.1846	0.18	0.19	0.1823	0.1846	0.17	0.19	0.1823	0.1846	0.1834	0.0010
1 פרק פיני	0.29	0.30	0.2958	0.2995	0.28	0.30	0.2956	0.2993	0.29	0.30	0.2956	0.2993	0.2976	-0.0005
1 דולר קנדי	1.04	1.09	1.0615	1.0747	1.04	1.09	1.0593	1.0725	1.04	1.09	1.0620	1.0753	1.0676	0.0004
1 דולר אוסטרלי	1.04	1.14	1.0939	1.1075	1.06	1.14	1.0944	1.1080	1.06	1.14	1.0930	1.1068	1.1011	0.0073
1 ראנד דר"אפ	0.51	0.56	0.6971	0.7057	0.42	0.71	0.7012	0.7100	0.47	0.64	0.7011	0.7100	0.7042	0.0037
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3307	0.3348	–	–	0.3308	0.3349	–	–	0.3303	0.3345	0.3326	0.0047
10 שילינג אוסטריים	0.94	0.98	0.9596	0.9716	0.94	0.99	0.9583	0.9703	0.94	0.99	0.9578	0.9699	0.9659	0.0052
1000 לירות איטלקיות	0.96	1.01	0.9835	0.9957	0.96	1.03	0.9838	0.9960	0.96	1.02	0.9832	0.9956	0.9887	0.0048
100 ינים יפאניים	0.90	0.93	0.9107	0.9220	0.89	0.94	0.9098	0.9211	0.89	0.93	0.9109	0.9223	0.9162	0.0093

מכאן מן الأصل

הכזا من الأصل

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 35 ש"ח
המחיר למילה 4.38 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

הלוח הארצי
הארץ חדשות

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן דרום | הלוח הבטוח

הלוח הארצי — כלהעיר ירושלים

דירות

וילות ובתים

● ברמות בנה ביתך קוטג'ים 6 חדרים, סטנדרט גבוה, ללא תיווך, "ידיד דירות" 221384 (0001)

● למכירה וילה מקסימה 6, בכית צפפא (ליד אירית) 711202 (0055) .02

● בעין כרם בהזדמנות מיוחדת בית ערבי + גינה ונוף. 534354 .02 בערב. (0143)

● בשכונת בקעה משפחת ספר קוטג'ים 5 חדרים בסטנדרט גבוה (0237) 02"224181

● במבשרת וילה מפוארת 5 + קומת מרתף "הבמאן יזמי" 252581 (0264)

● בבקעה קוטג'ים 150 מ"ר 120,000 דולר, בבניה, "לופיאן ושות'" 863348 (0248)

● במבשרת א' וילה עיסקה מכתר שלוים / במבשרת הישנה בית + מגרש / בגבעת הכבתרכור משמחר + נוף "אחד גבסים" (0243)90א.341827

● להיים מבטחת 5 ק"ג שדי פרים, נופים. 102,000 812558 (0263) .02

● בקרית יובל ארבעה, דו"ש + ארונות, מוארת, קומה 10. 424247 (0265) .02

● בתלפיות לבנה ברמת שרת (במ' דורגים) 4, ק"ק + מרפסת (0210)

● בקרית יובל 4 מוארת + גינה, כניסה נפרדת, חניה + דירת יחיד בצורה 415338 ללא תיווך. (0218)

● בארנונה 7, ביוונרת, למגורים + קליניקה/סטודיו 411057 (0215) 02"531889.02

● ברמות סרייפר 4, מרפסת גדולה, נוף, תיווך 419327 (0214)90א.02

● בארנונה 4 ק"א + מחסן + מרפסת "זכר גבסים" 241272 (0235) .245128

● להיים בהר נוף כ' דירות 3, 4, 5 חדרים (בסטנדרד גבוה). 224181 (0240) .02

● במרכז נוה יעקב 4 + פ"א + מרפסות מסודרת ומיוחדת. (0241) 02"852373

● מיידי 4 מרכזית בנוה יעקב במ' דורגים 730087 .03"993565 (0254) .04

● 4 + פ"א + מטבח קומפלט בתוך בית לחם, ירושלים (בחול) 912685 04"911584 (0246)

● ברמת דירת 4.5 חדרים כיוונים מבודדים 521872 863819 (0260)

● 3.5 מסודרת בעמיאל בית וגן 221762 כיוונים 87,000 תיווך (0262) .02

● נוה יעקב במרכז, 4, שכלולים כרוך 46,000 לרגל נסיעה 02"854605

דירות בעיר העתיקה

● בית הכרם ובדחיה 4.5, 150 מ"ר, ריהוט 528162 (0059)

● בכנסר קוממן פינת תפלית, 2.5 מרוהטת 02"659771 (0058) בערב.

● תוך "עץ חיים" השכרת דירות ומכירה, והמלמר 19. 284498 (0056) .02

● בבית הכרם 4 + טלפון + הסקה, מיידי, לתקופה ארוכה 523683 (0048) .02

● בבעלות דגנה 3.5 + טלפון, לאפר שיפוצים מיידי. 810631 (0064) בערב.

● בקרית היובל 3 מרוהטים + טלפון + דוד"ש, אפשרות לשותפ.ה 02"818350 (0047)

4 חדרים ויותר

● 4 מן סימון ק"ג, שקטה, נוף, מטופחת 70,000 669372 (0003) .02

● ב"ידיד דירות" לקונים ללא תיווך דירות חדשות ויד שניה, בבניין כללי 221384"5 (0002)

● נוה יעקב 4 + פ"א כיוונים טובים, בבניין בטיין, 859801 (0013) .02

● ארמון הנציב 4 משופצת + ריצף + גינה, 46,000 (0016) 235211"2

● לק"ביית אלישבע 4 + מרפסה, ק"א, מרגים, משופצת 638050 (0026) .02

● בנוף אלנבי (אבו טור) 4, לוקסוס. ק"ב. פ"א + 3 מרפסות + מחסן ענק 116,000 דולר. 717720 (0024) .02

● בהדסבית נפת 4, ק"א + טלפון, אפשרות הרחבה 413356 (0023) .02

● בתלפיות שלום יהודה 4 חדרים + פ"א + מחסן. 02"711082 (0050)

● במרכז נוה יעקב 4, מחד מצב, יפה. 02"852261 (0053)

● בבית הכרם, 4.5, ק"ב, נוף, יפה 723170 פיה והזרבניות. (0052) 02"522985.02

● 4 בהבנקה + דו"ש, הסקה, נוף, מיידי 56,000 .02"417001 (0070)

● ברמת אשכול 5, מרוהטת + בעלית, נוף, שירותים כפולים, חדר ארונות 819944 (0059)

● במכסיקו. גדולה + הסקה מרכזית + ארונות + גינה + מחסן. (0071) 02"419925

● להיים בבניה מפוארת בבר אילן 2, דירות 4, קוטג', מגמיטה, בלעדי ליגל הד"ה 225068 (0100) 227064

● בקטמון הישנה 4 מרוהטת נוף, שקט, להודיר החלטה, במחיר הד פעמי. "אמבסודור" 668101 (0097) .02

● בגילה 4, מרפסת גדולה, מטבח מחומו ומסודר 535726 (0093)

● בנוה יעקב מיידי, 4.5, אחר מצב, שירותים כפולים 854934 (0092) .02

● ליד התיאטרון 4, מרפסת סוכה, ק"א, שקט 665391 (0091) בחול.

● בארמון הנציב 4, כניסה נפרדת, משופצת, יפה 02"721962 (0088)

● בגבעת שאול 4, 3 מרפסות, הסקה, דו"ש, מעלית 524011 (0084) .02

● בארמון הנציב 4, רחובית, יפה ומסודרת, מוארת 710796 (0082) .02

● רמות 4, דו מפלסי, משופצת, מיידי 75,000 .02"863803 (0078)

● בהדסקיה דירות 4, ק"ב + מחסן + מרפסות הכיוונים 835819 (0077) .02

● ברובע קוטג' 4 + חצר (110 + 40 מ"ר), משופצת 283886 (0075) .02

● נוה יעקב 4 + פ"א, חניה, בנין טוב 352234 .02"632574 (0108) .02

● בארמון הנציב 4, כניסה נפרדת, מסודרת, כדאי לראות 710217 (0113) .02

● 4 בגבעת שרת בבית שמש, מסודרת + ארונות, ק"ב. 915802 (0148) .02

● בגאוסמלה 4 יפהפיה, מרוהטת, נוף, מטבח מודרני. 413149 (0169)

● ברובע בתיק. 5 חדרים, משר פצה, כניסה נפרדת. (0168) 637938

● בגבעת מבין, חדשה, 4, 115 מ"ר. 82,000 (במחיר החברה) (0166) 02"633496.93,000

● וכשמטה 3, מסודרת, 4 גדולים + פ"א, נוף ק"ב. 666501 (0122) .02

● ברמות 4.5 רחובית, ק"ב, משוכללה + ארונות. 02"863367 (0128) 02"663922

● 4 חדרים + פ"א + מרפסת + בוונים, בהזדמנות, יפהפיה. (0131) 02"342212

● חינם מאפיה כשתפרסם ב"כל העיר" בפרסום הבינה, שנראות 1 דירות ראשונים. (0204) .13

● בגילה קוטג' חו"ש 5, יפהפיה + נוף, אמבון חסון 532860 (0194) מלי"ן.

● בהר נוף 4, רחובית + מרפסת ענקית, 75,000 "ארטל" 288588 (0169) 02"287973 .02

הצעות עבודה

● בישול ועבודות בית 1400–10.00, בבית 690467, ובעבודה (0809) .631766

● לסוכנויות תיווך מצליחה דרוש/ה סוכנ/ית + רכב, רווחים גבוהים למתאימים. 244716 (0045) .243586

● לבעלי אליס תלפיות דרושות כוכרות לעבודה מיידית. (0038) .722035

● מכירה בעלת ידע בהנה"ח למשרה מלאה. 222985 (0049) .248476

● דרוש מקום מכירות לתנ' שוק גדולה בתחום הדורגשים, בעל רכב. (0072) 02"716783

● למשרד עו"ד מנבית מעולה למעבר תמלילים 224251 (0079) .02

● דרושה מנהה לארועים, הופעה מרשימה + ת.ג. (0112) .02"247887 .02"248930

● דרושות מוכרות כנוסות לחנות נעליים. 244803 .02"233532 (0106) .02

● ל"מרכז הירושלמי" איש מכירות נמרץ לדלתות מלה עם נסיון מוכח של שנתיים לפחות. למכירות בתוך שונים. אפשרות לרווחים גבוהים + משכורת בסיסית (0105) .249125247081

● כפיפנות ואב אשה לעבודות בית, בישול ושמל, כל יום + המלצות, לא מעשנת. 855308 (0185) .02

● אנו מחפשים את המזכירה הטובה ביותר שניתן להשיג בירושלים, הנינית, משכילה בעלת ניסיון, טוב, נגישה, הרבה, מסודרת ובעלת פוטנציאל לניהול הנות, הכשרה לתפקיד. 249501 (0258) .02

● מכירסטיות מקצועיות ומהלמ' רות בשכר גבוה, שמאי 8, (0142) .221434

● ל"ירים" דרושים רסס צבע, מלגנ, צבעים לעבודה בהור לכה, מסרי שירות מבלעבודה ביזמר (אורה) 02"521111 (0144)

● לעבור הגועלה-ניקיון לשעות 521111 (0145)

● ברמות מטפלת לשנים + עוזרת בית, אחה"צ מספר פעמים בשבוע (0149) 02"866172

● למטל פרסום ודרושה/ה עוזר מקיד/ה למשרד ולעבודות חוץ + הופעה המרשימה. 639395 (0124) 14.00 02"221506 .02

● דרושים/ות מוכרים/ות, קל מודע, מכירה, פקידה בקבלה, מזכירות (0126) 11.30 בן יהודה 3

● למוזרה נוה הדרושה מטפלת לאולה, 7.30–22.30, אפשרות לבר בקריה (0127) .02"244944

● כנובירות מנוסות, עברית ו/או אנגלית לעבודות מיידיות. (0168) .02"225154

● מכירה מנוסה עברית ו/או אנגלית לעבודה מעניינת. 251648 (0162) .02

● ידע באנגלית, הנהה"ש. (0161) .02"225154

● מקצועות תמלילים עברית ו/או אנגלית לעבודות מיידיות. (0160)90א.02"225154

● מנהלי חשבונות מנוסים ללעבודה ירות מיידיות. 231648 .02"225154 (0159) .02

● מבח ראשי לאולם חתונות, נסיון קודם, הכרח. (0154) .02"222577

● סוכנים + רכב להפצה להמות, תוצרות עצמאיות, מורלוסיה מהמה. (0141) .02"244786

● עובדים/ות מקצועיים ולתבוד ותוספה ל"כל העיר" הכל בפרסום הבינה שנראות ודירות ראשונים (0205) .13

● דרושים מנהה"ש סג' 2, 3, נסיון 3 שנים. 02"534152 לאתי. (0199)

● מזכירה עברית אנגלית + נסיון לתפי משרה. 02"222595 (0198) למה"צ.

● לימית דרושים מאבטחים וקצינים במסווות, תנאים הוגנים (0196) .245421

● לימית דרושים שומרים, שכר הוגן תנאים טובים. 244974 (0195)

● דיילות למעבר אישור וקוסמטיקה (מוחובה) 100% רווח. (0209) .231563

● דרושה שוטפת / מכבאית / והודעות למשרד מתרסים בימין משה. (0224) .226616

● לעבודה עם אנשים המובלים מעונר שכלי בפגרות דורי קהלי' תיות, דרשה, לבעלינוסין רקע השכלתי מתאים, שעות עבודה מפורלות ובימישות. 721115 (0219) .02

● למשרד תיווך גדול בירושלים דרושה מזכירה עצמאית ואחראית, ידיעת אנגלית/צרפתית, שפה נוספת יתרון (0252) .226251

● דרושות מזכירות נסיון לשעת, היום, תנאים טובים "שראל" 227002 (0228)

● מוסכאי ל1/3 משרה, רקע באלקטרוניקה, מתאים לסטודנט (0234) .539789

● לחברה להשכרת רכב בירושלים דרוש טוב עם ידיעה לחוכרי אנגלית דה' הצלר דוד סוכר ומיול בעצ. (0244)

● לחברת שיווק ארצית דרושים/ות 5 מקומי מכירות לעבודה שמה מעניינת, הכנסה גבוהה למתאימים 248887 (0245) .02

● אשי מכירות לרבש מדעת תנאים מצויינים. 02"913793 (0251)

● למשק בית כל יום בין 13.00–9.00, המלצות. 02"327535 (0239)

● מטפלת לתינוק + משק בית + המלצות, למשרה מלאה בבקעה. (0258) .02"722743

● מוכרה ילקולנע "אריסך" + נסיון במוכירות והנהה"ש. למטעניינת למטהפיסירות. בית ה, 15.00–13.00, קולנע אריסון

עסקים

● מנהלי השכונות כנוסים סה 2 + ביסטון בשסה הסכונדי עטחים לפחות 233436 (0034)

● מכירות כתבניות עברית ר/או אנגלית, לעבודות זכנית ולתקר מת ארוכות 233436 (0036)

● כתבניות עברית מנוסת לעבר דות מעניינות, לפתאימות תנאים טובים 233436 (0057)

● כנוניות מנוסות עבר לעסק ולבית בכל גודל במחיר הוגן "זמנית כהל"שלובנין המלכה 20, 02"632366 (0061)

● להשכרה 2 תוניות חיש בל העוק אבריסם פתח להצעות (0270) 02"817210

רישוי רכב

● מעוניין לקנות טנדר 404 מודל 84"85 ותמורת עד 15 מון טלל הייבר (0021) .02"411340

● מחפשים פיאט 124 לפני אוטו' ל/צבע (0230) .02"716959

תל אביב

● למכירת בנהל, צבע, אלגנט לפחות פ"ק, מיוזש (0034) 233436

מכוניות

אוסטין

● מיני מטוד 1.3 אב, 1983 + הילה, מטלי, רדיוטייפ. 227217 (0025) .02"855054.02

● אסקודה 1300, לוקסוס 1982, ראשונה, גורדת, אבדום 539331 (0155) 02"715487.02

● אסקודה 1300 לוקסוס, 1983, ראשונה, 16,000 ק"מ. 425323 (0226) .02

● אפל אסקודה אוטומטית 1600, 1985, ראשונה, 48,000 415835 (0249) .02

אופל

● רקורד 50, 1984 מצב מעולה, כחדשה 664171 .02"421465 (0119) .02

● טונדר ארד, 1985 בהרים, בהזדמנות 02"716421 .02"714416 (0217) בערב.

ב.מ.וו

● 245 ב"מ. טסייסן, 1983, ראשונה, מטם, מוזרן 712302 (0125) .02"690648.02

דייהטסו

● דייהטסו 1300, 1982, סיאם פרה ב"ו. 1985 861760 (0261) .02

וולוו

● 340 אוטומטי, 83, 1400 סט"ק, ראשונה 37,000 ק"מ, 20,000 ש"ח. (0017) .02"811474

טנדר

● טנדר פוז 404, 1981 + ארגז גבוה 434647 .02"244647 (0173) .02

מרצדס

● מרצדס 220, 1969, אוטומטית, מצויינת ויפהפיה. 722990 (0110) .02"714416.02

סובארו

● בהזדמנות סובארו 1400, 78, אפשרות החלפה במסחרי. 422388 (0041) .02

● 1983 אוטומטית, מצויינת, תוס' פות, בוקר 02"883056 ערב (0121) 03"585784

● 1300, 83, ראשונה, 46,000 ק"מ, טסט לשנה 420229 בית, (0129) 521111 עבודה (0144)

● 1600 אוטומטי, 1977 + טסט + רדיו, מצוינת, 02"719041, לא בשבת (0120)

סיאט

● סיאט איביזה 1985, מזגן, 19,000 ק"מ, ד"ר הלוי, 669301 (0170) 02

סיטרואן

● ויזה 85 ראשונה, 35,000 ק"מ, מצוינת 768616 (0134)

פולקסווגן

● חיפושית 62, מצב מצוין, 800 דולר, טלפון 02"325874 (0040)

● גולף 1100/1980, 5 דלתות, שמורה + רדיוטייפ 763915 (0109) .02

● גולף 1100, 1977, 91,000, טבע 3 דלתות 636549 (0176)

● חיפושית 1200, 65, טסט 10 חד רשים 02"434243 מודין. (0242)

פורד

● פורד סיירה 1600, 1986, 10,000 ק"מ. 02"561501 (0051) בערב.

● פורסה 1984 לשעבר מהשכרה 718444 .02"631707 ובבית (0186) .02

פיאט

● פורד פיו 404, 82, במצב טוב. (0020) .02"411340

● פוז ב"י. 5, 84, ראשונה + תוס' פות, מצוינת. (0012) .02"912141

● 104, 1983 ג'י.אר, ראשונה 27,000 02"662637 לא (0148) בשבת.

● פוז 305, 1982 + טסט + הישל, מודרן (0206) .02"765730

פיאט

● 131/1600, 1981, ספורט, 83,000 ק"מ, מצויינת 664366 (0008) .02

● אונו 905, 29,000 ק"מ + רדיו ראועקה, מצויינת. 721652 (0022) .02

● 127, מודל 1983, 50,000 מצב מצוין. 219420 (0269) .02

● 131, 1979, אוטומטית + טסט (מחזרת), מצוינת בעבודה 722990 (0107) .02

● 127 ספיישל 1978, 102,000 מחזרן 353259 .217476 (0153) .02

● 127, 1985, 1050, 5 הלוכים, ראשונה, 15,000 342212 (0150) .02

רנו

● רנו 5 לה קאר, 1984 + מזגן + תוספות. (0027) .02"528470

● רנו 9 טיטי. 1985, 46,000 ק"מ, מצוינת. (0029) .465352

● סופרגנו 9, 85, 8,000 כחדשה. (0068) .234663 .712083 .244777

● רנו 12 ספיישל 1976, רביעית, יפה ומטופלת. 415652 (0065)

● רנו 9 טיטי. 1983, ראשונה, שמורה + תוספות, 58,000 (0095) .712294

● 9, 1983, ראשונה + תוספות, 762110, 241290 עבודה (0089) בחול.

● 9 טיטי. 1982, יבוא אישי + סייס + אבנרל. 02"422364 (0085)

● 4, 77 בהזדמנות עקב נסיעה. (0182) .420329 4,000 שמורה

● 5, 79, 110,000 מצב מצויין, מוזרן (0175) .02"344546

● 9 ב"טיטי. 1100, 1983, ראשונה, 37,000 בבתה 668968 (0115) .02

● רנו ספיקר 1986 דיזל, בפה מוזת. (0220) .02"281735 .621116

שברולט

● פליימוט קוסר, 1979, אוטומטית, 18,000 ש"ח. 02"635353 (0130) בחול.

אוטוביאנקי

● אוטוביאנקי 1976, רנו 12, 1977 מצויינות, 712248 (0197) 411705

אודי

● למכירים קודמה 1300 אג"ר, משבלות, 1985, יפהפיה, 243403 (0011) .02

דירות 2–2.5 חדרים

● 2 בתלפיות (מול מגרש הכנים הה"מ), ק"ק. 02"412076 355007 (0046) .03

● נוה יעקב 2, פ"א, מסודרת + ארונות + דו"ש, מרגים 852440 (0073) .02

● בארמון הנציב 2 + הול, 57 מ"ר, 35,000 ללא תיווך 716705 (0087) .02

● בבית הכרם 2.5, ק"א, 2 מרפסות, בהמשכים. 02"343950 (0104) .02"526440

● בארמון הנציב 2 ק"א + טלפון מסודרת 810766 (0184)

● במעלה אדומים 2 גדולה, ק"ב סימוך באמסתם 02"411258 (0174)

● בגורית 23/12 ,2.5 + דו"ש 419779 24,080 ללא תיווך (0125) .02

1–1.5 חדרים

● בקרית יובל פלורנטין, 1.5 יפה אפשרות בניה בהזדמנות 764905 (0259) .02

מכוניות

● רום סימל 79, מצב מצויין (0147) 02"854926

● חינם מאפיה כשתפרסם ב"כל העיר" בפרסום הבינה, שנראות 1 דירות ראשונים. (0202) .13

דירות להשכרה

● בנימה הנה 4 מרוהטים, לשנה מסוף יולי. 02"432988 (0057) אחה"צ.

● מעונין להשכיר ריהוט בבי' דירות הבילוזית פנה ל"אמבסדור" 02"668101 (0099)

ביקוש דירות

● דרושה בשכ"ן דירת 5 חדרים בבית הכרם (סלון גדול מאוד) (0268) .02"554051

דירות בכרמל / בגבעה

● בשכונת הגבעה כנ"פ 2.5 + ק"ק + גינה משופצת 287920 (0069) .02

● מציאה במלחה 2, כניסה נפרדת, מיוחדת ומשופצת (0185) .240890

● בגילה 3 + מרפסת ק"ב מיידית המפתחות כאמבסי 532860 (0193)

3–3.5 חדרים

● "ידיד דירות" לקונים ללא תיווך דירות חדשות ויד שניה, בנין כללי 221384"5 (0006)

● בגילה 3, דו"ש, רחובית, ק"ב, 536,000 "מזהב" 661595 (0004)

● בנוה יעקב 3.10, + פ"א מסודרת, ק"א 02"851508 (0007)

● בגילה 3 כ"א, ק"ג, מרפסת + נוף 47,000 .02"762541 (0005)

● בגבעת הבירה 3 מסודרת + מרפסת, נוף, בהגבה 3 ק"ב, ג'ינה 85 מ"ר, משופצת, מסודרת, "תיווך אמיר" 813206 (0014)

● בהזדמנות בבר יוחאי 3 + פ"א מיוחדת + ארונות, מטבח, אנגר חנות, דו"ש 02"424348 (0015)

● עיר גנים בהזדמנות, 3 מסודרת, ק"ב 24,000 תיווכית 4"3"2 (0018) .253211

● גילה 3 עקרית + מרפסת מחוזה 59,000 תיווכית 4"3"2 (0019) .233211

● חייבת להימכר! במושבה הגרמנית, 3 + פ"א, ק"ג, "בדילל" 232742 (0028) .244008

● חייבת להימכר! במסקיק (קריית מנחם), 3 יפים, שקט, מסודרת, אנב, "בדילל" 232742 (0030) .244008

● בהזדמנות נדירה: בגילה ויתמגן 3.5, ואד שמש. (0044) 634810.763555 משחללת

● בגבעת זאב 3, מרוהטת, ק"ב + מרפסת + קומן + דו"ב. 361303 (0063) .02

● קנה תיווך סכנה בניה. 3, 4.5 + מחסן + 3 מורשים 245117 .241272 (0236)

● בגילה 3 חדרים + מזכיר 02"535543 (0212)

● בארמון הנציב 4 ק"ב ארון + טלפון + דוד"ש 221248 (0233) בחול.

● בגן סימון להשכרה 3 חדרים, ק"ג. 02"690503 346479 (0250) .03

● בנה יעקב 3.5 חדרים + מחסן, אתר טוב. (0221) 712232 .853015

● 3 בבר יוחאי + פלולת + דו"ש + ארונות, מסבת. 417855 (0216) .02"430011.02

● ללא תיווך "מאגר דירות" מסודרות בפסגת זאב 45,000, בגילה + ארמון הנציב 39,000, בקרית יובל 30,000 (0215) .224179

● בגיקגור הרשה 3, אבן ק"ב + מרפסת, רחובית. 664520 (0231)

● בגבעת מרלכי דירת אדריכל מקסימה 3, כיוונים, נוף 665771 (0252) 02"666495.02

● ברמת מוריה 3, ק"ב, הסקה בר נית + דו"ש 02"711577 (0253)

● בפלמ"ח 29, דירת 3 חדרים ק"א. 721194 .251993 (0229)

הלוח הארצי — העיר צומת השרון — תל אביב גוש דן והשרון

דירות

● 1/2 3 משופצת לד 30,000 דולר טלפון 057"958707 ערד. 21495705א

● מכבש אשראי עד 60 יום ללא ריבית! שירות לקבלת מודעות היום, 03"739297 05"738707 סוף 20.00 – 8.00 גם בשבתות 21564705א

● שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח העיר" כל יום, עמדה ויזה, 30 "פרסום" 03"227118 .03"227117 ותה רפוף 15402708א "אדרואל"

● להולנה בית בלומן בבית גבה להם בשבוע יולי 052–444305 19261408ב

● בהרצליה למכירה קוטג' סוד כניסה מידית 135,000 "יעד" 19424608א 052"540791

וילות ובתים

● למהיר החלטה קוטג' בחדרה בב' חדר הזדמנות 03"253026 ערב 21371305א .065"33435

● בבכיון! בלעריות לנילות מפאורות תיווך "ההסתפק" 343556 21461805א .03"352177

● וילה כשאוית 6 + מרתף מעלה 052"454262 רעננה 210,000 14562908א

● למכירה ברמת השרון דו-משפחתי 5 גינה + הסקה 03"475569 14565508א

● בהרצליה וילה מיוחדת מרוהטת + גינה + פרגסים 37548 15373008א 853

● וילה בשכונת הקל בגרש 550 + משכנתא 03"266582 .05"781871 ב 15385608א

● בהזדמנות לרבנים, 5 מיוחדת מעלית, חניה, מזגן 03"475854 15393108א

● בגבעת שמואל, נוחות 3 קוטג'ים מפוארים על קרקע פרטית, מסירה בעוד כשנה, "אפריקה ישראל להשקעות" 05–650281 אחה"צ 03–357191 16090408ב

● קוטג' ימשפה 220 מ"ר 2 קומות + גינה בהרצליה 052–554169 16134708ב

● להשכרה במרכז ר"ג בית פרטי מרוהט, 5 חדרים + גינה גדולה 161415083 03–706261

● תפסיק לשלם תיווך! בשירור טלפוני פרטי וילות וקוטגים באזורים המבוקשים 03"428986 ("סלהירי") 17580408א

● ברמתאביב ג' דירות גג וקוטגים מפוארים בבניה החל מ-217,000 "גיבל" 424472 .424584 19262108ב

● בהרצליה קוטג' משואר, 5 חדרים + מרתף ועלית גג. 03–664631 19264908ב

● בהזדמנות קוטג'ים דו-משפחתיים חולת משמתיים, 5, 6 חדרים בבני הרצליה ל"שעבר גבי השרון) הרצליה הצעירה "אלנים" – 03–203341 19272108ב

● בכפר סבא בתוך תלולי קוטג'ים 6 חדרים. 03–664631 19280308ב

● בהרצליה מהללי בירסבכא מפוארן דופלקס מיידי 200 מ"ר, 285 מ"ר בהזדמנות "ישר" 03–426275 03–473490 19365308ב

● במנוין בית 150 מ"ר במצב מעולה מגרש 2 דונם 320,000 דולר "ישר" 03–426293 19374108ב

● בהר השרון קוטג' מפואר וגדול במקום מצוין 165,000 דולר תנאים נוחים 19413708א 052"455091

● ברעננה, להשכרה קוטג', 6 + גינה לתקופה ארוכה. 052"55585 19381208ב

● בקרית אונו בהזדמנות בית, אפשרות להוספה עד 180 מ"ר 21063 20041008ב (לא בשבת)

● בהרצליה למכירה בהזדמנות קוטג' חדש מיידי 052"88255 20300508א 052"82814

● במטוב רמת השרון וילה תלת מפלסי מפואר ונחל תלתי פינוי בגיס 03"493748 20304208א

● "חרש" בנה בהרצליה ובהרצליה הצעירה קוטג'ים מפוארים ודירות, 203134083 052–88353

● ברמת השרון המקצועיות מגרשים, כשלים, בתים מפוארים וקוטגים 203209083 03–483327

● בהרצליה הצעירה – קוטג' בהמ' אוחוזן ב-1985 מ"ר בנוי 6 חדרים + מרתף טוב + חניה לבניה מיידית. "קוח" אבן גבירול 30 ת"א 17.00 – 8.30 03"257455 20393608א

● משפחים לשכור בית בתל"בנים 17474312א 745858

● מפאמים בית הנגר בשכ"ח בגבע חיים בשכונת בהוטב 03"723691 175501123

● בשיכון בית + סטודיו, אדמה פרטית. טלו 03–471689 17562612א

● בהזדמנות וילה מפוארת באריאל 2 240 מ"ר מגרש 500 מ"ר 181606123 9366121

● בזול מטבר 24 ת"א למכירה ויאות בהליכים, שלם דירות, גג 13520208א 03"227546

דירות

● דירות לאוכלוס מיידי 1, בשוק חקוה בהרצב וחשיולד 20 ל-4 חדרים. 2, בתוכנה בהוצב משרנרותסקר 4"7 חדרים. 3, בתל"אביב ב"לי אירלום יולי 86/7 – 5 חדרים לפרשים חברת "אביב" ביאליק 155 רמת-גן 15215508א 03"7512283

● בנין חדש בטכון-אביב, במטר אביב ג' 4, 5 חדרים, 146 מ"ר, דירה לדוגמה ושלמה בקריסקי 28, א. ב. ה. – 10.30 – 16.00, 18.00 – 15.00, 13.00 "אפריקה ישראל להשקעות" 160949083 03–650281

● בטומת"אביב, בתאורה, בהזה בוזל, 1/2 4, 5 1/2 חדרים דירות גג. א–ה' – 17.00 – 19.00, שבת – 14.00 – 10.00, א. ה. פ. 03–848447, "אפריקה ישראל להשקעות" 03–650281 161051083

● בבית המיוחד בבבלוטזכון, וליד סבוק, דירות מיוחדות 4 – 6 חדרים, 130 – 160 מ"ר, פרט טסירי סבוק, א' – ה' 08.00 – 16.00, ר' 18.00 – 13.00, 03–557191, "אפריקה ישראל להשקעות" 03–650281 – 17.00 161208083

● למכירה שטח עותק בחולום אמה"צ 03"234643 200746083

● המגור מצע בחר השרון, 2 דירות 4 1/2 חדרים בהרצליה בוי' 2 דירות 4 חדרים ק"ב + חדר על הגג וקוטג' אחד תלת מפלסי, כניסה מיידית: 052–543460 202122083

● בהרצליה הצעירה – קוטג' בהר אוחוזן 1985 מ"ר בנוי 6 חדרים + חניה לבניה מיידית. "קוח" אבן גבירול 30 ת"א 17.00 – 8.30 03"257455 20371708א

● "קוח" בנה בבנוצים, בכבשר הכרם (זואלקה 9) דירות עמק כמוראות 5"4"3 חדרים ודירות עם גג הכנסה. אבן בגוזל 30 תל"אביב 17.00 – 8.30 03"257455 20382508א בשבתות

● בבתלאביב על גבול בגבעתיים בשכון "ארוחת" אוחז נאה בולק "דרסם" דירות מרוהטת גבוה 4 חדרים וגבי הגמרים בני 5, 6 חדרים. בן 3 קומות עם מעלית. פרסים בר עם ברשומ אר בולי 03"21271 .055"31890 17551612ב .055

3.5 בגבעות

● 3.5 במוקולם עותית מעלית הניה מושקפת בהזדמנות, אבגלו סכסון. 192218083 03–286181

● בבנבן 2.5 ק"ב 3 ב"א, חוויה, שקטה "אוצר-ישראל" 03–294141 193548083

● בגלונדה 3 מרוהטת + מרפסת ללא תווך 03"425782 .05"483825 19510608א

● 3 חדרים ביד-אליהו ק"ב 202911083 03–551215

● רמת אביב ג' ק"פ + 6 + ארון קיר (במשק) 203025083 03–415157

● בבריסכבא 3.5 שקטה ומרוהטת + לעוזה + תוספת 80,000 03"200450 20362408א

● בג'א, 3, קיד (נלין) + פא + ק' דו"ש, מטבח ושותים קרמיקה 175857123 03"594680

● בשתהרים 3 תר ק"ב + מעלית + טלפון + דו"ש 03"301104 180450123

2 – 2.5 חדרים

● 2.5 ק"ג חוית + טלפון, אומר "שורדת, ג'ב-מרויד" 03–445240 213226053 03–475826

● בבמן 2, גדולה קומה"בינים (שניה), עודפית, מסודרת. 052"25376 15273508א

● במרכז ישר 1/2 2 + פ"א + מרפסה, מסודרת, פינתית + דו"ש ק"ב 160746083 828854

● 2 בבמן גנזל אלכסנדר ישר 25 דירה 11 בין השעות 14.00 – 18.00 160829083

● תפסיק לשלם תיווך בשירור טלפוני פרטי דירות 2.2 1/2 חדרים במקרן ת"א והסביבה 03"428658 17530208א

● תפסיק לשלם תיווך בשירור טלפוני פרטי דירות 1/2/4 3 חדרים במרכז אביב וסגביו 03"725924 ("סלהירי") 17534608א

● בבנפון בצמרי שקם 2 (1.5) ק"ג "שלי" – 03–450270 202933083 (58,000)

● 2 בת"א ע"ע חוית, אפשרי לבנמד 180017123 .453505 30,000

1–1.5 חדרים

● חדר + מטבח ושירותים, קלק, עוד 14, נוח שלם ת"ג 15,000 דולר, 13.00–19.00 03"451279 15240608א לא בשבת

● 1 1/2 ק"ב עותית מרכזות בבל, גורדאר, בערב 03–443789 203054083

תל אביב

4 חדרים ויותר

● בהזדמנות בבמון 1/2 4 ק"א על עמודים גדולה + פ"א 258906 15251608א

● בשאנו 4 ק"ב חוית 78,000 וקפה לשימון 15275908א 03"233210

● חיית להמכר מהמתחבנסיא 4 ק"א 801, 58,000, 03–3515785 155806083

● בטטתאביב 134 מ"ר, ק"ג, סף ליב, בשמון 171,450 ש"ח + מע"מ ממש להולך 1.5 ש"ח ס.א.ג. "אפריקה ישראל 03–848447 להשקעות". 03–650281 160509083

● בבמון השקט הוקפתי 4 ומדות חוית, מעלית "דגבאל" 03–258864 160644083

● בידאליהו בהזדמנות מסודרת, יפה + טלפון ק"ג 03–593162 160716083

● בגומן הישה דירת גג מקסימה מול גינת גני 208,000 "כינוח" 163655083 03–429986

● בנוה אבריכים 5 גדולה וכל חשרי לולים 03"220664 , וגם בשבת 17514708א

● תפסיק לשלם תיווך בשירור טלפוני פרטי דירות 4 1/2/5 ברמת אביב והסביבה 03"426227 ("סלהירי") 17552108א

● ברמת אביב 4 ק"א חוית + פ"א + הול, ארונות 15123508א 918380

● בהמשכה באבני להיום 4 גדולים + מטבח + דו"ש, שרותים כפולים, קומה ב', בלי 918380 15044308א

● בהזדמנות בקרית-שבטים 4 + גג מסודרת + מטבח + דו"ש 49,000 בתשלומים נוחים 03"706962 15130408א

● בתל"אביב בנפאלתקה 4 בשבזיים חדשה 78,000 דולר מיידית 03"983956 15140808א

● בבקרקים בפתחתקוה 4 חדרים חנם 03"912015 .03"787052 + 4 + גג 15151108א

● בפתחתקוה בהזדמנות מבוצעת בבניה 5 חדרים "גיב דירות" 160208083 03–914928

● דירה ושוק מ"ת בשכונתי ק"ב גג 160421083 05–748425

● מבצעי 6 חו"ש קטן אתרי כלינ' פון 052"454298 125,000 17465208א

● מבואש"ב דירת 5 מפוארת ברמ' ביטגר מדיויון ריקה 03"818230 17484508א

● בנוה-אביב 5 בפפה 172 מ"ר כניסה מיידית "גימל" 424472 192507083 424584

● בתלאביב ג' 4 מסודרת והסקה 424584 .424472 "גימל" 86,000 192543083

● רבקה חדרים בכל הרצליה ימ' תים כפולים + טלפון מזגן 03–5514963 20424708ת

● ברמתהשטון דירות וקוטג'ים מפוארים בבניה 5 חדרים "ניב דירות" 160135083 05–914928

3–3.5 חדרים

● לבהלוביב דירת 1/2 3 ק"ג (052"542448) (03"227391) 78,000 15251308א

● 3 חדרים ק"א חוית + דו"ש טל' 15245608א 877176

● בנוה שרת 3 + דו"ש מטבח + ארון לא בשבת 03"498735 15254608א

● בנוה שרת 3 + דו"ש, מטבח + ארון לא בשבת 03"498735 15261108א

● בלמר 3 מסודרת, רביעית, מעלית, ארונות קיר 03"413949 15264208א

● ברמת אביב בשמורת 3 מרוהטת מיידי, 03–418490 "בינור" 42,080 162465083

● 1/2 3 מרוהטת בדרך היפה ק"א מטבח גדול 03"227256 17521108א

● ברמת אביב 1/2 3 ק"ג מעלית מוגנים טלי 03"426973 17524008א

● 3 בשכונים בהזדמנות מהפלס דו"ש + מזגן בא שבת 03"392476 .362091 17561508א 84

גוש דן

● בפתחתקוה "זוני דירות" בכיוון מבצע דירות חדשות ויד שניה בכל ניגלו תהכל הלוך העיר. אפשרות להלפה 160135083 05–914928

● בתאשל"ב, בהמכרופקי 71/1 ק"א, יפהפיה 03"946661 21582805א

● בשמעשרם ישלום ס"ג + ש"ר (ד.ר.ג.) 68,000 03–484914 03"280937 17370308א

● בפתח תקוה רבה דירת 6 ק"א 15,000 שקל 03–357411

2–2.5 חדרים

● ברמת גן 2 ק"ב 68 מ"ר 33,000 214838053 03–747985 "צב"

● בר"גבשיכון חוקים, 2 גדולים רי מעון 797613 151341083 בדרקומוטי

● ברמת גן 1/2 2, פינתאוכל, 03"778252 .03"722769 ארונות קיר 15163608א

● בר"ג 2 + 1/2 + הול + ארונות אמבטיה מרכזית + דו"ש + טלפון 03"7515204 151707083 מסופחתית

● בהזדמנות דירה 2.5 חדרים מסודרת ויפה (בקרבת כבד) 15182308א 03"796940

● ברמת גן 2 אפשרות ל 1/2 2 אבא מבל 82 קומה ב' 9.00 – 12.00 15204008א 42,000 דולר + טלפון

● 1/2 2 הדופן 118 ב' שופטת 160351083 04–244988 .548.000

● בהזדמנות בפתחתקוה 2 1/2 + טלפון 26,000 דולר 788061 5000 לדתיים בלבד 17455008א

● 1/2 2 בריכת גבול רמת"ג ק"ג מזגן ארונות קיר 03"943448 17472108א

● 2 יפה שקטה, תקופתית + טל' מ"ג ק"ג 17492908א 03"500388

● 2 – 2 1/2 "קבוצת רון" 03–318169 202732083 03–315366

● 2.5 מ"ג מכניה שקטה יפה, לפרסום קומת א' 053–99025 203918087

● 2 חדרים מ"ג 35,000 דולר + דו"ש + טלפון 14.00 03"746037 175605123

● 2 מ"ג + טלפון + דו"ש ק"ג 17570212ב 14.00 03"746037

● 1/2 2 חדרים בר"ג, 53,000 דולר חוית + אלמן 03"721453 17572512ב 03"7511462

4 חדרים ויותר

● בראשל"צ, חדש 4 + סיטור 052"444184 ק"ה ללא תיווך 14591808א

● ברעננה 1/2 3 חדרים כמו 4 בבר קום טוב 14594608א 052"28938

● במרכז כפר סבא למכירה 1/2 4 משקפת קיר + מעלית 052"445633 15001108א

● בנ"ס 5 חדרים + דו"ש חשה, ק"ד + מעלית 03"5323351 15010508א

● בהרצליה 5 ק"ה מרוהטת תוספת נוף בהזדמנות 052"86153 15020608א

● ברמת השרון, דירה מקסימה יחד' דית 180 מ"ר 3 חדרי שינה, 2 חדרי שרותים, סלון 70 מ"ר, עם שיש איטלקי, חניה בסאמן, המחיר המבוקש ארז נמוך. ביום 03"661045 משעה 20.00 03"483982 15025308א

● בהוד השרון, דירת 4 חדרים + מטבח אמריקאי קומה ר' 052"29117 17444908א

● ברעננה 4 חדרים, מסודרת בבנין רדקוסמי. 052–448762 191221083

● בנ"ס 4 ק"ג + תוספת + דו"ש 052–24371 דולר 78,000 191314083

● בנ"ס 1/2 4 חדרים חדשה, כניסה מיידית 61,500 דולר כולל הכל "קרקעות השרון" 052–27296 191352083

● בכפרסבא בהזמנות הזקהיים בגולה, ירושלים, נתשרף בבנוי "גקפוד" דירות מפוארות 5 – 4 חדרים האוזים משרד מכירות בלעדי ללא תיווך דירות רקוק יעגן 38 כפרסבא 191519083 052–26558

● בהוד השרון 1/2 3 + טלפון מיידי חדשה + דו"ש + טלפון, (שעות 24) 03–491251 191825083

● בהוד השרון 1/2 4 מיידי מסודרה "ירוד-דירות" ללא תיווך 03–491251 הטבים .03–492522 191859083

● בהזדמנות בהרצליה 1/2 34 שיחות נחלנבג 052–87227 191947083 052–85840

● להיים – ברעננה, בנין שמרץ, דירות 5, 4 חדרים ופנטהאוזים 6 חדרים. 191838083 03–664631

● בהוד השרון 4, גג חדרים 4 משמר נותה בקומותיים 03–402927 192026083

● בבסיה 1.2 1/2 + טלפון + כל המכלולים 50,000 03"723468 180921123

● בפתחתקוה כברס 1/2 2 ומילית – מזגן 03"917060 לא בשבת. 20100612א

1–1.5 חדרים

● 1.5 1, ק"ק וקוטנו + הצר גדולה, שרותי הפיס, רשה כן 03"475987 15193908א

גוש השרון

● משפחות "נכסים והשקעה" בבניה כבער דירות חדשות, ודי שניה מוקלים 43, פתח אזורה הער. 191440083 052–85821

● מיים בנוס לקטגל בורי בהוד ירושלים 60,000 דולר "קרקעות השרון" 052–27296 191626083

● "ירוד-דירות" קניית דירות ללא תיווך: בהרצליה דירות וקוטג'ים. 052–544722 .052–543835 202557083

4 חדרים ויותר

● ב"ס 4 חדרים + דו"ש חשה (פ"ה)

נחלת בנימין

4 חדרים ויותר

● 4 + גג + הנה בבואליק בתים חוית, בסודרה 03"874261 18031012ב

3–3.5 חדרים

● להשכרה 3.5 חדרים + טלפון + בעלית 03"5518065 לא 174707123 14.00–16.00

● בבניין הה"קסה 3.5 חדרים בהרה 17480012א 05–593780 + מעלית

● במרון שרת 3.5 הורה + הגה לא בשבת, ק"ב 180131123 801366

● בבניה רמת"השרון, ק"ב ד' כ"א 180952123 03"863081 35,000

2–2.5 חדרים

● בבניה 2 + 1.2 פינת אוכל. ק"ב 175631123 03"866247

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

● בראשל"צ 4 גגים, טלפון, מיידי, הדר תיט בפליל 03–7514539 191125083

3–3.5 חדרים

● בראשל"צ דירות "ישי" בכל הגלבים ליד קלבנים 05"951092 22013805א

● בראשל"צ 3 חדרים + טלפון ק"ג ע"ע + מעלית 03–959234 17574212א

שכ"ח

3–3.5 חדרים

● יוחנ ה' לי חדרים בגבול ת"א גבעתיים 14461208א 216454

● דירת שקטה ומרוהטת 3 + טלפון "פריגן נכסים" 03"227562 14463508א

● בקריאון 2 1 3 חדרים מרוהטת חלקית, 261552 בפתחתקוה ככורת שקם 1.2 3 חדרים + טלפון + דוד צמה, מטבח אמריקאי, קיר בלי מעלית 15211908א 913253

● חדרים 100 מ"ר למרפדן תנחת' במרכז הרצליה 052"70632 15354308א

● להשכרה במקום הטוב ביותר בנאות אפקה 4 + טלפון, ריקה טל: 155457083 03–484951 בערב

● בפ"ת חובב שפירא, 4 חדרים ע"י ב"ה 155533083 05–919461

● במרכז קריאון 3 + גינה + דו"ש מתאים גם למשרד 03–357411 155701083

● במרכז רעננה 4 הורה לוקסוס ק"ה הנה 155734083 03–472890

● להשכרה 2 גדולים מרכזי + טלפון פרסים לפנות 03"708858 17353808א

● בגבעת שמואל דירה 4 חדרים 849432 (אפשרות לטלפון) 17360908א

● להשכרה/החלפה בראשל 3 חדרים יפיפיה 03"598778 17384408א

● בתלאביב 2 + טלפון (אפשרות ל 3) חלקית מסודרת 03"656019 17404908א 03"652278

● מסומכסר – ברעננה 5 + שותים בפלים + חניה + מעלית 961429 17414008א 057

● בגני השוק, אורנים 1/2 3 דו"ש + ארונות ק"ב אפשרות ללא 192628083 052"27144

● דו"ש עיצון בע"מ – ברעננה כפיעים, דירות 4 חדרים 052"32571 19351908א

● בפתחתקוה אחר הוגן 5.16 חדרים + טלפון להתקשר 03"9224936 19265808א

● ברעננה 4, חניה + טלפון + ק"ה לתקופה ארוכה 052"445185 19280308א

● חדשה, 3 גדולה (105) בבלי בר סבא הרצליה 473023 19292208א

● בחלון 3 חדרים חלקי חניה, נוף 20142508א 03"805128 (453866)

● בהרצליה 3 חדרים + טלפון + דו"ש, לגג צעיר 052"450181 20195708א

● בהוד השרון מרכזי הסקט 3 ק"ב + טלפון, ביוני 03"474042 20215408א

● בבמון תל"אביב ריהוט חלקי + טלפון להתקשר 202303083 03–9235784

● 2 חדרים + הול + טלפון על יד דיזנגוף 203505087 03–482625

● דירת חזר טובה אפשרות לריהוט וטלפון 203544087 03–316317

● בקריזת חזר המלך 3 ק"ב סרנים אינטרקום וטלפון 03–269308 17553012א

● בכפרסבא 4 ,5 ישפיות, לוקסוס, נוף 02–813690 .03–293682 17570312א

● בפ"ת להשכרה במרכז שקט 1.2 3 חדרים + טלפון + דו"ש מטבח אמריקאי קיר בלי מעלית. 913253 18003212א

● בשכ"ח בתוך מקוה"ישראל 8 מרתף 150 מ"ר, מתלק 03"611652 180736123

● שותפה לבית פרטי + טלפון ברמת השרון 03"482150 .03"476085 181633123 בערב.

דירות מרוהטות

● בגמון 3.5 מרוהטים ק"ב + טלון + מזגן + דו"ש 213346053 219317

● להשכרה 3 + חצי סלונים + הדים קומפלס ק"ב בה"ג 869442 213834053

● בצפון, דירת חדר מרוהטת חלקית, + טלפון 140 03–2273911 215325053

● בצפון דירת חדרון ללא כשבת 03"230368 .03"613413 1003 14444308א

● דירים שותף ה לדירה בצפון ת"א לחוזרים "יונ"אזק" 359206 14473908א

● שותפים לג בבניים אבזרות ל"ה דירה מלאה 03"596973 .03"953263 14490008א

● 2 1 5 מרוהטת כאזר + טלפון ליד מוזרן – ריתנות 03–224693 155633083

● בחולון "קספרנבק דירת 2 ק"ג מרוהטת + טלפון 03"656398 17363108א

● 3.5 מרוהטת ליד העירייה + טלפון 03–493572 .03–267085 .300 190822083

● 2 + טלפון בבבי"ם המוצים, רשמ זה. 150 דולר לחודש 03–712265 190958083

● בצפון מסודרת שקטה 2.5 + טלפון ק"ב 190911083 453576

● במרכז חולון, דירת חדר + טלפון ק"ג 19285608א 287107

● בהרצליה הצעירה 3 + טל' + ודו"ש מידי 552768 .052"558454 20201908א 052

● דירת חדר נוזרת מרוהטת + טל' 03"457259 "עמית" 180 20205008א

● ליד העירייה 3 וחצי חלקי + טלפון "עמית" 03"457259 20213108א

● לקייטנים בירושלים 3 חדרים מרוהטת ומצרות בערב 03"528918 20222008א

● בתנובה דרושה שותפה חינם למרוהטת + טלפון + תמיכה 202222083 053–55165

● דרושה שותפה לדירה מרוהטת עם טלפון 20133512א 05"482356

דירות בנופש

● 3 מסודרת + תוספות בעמק יזראל 052"455314 18.00 בערב 14471008א

● בית חדר פרטי / סטודיו בהרד קוך ת"א 03–660756 .03–463134 155422083

● בת"פ 2 רבבתיין רוז קרבנה, מרכוית ושמורה 03–728225 155606083

● בריבנוף עותת קיד חדר + חצי + חדר ארונות + 3 כיוונים מיוחדת שקטה ומאוררת 22,000 דולר 03"484914 .03"280937 17370308א

● 2 חדרים בצפון ללא תיווך בשכת הנוקר 17412008א 03"725236

● 3 גדולים ק"ג + מזגן בגבעתיים פינת סלמה 03"836781 20135808א

חדרים מרוהטים

● מעונים לשכרה בירת מכונה אושיר תגורת אוזוקה 03"460981 14451208א

● חדר לבת + 30 תכורת השתתפות באוזוקה ועשה עלה לתשכרה נבה 14500808א 03"451784

● חדר בריה ליד עירית ת"א 03"745194 .03"786012 17375808א

● בהזדמנות חדר להשכרה לאדרתה תמורת עזרה לאשה צעירה נכה. 17390608א 08"460656

שותפים לדירה

● שותף לדירה 2 במרכז ת"א 03–253326 .03–299843 14474308ב

● דרושה שותפה לשלישית 573 בטופקין 145003083 03–612917

● בצפון שותפה ל"2.5 חדרים, מרוהטת 03–256932 125 172708083 03–775710

● מקשי"ב-שותפה לדירה מסודרת במרכז רעננה + טל' 052"453668 18373108א

● דרוש שותף לדירה 3 מרוהטת ליד ה"בימה" 18380708א 03"284137

● שותף/ה בבית פרטי 2 אילוחרים גבעתיים 80 דולר 314874 174420123

● דרושה שותפה (25+) לדירה יפה במרכז ת"א 03"295534 174444123

● שותפה לדירה 2 בצפון מדי 17531312א 03–442328

● שותף/ה ל"2 + טלפון בצפון 17534612א 03–452785

● דרוש ה שותף/ה ל 1/2 2 1/2, 130 דולר כר"ג .03"721010 20093912א

ביקוש דירות

● דרושה 3 1 2 בהרפרן הצוות "טוסר 1 2 1 4 חדרים בסביון 721628 13461908א 03"7519622 .03

● להחלפה בכירה בעזרה 4 טלפון, ק"ה, בלוין תמורת דירה בצפון תל אביב 14493108א 03"471561

● דרושה ג. 4 חדרים בתל"אביב פרטי-בצפון 03"299088 ללא מתווכים 14510108א

● לרציניים – קונים ורוחשת דירות בכל הגלים – בצפון תל אביבים (עם בלי ריהוט) לשותף "בידע דירות": 03"246242 17393408א

● זוג מחפש דירה בתל-אביב הבבטנה 03"361803 .03"652270 17402208א

● דרושה דירת 3, ברעננה בשכונת אוכסנרוסקי מיולי 86, לבנה + אומבית 052"454217 052"25178 19272408א

● מחפשים בהוד-השרון / כפרסבא דירה קטנה מרוהטת 03–471716 202333083 03–485862

● מבקשים לשכור דירה מרוהטת ברמת-השרון ליולי אוגוסט, 202410083 03–479488

● מעונין בדירה 4–5 ברמתאביב/ נוה אביבים 03–228664, וגם בשבת 201917123

● מעונית בדירה 1/2 2–3 בהרצ' ליה + טלפון אדם 052"556222 20205912א .052"544778

לתשומת לב המפרסמים בלוח "העיר"

בכל פניה לפרסום מודעה חוזרת, להפסקת פרסום מודעה חוזרת או בירור אחר, יש למסור את מספר הקוד כפי שהודפס בעותון בסוף המודעה

הודעות חדוש וביטול מתקבלות ישירות בטלפון 03-371281

הנהלת לוח "העיר"

מכוניות

אוטוביאנקי

● אוטוביאנקי 79 פרטי 78,000 ק"מ + טסט, הישל 03–904561 135512083

● אבדים 80 כחדשה שמורה + גג + טסט לבטריים 268395 142301083

● אוטוביאנקי עלית 1982 שמורה ויפה בחיר בתירגן 03"357871 17240108א

● ביוניר פוס 83, כצב מצויין 9,500 201959087 03–948556

● אוטוביאנקי מודל 1979, יד שניה + טסט + אזעקה. 03–238525 202606087

● אוטוביאנקי אלגאנס 5 הילוכים השלי 45,000 כבמ מצוין 428583 20141912א

אאודי

● אלגרד 1978 אוטוביית כלישית 03–351296 ש"ח. 8200 140427083

● במצוך 1008 פוז 1982 ראשונה, 03–145772 ק"מ. 24,000 185435083

אוסטין

● שקספיאונט לפנה צבו מתנים תערוה אזרית ואדים לאחר בחוכר הרכב קומפיוטסט המשוכללים בעולם לא בחרי ע"קומפיוטסט, החולמים באיו, קומפיוטסט, הלוס בוכה הלי המכלים. 21214105א

● אפל סבגה 1973, כמב לשנה יר שניה 148200083 738359

● מבצע אשראי עד 60 יום ללא ריבית! שירות לקבלת מודעות, היום, 03"739297 .03"738787 "פרוכווקצ" ב"סופר 20.00–8.00 גם בשבתות 220452053

● ג'י.אמ.אר. 83, 35,000 בעבודה חד מטר 11 רעננה 052–448828 190819083

● חדוש רכב בכבישים (כולל הגנה מלוחלה) באיכות מעולה 03–383121 201854087

ב.מ.וו

● 75, 72, 35,000 אמרי אפור, 2200 ש"ח, 464441 213312053

● ב"אל, 80 1983 אוטומטית 1600 מצויינת 03"900539 .03"900625 21343505א

● 100, 1975 + אופקה במצב טוב 1760 שמורה, 599696 142644053

● 100, אוטומטית, 72, מצויינת לא בשבת 286549 .281383 173013083

● אאודי 83, 1600 אוטומטית 57,000 ק"מ + מזגן + טסט לשנה + הישל. 184746083 052–455358

● טנדר 1982 1300 80 ראשונה מעולה בבית 03"221161 .052"447695 19470708א

● 100, אוטומטית 72, מצוינת לא בשבת 03"286548 03"281383 181117123

● אאודי 80, 83, 1300, יפהפיה 03"427921 ובבית 03"331574 181431123

גרמני

הלוח הארצי — הארץ חדשות

ת"א גוש דן והשרון
המשך

הצעות עבודה

(סוף בעמוד 14)

נצא לאכול...

העיר

כפריות
כפרית, מסעדה ים תיכונית הידועה במסורת הממולאים ובמעדני הבשר והדגים. חויה לאניני הטעם. כפרית, דרך בר־צבי 70 ת"א. טלפון: 79־29־82.

מזרחיות
במסעדת אפנדי ברח' החשמונאים 117 תל־אביב יופיעו ביום העצמאות זמרים אהבי, אריס, שיר חן, יגאל נוף וחזי אל. רקדנית בטן. טלפון: 31־07־21־03.

מסעדת גמל פראון מבחר דגים וסוגי בשר. באוירה נעימה מול הים. טלפון: 75־55־82 03.

האם אכלת בשר שיפודים בשובך? היחס חם ואדיב הכניסה מדרחוב שלום 24. טלפון: 09־65־33.

מעדני תימן מאכלים תימניים מקוריים ישר מהפתילה, באוירה מקורית ואינטימית. ארוחות צהריים וערב עם פאב עשיר ומבחר סלטים וגריל. המרתף של רמי פרישמן 41 פינת דיזינגוף 106 ת"א. טלפונים: 91־21־22, 33־30־23 סגור בשבתות.

מסעדת גמליאל בעלת המוניטין של 30 שנה, שמחה להודיע לכל לקוחותיה על פתיחת מסעדה נוספת יוקרתית עם מיטב המאכלים המזרחיים בעבודה עצמית. מסעדת גמליאל רחוב הכובשים 38 ת"א. טלפונים: 79־87־65 או 37־15־66.

מסעדה וגריל אל־עוגה אצלנו הארוחה היא גם בילוי. באל־עוגה האוכל הטעים בעיר !!! באל־עוגה המחירים הנמוכים בעיר!!! באל־עוגה המקום המרווח בעיר!!! בשבת ובחגים האווירה משפחתית. תצאי מנות והפתעות לילדים. אירוע משפחתי באל־עוגה, זה לא עוד רבע עוף, זאת חויה באמת. אל־עוגה פינסקר 4, בכיכר מוגרבי ת"א. טלפון: 57־64־29.

צרפתיות
אמרלד חויה של ארוחה על גג החויה ביפו העתיקה. המסעדה החדשה הכשרה המשקיפה על נוף יפו העתיקה, מזמינה אותך להנות מאוחה אקלוסיבית ולפתע מוסיקלי. פתוח יום יום עד חצות מלבד יום שישי. אמרלד.

במסעדת מונדו, 7 סוגי פונדו משטיזות דגים ובשרים, בסגנון צרפתי. אבן גבירול 129. טלפון: 54־28־46.

במסעדת לה־קורון, מטבח צרפתי מעולה ובתפריט מגוון. רחוב פינסקר 22. טלפון: 66־99־29 03.

ישראליות מקוריות
מפגשים מסעדה השייכת לסוג המשובח. התפריט מזרחי וכולל גם ממולאים, סלטים, בשרים על האש ודגים. במפגשים אולם שיעודו לארועים מכל הסוגים. במפגשים חויה אמיתית. רחוב אהרון קציר תל־השומר. טלפון: 27־94־76.

רומניות
במפגש ישראל סטקיה וממולאים ברמה אחרת במחיר עממי ה שווה לכל נפש. לאירועים מקוזדים עד 60 איש. גבב שבת. דרך פתח־תקוה 78 ת"א.

מון דרדן המסעדה בעלת המסורת והותק של 25 שנים מציעה לך מטבח רומני עשיר מיוחד ואוטנטי. השרות אדיב ומקצועי. בואו ותיווכחו. פתוח משעה 12.00 בצהריים עד 12.00 בלילה. מון דרדן בן יהודה 186 תל־אביב. טלפון: 92־17־23.

מדור זה נערך על־ידי מודעבון טלפון 383838

מזרח אירופאיות
בקיטון, מטבח יהודי ביתי ובתפריט מגוון. דיזינגוף 145 טלפון: 79־36־23־03.

סיניות
במסעדת פקין מטבח סצואני המעניק לאניני הטעם חויה גסטרונומית שניתן להנות ממנה גם בבית. פקין דיזינגוף 265 ת"א טל: 23־34־45. רמת־השרון טל: 27־83־49 או 37־07־49.

איטלקיות
ויטוריו המסעדה האיטלקית היוקרתית מבחר מאכלי־ים. ויטוריו הירקון 106 ת"א טלפון: 37־68־24.

פיצריות רימיני המטבח האיטלקי האמיתי בטעם מעולה כפי שרק איטלקי יודע להכין. פתוח 7 ימים בשבוע. בצהריים ובערב. פיצריות רימיני.

דגים ומאכלי ים
שטרן דולפין, המסעדה המובחרת לדגים ומאכלי ים. האוירה ביתית מיוחדת ונעימה. השרות מכל הלב. דיזינגוף 189 ת"א. טלפון: 25־24־23.

מסעדת המכבים באלוף שדה 101 מתמחה במאכלי ים וממולאים. מוסיקת רקע והשרות מכל הלב. להזמנות צלצלו: 46־43־74.

יהודיות
במטעמי אסתר תקבלו מבחר מטעמים ממטבחה של אמא. ארוחות בוקר צהריים וערב. פתוח מ־6.00 בבוקר עד 8.00 בערב. גם בשבת בצהריים. רחוב אבן גבירול 7 ת"א. טלפון: 96־50־24־03.

מסעדת הרצליה חוגגת 50 שנה של אוכל יהודי מובחר. המסעדה ברחוב אחד־העם 17 ת"א. הזמנות בטלפון: 29־29־65.

תימניות
מעדני תימן מאכלים תימניים מקוריים ישר מהפתילה. באוירה מקורית ואינטימית. ארוחות צהריים וערב עם פאב עשיר ומבחר סלטים וגריל. המרתף של רמי פרישמן 41 פינת דיזינגוף 106 ת"א. טלפונים: 91־21־22, 33־30־23 סגור בשבתות.

חטיפי תימן, אוכל לעניין, אבן גבירול מול השק"ם ת"א. לקבלת הזמנות צלצלו: 02־01־22־03. בקרו ותהנו.

סטקיות
בפונדק הצוידים רחוב סירקין 4 בגבעתיים מאכלי צייד וגריל פחמים. צלצלו: 00־82־72.

במפגש גשר הירקון מבחר בשרים על האש סלטים וממולאים פתוח מ־12.00 בצהריים עד 2.00 בלילה. טלפון: 40־64־44.

חלביות צמחוניות
פלינצ'י המתחדש. המסעדה הראשונה בארץ לבלינצ'ס חלבי בלבד. רחוב ירמיהו 17 ת"א. טלפון: 17־36־44.

תקומה השניה מציעה תפריט חלבי, צמחוני ודגים לאניני הטעם. בוא ו תהנה מתפריט עשיר ונוף מרהיב. רח' הירקון 105. להזמנות צלצלו: 13־89־23.

נטלי בלינצ'ס מסעדה חלבית כשרה בלב דיזינגוף אוירה נעימה ומאכלים מעולים. הכניסה משערים 4 ר"ס פתוח עד חצות.

מדור זה נערך על־ידי מודעבון טלפון 383838

כך במקור (هكذا من الأصل)

هكذا من الأصل

בתוך כביסתו המלוכלכת ניסה בלאס להבריח שני מכתבים לשר המשטרה חיים בר־לב ולבקש התערבות בחקירה

מאת צבי הראל

איש העסקים דוד בלאס ניסה להבריח מבית המעצר באבו־כביר שני מכתבים לשר המשטרה חיים בר־לב בהם הוא מבקש ממנו להתערב בחקירת המשטרה נגדו. המכתבים הוסתרו בתוך הכביסה המלוכלכת שמסר בלאס לנהגו שביקר אותו בבית המעצר. פרטים אלה גילתה אתמול התובעת עו"ד פנינה דבורין שביקשה לעצור את בלאס ועוזרו צבי אהרוני עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. ההחלטה של השופט אריה אבן ארי תינתן ב־19 בחודש זה לאחר שיעיין בחומר הרב שהציגה לו התביעה.

בלאס ואהרוני מואשמים בכך, כי רימו את חברת "א. ש. ת. כספים" בבעלות התק"ם בסכום של 29 מיליון דולר, תוך ניצול האמון שרכשו בבנק דיסקונט. התובעת אמרה בטיעוניה, כי במהלך עסקים שהיו בין בלאס לתק"ם נעשו עבירות פליליות.

עו"ד דבורין כפרה בטענה של בלאס כי במשך שנה וחצי הוא נחקר על פרשה זו. היא אמרה כי החקירה הממשית בפרשה זו נפתחה רק בדצמבר האחרון ואילו החקירה הקודמת עסקה בחשדות למתן טובות הנאה שנתן בלאס לאנשי התק"ם.

עוד גילתה התובעת, שתוך כדי חקירתו של בלאס הופיע בביתו של ראש צוות החקירה, רב־פקד ברטן גוטמן, בן הדוד עזרי גוטמן, שעבד בעבר עם בלאס, וניסה לשכנע את החוקר שירד מהחקירה מפני שלנאשם יש קשרים פוליטיים ולאחר שישתחרר מהמשטרה הדברי יתנקם בו. במרכז גילתה עו"ד דבורין כי בלאס הפקיד כספים בלחץ שבשוויץ.

סניגורו של בלאס, עו"ד אורי סלונים, טען כי גם אם בית המשפט סבור שיש ראיות לכאורה נגד בלאס הרי עילה זו אינה מספקת כדי לעצור את מרשו עד לתום ההליכים. הסניגור הדגיש את עמדת בית המשפט העליון בנדון והזכיר את ההסכם שעשתה המשטרה לפני שבוע לפיו ישוחרר בלאס בתום שבעת ימי המעצר.

סניגורו של אהרוני עו"ד גיורא אדרת אמר כי התובעת כמעט שלא טענה נגד מרשו שהיה בסך הכל עובד שכיר של בלאס ואם ביצע עבירות כלשהן הן בגדר "דברים טכניים" בלבד.

"הפכתי שפן ניסיונות של המשטרה", כתב בלאס

בשני המכתבים שניסה להבריח בלאס לשר המשטרה נכתב כי המעצר נגדו הוא התגרות משטרתית, חקירה מגמתית מכוונת על־ידי קציני משטרה שיש להם סיוע מבחוץ ומהחקירה נודף ריח פוליטי. הוא מספר כי שלושה צוותי חקירה ניהלו נגדו חקירות ממושכות. הוא מאשים את המשטרה כי חוקרים ביחידה לחקירות הונאה ביצעו עבירות פליליות במהלך החקירה נגדו. כבוא היום הוא יוכיח זאת בצורה הברורה ביותר. כל הנושא הוא עניין אוחזי המשטרה מפריעה לקיום הסדר חובותיו לתק"ם. לטענתו, כל צוות חקירה חדש מנסה להשיג תוצאות טובות יותר מהצוות הקודם ואף נוהגים בחקירה בדרכים לא מקובלות. "הפכתי שפן ניסיונות של המשטרה".

תחנות אוטובוסים רוססו והושחרו בת"א

תחנת אוטובוסים נוספת הוצתה אתמול לפנות בוקר בירושלים ★ תלמידי ישיבה חשודים שחזרו לסורם והשחיתו תחנות אוטובוס

(ע). שש תחנות אוטובוסים סמוכות בשכונת לה גארדיה בתל־אביב רוססו שלשום בלילה בתרסיס שחור על ידי אלמונים ונבקעו חלקים של ביתני פרסומת, המוצבות בתחנות.

שני בחורי ישיבה מישיבת תולדות אהרן בירושלים, נעצרו עד תום ההליכים לאחר שהואשמו בהשחתת תחנות אוטובוסים. הנאשמים, חיים גוטליב ופנחס קלה, נעצרו לפני שבוע בחשד שהשחיתו כרזות פרסומת בתחנות אוטובוסים על־ידי מריחתן בצבע. המשטרה טוענת כי השניים נעצרו תוך כדי מעשה.

לפני למעלה מחודש הוגשו נגד השניים כתבי אישום על השחתת תחנות אוטובוסים בשכונת רחביה. הם נעצרו ושוחררו בערבות, בתנאי שלא ייצאו מתחום שכונת מאה שערים. אולם עתה נתפסו שנית ובעקבות זאת ביקשה המשטרה לעצרם עד תום ההליכים. בהחלטתו אמר השופט עזרא קמא כי שני הנאשמים נמנים עם כת חרדית קיצונית שעשתה את השחתת כרזות הפרסומת למטרה.

תחנת אוטובוסים נוספת הוצתה אתמול לפנות בוקר בירושלים. במקום הוצתה תחנת אוטובוסים ברחוב עמק רפאים, בשכונת המושבה הגרמנית בדרום ירושלים. התחנה נשרפה כליל.

מחקירת המשטרה מתברר שההצתה ארעה סמוך לשעה 2 לפנות בוקר ועל פי הממצאים, נראה אדם בלבוש חרדי נמלט מהמקום מיד לאחר ההצתה. בינתיים אין בידי המשטרה עצורים.

בעקבות פשרה שאושרה בבית הדין לעבודה:

עובדי מד"א הפסיקו שביתת הרעב ושבו לעבודה תקינה

מאת מיכאל גרטי
סופר "הארץ" לענייני בריאות

עובדי מגן דוד אדום הפסיקו אתמול אחר הצהריים את שביתת הרעב ושבו לעבודה תקינה, לאחר שבית הדין לעבודה בתל אביב אישר פשרה שהושגה בין ועד העובדים להנהלת מד"א.

על פי הפשרה ישובו העובדים מיד לעבודה סדירה ולאחר יום העצמאות יחלו העובדים, ההסתדרות וההנהלה במו"מ רצוף להשגת הסכם. המו"מ יימשך לא יותר משבועיים והנהלת מד"א התחייבה לפעול ככל שתוכל לקבלת אישור משרד האוצר לסיכומים שיושגו בו.

במהלך שביתת הרעב במד"א, שהחלה ביום שישי האחרון בכינוס כפר מכבי והרצליה ונמשכה בכל הארץ, אושפזו 10 עובדים בשל הצום הממושך. עם זאת ציין הדובר מד"א כי השביתה לא פגעה בשירותי החירום ולמרות הצום פעלו שירותי האמבולנסים כרגיל.

אתמול, בשיא השביתה, טיפלו צוותים של שבעה אמבולנסים בנפגעות התאונה שהייתה ליד מחלף ראשון בכביש לאשדוד. תאונה בה נפצעו 22 נוסעות בעת שהרכב שהובילן התהפך.

שוחרר החשוד בירי כתגובה על סינדול מכוניתו בת"א

לטענתו התגונן נגד כליאת רכבו שחנה כחוק — במקום מותר ועם תו חניה

(ע). אברהם צדוק, 37, מתל אביב, החשוד בירי על רכבם של פקחי עיריית תל אביב, שסנדלו את מכוניתו - שוחרר אתמול בערבות של אלף שקל.

בארכות המשטרה, מפקח דוד קלימינזאן, סיפר, כי פקחי העירייה סנדלו את רכבו של צדוק, שחנה ברחוב יהושע בן־נון בתל אביב. הוא ביקש מהפקחים לשחרר את רכבו, אך הם סירבו לבקשתו. בתגובה שלף צדוק אקדח, וירה בגלגלי הרכב של הפקחים. רק בנס לא נפגע איש. המשטרה ביקשה להאריך את מעצרו בחמישה ימים.

סניגורו של צדוק ציין, כי אין לו עבר פלילי, והחקירה הסתיימה. צדוק טוען, שרכבו חנה במקום מותר, ויש לו תו חניה עירוני.

שופט השלום בנימין קוהלת קיבל את טענת הסניגור, ושחרר את החשוד בערבות.

מצוד נרחב אחר תושב חוץ שתקף המתנדבת מאוסטרליה

מאת איתן רבין

משטרת מרחב הנגב עורכת מצוד נרחב אחר תושב חוץ, שעל פי החשד הוא אשר ניסה שלשום בלילה לאנוס את המתנדבת מאוסטרליה, שלי הייד בת 21 המתגוררת בשדה ניצן שבנגב. עד כה נחקרו למעלה ממאה חברי קיבוצים ותושבי חוץ הנמצאים בנגב אולם טרם נעצר איש.

התיירת קיבלה טיפול בבית החולים סורוקה לשם הבוא וזמן קצר לאחר נסיון האונס ושוחררה. במשטרה מדגישים כי אין קשר בין מקרה אונס זה ליתר מקרי האונס שארעו באחרונה בנגב.

על פי התיאור שמסרה המתנדבת, מדובר באדם בעל חזות אירופאית המדבר במבטא אנגלוסכסי, שנלוה אליה שלשום בלילה בדרכה משדה ניצן למרכז צוהר. תוך כדי שיחה הוציא האלמוני מכשיר חד, סכין או מספריים, הצמיד אותו לצוארה ופצע אותה קלות. תוך כדי איומים הוביל אותה אל מאחורי העצים, בשולי הדרך ליד שדה ניצן, שם ניסה לאנוס אותה. למזלה של המתנדבת הוא לא הצליח במזימתו והוא נמלט בריצה מהמקום.

ד"ר שמעון גולדשטיין (כור־מזון):

רק שליש מיצרני חומרי ניקוי וקוסמטיקה עומדים בדרישות התקן

"השאר פועלים גם ללא רשיון"

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" בחיפה

מכלל כ־60 יצרנים של חומרי ניקוי וקוסמטיקה, רק כ־20 הם רציניים ועומדים בדרישות התקן והשאר פועלים גם ללא רשיון - על כך התריע הד"ר שמעון גולדשטיין (כור־מזון) במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בחיפה לקראת הכנס הארצי השלישי בנושא "כימיה, טכנולוגיה ויישומים של חומרים פעילי שטח ודטרגנטים".

בכנס יטלו חלק כ־250 מדענים ואנשי תעשיה והוא יתקיים בקיסריה בראשית השבוע הבא. הכנס הוא בשיתוף עם הטכניון, משרד התעשיה והמסחר והאוניברסיטאות ירושלים וחיפה.

במסיבת העיתונאים, שבה נטלו חלק גם הפרופ' ישראל לין ואברהם מרמור (הטכניון) וד"ר אורי צולר (אוניברסיטת חיפה) נמסר כי "אנחנו עם נקי. ישראל עומדת במקום הרביעי בעולם בצריכת חומרי ניקוי וקוסמטיקה בממוצע לנפש".

הדוברים התריעו על כך שבשוק הפראי הקיים מגיעים דברים לכדי כך שאבקת כביסה שנמכרה בשווקים לא כללה שום חומר פעיל לכביסה ושום חומר המגן על מכונת הכביסה. כ־40 המפעלים שאינם עומדים בתקן נוטלים כ־25% מהמכירות בשוק. לתקן הישראלי לדטרגנטים אין "שיניים", ומשרדי הבריאות והתעשיה טוענים שאין כוח אדם לפיקוח.

ראיה יחידה ללכידת חשודה בגניבה — צילומה בעירום

חייל יוניפי"ל בילה עמה בחדרו וצילם

(ע). צילומי עירום של צעירה החשודה בגניבה הגיעו לידי שוטרי משטרת נהריה והם מנסים להסתייע בהם במהלך החקירה, אך לרוע מזלם אין הצילומים כוללים את פניה.

הצעירה מבוקשת על גניבת 500 דולר מידי חייל יוניפי"ל ותצלומי העירום הם הראיה היחידה שיש לשוטרים נגדה. אם תיתפס, כנראה שהדרך היחידה לזהות אותה תהיה עריכת מסדר זיהוי בעירום.

חייל המשרת בחיל המישלוח הנורווגי ביוניפי"ל התייצב ביום א' בערב בתחנת משטרת נהריה וסיפר כי הכיר בשעות הערב המוקדמות צעירה מקומית, הזמין אותה לחדרו ובילה עמה כשעתיים. משעזבה את המקום גילה כי חסרים לו 500 דולר, שהיו בארנקו על השולחן.

כשביקשו השוטרים מאיש האו"ם פרטים על הצעירה, אמר כי צילם אותה ואת עצמו בעירום במצלמת וידיאו. הוא נתבקש להביא את הסרט לתחנת המשטרה, אך משהוקרן התברר כי איש האו"ם היה כנראה נרגש מידי בעת שצילם את הצעירה, ידיו רעדו והוא צילם אותה רק מהחזה ומטה.

בינתיים עזב איש האו"ם ביום ב' את הארץ והשוטרים מחפשים אחר הצעירה. בידיהם נמצא רק תצלום העירום שלה והם מנסים "להדביק" אליו את הפרצוף המתאים.

20 פועלות מעזה נפצעו בהתהפך רכבן

(ע).- עשרים פועלות מרצועת עזה נפצעו אתמול בבוקר בהתהפך אוטובוס שהסיען ליד צומת השירות המטאורולוגי.

אמבולנסים של מד"א הגישו עזרה ראשונה לפצועות, שמצבן הוגדר קל עד בינוני, ופינו אותן לבתי־חולים.

התאונה אירעה לאחר שמכלית סטתה מדרכה, וחצתה את גדר הביטחון. האוטובוס, ובו הפועלות, סטה לימין הדרך והתהפך לתעלה.

2 חיילי־צה"ל נהרגו בהתהפך קומנדקר בגולן

(ע)שני חיילי צה"ל נהרגו אתמול לפנות בוקר, כתוצאה מתאונת דרכים שארעה ליד קיבוץ קלע ברמת הגולן.

קומנדקר צבאי שבו נסעו, התהפך באחד העיקולים בכביש קיבוץ קלע גולן. כתוצאה מכך נמחץ הרכב ושני נוסעיו נהרגו במקום. אנשי מגן דוד אדום, עמלו כשעה בנסיון לחלץ את הגופות מהרכב, שהועברו לבית החולים בצפת. הודעה נמסרה למשפחות.

עורך את העמוד: חיים פל

שוטר עיכב ותיחקר במשך 40 דקות נוסעי 3 אוטובוסים — ב־2 בלילה כדי לחפש חייל שעמו היה לו ריב

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

במשך 40 דקות, שלשום בשתיים בלילה, עיכב שוטר ממשטרת הרצליה שלושה אוטובוסים של אגד והתוכם 180 נוסעים שהיו בדרכם לאילת. הסיבה לעיכוב היתה ריב בין השוטר לבין חייל צה"ל שלדברי השוטר קילל אותו.

כשאר יצאו האוטובוסים מתל אביב תפס החייל את מקומו של השוטר וסירב לקום (בלי שידע כי איש ריבו הוא שוטר), ולפי גירסת השוטר, החייל קילל ודחף אותו.

לאחר שהאוטובוסים עברו את באר שבע החליט השוטר לאתר את החייל אשר בינתיים נעלם מהאוטובוס, והורה לכל הנוסעים לצאת מהאוטובוסים לשם כך. כל תחנוניהם של הנוסעים כי הם צריכים להגיע לאילת לא עזרו. החייל לא אותר ולאחר 40 דקות איפשר השוטר לאוטובוסים להמשיך בנסיעה. במשך הנסיעה לאילת תיחקר השוטר את הנהגים ואת הנוסעים והפריע לנהיגה.

בתשובה לשאלת סופר "הארץ" אמר השוטר כי הוא משרת במשטרת הרצליה והגיע לאילת לתגבור. השוטר אמר כי לא הפנה את האוטובוסים לתחנת המשטרה כיוון שהחליט לפתור את הבעיה בעצמו.

דובר מרחב הנגב רב פקד שלמה לוי אמר אמש ל"הארץ" כי הוא שומע את הסיפור בפעם הראשונה והוא יהיה מוכן לבדוק אותו.

3 ממחנה הפליטים שועפט הודו ושיחזרו תקיפת הילדה בירושלים

(ע). משטרת ירושלים סבורה כי הצליחה לפענח את פרשת תקיפתה המינית של הילדה בת ה־11.5, משכונת הגבעה הצרפתית בירושלים. בידי המשטרה שלושה צעירים ממחנה הפליטים שועפט שהודו ושיחזרו את המעשה.

בתחילה הכחישו החשודים כל קשר למעשה. אחד מהם, לבוש חולצה שדמותה מאוד לתאור שמסרה הילדה, הדבר דירבן את החוקרים להמשיך בחקירה. ביום ראשון בלילה חלה תפנית בחקירה ו־השניים הודו בתקיפת הילדה. הם הובאו בפני שופט, שהאריך את מעצרם ב־7 ימים.

החשודים מסרו עדות על שותף שלישי בן 18.5, שנעצר והודה גם הוא במעורבותו. החשוד יובא היום להארכת מעצרו.

מדינת ישראל

יום הזיכרון הכללי לחללי מערכות ישראל

היום שבו מתייחד עם ישראל עם זכר יקיריו שנפלו

ביום שני – ג' באייר תשמ"ו 12.5.86 בשעה 20:00
תשמע צפירה בכל רחבי הארץ.
אנו פונים בזה לכל בית ישראל להדליק בשעה זו

נר זיכרון־גבורה

ביום שלישי – ד' באייר תשמ"ו 13.5.86 בשעה 11:00
תשמע צפירת דומייה וייערכו
טקסי אזכרה ממלכתיים בבתי הקברות הצבאיים
והתייחדות בבתי הקברות בהם קבורים
חללי מערכות ישראל.

משרד הביטחון – אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

משרד הביטחון / אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

תגבור התחבורה הציבורית לטקסי האזכרה בבתי־העלמין ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל תשמ"ו

יום שלישי ד' באייר תשמ"ו 13.5.86 בקווי "אגד" ו"דן" כמפורט:

קרית שאול: קו מיוחד מהתחנה המרכזית, דרך פ"ת, רח' הנגב לבית העלמין החל מהשעה 08.00, וחזרה לאחר הטקס. לבאים בדרך הרצליה לצהלה הוקצה חניון נוסף מאחורי מסעדת "מי ומי" והבאים מכביש בני־אפרים יוכלו לחנות רכבם במגרש הנ"ל.

נחלת־יצחק: יתוגבר קו 63 מתל־אביב – רמת־גן.

חולון: יתוגברו הקווים 40־42 מרמת־גן – קו 2 מצפון תל־אביב – קו 18 מבית־המשפט, מרכז ת"א.

פתח־תקוה: יתוגבר קו 49 לקרית־שאול. יתוגבר קו 88 לסגולה מתחנה מרכזית פתח־תקוה.

חיפה: הקווים 44־45 יתוגברו, בגמר הטקס קו מיוחד מחוף הכרמל לת"א, ישיר ומאסף.

ירושלים: יתוגברו כל הקווים העירוניים המגיעים להר־הרצל.

קרית־ענבים: מת"א, תחנה מרכזית, בשעה 08.30. יתוגברו הקווים 85, 86 מירושלים.

נהריה: התחנה המרכזית, רציף נסיעות מיוחדות, לבית־העלמין המקומי בשעות 09.30, 10.00, 10.30, וחזרה לאחר הטקס, כמו כן שירות ישיר לעכו וחיפה.

עפולה: התחנה המרכזית, רציף נסיעות מיוחדות, לבית העלמין המקומי בשעה 09.00, 09.30, 10.00, וחזרה לאחר הטקס.

כפר־ורבורג: מת"א, תחנה מרכזית, בשעה 08.30.

ראש פינה: מחיפה, התחנה המרכזית רציף מס' 1, בשעה 08.00 וחזרה לאחר הטקס. מת"א, תחנה מרכזית, בשעה 06.45.

בית־שאן: לירושלים בשעה 07.30.

נגבה: מת"א, תחנה מרכזית, בשעה 08.30.

רכבת ישראל: היוצאת מנהריה 09.00, דרך שבי ציון, בוסתן הגליל, עכו. 09.13, קרית־מוצקין 09.25, קרית־חיים 09.31, חיפה מזרח 09.45, חיפה מרכז 09.51, חיפה בת־גלים 09.57. תעצר בתחנה מיוחדת מול בית־העלמין הצבאי בחיפה.

באר־טוביה: מתל־אביב תחנה מס' 5 לצפון ע"י הבימה, בשעה 09.30.

אולם להשכרה

בשטח של 525 מ"ר במקום מרכזי באזור התעשיה של מפרץ חיפה.

לפנות בימים א–ה בשעות 8.00–16.00 לטל: 04–794193; 04–794083 בערב 04–732512.

דרוש משקיע־שותף פעיל

בעל נסיון ניהולי

השקעה
$100,000 — 150,000
לחברת אופנה ידועה.
מחזור מכירות של כ־$1,700,000
(כ־70% יצוא)

נא לפנות בכתב לת.ד. 16438 ת"א עבור חב' אופנה.

סודיות מובטחת

מכון אדלר

מקיים

סדנת מאי 21—22.5.86

הסדנא מיועדת לפסיכולוגים, עו"ס וכן לאנשי מקצוע בתחום החינוך והייעוץ ולתלמידי המכון:

בין הנושאים:

★ הקשר הבין־זוגי — מנחה אחי יותם
★ המערכת המשפחתית — מנחה זיוית אברמסון
★ שיחות עם מתבגרים — מנחה אחי יותם
★ זכרונות ילדות — מפתח להבהרת עמדות — מנחה מיכה כץ
★ סוגיות בהנחיית קבוצות — מנחה אתי דים
★ פתוח מיומנות ויצירתיות בחינוך — מנחה אילון בבלי ועוד.

הרצאות ערב: יום ד' הדרכת הורים במכון אדלר – תלמה בראב
יום ה' העקרונות של א. אדלר בתחום המין – זיוית אברמסון

ניתן להרשם ליום עיון אחד או שניים.
פרטים והרשמה: מכון אדלר, רח' שנקין 60 ת"א טלפון 612007, 614071.

מלון "מצפה הימים"

דיאטות יופי והרזיה

התאריך הקרוב 29.5.86 — 25.5.86

בפיקוח רפואי צמוד

קוסמטיקה אמבטיות צמחים, מסג' רפלקסולוגיה, ג'קוזי, סאונה, פדיקור, מניקור התעמלות, חדר כושר

פרטים: טלפון: 4–37013–069
מלון "מצפה הימים" כביש ראש־פינה צפת

תודה, סליחה ולהתראות

סונול

תודה להמוני בית ישראל שהציפונו בחג הפסח, הסליחה עם כל אלה שלא נותרה עבורם מפה ולהתראות במבצע המפות הקרוב.

ברנז'★קינואל

הארץ

יום ב', ד' באייר, תשמ"ו
13 במאי 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6. ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב מרדכי 20 טל' 661166-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מוטי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחוייבת כתבייה.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233, Tel. 824261

חינוך עצמי לאחריות

שתי דקות דומיה, היום בשעה 11 בבוקר, יזכירו לנו את האלפים שנפלו במלחמות הקוממיות לפני 38 שנים, ואת אלפי החללים הנוספים במלחמות שכפו עלינו לאחר־מכן. הסכמנו לחלוקת הארץ כדי לזכות בתמיכת האומות המאוחדות בהקמתה של מדינה יהודית, אבל היה עלינו להילחם כדי להוציא לפועל את ההחלטה. כרתנו שלום עם מצרים, אבל עדיין אנו נתבעים להיות נכונים להגן על עצמאותנו וביטחוננו. היום המציין את תקומת ישראל גם מזכיר את התפקיד שצה"ל מילא מאז ועד היום, והוא נועד למלא עד ליום הנכסף שבו, תחת יחסי האיבה הממשיכים לאיים עלינו, יבואו יחסי שלום ושכנות טובה.

בני העליות הראשונות שהקימו את הגרעין למלכתיות היהודית המחודשת, פנו עורף לגלות, משום שעייפו לחכות לביאת המשיח, כפי שהורו להם רוב הרבנים. הם גמרו אומר לקבוע בעצמם את גורלם ואת עתיד האומה. במקום לנסות ולתקן את העולם, העדיפו לתקן את עצמם, תוך שיבה למולדתם ההיסטורית, ועל יסוד של חיי עבודה ויצירה. הם מאסו בחיים תחת שלטונו של רוב שלא רצה לקבלם כאזרחים שווי־זכויות, או דרש מהם לוותר על טיפוח סגולתם היהודית־הלאומית. הם שאפו להוכיח כי עם ישראל מסוגל לקיים מדינה משלו, שתתפוס את מקומה בתוך משפחת העמים. זה תוכנו של רעיון הציונות, והוא מחייב אותנו ואת כל הדורות שעוד יקומו לנו.

אבות התנועה ומייסדי המדינה תפסו את הציונות כמאמץ של חינוך עצמי: לא עוד ירשמו עמים אחרים לזכותם את הישגי היהודים, ואנו נצטרך לשאת לבדנו באחריות על כישלונותנו. עלינו לעצב את דפוסי חיינו הציבוריים לפי מיטב האידיאלים של התרבות האנושית. רצון העם מן הראוי שיתגבש על יסוד ויכוח חופשי, שיתנהל בלא להידרדר לאלימות, והחוקים שנציגינו הנבחרים יחוקקו הם המרות שכולנו מצווים להישמע לה. משום כך, קבענו כי המדינה תתנהל לפי כללי הדמוקרטיה הפרלמנטרית, וכל המפלגות חייבות להיות מלוכדות בהסכמה בסיסית, שאין לסטות מעקרונות הציות לחוק והסובלנות ההדדית.

אסור לרוב לדכא מיעוט, אבל אין לסבול כי מיעוט ינסה להשליט את רצונו על הרוב. אין לשאת יומרתו של מיעוט המכריז כי החוק שנתקבל בדרך דמוקרטי אינו מחייב אלא רק ההלכה אשר רבנים טוענים כי הם לבדם מוסמכים לפרשה. פנים רבות ליהדות, ואף אחד מזרמיה השונים אינו רשאי להכתיב לזרמים האחרים את אורחות חייו ואת תפיסתו על המורשה היהודית. לרבנים אורתודוקסים אין מונופולין על מורשה זו. מדינת ישראל חייבת להקנות מרחב מחייה לכל זרם דתי, ולא פחות מזה, גם לכל אלה אשר יהדותם אינה נקבעת על־פי דפוסי־מחשבה דתיים.

ישראל הוקמה במפורש, לפי החלטת עצרת האו"ם מיום כ"ט בנובמבר, 1947, כמדינה יהודית; אבל חברי מועצת העם קבעו במגילת העצמאות כי ישראל "תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, ותקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות". הבטחות אלו ניתנו לא רק ליהודים אלא גם לערבים; המדינה היהודית נועדה להיות גם ביתם, וזכות מולדת עומדת גם להם.

האבל של יום הזיכרון לחללי צה"ל יפנה מקומו לשמחת החג. שומה עלינו להמשיך בחינוך עצמנו לאור העקרונות של אלה שפעלו בהקמת המדינה והניחו את יסודותיה הדמוקרטיים.

ועתה לחדשות הטובות

היום אנו יכולים לעצור לרגע ולטפוח בגאווה עצורה על שכמנו

מאת יואל מרקוס

ועתה — אל בהלה, זה רק לרגע, לכבוד יום העצמאות — לחדשות הטובות: הטובה שבהן היא העובדה שלעומת כל המדינות שנוסדו בעצמאותן אחרי כינונה של ישראל, מצבנו לא היה אף פעם טוב יותר מאשר עכשיו. כה שקועים אנו בצרותינו שלא נתנו את דעתנו על כך שכמאה (100) מדינות זכו לעצמאותן מאז קמה ישראל. זהו מספר אדיר. הרי כמעט והוכפל מספר המדינות בעולם מאז 1948. מצב רבות מהן בכי רע. ברבות מהן משטרים דיקטטוריים, בחלקן הגדול תוהו ובוהו חברתי, כלכלי ופוליטי. אל תשימו לב איפוא לנאומים מלאי הפאתוס של הפוליטיקאים שלנו על "מדינתנו הצעירה" — ישראל כבר לא כל־כך צעירה עם מאה מדינות אחריה ועם בעיות שרק מדינות מבוססות בנות מאות שנים הצליחו לקנות לעצמן.

הכל באמת יחסי. כעוד חלק ניכר מהמדינות שקמו אחרינו לא עלה בידיהן להתגבר על הרעב, הדלות והעוני — צורך הישראלי יותר מ־3000 קלוריות בממוצע ליום. מזה כ־220 גרם בשר ליום — פי־חמישה מאשר ב־1948; כמאה גרם סוכר — פי־שניים מאשר לפני 38 שנה; הוא אוכל פחות לחם ותפוחי אדמה — סימן לרמת־חיים טובה יותר — ומגוון עשיר ביותר בויטמינים, אם לסמוך על נתוני השנתון הסטטיסטי לישראל. אוכלוסיית ישראל גדלה פי־שישה — ואין עוד מדינה שקרה לה דבר כזה ב־38 שנים — אך אין בה ילד בלי חינוך וחולה בלי מיטה. וצי המכוניות הפרטיות גדל בה פי־75. לכל בית אב שני בישראל מכונית פרטית. עם כל הצרות שיש לנו, אנחנו מדינה שבעה ואמידה בהשוואה למה שקורה ברוב מאה המדינות שקיבלו עצמאותן אחרינו. הכל באמת יחסי.

עידן הדה־קולוניזציה, לא זו בלבד שלא הביא את האושר המיוחל לארצות שהגיעו לעצמאות, אלא סיבך רבות מהן בבעיות ללא מוצא. למשל, ציילון, מדינה מסודרת, בעלת שלטון עצמי דימוקראטי שהפכה לסרי־לנקה מלאה בעיות. הווייטנאמים, עם הזרוע והמכשר, שהידרדרו למלחמה ממושכת בין משטר מושחת למשטר קומוניסטי ועתה, אף באיחודם, הם נתונים בשפל המדרגה. גאנה, שנחשבה למגדלור השחרור האפריקאי עם צפי לעתיד גדול, נהפכה לצל־מדינה שלעולם אינך יודע מי שולט בה. ניגריה, שתלו בה תקוות, היא בין הפיכה להפיכה. קפריסין שסועה וקרועה בינה לבין עצמה. מלטה, לוב (שקיבלה עצמאותה בסמוך לישראל), זימבאבווה, טנזניה, אוגנדה, ג'מאייקה — אצל כולן סיפורי כישלון קולוסאליים.

אין זה המקום לעשות רקסואל בסוגייה מדוע הצלחנו במקום שרבים אחרינו נכשלו, אך לא יזיק אם נאמר לעצמנו כמה מן הסיבות. ראשית, המוטיווציה לעצמאות שאבה עוצמתה מאידיאולוגיה איתנה. שנית, רמת ההשכלה של דור המייסדים בשלב הקריטי של מעבר מארץ חסות למדינה עצמאית, היתה יותר גבוהה. ציניקאים יאמרו שהצלחנו יותר מכולם משום שלא היתה מדינה שקיבלה סיוע כספי כה גדול מארצות הברית כמדינת ישראל. זה אמנם נכון, אך גם לא היתה מדינה שעמדה ב־38 שנים בשש מלחמות שלפחות ארבע מהן היו מכריעות לעצם קיומה, מול כל כך הרבה מדינות ובסביבה כל כך עוינת. במבט לאחור אפשר לומר שהיינו ב־מזל בכך שהחלום הציוני לא התגשם בהתאם לציפיות. אילו עלו למשל כל יהודי ארצות הברית לישראל, ספק אם היינו נהנים אף כהוא זה מהסיוע הכספי ומהסיוע הפוליטי הניתנים לנו על ידי ארצות הברית. כישלון ההגשמה הציונית, שהותיר שני שלישים מהעם היהודי פזורים בעולם, יצר לישראל גיבוי פוטנציאלי ומעין הברית ביטוח, שלא היו לשום מדינה חדשה אחרת.

הצלחתנו הגדולה ביותר היא באופי המשטר שלנו, ביציבותו הבסיסית, ובתהליך בריא של בניית חברה. הדמוקרטיה וחופש הביטוי הגיעו לרמה כזו, שמאמר מן הסוג הזה הוא בגדר קוריוז — ותודה לאל לא חובה "מטעם". יש לנו אמצעי תקשורת חופשיים ומשפיעים ושמונה מכל עשרה בוחרים מגיעים לקלפי — מספר שהוא גבוה בכל קנה מידה עולמי. "בעיות" מן הסוג הזה אינן ידועות אצל רוב המדינות שקמו אחרינו.

הנבואות על "פיצוץ גדול" ועל רעידת האדמה ביחסים בין אשכנזים לספרדים בישראל התבדו. עם 60 אחוז מהאוכלוסיה ילידי הארץ, מתבצעת האינטגרציה מעצמה באורח טבעי וללא מכאובים מיותרים. מצד אחד, מורגשת "צחצוחיזציה" של הדור השני והשלישי של ישראל האשכנזית ומצד שני, עליית רמה מתמדת של בני עדות המזרח התופסים יותר ויותר מקום במוקדי הפיקוד, הניהול וההכרעה במדינה.

יש הגורסים שבמקום מלחמה עדתית אנו צפויים למלחמת תרבות — התנגשות גדולה בין כוחות החוזר בתשובה לבין הרוב החילוני. אך אפשר מאוד שגם פיצוץ זה יימנע. יש סימנים מבשרי טובות להתעוררות החילוניים מהאפטיה רבת השנים וההולס מורגש בריסום נגדי בכיוון ההפוך ב"סטטוס קוו" המפורסם (למשל בתל־אביב). גם הקנאות הלאומנית — למי שחוזה "פיצוץ" ביחסים בין הקנאים הלאומנים לשפויים — תיאלץ בסופו של דבר להכיר במציאות של עולם ערבי, המשלים בכאב ובייסורים עם קיומה של ישראל ובהכרח להגיע עמה להבנה בדרכי שלום. אפשר מאוד שאנו צועדים בצעדים זהירים אך בטוחים לקראת פרידה מהסיסמה "לחיות על חרבנו".

בסופו של דבר, משולה ישראל לספינה המצוידת במכשירי ניווט אוטומטיים המתקנים את נתיבה פעם אחרי שנלכדה בסערה ופעם על ידי עקיפת הסערה. לא היה קלקול שלא תוקן. לא היתה מפלה שלא לימדה אותנו לקח — לעתים במחיר יקר. אנחנו מתקדמים ומתגברים על המכשולים שבדרך — יש סיכוי סביר שנתגבר אפילו על המסגולים של דב קרמאיר. כשאנו מתבוננים סביבנו — היום, בשנה ה־38 לקיומנו — אנו יכולים לעצור לרגע ולטפוח בגאווה עצורה על שכמנו. מחר נוכל לשוב בהנאה לחדשות הרעות.

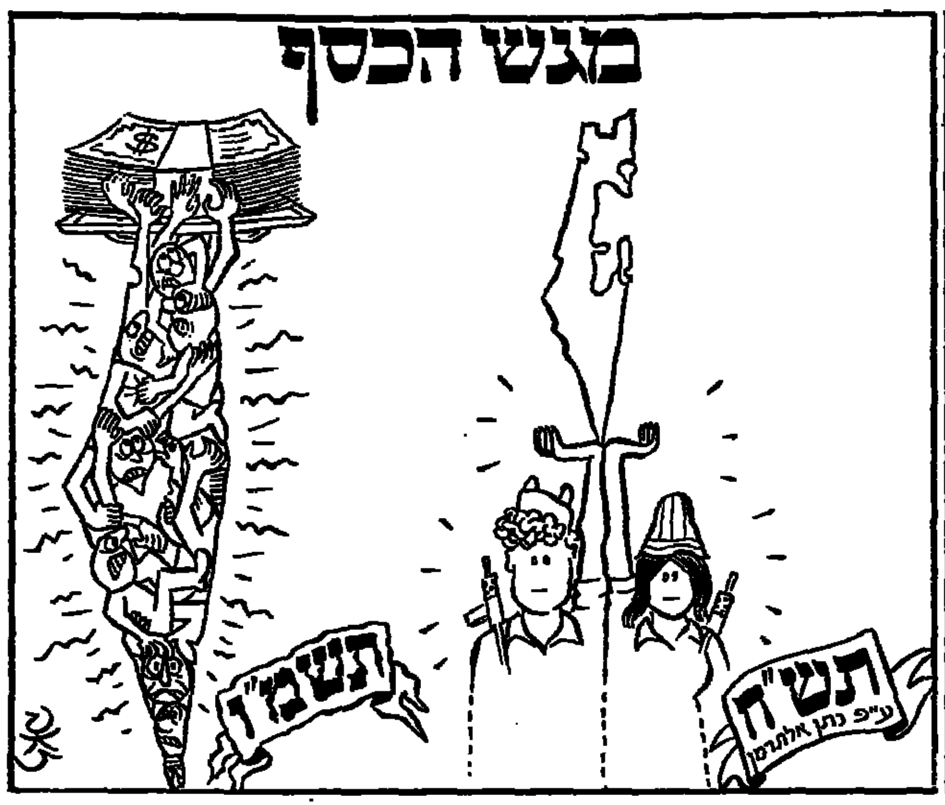

מזלו של רוטשילד

"יצא לו לבעל חשבונותיו של רוטשילד שאין לו לגביר אפילו פרוטה אחת משלו, ומימיו לא היתה לו פרוטה אחת משלו" (ש"י עגנון)

מאת נחמיה שטרסלר

באותו יום חמישי מר תמוז באוקטובר, היה ארנסט יפת הבנקאי היחיד שהתנגד להצעת הסדר. הוא הבין אז שהפסקת המסחר בבורסה וגרימת הפסד למאות אלפי בעלי המניות, תגרום בסופו של תהליך לפיטוריו.

יתר הבנקאים, לרבות מרדכי איינהורן מכלל, צידדו בהסדר, אך יפת התעקש ואף כינס את מועצת המנהלים של כלל במוצאי שבת, כדי לדון בנושא. הוא ניסה אז להציע תוכנית "לירידה אטית" מהמניות. התוכנית כללה קבלת אשראי נוסף מבנק ישראל, ביצוע פיחות גדול, ביטול המע"מ, ואיסור מכירת 3000 דולר לציבור. אילו התקבלה התוכנית, אפשר שלמשבר [illegible]

היה עדיין נבע יפת, וכלל הצטרף להסדר.

באותם ימים היתה ליו"ר מועצת המנהלים של כלל הזדמנות פז לבצע את תרגיל חייו ולהתפטר. רציתם הסדר? יכול היה לומר לדירקטוריון ולציבור — בסדר. אך תעשו זאת בלעדי, כי זה פתרון רע. כך היה מצטייר אז כבנקאי אמיץ בעל עקרונות, ואף היה נותר בתודעה כבנקאי מס' 1 של ישראל, מועמד של קבע לתפקידים בכירים. אפשר שהתפטרות אף היתה מוציאה את האוויר ממפרשי אלה שדרשו אז את חקירת מבקר המדינה בפרשה: חברי כנסת ועיתונאים. אך יפת נצמד לכיסאו.

בעקבות הלחץ הציבורי הזה החל המבקר לחקור בפרשה. הוא גילה חלק מעלילות המניפולציה, אך היה מנוע מלהתייחס לבנקאים במישרין. הוא גם ציין מפורשות את סעיפי העבירות הפליליות שעברו לכאורה הבנקאים. אך גם אותה זה לא עשה את הרושם הדרוש על יפת.

אז, בסוף 84', עם הגשת דו"ח המבקר, יכול היה עדיין להתפטר בכבוד, ולקבל תפקיד בכיר בחו"ל. ומי יודע, אולי לאחר כמה שנים היו מזעיקים אותו בחזרה.

אך קוצר־הראות היה גם כאן בעוכריו, ולאחר מאבק ציבורי ממושך לא נותרה דרך אחרת מאשר הקמת ועדת החקירה הממלכתית. את ההמלצות האישיות ניסחו חברי הוועדה בלשון שלא השאירה לבנקאים אפילו סדק לחמוק בעדו. אך יפת לא הבין גם זאת, ואמר, רק לפני שבוע: "ההחלטה על גורלי האישי תהיה שלי".

בשלושת השבועות שחלפו מאז הוא ניסה להפעיל את הקשרים הפוליטיים שטווה במשך השנים, אך התברר לו שראש הממשלה ורוב השרים בוועדת ה־9 — רוצים שיילך. באותה העת ניסה גם להשיג את תמיכת דירקטוריון הבנק, אך אריה דולצ'ין, שמבית השליטה כידוע, התבטא בצורה חד־משמעית שהוא מחכה להתפטרות. יפת ניסה גם לעורר סימפטיה בציבור בעזרת סידרת ראיונות ל"ידיעות אחרונות", אך זה פעל כבומרנג. כמוצא אחרון, הפקיד את ידידו אמנון גולדנברג למצוא תעלולים משפטיים חדשים (אף שגולדנברג נכשל כבר פעמיים) שיקעקעו את הוועדה ומסקנותיה. גם בכך נכשל. וכך, למרות שכינה את אנשי הוועדה "גמדים", נאלץ יפת לקום ולהתפטר עקב פסק דינם.

וסיפור זה על הגביר הבנקאי מזכיר לי סיפור אחר של ש"י עגנון על "מזלו של רוטשילד".

פעם אחת נסע רוטשילד למסעיו והתקלקלה מרכבתו. ראה שלא יספיק להגיע לביתו עד כניסת השבת והחליט להיכנס לעיר הקרובה ולעשות שם את השבת — אינקוגניטו. בערב לבש בגדי שבת והלך לבית הכנסת. "ראה רוטשילד שהשבת נכנסת ואין אדם עולה לקבל את השבת. ושאל, למה אין אומרים לכו נרננה? אמרו לו, ממתינים עד שייכנס הגביר לבית הכנסת. ועד שהם מסבירים דברים לאורח, נכנס הגביר והכל עומדים על רגליהם עד שהגיע הגביר למקומו וישב. בא לו שליח ציבור ושחה לפניו ביראה וכבוד ושאל, אם הגיעה עת להתחיל בתפילה. נענע לו הגביר ראשו דרך הן".

ואחר כך מפליג עגנון ומספר על עושרו וכבודו של הגביר, שכל העיר נתונה בכף ידו. בשבת הלך רוטשילד שנית לבית הכנסת והתכבד בעלייה לתורה. וכשנשאל כמקובל כמה הוא נודר, ענה האורח: "חי" פעמים חי" הונו של הגביר". רעש בית הכנסת, אמות הסיפים רעדו: כיצד זה יש בעולם אדם עשיר מהגביר?

במוצאי שבת הגיעו כל תושבי העיירה לאכסניה, לראות את הפלא במו עיניהם ולגבות את הנדר. יש שבאו עם חביות ריקות ויש שבאו עם כדים וכסתות, למלא אותן בזהב. אמר להם רוטשילד: את הנדר אקיים, אך לשם כך אשלח לכאן את מנהל החשבונות שלי שיבדוק את הונו של הגביר, כדי שאדע כמה בדיוק עלי לשלם.

ואמנם מיד למחרת הגיע שלוחו של רוטשילד, שישב ובדק את עסקיו של הגביר. ישב הרים, רשימים וסיכומו של הדבר "יצא לו לבעל חשבונותיו של רוטשילד שאין לו לגביר אפילו פרוטה אחת משלו, ומימיו לא היתה לו פרוטה אחת משלו, וכל ימיו אוכל משל הציבור ומתלבש משל הציבור גד בריה משל הציבור".

שנת הטעם הטוב

לעקור את המפגע הלאומי, מ"סטייל" ללא סגנון ועד פרחיות מדבקת

מאת גדעון סאמט

כשיאולו הנושאים השנתיים המוכרזים בימי העצמאות, ורצוי לפני כן, יש לי חלום קטן על כך שאולי, פעם, יודיעו על שנת הטעם הטוב. פחות מרגש משנת אחדות ישראל, או הזינוק לדמוקרטיה. לא פחות חשוב. יש בעיה קטנה עם העניין הזה, שהרי מי יקבע מהו טעם טוב. אבל גם על הדמוקרטיה נפוצות דעות שונות ואין ברירה: מגיע הרגע שלנוכח תמורת המצב החלטות אחדות חייבות להשתלם.

הזדמנויות לערוג לשנת הטעם הטוב יש בלי סוף, ובכל אחת מהן יכולה לכאורה להתעורר הבעיה. ובכל זאת, כשבונים אותן ביוזמה שבשאלות של טעם אסור לתת לפלורליזם להשתולל. למשל, דוגמה מקרית מהזמן האחרון, ההזמנה היא באחת מאותן מעטפות שאותה פותחים, אם בכלל, ומיד מגלגלים לכדור נייר.

בישרו בה על פתיחת מועדון בשם "הארבי סאמט", בטיילת של תל־אביב. הוא יהיה, כמובן, אקסקלוסיבי, מה שאצלנו מיד מבטיח משהו נלעג. אבל אף אחד לא חייב לקבל את האקסיומה של גרוצ'ו מארקס שפסל מראש כל מועדון הבוחר אדם כמוהו להצטרף אליו. המכה לטעם הטוב היתה בשם. לא בלועזיות שלו. מי שראה השבוע מודעה להרצאה על עיתים בספר התורה שתתקיים בפיצריה פרנזס ב"דיזנגוף" סנטר לא יתרגש כבר משם לועזי.

מועדון החברים האמור נקרא על שמו של הרברט סמואל, הנציב הבריטי הראשון. כלומר, המייסדים התקינו קיצור מאוס ברוח ימינו. עם קשר אל העבר. גועל־נפש. עוד סיבה להכריז על שנת טיהור של טוהר־הטעם.

מצב הציבור

אם השנה תוכרז, היא תהיה עמוסת פעילות. יהיה צורך קודם כל להוליש על סדרי עדיפיות. הנה מבחר מתומצת של הזיות עם קדימות גבוהה.

להפסיק מיד בבתי־הקפה את המנהג, להגיש מה שקרוי תה והוא לאמיתו של דבר ספל מים פושרים ולצדו שקית, כרוך כלל לחה מהתחתית הרטובה. לא נגיע לשום מקום, בדמוקרטיה, באחדות או בעניין כלשהו, לפני שנדע להכין תה כמו שצריך. בתי־הקפה עצמם, אגב, הם מהאויבים הגדולים של הטעם הטוב דווקא בגלל המאמץ המיוחד שנעשה בטוביס־כביכול שבהם להגיע לפסגות הטעם. זה כולל לרוב תערובת של כרום, שיש ופלסטיק, המרטבעים בצבעי פאסטל, כמובן תחת שמות כגון וינה.

אבל מעט מריכוזי חוסר הטעם ישנו לקיני הזוהמה הדביעוד של דוכני הפלאפלים והשווארמות וההמוצים כמו אלה, למשל, שמטנפים זה שנים רבות את הפינה הדרומית־מערבית של כיכר דיזנגוף. הטוהר שלמה שבא הציע מזמן להרוס את תל־אביב ולבנות אותה מחדש. זה פרויקט מורכב מדי. בינתיים יש לדרוש את הפינה ההיא ולזרות עליה מלח.

מה שמעביר אותנו בהינף של סלידה אל הכיכר עצמה. אצבע אלוהים עשה את מתכנניה כאשר שברה את הפסל(?) הצבעוני(?) בעת שהוסר משם באחרונה, כדי לפנות מקום לפסל(?) אחר של יעקב אגם. מתכנני שנת הטעם הטוב יצטרכו לתת היטב את דעתם לכיכר דיזנגוף דוגמה לאחד ממפגעי הטעם הרע המורים שיש באיזו פיאצה עירונית מרכזית אי־שם בעולם, אם אכן אנחנו משתייכים אליו.

בשלב מוקדם של מופסת התרבות, אם תבוא, יש לגשת גם למה שאפשר לכנות במרכזה, לצורכי נוחות, הפרחיות הישראלית. פנים רבות לה. שום השתדלות לקעקע אותה לא תהיה מופרזת. מעיקרה הפרחיות מבטאת בוז לערכי הטעם ממסורת כלשהי והיא כולה במה שכרגע; סגנון מידי, שאין לו שום עניין באתמול או במחר. הזילה הפרחית היא סיכום גומתיו של הכוונה ורדיפת הבצע של המתכנן. הלבוש הפרחי מריח מניסיון לעיצוב טעם, אבל דווקא הניסיון המאומץ, בעדר השורשים והסגנון, הוא שבעוכרי העניין. הדיבור הפרחי נקלט כל־כך עד שאת סממניו אתה מוצא היום גם בישיבות הממשלה.

העניבות של מסלר

שום תחום שולי־כביכול איננו מיותר לפעילות: תשומת לב נמרצת תידרש לתקנת לבוש המגישים בטלוויזיה. מקור של השפעה הרסנית, ארוכת־טווח, על טעמו של קהל הצופים. העניבות של שמעון מסלר, למשל. פרק מיוחד בתוכנית שנת הטעם נדרש לעקירת הצבע הלבן הפושט, כמו מגיפה, בלבוש בידור הטלוויזיה ובאחרונה גם בריהוט האולפנים, אשר מאז ומתמיד היה מעיין נובע של סריח־טעם מדבקת.

לא אמרנו, וגם נתאפק הפעם מלומר דבר על חזיתות הבתים, הארכיטקטורה העירונית, חלונות הראווה ואבני המרכזות, על פראבלו אסטייל ושאר מכות היעוד החוצות. שנה לא תספיק לטפל באלה. המוטב להתרכז לכן בתחום הצר יותר של בתי־הספר, אשר בהם הגיעו מתכננים לשיאים אכזריים של טעם רע. אכזריים מכיוון שהם משחיתים נשמות רבות של תלמידים כבר משחר נעוריהם. אולי ועדת משנה מטעם מארגני שנת הטעם תוכל לתת את דעתה לפחות לטיבם האסתטי של ספרי הלימוד. כשבטירדפות נעדיריזן, מעוררי חוסר כבוד כלפי הכתוב בהם.

טעם רע איננו רק בחפצים ובמבנים, כמובן. האם יש מישהו שיכול למנוע את הצידוף הנורא הזה אשר זיכין יוזה, כפי שראינו בעיתונים, את שר הביטחון, את הרמטכ"ל ואת הבאבא־ברוך לתצלום משותף בחגיגת המימונה בפארק הירקון. אלוהי הבים הקדושים: איזה חוסר טעם איום הביא את רבין ולוי לסבת בצוותא עם פושע פלילי, נוכל מורשע, המגלגל את עיניו למרום!

ואין לדלג על הפרסומות. הן הגיעו להישגים די יפים וכעבור זמן החלו להידרדר לעבר תחתית הטעם הטוב. הרעיון המעורץ ביותר שצץ היום במוחו של מה שקרוי קריאטיב דירקטור, יעני. אלה אחוריים או שיפול אחר כלשהו באחורי האגן, אלמלא נעצרו איישם בתחתית לתגודה, הפרסומאים היו נופלים כבר לגמרי למטה.

יש עוד הרבה מה לעשות בשנת הטעם. במדינה שמשתמשים בה כל־כך הרבה במלה סטייל (כמו, באחרונה, ב"סטייל ריטה", למשל) צריך לעשות משהו דחוף כדי להחזיר למלה את משמעותה המקורית. וגבוה בסדר העדיפויות נמצאים המאגאזינים. שחוץ מ"סטייל" לא יישאר בהם עוד מעט שום דבר. הם היום בית היוצר העיקרי למאניירים מתפרע, שהוא אחד מאבות טומאת הטעם הרע.

ויש גם הרבה שיפורים, אין להכחיש. הראיה, נדמה לי, פחות בוראים הופכים מאפרות מחלון מכונית נוסעת. הישראלי מתנהג פחות בהלימתו ומעט יודע להידחק בתורים. ולפני זמן מה, כדי לאזן את הדוגמה של מועדון החברים לעיל, ראיתי ברחוב ירמיהו מס' 27 חנות ספרים עם השם הנהדר ירמיהו כ"ז. יש סיכוי. אבל הטעם הרע הוא עדיין מפגע לאומי קשה. צריך לעשות משהו כוהר. לבכן ילדינו ולתפארת מדינת ישראל.

מבט אחר / הדה בושס

שובו של גיבור

נמל התעופה בן־גוריון היה באותו־נה לאספקלריה המשקפת מציאות מעוותת, שהפרופורציות שלה משתבשות והולכות. מציאות זו מזכירה מערכון בתכנית סאטירית. הגיבורים העייפים חוזרים הביתה כמו משליחות לאומית, חשובה וגורלית, ומתקבלים בכבוד מלכים. אישים חשובים גודשים את השורה. ההמונים מריעים ומוחאים להם כפיים. משמיעים קריאות עידוד והודיות. רואים בשבים סמלים לאומיים.

הראשון בין השבים היה פלאטו־שרון, שנמלט מן הכלא האיטלקי. ונעשה סמל היהודי הפיקח הערמומי, "המסדר" את הגויים ומביא להם מנה אחת אפיים. הבא אחריו, דוד סויסה, בנו של רפי סויסה, נציב שירות בתי הסוהר, שב לכאן לאחר שריצה את עונשו בכלא הצרפתי, באשמת הברחת הרואין. גם בוזר זה זכה לקבלת־פנים המונית־מפוארת. קציני משטרה רמי־דרג טרחו לבוא לנמל התעופה, לקבל כראוי את הבן האובד, ואת בעל השמחה. מר סויסה הצעיר אף אינו נאלץ לעבור — ככל אזרח ישראלי שאינו חוזר ממאסר על פשע — ביקורת דרכונים וביקורת מכס. הטלוויזיה הממלכתית שלחה את הכתב שלה לענייני משטרה, אורי כהן־אהרונוב, לסקר את האירוע הלאומי. ובליל שבת, במהדורת "מבט", בשעת־שיא של צפייה, מקדישים כתבה ארוכה, בבסוה אנושי מאוד, כתבה מוחות הכעות לכבוד הגיבור החוזר.

האב, רפי סויסה, חש אולי בסתר לבו שאין מקום לפסטיוואל לאומי כזה. הוא מעיר בשפה רפה, כבדרך אגב שבנו איננו מחזיק שבוי מלחמה, החוזר לביתו. אבל הטלוויזיה כנראה חושבת זו כבציעות יתרה. אינה שמה לב לפרטים חסרי משמעות כאלה, ומלווה את הבן האובד שחוזר כגיבור, ומכבב לצד אביו.

קוטלי נפשות

הטלוויזיה נוספת מכס בשמחות בני המשפחה — שמחה לגיטימית כשלעצמה — ועל הרקע מופיעים צילומי "קלוזאפ" של דמעות של ילדים מנושקים, המועברים מיד ליד, של שולחן עמוס כל טוב: ולי־קינות, תמונות פאסטורליות של משק משפחתי, שודרים בן יחד כלבי־אב. וכרוזים. האב והבנו אף הם חוגגים יהודיה. הכתב שלבו נמס, נעתקו דברים בפיו. אף הוא מוצא לשאלה את דוד סויסה, אף לא שאלה ענייניות אחת. הוא מביא את דבריו של גיבור היום כאילו אין עליהם ערעור או תהייה. בפיו של דוד סויסה סיפור דחוק מאוד על נהג מונית אלמוני, באיסטנבול, שנתן לו במתנה, כמחווה של טוב־לב, מזוודות משופצות, ודווקא במזוודות אלו נתגלתה כמות לא מבוטלת של הרואין. הן היו מיועדות לכתובת מסוימת, כידוע, רק בחורות אדירות, המופשטות בעל ומוצאות שתבל פלשתינאי — מוכנות לקחת כיום מזוודות מאנשים זרים. בלא לשאול מה יש בהם. ולמה נועדו.

קבלת־הפנים לדוד סויסה מזכירה את קבלות־הפנים הנלהבות לשבויי המלחמה באחרונה. גם אז היה צורך לחזור ולהזכיר, שיש שבויים ויש שבויים. יש שבויי מלחמה שחלבו בשבי בלא ידיעתם. וישראל החזירה בעבורם יותר מאלף מחבלים רוצחים מסוכנים. כמה מאלה חזרו לפעילות חבלנית רצחנית. לא כל השבויים ראויים לפסטיוואל לאומי נרגש בעת שובם. אם יש טעם לחגוג לכבודם, יעשו זאת בחוג משפחותיהם.

על אחת כמה וכמה כשהמדובר במבריח סם מסוכן כהרואין. כי שמספק סם זה או מעבירו ממקום למקום כמוהו כמי שקוטל כמה נפשות. אפילו הוא בנו האהוב של נציב בתי הסוהר, אין הוא ראוי לקבלת־פנים חגיגית כזאת. זו חוצפה וחוסר אחריות. גם מצד האב שהתיר את החגיגה, וגם מצד אלה שנאספו לחגוג. בהם אנשים בתפקידים רשמיים. בית־המשפט הצרפתי לא קיבל את טענותיו של דוד סויסה. מצא אותו אשם, וגזר את דינו. הוא שוחרר רק לאחר שריצה את עונשו, ואולי גם תודות למאמצי הבלתי־נלאים של אביו. וכל ההילולה הזאת נערכת על רקע נגע הסמים הפושה בקרב בני נוער. מה יעשו מבריחי סמים שאין להם אבא במעמד נציבות בתי הסוהר? האם לא הבין רפי סויסה, שהוא פוגע במסקנות המשפט הצדק, והוא כשהוא אמור לשמש דוגמא ומופת? אם שמחה — עליה להיעשות בצנעה, בחוג המשפחה בלבד. ולא לאור הזרקורים. כמופלה.

היכן מעקמי החוטם

חוסר הבושה חוגג אצלנו. יש קו המחבר בין נבוזלי הבנקים שמסרבים להתפטר. ולא מלים נוהגים כך. יש בהם המבקשים לנהוג כאילו הם אורחים מכובדים וישרי דרך. שוועדת חקירה משולהדסון הרביצה והכתימה אותם על לא עוול בכפם. ומהם אל פלאטו־שרון הנמלט מן הכלא, וחוזר ככוכב. ואל בנו של נציב שירות בתי הסוהר, הנכלא על הברחת הרואין, והוא מוכתר בשובו לגיבור־היום. ואני תוהה כיצד עיקמו אנשי־טעם בתוכנו את אפם על קבלת־הפנים ההמונית לאנטולי שצ'רנסקי. עכשיו אין איש מרים את קולו.

יש מקום לדון בבכירות הליברלית שהנהיג רפי סויסה בשירות בתי הסוהר ולבחון את תוצאותיה. גם יש מקום בבחינה הטלוויזיה לשאלה הלגיטימית, מבחינת הספקת מאסרו של הבן על פרטיו. אבל בין דיון רציני. ששעורה בו שאלה אישית, לבין ההתפקרות המופיע בליל שבת. בכתבה של התרופקות אידילית חסרת טעם — הדרך גדולה כך־מי־שאלה. אם קציני משטרה ונציב שירות בתי הסוהר פוגעים בסדר הטוב, מדוע לא ייעוד אותו הכתב לענייני משטרה של הטלוויזיה. האם נכונים חשודות שהוא לא עזב עדיין את שולחן המטעמים בביתו של נציב שירות בתי הסוהר?

בסוגריים / דן מרגלית

בוטרוס וייצמן אינו יודע שובע

במכתב חתום תובע עזר וייצמן לקבל תפקיד שר אצל שמעון פרס במשרד החוץ. מין בוטרוס ראלי כזה. אין בחוק הישראלי תקן ומעמד כזה של עזר ראלי או בוטרוס וייצמן. אבל ממתי מתעניין מנהיג "יחד" באותיות הקטנות? אפילו לא במשא ומתן המייגע בקמפ דייויד.

לא די שכפה על פרס ויצחק רבין את מינוי מרדכי הוד לתעשיה האווירית. עכשיו הפכה מפלגתו ללשכת עבודה, המארגנת ג'ובים לאנשים טמיר ולאורה שומר. ויש רשימה מבישה של ידידי־הרדיגה לתוך עולם הפקידות הממשלתית. אני זוכר מה הייתה ההגנה על תביעת חלק מהמפלגות הדתיות, שביקשו להבטיח בהסכם פוליטי סמנכ"לים לאנשי־שלומם. אבל לילד הגדול של הפוליטיקה הישראלית מותר מה שאסור לאחרים. שאם לא כן, הוא ימצוץ אצבע ויהפוך את השולחן ויקרע את הכותה שעל הקיר, וכמו שהוא רומז באיומיו — ישאיר את המערך עם 37 חברים בלבד.

וייצמן בנה לעצמו תדמית של על־מפלגתי. אך הוא המפלגתי שבכולם בבואו לתבוע טובות־הנאה לעושי רצונו. מישהו במי־בשלה נזכר השבוע בשעתון צ'כוב, שהציוה סטודנט המבריח באוזני מאהבתו כי הוא מעל לאומה, וזו השיבה לו כי מי שמתנשא כך מצוי בעצם תחתיה. כך וייצמן: סיעתו שקועה ברמה נמוכה של מפלגתיות מתוספסת, והוא מתן־עצמו קנאי תובע בעבור חבריו, בלי להביא בחשבון את טובת הציבור.

פרס אינו צריך להיענות לאיומו של וייצמן לשלול מהמערך שלושה חברים. (ראש הממשלה עשה שגיאה בכלל לדון עם וייצמן בתביעותיו). אין כל ביטחון, שהשלושה עדיין מונחים בכיסו. נוסף לכך, חשד בהם למערך הפחות כאילו אחרי הרוטציה. (ובכלל, מדוע הוא תובע להיות בוטרוס וייצמן באשר בעבר הרחוק הבהיר כי יפרוש מן הממשלה אחרי שיצחק שמיר יעמוד בראשה?)

בכל זאת כדאי להעמיד במבחן. בבקשה, שיקח את הדו"ח שלו ויסביר בציבור. שמפני מסירתו להעניק ג'ובים לאנשיו הוא משנה את השקפת עולמו, ומתחיל לצדד בתפישת השלום של הליכוד.

אם הוא מסוגל לכך — שנדע זאת כאן, ועכשיו.

כפר ורדים — גני התעשייה

אמנים מצדיעים לתעשייה ולגליל
יום העצמאות תשמ"ו

ירדנה ארזי ★ אריק לביא
טוביה צפיר ★ יזהר כהן

בואו להצדיע עמנו
לארץ ישראל היפה
ולציונות היוצרת־
הדברים החשובים באמת!

המופע ייערך על כרי הדשא בגן התעשייה בתפן
במסגרת "היום הפתוח", ביום העצמאות 14.5.86
החל משעה 12.00 בצהרים.

- הכניסה חופשית -

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הצתה מאוחרת

הארגונים היהודיים בארה"ב הישהו — מנימוקים לא־ענייניים — את תגובתם לפרשת ואלדהיים

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק

פרשת קורט ואלדהיים לא תיזכר כשעתו היפה ביותר של הממסד היה־ודי בארצות־הברית, וזאת לשון המעטה. רק עתה, לאחר שנודעו תוצאות הסיבוב הראשון של הב־חירות לנשיאות באוסטריה, התעו־ררו לפתע ארגונים ואישים יהודים, החלו להתייחס לגילויים על עברו של מזכ"ל האו"ם לשעבר, ול־אפשרות שבראש מדינה מערב־אירו־פית, יעמוד אדם, שהוכח כי כיהן כקצין מודיעין ביחידה צבאית נאצית, שמפקדה הוצא להורג כפושע מלחמה.

מאז פורסמו, לפני כשלושה חו־דשים, המסמכים הראשונים שחשפו את מעשיו של ואלדהיים בין השנים 1942—1945, ועד לשבוע שעבר, לא עוררה הפרשה עניין רב בקרב גורמים וארגונים יהודים. התיחו־סותם להאשמות נגד ואלדהיים גבלה לעתים בזלזול ובביטול. מנהי־גים יהודים, שבדרך־כלל ידועים כתורמים חריפים בפרסום תגובות, ארגונים יהודים גדולים המעסיקים דוברים ומומחים ליחסי־ציבור, שמרו על שתיקה וחמקו ממתן פומבי לדעותיהם על פרשת ואלדהיים.

רק לאחר התערבותו של נשיא הקונגרס, אדגר ברונפמן, ועל רקע העניין הרב שגילו כלי־התקשורת האמריקאיים בפרשה, החלו מנהי־גים יהודים אחרים להתייחס לגי־לויים. יושב ראש ועידת הנשיאים היהודיים, קנט ביאלקין, וראש התנועה הרפורמית, אלכסנדר שינ־דלר, שיגרו מכתבים אישיים אל שר המשפטים, אדווין מיז, וביקשו כי הממשל יפתח בחקירה וישקול הכללת שמו של ואלדהיים ברשימת אלה שהכניסה לארצות־הברית אסו־רה עליהם. לפני כן פורסם במדור "מכתבים למערכת" של "ניו־יורק טיימס", מכתבו של מזכ"ל הליגה למניעת השמצה, אברהם פוקסמן, שתבע אף הוא חקירה אמריקאית רשמית על עברו של ואלדהיים.

דרייפוס מס' 2

שתיקתם בלטה במיוחד על רקע הפרסום הרב שהוענק לגילויים על עברו של ואלדהיים בכלי התק־שורת. "ניו־יורק טיימס", שהיה העי־תון הראשון שפירסם את תוכן המסמכים, התייחס לנושא כאל מהדורה חדשה ובין־לאומית של פרשת דרייפוס, תוך הדגשה שו־ואלדהיים משקר ומסתיר ביודעין פרטים על עברו. לא עבר כמעט יום שבו לא פורסמה ב"ניו־יורק טיימס" ידיעה בנושא זה, והעיתון רב־היוקרה אף תקף את ואלדהיים במאמר מערכת חריף ועוקצני. תו־כנית הטלוויזיה הפופולארית "60 דקות", שמספר צופיה נאמד ב־30 מיליון, הקדישה לנושא קטע ארוך, שכלל ראיונות מיוחדים עם קורט ואלדהיים ועם ישראל סינגר. גם מגזין החדשות של טד קופל, המשודר מדי ערב ברשת איי־בי־סי, העניק סיקור נרחב לפרשה.

השאלה אינה אם תגובות מיידיות ותקיפות מצד ארגונים יהודיים היו משנות את תוצאות הסיבוב־הראשון של הבחירות באוסטריה. אף ראשי הקונגרס היהודי העולמי היו מוד־עים לאפשרות שפרסום האשמות נגד ואלדהיים עשוי לסייע לו בב־חירות. היעדר התייחסות לפרשה מלמד, שגם כאשר מדובר במערכה מסוג זה, מנהיגים יהודים כאן אינם מסוגלים להשתחרר ממחשבות קט־נוניות ומפלגנות לשמה.

מנהיגים ועסקנים יהודיים שהתב־קשו להסביר את פשר השתיקה, הזכירו באזני, כי הסיבה היא קנאה והצורך להגיב על נושא שארגון אחר, במקרה זה הקונגרס היהודי העולמי, התחיל לטפל בו והפכו לנושא הרשמי. מתברר, שהקונגרס היהודי העולמי אינו נהנה מאהדה יתירה מצד ארגונים יהודיים באמר־יקה. הקונגרס אינו מזוהה כארגון יהודי־אמריקאי. הממסד היהודי כאן מתייחס אליו כאל בן חורג. בהפגנת אדישות בנושא זה ביקשו מנהיגים יהודים להוכיח את מורת־רוחם מאי־התלות והעצמאות המאפ־יינים את פעולות הקונגרס היהודי העולמי, ונשיאו אדגר ברונפמן. רווחת כאן ביקורת על פעילותו של ברונפמן בנושא יהדות בריה"מ והיחסים עם ברית־המועצות בכלל, והוא נחשב בעיני מנהיגים יהודים כחובבן, הגורם יותר נזק מאשר תועלת.

האירוניה היא, שבדרך־כלל מות־קף הקונגרס היהודי העולמי בגין טיפוח קשרים הדוקים עם מנהיגי מדינות שונות, בינהם כאלה שהם אישים בלתי־רצויים בעיני הממסד היהודי באמריקה. אך כאשר התייצב הקונגרס בראש המערכה נגד אישיות בינלאומית כקורט ואלדהיים, הוא לא קיבל סיוע ואף לא זכה לסימן של אהדה מצד ארגונים יהו־דים באמריקה.

מנהיגים יהודים המנסים להסביר היום את שתיקתם, מצביעים על כך שגם ברונפמן עצמו נזהר תחילה שלא לתת את שמו למסע הגילויים נגד ואלדהיים, והוא השאיר את הזירה למזכיר הקונגרס ולעוזרו, ישראל סינגר. יש אומרים, כי בר־ונפמן אף לא שבע נחת מן הפעלתנות של סינגר, וכשלב מסוים שקל לפטרו. פקידי הקונג־רס מכחישים בתוקף ידיעות אלה ואומרים, כי כאשר הגיעה לידיהם ההוכחה המודפסת הראשונה שו־ואלדהיים כיהן כקצין תחת פיקודו של הגנרל הנאצי רוהל, הורה בר־ונפמן להתחיל בחקירת עברו של מזכיר האו"ם לשעבר ואף שכר לשם כך פרקליט ניו־יורקי.

מזכ"ל הליגה למניעת השמצה, אברהם פוקסמן, סבור כי הסקפטי־ציה שהכתה אנשי הקונגרס היא שמנעה מראשי ארגונים יהודים להתייחס לפרשה מיד בתחילתה. היה זה משגה מצד פקידי הקונגרס, אומר פוקסמן, לפרסם מדי פעם צרור מסמכים חדשים נגד ואלדהיים. נוצר הרושם, שהם להוטים אחרי פרסום. פוקסמן מוסיף, כי אנשי הקונגרס לא שיתפו ארגונים יהודים אחרים במידע שברשותם, ולא הודיעו מראש על צעדים שונים שבכוונתם לנקוט.

ואלדהיים: רק לאחר שפורסמו תוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות באוסטרליה, התחילו ראשי ארגונים יהודיים להתחרות ביניהם בפרסום תגובות ומחאות

השפעת ישראל

פרשת ואלדהיים מלמדת הרבה על ההשפעה שיש לישראל על אורח החשיבה ועל דרך הפעולה של ארגונים יהודים בארצות־הברית. מנ־היגים יהודים מסבירים היום, כי שתיקתה המופגנת של ישראל בת־חילת מסע פרסום הגילויים על עברו של ואלדהיים, יצרה בקרבם את התחושה כי ישראל, מסיבות מדיניות מוצדקות לדעתם, אינה מעוניינת לפגוע בוואלדהיים, ולכן החליטו לנקוט משנה זהירות ולהי־מנע מתגובות פומביות. רק לאחר ששגריר ישראל באו"ם ביקש את המסמכים מתיקו של ואלדהיים בארכיון פושעי המלחמה של האו"ם, הבינו מנהיגים יהודים, כי תגובה מצדם רצויה. יש הקובלים על השי־הוי בתגובתה של ישראל.

לאחר שפורסמו תוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות באוסטריה, ונראה כי קורט ואלדהיים עומד להיבחר כנשיא, התחילו ראשי ארגונים יהודיים להתחרות ביניהם בפרסום תגובות ומחאות. העובדה, כי תוצאות הבחירות באוסטריה פורסמו באותו יום שבו החלו כאן אירועי יום השואה, שימשה כגורם מדרבן לאישים יהודיים להשמיע קולם נגד ואלדהיים. הסופר אלי ויזל, שבשלושת החודשים האחרו־נים לא הגיב כלל על הגילויים על עברו של ואלדהיים, התבטא בחרי־פות במהלך עצרת זיכרון לקורבנות השואה. יש גם סימנים לכך, שראשי ארגונים יהודיים גדולים מתכוננים לנקוט צעדים משותפים, כדי להש־פיע על הממשל האמריקאי לקבל החלטה תקיפה שתרגיש את מורת־רוחו של הממשל מן האפשרות שוואלדהיים ייבחר כנשיא.

האם תגובות וצעדים מאוחרים עשויים להכשיל את ואלדהיים? על כך חלוקות הדעות. אלכסנדר שינדלר סבור, כי אין כל סיכוי למנוע את בחירתו של ואלדהיים. עם זאת, הוא אומר, יש להמשיך במערכת ההסברה נגדו ולשכנע גם מדינות אחרות שיסתייגו ממנו. ישראל סינגר מאמין, כי אפשר עדיין למנוע את בחירתו של ואלד־היים. "המערכה רק מתחילה עכ־שיו", אומר סינגר, "האוסטרים מתחילים להבין, כי נשיא כוואלד־היים יהיה מעמסה כבדה, שלא תו־סיף כבוד למדינתם".

מלים ומו"לים / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

לתולדות מלחמת העצמאות

היסטוריה עתיקה קשה לכתוב מחוסר מקורות ★ היסטוריה קרובה עוד יותר קשה בשל חיסוי מקורות והקירבה אליהם

את המורכבות של כתיבת תול־דות מלחמת העצמאות מסכם פרופ' יהושע בן אריה: "על מלחמה זו נכ־תבה ספרות ענפה ובעיקר ספרי זכרונות רבים המבטאים מעורבות אישית ונוקטים עמדה מפורשת לטובת אחד מהצדדים. חלק ניכר מן הספרות הזאת הוא ספרות הרואית או 'ספרות לקח' ואפולוגטית, חוויות אישיים שולטים בה יותר מאשר ניתוח היסטורי ביקורתי ומשוחרר. ככל שניתן, מפניות, ספרי מחקר נכתבו בעיקר על מבצעים צבאיים בדרגים וברמות שונות. המחקר ההיסטורי הביקורתי נמצא רק בראשית דרכו, לא רק בשל הצורך בריחוק היסטורי, אלא גם משום שרק זה מקרוב הולך ונחשף החומר החשוב הרב הגנוז המצוי בארכיונים רשמיים של מדינות ואר־גונים בינלאומיים".

דברים אלה כלולים בפתח הכרך העשירי של "ההיסטוריה של ארץ ישראל" בהוצאת "כתר" ויד בן צבי. כשעורך הסדרה כולה הוא ד"ר יעקב שביט. את הכרך הזה, שיצא לפני כשנתיים, ערך פרופ' יהושע בן אריה, וכתבו אותו ד"ר עמיצור אילן וד"ר מאיר פעיל. למרות העובדה שבעשרת הכרכים עוסק זה בתקופה קצרה יחסית, הרי כמה מן המונחים החשובים שבו (מבצע "נחשון", למשל) זוכים לשורות בודדות. הסדרה כולה הושלמה לאחרונה עם יציאת הכרך הרביעי העוסק ב"תקופת המשנה והתלמוד והשלטון הביזנטי" בעריכת פרופ' משה דויד הר, והיא תוגש כולה לראש הממשלה בשבוע הבא.

דומה שעל דבר אחד ויחיד אין מחלוקת בין החוקרים לגבי מלחמת השחרור. וזו העובדה שזהו מחקר בחיתוליו. בחלקו מפני שהמקורות עדיין חסויים. מקורות הממשלה חסויים ללא הגבלת זמן, ואילו ארכיון צה"ל סגור לחמישים שנה. עתה, משחלפו שלושים, ניתנת הגישה לארכיון זה לפי בקשת החוקר. פרופ' יואב גלבר קיבל את הרשות לעיין בארכיון זה לצורך ספרו "למה פירקו את הפלמ"ח" שיצא לאחרונה בהוצאת שוקן.

ספרה של פרופ' אניטה שפירא "מפיטורי הרמ"א ועד לפירוק הפלמ"ח" שיצא לפני כשנה בהוצאת הקיבוץ המאוחד מדגים היטב את הבעיה: את הפרוטוקולים של ועדת החמישה היא קיבלה מארכיונו הפרטי של ישראל גלילי ולא מארכיון הממשלה. הפרסום שלה מאפשר, עם זאת, לקורא לקרוא בפרוטוקולים אלה ולגבש את דעתו.

יומני המלחמה של בן גוריון הם דוגמא של מסמך פרטי, אך מנוהל על ידי נושא תפקיד ציבורי ראשון במעלה. הפרקים העוסקים במלחמת השחרור פורסמו עם מבואות שנכ־תבו על ידי אלחנן אורן וגרשון ריב־לין. זה אמנם מקהה במשהו, אך לא משנה את העובדה שאלה בכל זאת זכרונות אישיים ולא מחקר היסטורי אוביקטיבי.

צריך לזכור גם ששנת עצמאות זו היא שנת ה־100 להולדתו של בן גוריון. מהדורה חדשה של הביוגר־אפיה שלו מאת ד"ר מיכאל בר זוהר ראתה עתה אור בהוצאה לאור של משרד הביטחון. שבתי טבת ממשיך לכתוב את מפעלו הביוגראפי על בן גוריון "קנאת דויד" ובאחרונה פרסם בהוצאת שוקן את "בן גוריון וערביי ארץ ישראל" הבוחנת את מדיניותו הערבית של האיש שהוליך על הקמת המדינה, אם כי הספר עוסק בעיקר במעשיו של בן גוריון בנושא הערבי עד להקמת המדינה. "השאלה הערבית והבעיה היהודית" בשנים 1882־1948 נסקרת גם בספרו של פרופ' יוסף גורני שיצא לאחרונה בספריית אפקים של הוצאת "עם עובד". בהוצאת "עי־דנים" יצא ספרו של מאיר בראלי "להבין את בן גוריון".

המחלוקות לגבי מלחמת העצ־מאות אשר אין עוררין כי היתה החשובה (וגם הארוכה והקשה) שבמלחמות ישראל, נוגעות גם להיות המלחמה הזו מלחמת "יש ב־רירה" או "אין ברירה" (ויש המציגים ברצינות את האפשרות הראשונה דווקא), וגם למהלכים מסוימים בתוך המלחמה עצמה כמו קרב לטרון ועניין "הבכיה לדורות" באשר לוויתור על הגדה המערבית. בעניין זה הביא הספר של אריה יצחקי על קרב לטרון (בהוצאת "כנה") את האינפורמציה המחקרית הנחוצה. גלבר אומר כי יש נושאים שטרם נחקרו כלל: כלכלת המלחמה השפעתה על מהלכיה, נושא העליה במהלך המלחמה, המדיניות של ישראל ביחס לערבים במהלך המלחמה הם חלק מנושאים אלה.

אסופת המחקרים "היינו כחול־מים" בעריכת פרופ' יהודה ואלך, שראתה אור בשנה שעברה בהוצאת מסדה, תורמת אינפורמציה על נושאים שונים מאותה מלחמה. העורך מסביר כי הסיבה לחזרה לנושא מלחמת הקוממיות נובעת גם מחשיפת מקורות שהיו חסויים, וגם העובדה שחלפו שנות דור מאז התחוללו המאורעות ו"סבורים היינו כי יש כבר ריחוק מספיק כדי להעמידם בפרספקטיווה חדשה וביקורתית יותר". המקורות הנחש־פים הם אלה הבריטיים, וכך מחקרו של גבריאל כהן סוקר ב־150 עמו־דים (!) את תהליכי פינוי הארץ על ידי הבריטים ומגולל תמונה שונה מזו שהורגלנו לראות לגבי גישת הבריטים לחלוקת הארץ ולפינויה. פרופ' ואלך, אריה יצחקי ונתנאל לורך כתבו את הפרקים המתייחסים למלחמת העצמאות באטלס כרטא לתולדות מדינת ישראל.

בוודאי קיימת לגבי מלחמה זו השאלה של "מי עשה מה", בצד שלנו, כשיש המגדילים את חלקו של הפלמ"ח בהישגי המלחמה ויש הטוענים לחלקם של יוצאי הצבא הבריטי. ספרים של שפירא וגלבר נותנים לקורא שלא חווה את אותם הימים מידה של פרספקטיווה בעניין זה. העובדה שבמשך שנים נמצאו יוצאי הפלמ"ח בעמדות הכרעה בממסד לא יכלה שלא להש־פיע על מידת האוביקטיביות של חקר המלחמה.

אין ספק שהבאת העובדות לפני הקורא היום יכולה לעורר מחלוקות שהולכות עשויות לעסוק באופיה של המלחמה ואפילו מוסר־יותם או אי מוסריותם של מהלכים מסוימים בה.

פרשות מסוימות התפרסמו. לגבי אחרות — השאלה היא באיזו מידה תועיל בכלל האם יש גישה אליהן. פרופ' גלבר סבור שגם אם קיימות עובדות העשויות לעורר מחלוקות בשאלות מוסר, לא זה הזמן לחשוף אותן. גם מפני שחשיפת העובדות תנוצל לוויכוח וניגוח אקטואלי־פו־ליטי. יש הסבורים אחרת. ד"ר אורי מילשטיין פרסם בחוברת החדשה של "מערכות", במאמר העוסק בבי־עור לאופוזיציה בזמן המלחמה (שהוא תגובה על תגובות למאמר הקודם), פרטים על תכנית "זרזיר" שמטרתה היתה לחסל את מנהיגי הערבים בחודשי המלחמה הראשונים. לדעת מילשטיין העובדה שהדברים מתפרסמים בבי־טאון רשמי של צה"ל "מערכות" מצביעה על כך שהמחקר נעשה בלתי תלוי יותר, אפילו במסגרת צה"ל.

יחד עם זאת המחקר על מלחמת העצמאות הוא עדיין בראשיתו ואחת מבעיותיו תישאר עוד במשך שנים היעדר פרספקטיווה ומעורבות של החוקרים עצמם. יש המשייכים, למשל, את גלבר לנציגי האסכולה ה"בריטית", הבן־גוריוניסטית של תולדות המלחמה. השנה יצא לאור הכרך עב הכרס "גרעין לצבא עב־רי" — תרומתם של יוצאי הצבא הבריטי להקמת צה"ל, ב"יד בן צבי" ואיגוד החיילים המשוחררים בישראל. יש הרואים את ד"ר מאיר פעיל כנציג מובהק של "הפלמ"חניקים", כפי שהדבר מתבטא בספרו "מהגנה לצבא הגנה" שיצא לפני מספר שנים בהוצאת זב"ם. יתכן שהעובדה שאתה מכיר את נטייתו של חוקר זה או אחר, היא המעניקה את האינפורמציה המאוזנת והחיונית בהערכת המחקר עצמו.

מזה כמעט עשר שנים נמצא בתהליך כתיבה, ספרו של ד"ר אורי מילשטיין על מלחמת העצמאות. כמה שנים קיבל מילשטיין מקדמות מהוצאת זמורה־ביתן, אך הדבר הופסק. מילשטיין מעריך כי עד עתה השקיע מכספו במחקר זה כרבע מיליון דולר והמחקר נמשך. כשהוא צריך גם לעבוד לפרנסתו. חמישה כרכים מוכנים לדפוס — לדבריו ולדברי ההוצאה — והמחקר כולו, שעצם היקפו היה מצריך מערכת אקדמית שלמה ולא חוקר יחיד שאינו קשור בשום מוסד אקדמי, אמור להקיף 12 כרכים. לגבי יציאתו לאור אין הערכת תאריך שמוכנים להתחייב לגביו. מצד שני בידודו של מילשטיין וניתוקו ממקורות או מוסדות עשויים להבטיח את מעמדו כחוקר בלתי תלוי.

בינתיים צפוי תוך חודשיים ב"מערכות" פרסום ספרו של יצחק לוי "תשעה קבין", על מלחמת תש"ח בירושלים. יצחק לוי (לויצה) שהיה מאנשי הש"י באותה תקופה וספרו מבוסס על מסמכי ארכיון צה"ל ומביטונו באותה תקופה. יש להניח שלא יהיה "נקי מפניות", כפי הגדרתו של בן־אריה, אך הוא בוודאי עשוי לתרום חומר נוסף למחקר על מלחמת העצמאות. אחד הדברים שנוטים לשכוח הוא שקם דור חדש, שלגביו זוהי באמת היס־טוריה, ולא חתיכת חיים, והדור זה מסוגל ורוצה לשמוע את העובדות כהווייתן, גם מתוך נכונות לראות שגיאות ולהפיק לקחים, במידה שניתן בכלל להפיק לקחים מההיסטוריה.

דרך הצבע בארץ הטבע

הקשר בין העם לארצו הוא מסימני יום העצמאות. הדרך המעשית להביע את הקשר הזה היא באמצעות טיול בארץ ★ המו"לים מציעים שפע מדריכים לאוהבי הטיולים

המלים "דרך", "ארץ", "טבע" ו"צבע" הן המאפיינות את ההיצע השופע של מדריכי הטיולים הנ־מצאים לבחירתו של חובב השיטוט בארץ. מהם מבוססים וקלאסיים ומהם חדשים. המו"לים יודעים היטב שמדובר כאן בשוק גדול, המתמודד במספרי העותקים במהדורות ספרי הבישול, ואף עולה עליהם. זאת אחת התוצאות של הצלחת אוהבי הארץ להנחיל את אהבתם זו לרבים.

הדעת נותנת שמדריך לטיולים בארץ צריך להיות ספר קטן בממ־דיו, שניתן בקלות לאכסן אותו בתא המכונית או בכיס הצדדי של התרמיל. היגיון זה אינו נסתר מעיני המו"לים, אבל הם יודעים שקהל הקוראים רוצה בדיוק את ההיפך. הקהל הזה רוצה את ספר מדריך הטיולים שלו כספר־מתנה, צבעוני, גדול, מבריק ומרשים.

אין דוגמא טובה יותר למסקנה זו מן המדריך החדש למסלולי טיולים (כשלושה שבועות בשוק) "צבע בטבע" של עוזי פיינגרש, בהוצאת ספרית מעריב. פיינגרש הוא צייר ומשורר וחובב טיולים, בוגר "בצלאל" ומכון אבשלום לידיעת הארץ, שפרסם מדור מסלולי טיולים ב"מעריב". לפני כשלוש שנים פרסם בהוצאת "מעריב" ספר טיולים ארכיאולוגיים "יופי של ארץ", בפורמאט קטן וללא צילומים על נייר מבריק. ואת לא היתה הצלחה מו"לית.

לעומת זאת הספר הנוכחי, הכתוב בציוריות ("העולם עומד כידוע על צב, שבולע נחש, ואם נעבור את האופק של הים הגדול ניפול אל תהום נוראית. יצאנו צפונה ונגבה ומזרח ומערב. עלינו בהרים, הצינו נחלים, נלחמנו עם מרעין־בישין, פגשנו בעלי־חיים בטבע ולא בצלחת, דיברנו פוליטיקה עם חרדונים, שוחחנו רכילות עם חוג־לות מנענעות עכוז, שתינו חלב נמרים, כרסמנו כריכים של בשר לוויתן, אכלנו פטריות רעל — וכל הארץ היפה לפנינו.") כולל בתוכו איורים של פיינגרש וצילומים של שמעון כשט. המספרים מדברים בעד עצמם. מהדורה שנייה של 5000 עותקים מודפסת שבועיים אחרי שיצאה לחנויות המהדורה הראשונה של 5000 עותקים. 25 טיולים עם הסברים מפורטים, וצילומי צבע. טבע בצבע.

זו לא היתה הדוגמא היחידה לנקש. הוצאת כרטא פרסמה עוד בשנת 1962 את "מדריך כרטא לכבישי ישראל". במשך השנים, ועד למהדורה השמינית שיצאה בשנה שעברה התפתח המדריך ל"כבישים וטיולים בישראל", ומתכונתו המאוזנת כוללת מלבד מפות הכבישים גם הסברים על מקומות ואתרים בקצרה, כפי שנכתבו על ידי ספי בן יוסף. המדריך הזה מומלץ על ידי מועדון מכוניות וסיירות בישראל.

בעקבות הצלחתו של המדריך הזה על טיוליו, נוסף בשנה שעברה בהוצאת כרטא ובשיתוף ההוצאה לאור של משרד הביטחון הספר, גדול־הפורמט של "ארץ קטנה גדולה", אותו כתב וצילם ספי בן יוסף. עקרון הארגון הבסיסי דומה ל"מדריך כרטא" אך האופי קרוב יותר ל"נקודת חן" (ראה להלן), כשזהו הוא של בן יוסף ושל הארץ הקטנה־גדולה שלנו.

כשמונים מסלולי טיולים עם אינדקס. כמו שבן יוסף כותב: "מסתבר שקטנה של הארץ אינה מגבלה למטייל. והראיה — נופים כמעט אלפיניים של החרמון מתחלפים תוך נסיעה בת כחצי שעה בנופים הטרופיים של החולה. מרדנות הר האריונים עמוסי ער־גות שאנשים חיים בהם בכיסי התנ"ך, מתחלפים אחרי נסיעה בת עשרים דקות, במרכזי תעשייה ומדע מהמודרניים בעולם. הרשים צפופים עשירים בצמחייה ים תי־כונית, הופכים תוך פרק קצר למדבריות צחיחים וצרובי שמש. כל שעלינו לעשות כדי לזכות בעושר העצום הזה, הוא לפנות לעצמנו יום אחד ולבחור במסלול שהבאנו כאן."

ההוצאה לאור של משרד הביטחון מגדילה עשות בעצמה ולא שות־פים, בתחום של מדריכי הטיולים והאתרים. לא פלא, שכן לרשותה עומדים גם מקור כמו המדור לי־דיעת הארץ בקצין חינוך ראשי, וגם קהל יעד קבוע, גדול וכמעט מובטח מראש של כוחות הביטחון. היא הוציאה את "נופים ואתרים" בשני כרכים גדולים ומצולמים של "דרך ארץ" המבוססים על מדור הטיולים המצולם שהיה ה"דבל־ספרד" של "במחנה". את הספרים האלה (אליהם אמור להצטרף גם שלישי) ערכה עירית זהרוני וכותבים בהם טיילים ידועים, ביניהם גם צבי אילן שמדר־יכי טיולים משלו יצאו גם ב"עם עובד", בפורמט קטן וללא צילומים.

חידוש השנה של ההוצאה לאור של משרד הביטחון הוא "קום התהלך בארץ" בפורמט גדול, מאת עמנואל הראובני. מדריך זה כולל את כל שמורות הטבע (כמובן, בשי־תוף עם רשות שמורות הטבע), גם את אלה שעדיין לא הוכרזו, והוא מעודכן עד כמה שאפשר. מהדורה ראשונה של 10000 אזלה ומדפיסים מהדורה שנייה באותו היקף.

אך מה שמגדיל את המכירה במידה משמעותית ביותר (ההיקף סודי) היא העובדה שהרמטכ"ל החליט שספר זה יהיה המתנה לקצינים ולאנשי הקבע לרגל יום העצמאות.

עוד חידוש על מדף זה הוא "100 טיולים ראשונים" (המצטרף ל־100 סיפורים ול־100 שירים ראשונים) בהוצאת כנרת. החידוש הוא ברעיון ובביצוע המשובב כאחד. על הטיו־לים אחראי שלמה מוסמן, כתב וסיפר עמוס בר, עיצב וצייר דוש, והעורכת תלמה אליגון. זהו ספר טיולים לילדים, הכולל מסלולים, מפות (כמו מפות — לפי מידת הבנתו של ילד), סיפורים, ציורים, מידע ורעיונות להפעלה. בחלק א' 50 טיולים ראשונים או רעיונות לטיולים ותחליפיהם, חלקם למקו־מות ממש (כנרת, מערת הנטיפים וכו') וחלקם "בעקבות הספר" (להוצאת ספרים או כריכיה, "בע־קבות הלחם" (למאפיה) ואפילו "ספארי ביתי", שנועד לפתור בעיה כשהילד חולה ואי אפשר לצאת לטיול מתוכנן. הפתרון הוא טיול בדירה, תוך התבוננות בבעלי החיים שבבית, כמו השממית או הנמלים. אומרים — ובוודאי יהיו על כך חולקים — שאבי הנוסחה של "טיול־מפה־צילום בשחור־לבן־צילום בצבע" הוא "נקודת חן" של אורי דביר, שיצא בהוצאת "מודן". מקום הפרסום הטוב ביותר של ספרים אלה היא הסדרה "נקודת חן" בסי־דרות, כמובן. עד עתה יצאו שלושה: "נקודת חן" שעניינו אתרים, "נקודת חן מתנות לאוי־" שעניינו אתרים ומסלולי טיולים קצרים שליד הכבישים הראשיים ו"נקודת חן בתל אביב". בהכנה נמצא הכרך הרביעי שיחיל את הזה על "כל מקום ואתר". המטרה היא כ־10 כרכים של "נקודת חן" ברבות הימים.

"כל מקום ואתר" שהכרך הרביעי של "נקודת חן" אמור להיבנות עליו הוא אולי המדריך הפופולארי ביותר למקומות ואתרים. בפורמט קטן, כאוגדן כמו כל וכצירוף מפות, הוא מכיל אינפורמציה בסיסית על מקו־מות ואתרים בישראל — "מדריך שלם להכרת הארץ".

היוזמה הראשונית היתה של קצין חינוך ראשי, ובשנים האחרונות ההפקה והעריכה היא של "כרטא" בשיתוף ההוצאה לאור של משרד הביטחון. המהדורה האחרונה והמ־עודכנת, בפורמט נוח לתרמיל או מכונית, אך מעט גדולה מן הספרון הקטן שהיה המקור בשנת 1953, יצאה ב־1985. כיוון שספר זה ניתן מספר פעמים כשי מטעם האגודה למען החייל או צה"ל, ההערכה היא שהוא הופץ ביותר מ־300 אלף עות־קים. בתהליך הכנה בכרטא נמצא מדריך במתכונת דומה "מן המסד" לערכי יסוד של היהדות והציונות. אם "כל מקום ואתר" עוסק בגוף וחומר, יעסוק "מן המסד" בנפש וברוח.

הספרים הפופולאריים הם במת־כונת אלבומית, גדולים וכבדים, על נייר מהודר ולפעמים מבריק (כי איך אחרת ייראו הצילומים) ואם יושאו בשמש במכונית עשויה עטיפת הקרטון הקשיח להתקפל בחום. הניסיון מלמד שניתן להחזיק אותם על ברכי האיש שיושב ליד הנהג, אבל משקלם אינו מן הקלים. גם המכוון בכל כרך כזה מוגבל בהכרח למספר טיולים, ומשקף את בחירת העורך, המתחשב גם עם מה שעושים הקונקורנטים.

מדריך מקיף שנועד גם להיות בפורמט המאפשר אכסון בתא הכפפות במכונית הוא "מדריך ישראל" של הוצאת כתר וההוצאה לאור של משרד הביטחון. הוא משלב את היסודיות עם הצוחיות בשימוש על ידי 11 כרכים המכסים את כל הארץ ואוגדן מפות.

עד עתה נמכרו ממנו כמשך השנים שהוא נמצא בשוק כ־70 אלף עותקים (כפול 11 כרכים). כיוון שהמדריך הופק לפני מספר שנים (על העריכה בשלב הסופי היה מופקד ספי בן יוסף) הגיע הזמן לחדש אותו. במהלך השנה־שנתיים עומד המדריך תהליך של עריכה מחודשת, במהלכו יתווסף אוגדן המפות במפות מתקפלות והפרשות בנוסח המפות הצבאיות.

מכנית מגיעה לצומת. נוסעיה יוצאים ממנה. איש איש ומדריכו בידו בשכל אחד מהם מצביע לכיוון אחר. יש להניח שמארבעה מדריכים אפשר לקיים ארבעה טיולים שונים באותו אתר. דרך ארץ קטנה גדולה שהצבע הוא בטבע שלה.

עניין העם בחילו

תכניות ההוצאה לאור של "מערכות"

יום העצמאות הוא באופן מסורתי היום בו מגלה העם עניין רב יותר בחילו. פעם, לפני שנים, כשלא היינו ערים כל כך למחיר ובאים בהפגנת העוצמה הצבאית נהגנו לערוך מצעדים. בינתיים מקובל יותר לבקר בבסיסי צה"ל. מי שרוצה יוכל למצוא את צה"ל ב־18 כרכי "צה"ל בחילו" בהוצאת "רביבים" בשיתוף עם מעריב. הכרך האחרון — האינדקס — ראה אור באחרונה.

הוצאת "מערכות" עוסקת בצה"ל ובתורה הצבאית כמשימתה העיקרית. היא מוציאה לאור "טקסטבוקס" לנושאי תורת לחימה של חילות שונים בתקופות שונות, מדפיסה מחדש דברים שראו אור בהוצאה בשנים קודמות חוס לפו־פולאריות, וגם מפרסמת סיפורי קרב. באחרונה יש להוצאה סדר־מחשב וכך תהליכי הפקת הספרים שבה נעשית מהירה יותר מבעבר.

גאוות מפקדה של ההוצאה ועורכה, אל"מ אורי דרומי, מעבר לכמות העבודה המושגת בכוח אדם מצומצם ביותר, היא על שתי סדרות שהחלו לראות אור באחרונה: האחת היא "מוקד" — בימת "מערכות" לליבון סוגיות בביטחון לאומי. הסו־גיה הראשונה עסקה ב"מחיר העוצמה" והשניה ב"איכות וכמות". טובי המוחות במערכת הצבאית ומ־חוצה לה תרמו מאמרים לאסופות אלה, שמו"ל אמריקאי כבר מתעניין בהן. האסופה השלישית בנושא "מר־דיער" ובה 40 מאמרים אמורה לצאת בשני כרכים בחודש יולי השנה.

הסדרה השנייה היא "מרכז כובד" המיועדת ל"עיונים צבאיים", שב־תוכם נכלל גם נושא כמו "מדיניות ומלחמה בהגות הצבאית המודרנית" והיא מסה מורכבת המיועדת למי שקרא את מה שאמר קלאוזביץ, ועתה רוצה לראות את ממשיכי הגותו והמתפלמסים עמו. אך מרכז הכובד של הסדרה הוא בכל זאת עי־סוק בניסיון של צה"ל והצבאות הערביים במלחמות האחרונות: יום הכיפורים או מלחמת לבנון.

שני ספרים בסדרה זו עוסקים במלחמת יום הכיפורים. האחד עוסק בצבא עיראק, שנודע בכך שתחקירי מלחמותיו הם תחקירי אמת. עיראק היא המדינה היחידה עמה אין לישראל הסכם כלשהו, אפילו לא הסכם הפסקת אש, וכוחותיה לקחו חלק במלחמת יום הכיפורים. המקורות לספר זה הם ערביים, אך מצורפים להם הערות וכן נספח על סיכויי השתתפות עיראק בעימות צבאי נוסף עם ישראל. הספר השני נכתב על ידי שמואל בר והוא עוסק במלחמת יום הכיפורים בעיני הערבים.

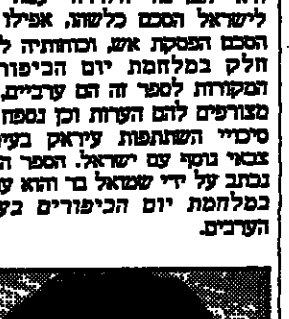

דרומי: סדרות חדשות

לפחות ארבעה ספרים עוסקים בנושאים הנוגעים למלחמת לבנון נמצאים בשלב כלשהוא של עיבוד לקראת יציאה לאור. הרחוק ביותר מבחינת התכנון הוא ככל הנראה ספרו של מרים בקרדוני על "השלום האבוד", בו נצפית מלחמת לבנון מארמון בעבדה.

ספר בעל משמעות אקטואלית עוסק ב"אנטומיה של המעורבות הסורית בלבנון 1975־1985", מאת אל"מ ראובן אבירן, והוא מתוכנן להופיע עוד כחודש. אבירן כותב גם ספר שיראה אור בשני חלקים המבוסס על מקורות ערביים וד־איתם את מלחמת לבנון.

מאמר מתוס, העוסק בנחיתה בחוף האוזאעי מזוית הראייה של המתכננים, מתפרסם בגליון החדש של כתב העת "מערכות". ספר שכבר יצא עוסק בקרב מסוים שבו התגבכו הסורים בהר הלבנוני בשנת 1975. ספרים אלה הם חלק ממגמה להכיר את האויב ואת עצמנו דרך נסיונו ועיניו.

סדרת "מרכז כובד" היוצאת בפורמט קטן אינה מגבילה עצמה להגות מלחמתית בלבד. במסגרתה ייצא בקרוב הספר "אביגדור המאירי וספרות המלחמה". הוצאת "מערכות" כולה איננה מצטמצמת גם בספרות צבאית מובהקת בלבד. לא מזמן ראה אור במסגרתה ספרו של לידל־הארט "מדוע איננו לומ־דים מההיסטוריה". את הקדמתו לספר קצר זה מסיים לידל־הארט כך: "אוסיף עוד שתקוותו היחידה של המין האנושי היא שתחום המחקר המיוחד שלי — המלחמה — ייהפך לנושא המעניין אך ורק את חוקרי העבר הרחוק. שכן, עם הופעת כלי הנשק הגרעיניים, הגענו מן הסתם לקץ האחרון ברובד ימי המלחמות, על כל פנים בהיקפי הביק לאומי הרחב השוכר לנו מן העבר, או לזה המוכר ברובדי ימי העולם".

קרא היום בגליון יום העצמאות של "על המשמר"

- יואל קרני, רואה חשבון. 12 שנים אחרי השביבכלא „אל מזאה" בדמשק, עושה חשבון עם עצמו ועם עמו — ורד לוי.
- יגאל ידין היה רמטכ"ל בגיל 32. הרמטכ"ל הנוכחי בן 50. מה עדיף: מטכ"ל צעיר ופתוח, או מטכ"ל מבוגר עתיר נסיון? — ישראל זמיר.
- מיהו „האזרח הטוב" בעיני האזרחים העתידיים (בני הנוער), ולאילו תכונות הם מצפים ממנו — חני קים.
- בן־גוריון לגאפירים: „אתם תהיו הראשונים בצבא העברי שיקום בקרוב". בתקופת השיא שרתו 22 אלף גאפירים בצבא עברי תחת חסות השלטון הבריטי — עודד ליפשיץ.
- הטלוויזיה הישראלית נולדה כמענה וכתגובה לתעמולה הערבית. מצב זה חייב מירוץ מרתק נגד השעון, כדי להספיק ו„לכסות" את מצעד יום־העצמאות ב־1986 — ירון זליג.
- „אין גוף מאורגן סוציאליסטי־שמאלי זולת מפ"ם. גם אצלנו, בקצוות, יש כירסום בערכים של סמלים ודגים" — ראיון עם אלעזר גרנות — דורית גפן.
- „גם אנשים ממוצא שמי יכולים להיות אנטישמים. באוניברסיטאות מופצת ספרות ערבית אנטישמית עניפה הארסית ביותר — פרופ' ברנארד לואיס.
- בדידות בסערה (סיפור) — מארק גפן.

★

עוד בגליון החג רשימות של יעקב רבי, זהבה מוזס ופרקים מספרו של גבריאל שטרן, העומד לראות אור בימים אלה

עצמאותנו

בצה"ל בטחונך תן לו את לבך

★ למתן חינוך והשכלה לחיילים שלא זכו לכך.
★ לפיתוח וייצור אמצעי לחימה מתוצרת התעשיה הישראלית.
★ לשמירה על רמת האימונים.
★ לרכישת ציוד ומתקנים רפואיים לנפגעי צה"ל.

★ תרומתך מוכרת לצרכי מס הכנסה ומופנית במלואה ישר למטרה ללא כל ניכוי הוצאות.

למען בטחון ישראל
הקרן להתעצמות צה"ל

התרומה תתקבל בכל סניפי הבנקים ברחבי הארץ, או ישירות במשרדי הקרן ... הקריה, תל־אביב 64734

בעוצמתנו

עיריית תל־אביב יפו
הארץ עתון "הארץ"
הבימה תיאטרון "הבימה"

מקיימים בשבת
17.5.86 ב־11.00
מ פ ג ש

מוסף שבת

■ שר התחבורה — חיים קורפו
■ ד"ר מיכאל בר זוהר — על מפלגת העבודה, על כתיבת הסטוריה וספרי מסתורין וריגול
■ ד"ר יהושע דור — על פרויקט תינוקות המבחנה
■ אהוד מנור — על "זימרת הארץ"
■ הבמאי פרנסואה גושה והשחקנים אביבה מרקס ואלכס פלג על הצגתו החדשה של תיאטרון "הבימה" "צ'כוב צ'כובה"
■ שאלות על חזרה בתשובה עם שחקני הצגת "גיסתו של גולדין" מתיאטרון באר שבע
■ דידי מנוסי — עם צאת ספרו החדש "בדיחמין לשבת"
מנחה: מיכאל הנדלזלץ.

הארוע באדיבות:
קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'—ו'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.

דמי כניסה: 4 ש"ח.

הנחה 50%
למנויי "הארץ" וה"בימה" ולבעלי תעודת תושב ותעודת קשיש של ת"א

כמנהג בני רומא

מחר יוענק ליואל דה־מלאך, חבר קיבוץ רביבים, פרס ישראל על הישגיו בחקלאות־מדבר. מאות יוצאי איטליה רואים את הטקס כמעט כאירוע משפחתי. החמולות הגדולות של בני סרני, אסקרלי, קסטלנואובו או קסוטו ממשיכים כאן במסורת בת מאות שנים ומשלבים אותה בציונות מודרנית

מאת רומן פריסטר

כל יום, פרט לשבתות וחגים, יוצא פאולו קסטלנואובו מבית בגורים מפואר לבני גיל הזהב בבת־ים ונוסע לעזור בניהול העסק המשפחתי שבאזור התחנה המרכזית בתל־אביב. הוא בן 83, ואף על פי שהוא עדיין מיטיב מבטו לעתיד, הוא נושא בתוכו זיכרון פרי של שניים, אולי אף שלושה דורות של יהודי איטליה. ובאילן היוחסין המסועף בשתור גדולם של בני קסטלנואובו בגורל שתי המשפחות העשירות ביותר שהיו ברומא של 1700 — המשפחות סרני ואסקרלי.

אחיו של פאולו גר בקיבוץ מעגן מיכאל, אחותו הצעירה ממנו בעשר שנים נשארה באיטליה עם בעלה ועם משפחתה. "הם כבר נוצרים לכל דבר", אומר פאולו. אין בקולו לא צער ולא טרוניה. בניגוד לחוקי הגזע הנאציים שבדקו בציציותיהם של שלושה דורות לאחור, ליהודי איטליה די היה להיטבל בכנסייה קתולית כדי לספק את דרישות החוקה הפאשיסטית ולהמוק מגזירות שנגזרו עליהם. אלפים רבים ניצלו את האפשרות, וכשנסתיימה המלחמה אבדו לקהילה היהודית כ־4000 נפש שהחליטו להמיר לצמיתות את בריתם הישנה בברית החדשה. ההתבוללות וההתרחקות מהשורשים היהודיים היו תופעה שכיחה מאז ימי האמנציפציה. החברה האיטלקית קלטה את חוצי הגבולות בין שתי הדתות ללא כל הסתייגות, וקירבתם של יהודי איטליה לתרבות האיטלקית גרמה להם לקבל את התופעה כדרך־חיים מקובלה, שאין ממנה מנוס.

אך יצא פאולו מן הבית וכבר מכינה רעייתו, סילוונה לבית אסקרלי, את תוכנית העבודה ליום שלפניה. בין עיסוקיה הרבים גם ביקור ב"בית איטליה", מרכז קהילתי בישוב שנוסד ומתקיים הודות ליוזמתה וליוזמת נשים כמותה. היא אשה קטנת־קומה תמרצת כספית ובנה גרשון, חבר קיבוץ יפתח שבגליל, יגיד שהעדר רוגע. הרפתקנות אינטלקטואלית ודבקות במטרה איפיינו את בית אסקרלי מאז ומתמיד — ולפחות מאז המאה ה־17, עת נתפרסם ברבים שמה של המשוררת דבורה אסקרלי שתירגמה מעברית לאיטלקית את "ההדרים הגדול" של הרב נסים, רבה וראש של ישיבת בבל, ועוד כתבי קודש ויצירות שירה. על עצמו יעיד בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים: "עולמי חצוי בין איטליה לבין ישראל. בין התבוללות לבין יהדות ובין השקפת עולם מדינית שעליה התחנכתי לבין הגשמה ציונית שאותה אימצתי". וכדי שאיש לא יטעה, הוא מוסיף: "מצבי טוב: כשקבוצת כדורסל ישראלית מתמודדת עם קבוצה איטלקית, אני חש כמנצח, תהיה התוצאה אשר תהיה."

כרוב יוצאי איטליה סיים גרשון לימודים אקדמיים ורכש תואר שני בספרות ובהיסטוריה, היה עובד פלחה ומורה, התנדב לעזור לקיבוצים ששקעו במצוקה חברתית ועתה מנסה להקים בקיבוצו מפעל לייצור שיש שיוכל להתחרות בכבוד בשיש של קאררה. בעברו הרחוק, יותר רשומים שירותו בפלמ"ח בגדוד 1, פלוגה א' — ועלייה על הקרקע ביפתח, בעת ההפוגה השנייה במלחמת תש"ח. אבל אמו מביטה לאחור גם אל הימים כשמו היה עדיין ג'ורג'ו ובמנזר שבו מצאה מקלט מפני הנאצים סירבו לקבל נער בן 15 מכיוון שהיה גדול מכדי לדור תחת קורת גג אחת עם הנזירות הבתולות.

* * *

סילוונה קסטלנואובו יושבת על ספה קטנה בדירה החדשה ב"מגדלי הים התיכון". מבעד לחלון שבקומה השישית משתקף המרחב הכחול של הים המתמזג אי־שם באופק עם תכלת השמים. היא אוהבת את הנוף הזה אך עדיין לא ויתרה על דירתה ברמת־גן, "איטליה הקטנה" שלה ושל בעלה, מרוהטת רהיטים שהביאה "משם" ומצוידת בספרייה בת אלף כרכים, הכל על טהרת הספרות האיטלקית. הקצב המהיר אינו פוגם בבהירות תיאוריה כשהיא פורשת לפנינו את סיפור משפחתה ובתוך כך מזהה בפרקליטה הקטן משהר מאוורת רומא ומאוורת בית סרני שבו עשתה חלק מילדותה.

"בחורף 1913", רשם ביומנו אנצו סרני, האיש שמצא את מותו כצנחן בשליחות השואה מארץ־ישראל לאירופה, "התאהבתי בבת דודתי סילוונה אסקרלי". שני הנאהבים היו אז ילדים בני שבע. כשהתבגרו, כתב בבת אחרת של משפחת אסקרלי לרעייתו עדה. שניהם החליפו את הבזות של רומא העשירה והדתוסטת חיי־תרבות בהתיישבות חלוצית בגבעת־ברנר. זה היה בינואר 1927.

כעשר שנים לאחר מכן נענה פאולו קסטלנואובו לקריאתו של מוסוליני ליישב את חבש שנכבשה על ידי האיטלקים והעתיק את העסק שלו — סחר בחלפי מכוניות — מרומא לאסמרה. סילוונה נשארה ברומא עם ארבעת ילדיהם. משום מה לא קסם לה הרעיון לחיות במושבה האפריקאית.

מעשהו של פאולו לא היה יוצא דופן. ליהודי איטליה היתה מסורת ארוכה של השתלבות פטריוטית בחיי המדינה. במוזיאון האיטלקי בירושלים מראה לי בגאווה דוד קסוטו, יו"ר [illegible] במיוחד במגינת כתר־תורה מעוטר תותחים. את הכתר עשו יהודי עיירה קטנה בחבל פיימונט בשנת 1849 כדי לכבד את זכרו של המלך קרלו אלברטו שהעניק ליהודים שוויון זכויות. התותחים באים להזכיר את מטחי־הכבוד שנורו ביום מותו, אחרי האזכרה בבית הכנסת המקומי. לאחר מכן עלו לגדולה רבים מיהודי איטליה. לואיג'י לוצאטי היה שר האוצר וראש ממשלה. ג'וזפה אוטולנגי כיהן כשר המלחמה, ולודוביקו מורטארה היה נשיא בית הדין לערעורים. הרשימה ארוכה. עם הקמת התנועה הפאשיסטית הצטרפו אליה מאות יהודים ואחדים מהם הגיעו לעמדות מפתח בניהול הצי־ודי ובצבא גם בימיו של מוסוליני.

את הפטריוטיות הזאת, שלא היתה כל סתירה בינה לבין היהדות, ממחיש היטב סיפורו הקצר של ג'יאקומו בקיומה, עורך־דין תל־אביבי, שומר מצוות שמוצאו מליוורנו. "לפני שעלינו ארצה בשנת 1938 למדתי בבית־הספר יהודי בליוורנו. מכיוון שמצא חרי מגיב ולסד, החוקו בדרכונים בריטיים. אבל האיטלקים לא רוחשו חיבה יתרה לבריטניה הגדולה והילדים בבית־הספר כינו אותי 'הקוף האנגלי'. כולם היו יהודים קטנים שהוקסמו מהרעיון הפאשיסטי".

ר' מלכיאל סוזאלי שנולד בטריאסטה לפני 73 שנה, נשא לאשה בחורה מונציה והלך לגבעת־ברנר כדי למלא אחר תביעתו של אנצו סרני לעזור בקליטת יהודים שביקשו להמוק מחוקי הגזע. יודע לספר על אמו שלוחה למען איטליה בעודה נערה בטריאסטה שהיתה בשלטון האוסטרו־הונגרי — ושמרוב יאוש האכזבה שלחה יד בנפשה כאשר הוחלו רדיפות היהודים גם במולדתה.

* * *

חוקי הגזע הונהגו באיטליה באוקטובר 1938, עקב התקרבותם הפוליטית של מוסוליני והיטלר. "הם היו רחוקים מהגזירות שבחוקי נירנברג הגרמניים, אך היקשו במידה רבה על חיינו היום־יומיים", נזכרת סילוונה קסטלנואובו. "בעלי ישב באסמרה ואנחנו התקיימנו מהכסף ששלח [illegible] אלים היכן "משה", מסלל של מיכאל אנג'לו. "זה ימים הוא בבית ידידים", ענה להם תושב רומא. "אפילו שוטרים התייחסו באהדה ליהודים", נזכר מלכיאל סוזאלי. "יום לפני כניסת איטליה למלחמה ביקרו בבית חמי בונציה קציני המשטרה הפאשיסטית ואמרו לו אם יש לך דרכון בר־תוקף, השתמש בו תיכף ומיד. בדרך זו ניצל ממעצר".

הבית המקורי של בני סרני ברחוב קורסו 340 הושכר לזרים. חמש קומותיו שימשו את המשפחות סרני, אסקרלי ופונטקורבו מאז החרה יציאתן מן הגטו של ימי־הביניים. בני המשפחות האמידות הללו התחתנו אלה באלה, כמו בני אצולה המבקשים לשמור על הדם הכחול ועל רכושם הרב. משך דורות נוצרו קשרי משפחה סבוכים ומסועפים. הטרקלינים של הבית היו זירה לדראמות שבכמר יכולות היו להזין את המיתוס הפרוע של גבריאלה ד'אנונציו. אבל כשבאה לשם סילוונה, בשנת 1940, חיו בין כתליו אנשים מעטים בלבד. בחלל האוויר עמד אי־הוודאות והמורא מפני הבאות.

"גרתי בבית סרני עד לכניסת הגרמנים ב־1943", ממשיכה את סיפורה הגברת קסטלנואובו. "לאחר מכן, כשריחפה מעלינו סכנת גירוש למחנות ההשמדה, מצאתי מקלט במנזר. ג'יורג'יו (גרשון) עבר את מרבית התקופה הקשה בפנימייה קתולית. בניגוד למדיניות השתיקה של הוותיקן, התייחס אלינו העם האיטלקי בחיבה רבה ועשה רבות כדי להציל נפשות יהודיות".

יוצאי איטליה אחרים נזכרים בכמרים ובחשמנים שציוו על המאמינים הקתוליים לעזור לאחיהם היהודים במצוקה. [illegible]

אלא שלא היה בכוחם של המעשים הטובים למחוק לחלוטין את הזוועה. כך על כל פנים היה לגבי סילוונה קסטלנואובו "בשנים תימה המלחמה הולכתי — אני מודה כי היתה זו הולכה רגשית הדמה — כי מוטב לנו ללכת בעקבות בני סרני ולעלות ארצה. בינואר 1945 הגעתי לגבעת־ברנר ושם התגוררתי בביתו של הפרופ' סרני. כעבור מספר חודשים הצטרף אלי בעלי. הוא העמיס את כל רכושו על אוניה שהובילה מטען של קמח דגים, עלה על סיפונה, בא ארצה והתחלנו בחיים חדשים. היום מונה משפחתנו 40 איש, כולל נכדים ונינים, והעיקר — אנו מרוצים ומאושרים. סבינו של בעלי, יהודה בן־ליאון, נולד בחברון ויצא לאיטליה כדי לכהן כרבה הראשי של רומא בשנים 1799—1824. ייתכן כי במעשה העלייה שלנו סגרנו אחד המעגלים ההיסטוריים במשפחה".

* * *

גם לסדר פסח בבית משפחת דלה־פרגולה בירושלים הסבו כ־40 איש, קרובים וידידים, כולם דוברי איטלקית. סרג'יו דלה־פרגולה משמש מרצה בכיר ליהדות בת זמננו באוניברסיטה העברית, אשתו מרים לבית טואף לומדת ארכיאולוגיה. לזוג ארבעה ילדים. סרג'יו אומר כי לרומן שלו עם הארץ שורשים עמוקים. כפרס על תעודת בגרות טובה קיבל מהוריו כרטיס נסיעה לישראל. "נולדתי בתקופה קשה ליהודי איטליה. הורי נמלטו מפירנצה לשווייץ. הם חצו את הגבול ברגל, יחד עם הסבא והסבתא ודרך אגב, שמה היה פריסטר. הדבר קרה בליל חג המולד 1943. אותי השכיבו בעריסה והחיילים השווייצים יצרו סביבה מעגל ושרו שירי־ערש, כמו הייתי סמל לישו התינוק שנולד באותו לילה בבית לחם. זיכרון הילדות הראשון שלי קשור בחוד פליטים יהודיים בשווייץ. אני מבין שהיתה לכך משמעות מסוימת כשב־1966 עשיתי חשבון־נפש, בחנתי לאן פני החברה האיטלקית ומה מעמדו של היהודי בחברה זו ומצאתי כי הפתרון היחיד הוא בעלייה".

את אשתו מרים הכיר בתנועת נוער. היא בתו של הרב הראשי של רומא, הרב טואף, אך לדבר לא היתה כל משמעות מבחינת הקשר בין השניים. (עוה"ד בקומה אמר לנו: "באיטליה קונהמידה שנה לגמרי. לרוחי־קיצוני נחשב כל יהודי שהיה סוגר עסקו בשבת"). בת הרב מקיימת בית כשר. בביתם בשבתנת בית־זכרים הגאה. מנחת כמוכרת נגה קלטת עם סרט של 90 דקות המציג את ביקורו ההיסטורי של האפיפיור בבית הכנסת של רומא ואת פגישתו עם אביה.

"למיטב ידיעתי, בא ביקורו של האפיפיור בתגובה לשתי מחאות של אבי על התבטאויותיו הקודמות בנושא היהודים", אומרת מרים. אחיה אריק משמש ראש החוג להיסטוריה באוניברסיטת בר־אילן. אח שלישי עובד בטלוויזיה האיטלקית והרביעי הוא נציג חברה איטלקית בהונג־קונג. אחותו של סרג'יו נטתה לרעיון הקומוניסטי, למדה אצל פלורקריי ומלמדת עתה את שיטתו באמריקה. פזרה כמעט אופיינית למשפחות של יוצאי איטליה.

סרג'יו דלה־פרגולה ניסה לעמוד על מספרם בישראל. לדבריו, הם מונים כ־4000 נפש, לרבות ילדים שנולדו בארץ. כולם מבוססים, רובם בעלי השכלה גבוהה ובעלי מקצועות חופשיים. חלקם חיים בקיבוצים. כ־60 עולים חדשים מגיעים מאיטליה מדי שנה, מרביתם תנועת השומר־הצעיר או בני־עקיבא. בחגים ובשבתות משמש בית הכנסת האיטלקי בירושלים מקום מפגש לוותיקים ולחדשים. בית הכנסת הזה הובא ארצה בשלמותו מהעיירה קונליאנו והוא פנינת האמנות הבארוקית מתחילת המאה ה־17. "אך מה שחשוב לא פחות זו העובדה שאנו מתפללים בו כמנהג בני רומא היהודים, לפי הנוסח הקדום שנשתמר בהולקו מימי תקופת בית שני", מסביר [illegible] לחוקר יהדות איטליה.

השבוע, באופן יוצא מן הכלל, ייפגשו בני קסטלנואובו, אסקרלי, קסוטו, פונטקורבו, ודלה־פרגולה האחרים גם בבית נשיא המדינה, שם יוענק פרס ישראל לאחד מבני הקהילה האיטלקית, יואל דה־מלאך מקיבוץ רביבים, שהוא גם הוא משתייך ל"מאפיה" של האינטלקטואלים האיטלקים בישראל. אשתו היא בת־אחותו של אנצו סרני. כך, אישאו, הכל נשאר במשפחה.

על רקע בית אסקרלי בגטו של רומא מוזרות הנשות הפועלות בהברת המשפחות האיטלקיות־למעלה בצד ימין: דבורה אסקרלי, מתרגמת כתבי־קודש ומשוררת. מתחתיה — התינוק הבלונדי בזרועות אמו איננו אלא פאולו קסטלנואובו בן ה־83. בפינה הימנית התחתונה — הוריה של סילוונה, אלנה ואמיליו. האשה התחרה במסגרת מגלגלה זו ג'וליה פונטקורבו. האיש המשופם מעליה הוא הסב של סילוונה, פלגרינו פונטקורבו, ראשון תעשייני משי שהעניק זכויות סוציאליות לפועליו. האשה לידו זו כמובן הסבתא ג'וזפה. ומתחתנה — הודיה של סילוונה ד"ש גבריית, במרכז, מלמטה למעלה: יושבים על הספסל הוריו של אנצו סרני, עומדים — אנג'לו סרני שהיה יו"ר קהילת רומא בתחילת המאה והזוג הצעיר סילוונה ופאולו קסטלנואובו. הנער חובש הכומתה הוא פרוצ'יו פונטקורבו שהלך לעולמו זמן קצר אחרי שצולם. מתוך חלון המבנית מביטה סילוונה בערך בזמן שבו התאהב בה אנצו סרני. לשמאלה — אחיה ובני אסקרלי נוספים. לרקע נוסף משמשים מסמכים עתיקים, ביניהם תעודות־זכויות שהעניקו למשפחה השליטים האפיפיורים והעיטור יצירות שכתבו בני שלוש המשפחות

לקחים שלא נלמדו

קללת הכלים השבורים — לקחים צבאיים חוזרים בשלוש מלחמות

מאת ד"ר עמנואל ולד

הכותב, אל"מ (מיל') היה עד לאחרונה איש אג"ם התכנון בצה"ל.

כל מלחמה היא מערכה בוחנת, תופעה חד־פעמית, "בו קודתית". על מהלכיה משפיעים הרבה אירועי אקראי, שרירות רגעית וקפריזיות — וכל אלה גורמים לכך שתוצאותיה הן במקרים רבים מקריות. לכאורה יכולות התוצאות הצבאיות של מלחמת שלום הגליל — במיוחד לאור תנאי הפתיחה ונסיבותיה יוצאי־הדופן — להתפרש כאפיזודה חד־פעמית שאינה מלמדת על כישוריו הצבאיים של צה"ל. אלא שניתוח התוצאות הצבאיות של שתי מלחמות קודמות מצביע בבירור כי חולשות צבאיות בתחומי המצביאות והפיקוד, מבנה הכוח, הכנתו למלחמה והשליטה עליו במהלכה חוזרות על עצמן בשלוש מלחמות עוקבות. בנסיבות כאלה יהיה הניסיון ליחס את תוצאותיה הצבאיות של מלחמת שלום הגליל למקריות, נאיווי אם לא מיתמם.

חולשה בלחימה, החוזרת על עצמה ואף מעמיקה ממלחמה למלחמה, מצביעה על ליקויים בתהליך בניית הכוח הצבאי בין מלחמות ועל ממסד צבאי מיושן שנכשל בהכנת הצבא למלחמה. צה"ל לא הפיק את לקחי שלוש המלחמות העוקבות (ששת הימים, יום הכיפורים ושלום הגליל) וממילא לא יישם אותם בצורה נכונה. כך קרה שמחדלים צבאיים שלקחיהם לא נלמדו חזרו על עצמם פעם ועוד פעם: במלחמת שלום הגליל חזרו על עצמם המחדלים של יום הכיפורים, ואלה לא היו כבר אז חדשים — רובם ככולם הופגנו עוד בששת הימים.

פיקוד בכיר חסר מיומנות

העובדה כי מחדלים צבאיים שלקחיהם אינם נלמדים חוזרים על עצמם, היא חמורה כשלעצמה, אך חמורה ממנה העובדה כי השלכותיהם אינן נשמרות לאורך זמן ברמה קטעית — אלא שהן מתפתחות בקצב דינמי, גדלות ומתפשטות כמו גידול ממאיר. ולכן בכל מלחמה נוספת יהיו הכישלונות גדולים ונוקבים יותר — במיוחד אם הצד שכנגד כן מפיק לקחים בין מלחמות ומשפר בדרך זו את ביצועיו. אילו היה צה"ל מפיק לקחי מלחמות בצורה נכונה ושלמה — כי אז היו אמורות להושיף העובדות הבאות ברמה האופרטיבית־טקטית:

מקצועיות מפקדים: בששת הימים הפגין הפיקוד הצבאי רמת מקצועיות טכנוקרטית. אלא שרק מפקדים בודדים הפגינו במלחמה מיומנות ויכולת טקטית. ככלל — "אילתוריזציה" החליפה מקצועיות ברמה הטקטית.

במלחמת יום־הכיפורים התבר[illegible] מיומנות ויכולת טקטית. ברמת המצביאות הופגנה חשיבה צבאית לקויה, היא מצאה ביטויה בהגדרת מטרות מלחמה לא ריאליות, בקביעת לוחות זמנים אופטימיים לביצוע ובחוסר אבחנה בין מהות לבין סבירות סיכונים.

בשלום הגליל הופגן כי הפיקוד בשטח מרמת החטיבה ומעלה אינו מקצועי והוא חסר מיומנות ויכולת טקטית מתאימות. במלחמה גם הופגן כי יכולת מצביאותית אינה קיימת כלל. פיקוד לא מקצועי גם אינו מודע לצורך במקצועיות טקטית.

טקטיקה ודוקטרינות לחימה: בששת הימים יישם השריון את דוקטרינת "הלם השריון" — צורת לחימה המקדישה התקפת־מצח חזיתית של אגרופי שריון, שיכלה בהשוואה שטחית להיחשב כיד "בליצקריג" ושהתבססה על הקונספט השגוי של "טוטליות הטנק".

במלחמה הופגנה לחימת טנקים טכנוקרטית, שנוהלה על־ידי יחידות ולא על־ידי עוצבות, ובמהלכה שולבו בעיקר כושרי תימרון ואש של טנקים. צורות קרב אחרות, בעיקר ההגנתיות, והכורח להפעיל במשולב גופי תימרון (טנקים, חי"ר) וסיוע (ארטילריה, הנדסה) כמעט ולא היו מוכרים אז בקרב היבשה, ולמעט בקרב אבו־עגילה — לא באו לידי ביטוי.

ביום הכיפורים התברר כי דוקטרינת "הלם השריון" התמסדה והפכה להיות תורת לחימת יבשה מודרנית וכי התקפה אינה רק בליצקריג אחד גדול. כאשר התברר ש"הלם השריון" לא מוטט את מערך האויב וכי פתרון דוקטרינרי חליפי לא היה — איבדו כוחות היבשה את כושרם ההתקפי.

במלחמה גם התברר כי לצה"ל לא היתה דוקטרינה הגנתית של ממש, וכי האילתור של "הגנה קווית קשיחה" וגם ה"פטנט" המקורי של הבלימה לא יכלו לבוא במקומה. חולשת הכושר ההגנתי של צה"ל הודגמה במהלכי הפתיחה של המלחמה, כאשר נפרצו הקווים בסיני וברמת הגולן.

ביום הכיפורים לא היתה לצה"ל תשובה טקטית לדוקטרינה המצרית התקפית/הגנתית בכלל ולאיום הטילים בפרט, כשם שלא היה לו מענה דוקטרינרי לאתגרים של קרב יבשתי. בשנת 1973 היו לכוחות היבשה שתי "דוקטרינות" באיוותיה: האחת התקפית — "הלם השריון", והשנייה הגנתית — "הבלימה". ביום הכיפורים קרסו שתיהן, לא לפני שהובילו לשחיקה שבעקבותיה נוצרה הנראותיה הידועה.

מלחמת שלום הגליל — אנטומיה של כישלון צבאי

אפשר להאשים מדינאים כי באיוויות של תפיסה מדינית, שהניחה כי כיבוש פחות ממחצית שטח לבנון והמשך נוכחות הכוחות ביתרונו — יוצרים שם תנאים מספיקים ל"סדר חדש". אפשר לזקוף לחובתם את ההתעלמות מהתנאים [illegible] פרגמטיים שסוחי את מקום והבנה והאסטרטגיה הנדרשת בדרג המדיני, ועד כמה האפילו שיקולים קטנוניים של קריאליזציה־אופורטוניזציה על השיקולים החשובים יותר של אתיות לאומית. אפשר להאשים את העיתונות ואת אמצעי התקשורת האחרים ביותרו סוביקטיביות נוטה להגזמה של ה"רע" הטיפוסי לכל מלחמה, בעידוד נטיות תבוסתניות ובשבירת הקונסנזוס הלאומי, וכך הלאה.

אך אפילו נכיר במידה כזו או אחרת ב"אשמתם" של כל אלה, אין בכך כדי להצדיק מחדל צבאי ולתרץ את אי־האונים של הממסד הצבאי ושל מערכת הפיקוד שלו שהומחשו במלחמה. הכישלון הוא לא רק של מפקדים אלא גם של ממסד צבאי מיושן ומסורבל, שלא עבר רפורמה מאז מלחמת יום הכיפורים. הכישלון של מערכת צבאית בירוקרטית ומפוטמת, שלא הוטרדה מחוסר דיסציפלינה אסטרטגית ומחוסר יכולת אופרטיבית בניהול המלחמה — הוא בלתי נסלח.

כוחות היבשה של צה"ל לא הצליחו להביס את הצבא הסורי בלבנון במלחמת שלום הגליל. חוסר ההצלחה שהופגן ביוני 1982 מפתיע במיוחד לנוכח תנאי הפתיחה יוצאי־הדופן של מלחמה זו — שהיו אמורים להקנות להם עדיפות מכרעת. בפועל, לעומת זאת, חזרו על עצמם בכל גזרות הלחימה, פעם אחר פעם, אירועים טקטיים שהדגימו חולשות טקטיות ידועות: אי־יכולת להתגבר על התנגדות כוחות אויב קטנים, שמנעה או עיכבה התקדמות על צירים הרריים; לחימה מקוטעת, לא רציפה ועתירת לילות שקטים; חוסר יכולת למצות כוח בתנאים עדיפים של יחסי־כוחות, מקום וזמן.

לאירועים טקטיים חוזרים אלה היו מעבר להשלכות המיידיות בשטח — גם השלכות מערכתיות מרחיקות לכת: הם הסיחו את דעתם של מפקדים ושל מפקדות, בכל הרמות, פעם ועוד פעם, מהתמונה האופרטיבית ומהיעדים המערכתיים. כך הסיחה שרשרת כשלים במימד הטקטי — שהבולט בהם היה בעין־זחלתא — את דעת המפקדים בשטח, בפיקוד המרחבי ובמטה הכללי מהיעד המערכתי של תפיסת הדרך דמשק־ביירות בגזרה המרכזית. כך הסיחו אירועים טקטיים ופרשת סולטן יעקב את דעת הפיקוד בכל הרמות מהיעד המערכתי בגזרה המזרחית — עד כדי שאפילו תפיסת באחוז על כביש ביירות־דמשק במרחב שטורה, אותו חלקי־יעד שהיה לכל הדעות בר־השגה במקום ובזמן — הוחמצה. כך גם בגזרה המערבית הסיחו האירועים הטקטיים של הפקק "הנוראי" בדירון ופרשת כפר סיל את דעת המפקדים בכל הרמות מהיעד המערכתי של כיתור ביירות והחבירה עם הנוצרים. אירוניה מרה היא העובדה שעם כניסת הפסקת האש הראשונה (בצהרי יום שישי, 11 ליוני 1982) לתוקפה — לא הושגו המטרות הצבאיות של המלחמה למעט שכוחות היבשה נמצאו [illegible] עמד או כל אויב של ממש.

לחימה בירוקרטית במקום לחימה מקצועית

ביצועים צבאיים כאלה היו בלתי נמנעים מאז שכוחות היבשה איבדו את היכולת להפעיל לחימה טקטית. ובמקומה יישמו לחימה בירוקרטית: הארטילריה ירתה כמויות כבדות של תחמושת על רסיסי כוחות אויב היכן שהופיע והיכן שלא הופיע. חיל האוויר הפציץ אפילו כאשר מטרות לא אותרו. הפעיל סיוע קרוב גם כשלא היה נכון מקצועית להפעילו. כוחות היבשה של צה"ל נלחמו בלבנון בסגנונם המגוחך המתבסס יותר על הפעלה שיטתית של אש מאשר על תימרון. שימוש־היתר בכוח אש הוא הסימפטום היותר־בולט לאי־יכולת הפיקוד הצבאי ליצור אסטרטגיה שתמקד ותבקר את הפעלת הכוח במלחמה. נתוני מודיעין זמינים, לוח נוקש הבדוות בשטח תועלו וחוקה למפקדות עליונות, ושם נתקעו. השריון נלחם כמקום בו נדרש כי יילחם חי"ר, ולהפך. מבנה הכוח התבסס על אוגדות גדולות, שפוטנציאל עוצמתן לא רק לא מוצה, אלא לא בא לידי ביטוי כמעט. הן היו אמורות להיתמך על־ידי מערך לוגיסטי מסורבל — שלא פעל. כל זאת למרות שהיה מעט מדי אויב מכפי שהיה מוצדק להפעיל מולו עוצמת כוח כזו ומעט מטרות מכדי שתצדקנה את מסת האש שהופעלה. קשה מאד למצוא צידוק מבצעי לכמות הכוחות שהוקצתה למלחמה שאופייה הזכיר יותר תיגרות פלוגתיות.

המפקדות בכל הדרגים — שהתגבשו לפני המלחמה ללא פרופורציה לצורך ולתקן — הפגינו חולשה מקצועית בניהול האבטות המבצעית בניהול הקרב. עבודת המטה שהתנהלה בהן לא רק שהיתה באלתורות, אלא שהיתה גם מנותקת מהאירועים בשטח ומוצבת פיגור. הן התקשו לשלוט על הלחימה שהפעילו כוחות קטנים כשם שהן נכשלו בכל הרמות במתן הכוונה אסטרטגית, אופרטיבית וטקטית.

כל גורם צה"לי, בסדיר או במילואים, התאמץ להבטיח את ייצוגו הולם במלחמה ולהפעיל את שיטת הלחימה הזולית המקוטעת שלו, ללא התייחסות למידת התאמתה לנסיבות בשטח — כיוון שייצוג כזה מבטיח אחריה לקידומים בדרגות, לתקציבים נוספים ולהתעצמות בירוקרטית. כך האפשרות להפעיל לחימה יבשתית משולבת נמנעה על־הסף, וכך הפכו קווי־אחריות ברורים להיות מטרד, והיעדרם גרם לחיכוכים בלתי נמנעים בכל הרמות. מפקדים בכירים, בעלי חוסר סינרי, התערבו בלחימה וניטרלו את הפיקוד האחראי על הכוחות הקטנים שלחמו בשטח. התקשורת המסורבלת, וכל התיאומים המורכבים שנדרשו בין כל הגורמים, לא הצליחו למקד את הכוחות על מטרה משותפת ועל עדיפויות נכונות.

התערבות הדרג המדיני שהתקיימה כמו בכל מלחמה, והאילוצים שהוכתבו על־ידו אינם מסבירים ובוודאי לא מצדיקים את הכישלון הצבאי בשלום הגליל. לא הדרג המדיני יצר את הפיקוד שלא היה פיקוד ולא הוא נכשל בהכנת הצבא למלחמה. הסיבות הצבאיות לכישלון [illegible] די עוצבות שנולים לתפקידים מה"כים הוותיקים ומתפקדים במנוחים טקטיים נמוכים תוך שהם מקריבים יעדים אסטרטגיים. הסיבה הנוספת לכישלון הן ארגון ומבנה שגוי של הכוח הלוחם מהבחינות הדוקטרינריות, המקצועיות־פרקטיות ושל התאמה ויעילות ביחס למשימה; תורת לחימה באיוויות ושיטת אימונים טכנוקרטית יהודית.

דרוש בית ספר ישראלי־אמריקאי

יש לאפשר מתן חינוך יהודי לילדים, כדי לבלום את תהליך ההתבוללות בארה"ב

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

כמה מהאמריקאים שאני מכיר — אני שואל את עצמי למקרא הסטטיסטיקה העגומה, המצוטטת במסתו של ארתור הרצברג "השלום היהודי—אמריקאי" ("הארץ", 23.4) — נישאו בשנים האחרונות ללא־יהודים? התשובה הבלתי־נמנעת: הרבה. ידידת נעוריה של רעייתי נישאה לפני שנים אחדות לבחור קתולי נחמד בשם סטיב. שמה ג'אנט. היא חמירה, חטובה, שתומה ומושכת. וכשביקרה בארץ לפני שנים אחדות, לא הסתירה את רצונה להכיר ישראלי נחמד. בתוך שבועות אחדים התברר לכולם שהפער בין המנטאליות הישראלית לציפיות האמריקאיות הוא כמעט בלתי ניתן לגישור. היא שבה ללוס אנג'לס, וכו תוך שנתיים נישאה לסטיב, מרצה לספרות אנגלית באחת המכללות המדינה. בעל מסור, השוקד עתה על כתיבת רומאן ראשון שעלילתו מתרחשת בדרום קליפורניה. טקס הנישואים הצנוע נערך בכנסייה, והיה נוצרי־למחצה.

לשם איזון נערך גם טקס יהודי למחצה. לפני חודשים אחדים נולד הבן הבכור, דניאל. ילד שתום־עור ובהיר־עיניים, שיהיה ודאי זר גמור לדת היהודית ולמסורת במורשתה הדתי כן. גם אחותה של ג'אנט נישאה ללא־יהודי. גיס, שאביו היהודי הוא הטוב ברופאי העיניים בעיר, נשא לאשה את מארגרט, קתולית מבית אירלנדי טוב. בלי"ס, יהודיה עסיסית מניו־יורק, נקשפה על־ידי נחת במוצא אדיר בשם טום. קארן נישאה לפרוטסטנטי בשם ג'ון. ולפני כשישה חודשים נשא באר־בי לאשה את קאטרין מלוכסנת העיניים. אביה הגוזר עדיין בגאווה בהתכתשויות האלימות שנכפו עליו בשל יהדותו, חמישים שנה קודם לכן, בשאר הקשישים שברובעי מנהטן. נו. ראה לי כאשר בתרגיל מבריק סייע לו בנו בכוחו לחזור אל לבלבה של הקהילה היפנית המשגשגת של דרום קליפורניה.

היהודי שלא יודע

זו אינה סטטיסטיקה. אלה הם כמה מהצעירים והצעירות שאני מכיר. כאן ועכשיו. בשאננות גמורה, מבצע העם היהודי התאבדות דמוגרפית. הדור השלישי שלאחר נישואי התערובות לא יודע את ישראל, פשוט משום שהדור השני כבר לא יחוש כלפיה כל הזדהות מיוחדת. ולמרות תהליך ההתבוללות הגובר — נאלם קולה של ישראל. האם מוגזם היה לצפות ליוזמה כלשהי מצדה? כנראה שכן. התמיד שקועה גם עתה המדינה היהודית בבעיותיה הרות־גורל: הוסאוציה, שטון קיף, אינדרויזיון?

השליחים, שהיא משגרת לכאן מגיעים מצוידים במשכורות־עתק ובשאיפה בלתי־נדלית לציצת סדי לים אמריקאיות. ככלות הכל, הם הגיעו רק לשנתיים. הזמן קצר והשפע כה גדול. שום דבר אישי. כשירותים עשויים להיות מועילים, כוונתם אולי טובה — אבל הם זרים. הם אפילו אינם חשים מחוברת הבעיה. הזהמים היא בחברה שולית, ואף אין זה הוגן לתבוע מהם יותר. הם באים והולכים מבלי להכיר איש ומבלי להותיר כל משקע.

הקהילה היהודית בארה"ב לא תיוושע מנציגי הבירוקרטיה הישראלית. מה שנחוץ פה הם בתי־ספר ישראלים—אמריקאים. עוד סיפור מהחיים: בחמש השנים הראשונות לחייה סירבה בתי לדבר עברית. לא הועילו כל ההפצרות והפיתויים. היא פשוט אטמה את אוזניה. היא הזכירה לי את אביה, שנהג לאטום את אוזניו כשהוריו שוחחו ביניהם באידיש. היא הסכימה לדבר רק אנגלית. מהפעוטון הפרטי שאליו נשלחה — ובו מרבית הגננות היו יהודיות — נהגה לשוב הביתה כשבפיה סיפורים על סאנטה קלאוס ו"איסטר באני". ישראל היתה מקום זר ומאיים, שנבצר מבינתה מדוע פוקדים לו בבית זמן כה רב. הקרב נראה אבוד כמעט מלכתחילה.

לאחר הפעוטון נשלחה להשלים את השכלתה בגן ילדים פרטי, המסונף לבית־הספר הרפורמי "טמפל עמנואל". בתוך שבועיים חל שינוי מדהים. הילדה החלה לדבר עברית. ביום הראשון שבה הביתה כשהיא מזמזמת את "לכובע שלי שלוש פינות". בתוך שבוע נוסף כבר שרה את "התקווה". אחר החלה לפטפט על ארץ וזוה ותיבת נח. פתאום מותר היה להזכיר במוצאה את ישראל, ובוהה היה ליטול חלק בטקס הדלקת הנרות בערב שבת. היא הצטרפה אל השבת, ונראתה גאה מאד בחוות שהתשבעה בה. היא אומנם נשבעת אמונים לדגל האמריקאי מדי בוקר — "עם אחד" אני שומע אותה מקלמת בקנו באמבטיה, "בחסדי האל, בחות ובצדק לכל" — אבל היא גם שרה את "יונתן הקטן", ולפני שבוע "ברבקה" לפזמון הרש "החלוץ למען עבודה, עבודה למען החלוץ".

השקעה לעתיד

פרח מוזר מאוד, כשאני מאזין לה מתחוור לי פתאום, שהתשובה צריכה לבוא בהמתם של גננות, מורות ומורים־נוער. ומעל לכל: בית־ספר טוב. מה שצריך פה בעליל הוא השקעה צנועה בבית־ספר אמריקאי—ישראלי, ששכר הלימוד בו לא יהיה גבוה מדי. זו היא נקודת התורפה של הקהילה שבעזה יש להבקיע — ולנצל את ההצלחה. הקהילה היהודית זקוקה פה בארזח נואש לבתי־ספר טובים וזולים. רשת בתי־הספר הציבוריים מעוטרות כמי עם לחולוסין. בתי־הספר היהודיים הפרטיים — בעיקר משמה שמחבר בשני ילדים ויותר — מהודים נטל כלכלי שלא רבים יכולים לעמוד בו. 8,000 דולר לשנה זה הרבה כסף. התוצאה הבלתי־נמנעת היא, שרק עשירי הקהילה יכולים להעניק לילדיהם חינוך עברי (שכ"ל בבתי־הספר הקתוליים — כמו בישיבות החרדיות — נמוך עד כדי ביזוק).

נישואי התערובות הם אמצע התהליך, לא תחילתו. על מנת לבלום את התופעה, יש להשקיע כספי אמריקאי וידע ישראלי (מורות וגננות בשנת שבתון; תוכנית חינוך מקורית; יוזמת אירגון) ברשת צנועה של פעוטונים, גנים ובתי־ספר עממיים, שיעניקו לילדים יהודים חוויה ראשונית, עזה וחיובית. באמצעות הילדים ניתן יהיה להגיע גם אל בני משפחותיהם. הפירות שיבשילו בתוך עשרים שנה, עשויים לתרום תרומה מעודדת לסטטיסטיקה העגומה של תהליך היעלמותו של העם היהודי.

"ביום העצמאות היהודים אוכלים מצות"

תלמידי בי"ס יסודי ערבי ביפו, מסבירים למה ואיך חוגגים את יום העצמאות ★ בגן הילדים הסמוך — תערוכה משולבת של סמלי המדינה וילדים חובשי כיפות, עם סמלי חודש הרמאדן ★ התלמידים עומדים דום בעת הצפירה לזכר חללי צה"ל, אין עורכים טכסים בחצר

מאת נילי מנדלר

"ביום העצמאות, היהודים לא אוכלים לחם. הם אוכלים מצות ויש צפירה. הם עומדים דום", אומרת לובנה, תלמידת כיתה ה', בבית הספר היסודי הערבי "אחווה" ביפו.

בוקר יום א'. ילדים מוסלמים ונוצרים, משחקים בחצר בית־הספר. המנהל קוסאי כבהא, נעים־הליכות, פתוח. בשנה שעברה השתתף בקורס למנהלים לחינוך לדו־קיום בין יהודים לערבים, בבית־הספר לחינוך באוניברסיטה תל־אביב. הוא מאפשר לי גישה חופשית לתלמידים. לא למורים. בלי שאלות פוליטיות. הוא יענה גם בשבילם.

הידע של תלמידי כיתה ה' בנוגע ליום העצמאות אינו מביך אותו. הוא שומע את התשובות ומחייך. מגחך. כמעט נראה מרוצה. מעודד את התלמידים לדבר.

אינטסאר: "חג העצמאות, זה יום זכרון שהיטלר הרג הרבה יהודים". "יום העצמאות זה לזכור את המתים היהודים שמתו במלחמה בין הערבים והיהודים. כשעושים את הצפירה, כולם עומדים דום וזוכרים את המתים. אני חושבת איך הם אוהבים את היהודים שמתו. בחג זה מתו גם ערבים. לא עושים להם יום זכרון".

עיישה, ילדה רזה, לראשה כיסוי לבן, בוחרת כיוון אחר. בחג העצמאות שרים שירי עבודה ומלאכה. היא מקלמת: "ידיים ידיים, אחת ושתיים. הידיים עובדות בעיר, וחוצבות הסלע בהר. נוהגות ספינות באוויר ובים".

רק ילדה אחת מגלה יותר בקיאות. היהודים נלחמו בערבים. הקימו מדינה עצמאית. מקודם היתה כאן פלשתין. היהודים באו מחו"ל. הם רצו את הארץ ובגלל זה עשו מלחמה. הם יישארו פה והם יוציאו מכאן את הערבים. הם רוצים גם את שכם, עזה וטול־כרם.

כיפה ולוחות־הברית

בגן־הילדים הסמוך לבית־הספר ומוחה הסיבה צעירה שלו, פינת־תצוגה מורה במיוחד. מורת דת ומדינה. ציונות ואיסלאם. הכל משולב יחד במקשה אחת. מצד ימין, סמל המדינה: לידו, ורד־רוקיה צבעונית, מגנון מיושן מהסוג המקובל או שהיה מקובל במערכת החינוך. נראים בה שני ילדים עם כיפה הלוחמים במעליהם, והרים לוחות־הברית. תמונה שבה ילדים עם כיפות ובידיהם דגלי המדינה. תמונה שלישית: מצעד. טנק. חיילים זקופים בצריח. אנשים מתבוננים ודגלים מתנוססים על הבתים. על השולחן, המכסה את בסיס פינת התצוגה, מונח עציץ. באדמה שבתוכו, תקועים שני דגלוני המדינה מפלסטיק. עד יום העצמאות, מתכוונות הגננות להכין עם הילדים, עציצים לכל אחד מהם. מתנה להורים. בכדורה השמאלי של הפינה — מסגד עשוי קרטון, צבוע בכסף. מעליו, ברכה לחודש הרמאדן ושני פסוקים מהקוראן.

הגננת, סועד אבו־שמס: "התחלנו היום על חג העצמאות. משהו פשוט. יש לנו במדינה דגל. מה צבע הדגל. על הכנסת. דברים קלים. מי ראש הכנסת. מי ראש העיריה. איך חוגגים במדינה את החג. אני לא אומרת חג של יהודים או ערבים. אלא חג של המדינה וכולנו חוגגים את החג הזה. את יום הזכרון לא מסבירים. רק כשיש את השופר. מסבירים להם שצריכים לקום. אני אומרת להם שנפטרו כמה ושצריך לתת להם כבוד ולקום".

בבית־ספר "אחווה" אין עורכים טכס ביום הזכרון. התלמידים נכנסים לכיתות עם המורים, קמים בעת הצפירה. המורים מסבירים להם שהנימוס הערבי מחייב הבעת השתתפות בצער השכנים היהודים. מחווה צנועה. גם הנביא אמר שצריך לשמור על קשר הדוק עם השכן, מציין המנהל.

יום העצמאות זה דבר אחר. מכינים פלאקטים עם ציורים על השלום. לומדים שירי שלום. מניפים דגל ישראל. מעל בניין בית־הספר. ביום בו ביקרתי במקום, התנוסס הדגל בחזית הבית. אין עורכים טכס לכל התלמידים בחצר. כל כיתה מתכוננת בחדרה ולומדת. קוסאי כבהא: "היתה תקופה שהאגף לחינוך לערבים במשרד החינוך, חייב כל מוסד חינוכי לעשות מסיבה לחגל חג העצמאות. זה היה לפני 5־6 שנים. היתה תקופה אפילו, שקיימו סמוך ליום העצמאות אירועים מיוחדים. למשל, יום ספורט. והיה צריך להגיש דיווח להנהלת המשרד על מהלך אותו יום. הרבה מנהלי בתי־ספר הגישו את הדו"ח. עשו מה שצריך, לצאת ידי חובה. ידוע לי על מנהלים שהגזימו. עשו מסדרים. עמדו דום. היו עשרות דגלים תלויים מעל המוסד ולא דגל אחד. תאורה ביוקרת יום ולילה. מנורות צבעוניות ומגן דוד. היום, כל מחנך מחליט בעצמו על האירוע שהוא בוחר לערוך בכיתה. כמובן שכל מחנך צריך להגיש לי את התכנית שלו יום קודם".

נאציזם והכהנים

ביום א' בבוקר, כבר היו בידי המנהל מערכי שיעור של מורים ליום העצמאות. לפחות שניים מהם בחרו להקדיש את הדיון לשירי שלום. "אנחנו כנים בזה. בכמיהתנו ובשאיפתנו לשלום. כמעט כולנו, אפילו הקיצונים שבתוכנו, מסכימים שהשלום יביא תועלת בראש ובראשונה לנו, ערביי ישראל. אפילו לפני היהודים. זה נושא קרוב אלינו והרבה מורים מאמצים אותו. זה הכי פשוט. והכי נייטראלי. יש מורה שהולך לעשות שיחה על יום השואה ועל הקשר של זה עם יום העצמאות. על הנאצים והקשר בינו ובין הכהנים. על הקיצוניות והסכנות שיש בו להחבריה".

קוסאי כבהא מנסה ללכת בין הטיפות. להיות בסדר בלי להתקופף. פוליטיקה זה לא העניין שלו כמנהל. בית־ספר אינו מוסד פוליטי. הוא לא רוצה להיכנס לזה. גם אם היה רוצה, אין לו הנחיות מהממונים עליו. אין לעשות זאת. "עד עכשיו לא מוגדרות אפילו מטרות החינוך במיגזר הערבי. הנהלת המשרד הפיקה, זורקים אותנו ליום סוער ועוזבים אותנו לנפשנו ורק אורבים בפינה. אין מדיניות של הכוונה, הקדמת תרופה למכה".

לו היה הדבר בידיו, הוא היה מכין את התלמידים, לקראת יום העצמאות, בבעיות הקשיים של ערביי ישראל. הוא היה מדגים את התמורות החיוביות הרבות שחלו בחברה הערבית הישראלית ובמקביל, היה מצביע על המצב הביטחוני והפוליטי המסובך. המשפיע באורח יומיומי על חיי האוכלוסיה הערבית. הוא היה מסביר לתלמידים שליהודים יש בעיה בנוגע לערביי ישראל. כפי שלערביי ישראל יש בעיה ביחסיהם עם היהודים ועם הארצות השכנות.

בספרי הלימוד בבית הספר היסודי הערבי, אין כמעט התייחסות לחג העצמאות. שיר פושר או שניים על יום העצמאות. העוסקים באורח כללי, כמעט עדשיאלי, בשמחה, בבניין ובשאיפה לשלום. סיפור אחד על ילד הגר בכפר, שאביו לקח אותו לעירה, לחזות בשמחת יום העצמאות. המורה למוסיקה הביא שיר ממקור כלשהו, שיכפל אותו וחילק בין התלמידים. כלולה בו קריאה נחרצת יותר נגד מלחמות.

הכל בגלל בלפור

המנהל אומר שדווקא על יום השואה מלמדים בבית־הספר ולתלמידים יש ידע יותר מבוסס מאשר על יום העצמאות. הוא קורא לשישה תלמידי כיתה ה'. המשחקים כדורגל בחצר, לבוא להפגין ידיעותיהם.

הנערים המיוזעים מתיישבים סביב לשולחן. מה זה יום השואה? נער בשם אחמד אומר: "אני יודע שהיטלר הרג שישה מיליון יהודים והוא היה עושה מהם סבון. הם עושים היום כמו האפלה. כמו ל"ג בעומר. שמים משהו על האש למעלה והם צוחקים. הנה היטלר נשרף. ואני יודע שהיטלר גם עשה מהיהודים גרביים. ומי שהיה לו משקפיים, היה לוקח לו. זהב בשיניים, הוא היה מוציא להם והיה הורג את כל היהודים. אחר כך היטלר הרג את עצמו". לשאלה מה דעתו על יום השואה הוא משיב שזה יום שמח ומוסיף ומסביר.

הנערים סביב השולחן תורמים בהידע שלהם, איש על פי דרכו. אחד מהם טוען שיום השואה קשור גם לערבים. היטלר רצה להרוג גם אותם. הוא רצה להילחם בכל העולם. בגלל זה חוגגים את יום העצמאות. מספר שיהודים תפסו את הבת של היטלר אחרי המלחמה וחתכו לה את האוזן. זו היתה נקמתם בהיטלר.

האם התופעה של היטלר והנאצים יכולה לחזור על עצמה בזמננו — אומר זריו מבולבל "כן. ישראל תעשה את זה לערבים. היא רוצה לכבוש את כל הערבים. אני לא אוהב את זה. המבוסלה. הכל. היהודי יושב בקשת־חלים, אז בא אחד רותי. אז הוא אמר לי: אתה ערבי? אמרתי לו כן. אז הוא אמר לי: היטלר יורוק אותכם. אז אני אמרתי לה בסדר. אבחנו נראה מי יורוק את השני. ערבים או יהודים".

חבריו של אחמד מגחקקים וצובטים איש את רעהו. גם את אחמד. הוא חוזר בו. "אני אוהב יהודים. יש יהודים בסדר. אני רוצה שיהיה שלום. אבל הם לא רוצים. בגלל שהיהודים לקחו לפלשתינאים את האדמה שלהם והפלשתינאים רוצים את האדמה בחזרה. וכל זה מבלפור. משנת 48". ועכשיו כתבא הוא אומר: "אני לא אהאיך אני ערבי במדינת ישראל".

אחמד מתחיל לזמר משהו על יאסר ערפאת. אבל המנהל משתיק אותו. זה לא רלוואנטי, הוא אומר.

מלון "היכל המלך דוד"
רח' דוד המלך 4 נתניה טל' 053-42151
כ ש ר
מבצע אירוח ביום העצמאות
מלון חדיש על חוף הים ומרכז העיר.
מיזוג, שירותים, טלוויזיה, טלפון, רדיו, מרפסת לים בכל חדר.
לינה + ארוחת בוקר 20.00 ש"ח לאדם.
1/2 פנסיון 30.00 ש"ח לאדם.
פנסיון מלא 40.00 ש"ח לאדם לא כולל מע"מ.
מינימום יומיים

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בארץ חלם

היגיון משטרתי והיגיון עירוני

באחד מימי השבוע שעבר חזר ונשנה תסריט המוכר זה כמה שנים: בפינת הרחובות אבודרהם ואמוראים בתל אביב עמד שוטר, המתין לעברייני תנועה שייכנסו שמאלה לאמוראים, במקום שניצב בו תמרור "אין כניסה". הוא לא היה צריך להמתין הרבה. הקורבן עבר את העבירה, וקיבל את הדו"ח ללא ערעור.

לכאורה, עבירה ברורה על החוק. למעשה, חלמאות מובהקת, משום שסך כל נתוני השטח והסדרי התנועה במקום, שנקבעו בניגוד לכל היגיון, הופכים אורחים תמימים ל"עבריינים", על לא עוול בכפם. והמשטרה, במקום להסיק את המסקנות ולעשות לשינוי המצב, באה וגורפת "אתנן" על החשבון.

ראשית, חשוב לציין כי פינת הרחובות אבודרהם ואמוראים היא אחד הקצוות של שכונת רמת־אביב. מקום מגורים מובהק, שקט ודל מכוניות. מי המבקש להגיע לבית ברחוב אמוראים חייב להיכנס תחילה לאבודרהם. בסופו של זה, מימין ומשמאל, נמתח רחוב קצר הנקרא אמוראים. מי שמבקש להיכנס לשמאל, נתקל בתמרור "אין כניסה". הקטע הזה נראה כמבוי גדול. הרחוב עצמו רחב־ממדים, וכמו כן במתחים משני צדדיו חניונים למכוניות.

לזר נראה המקום כמו רחוב ללא מוצא, והתמרור "אין כניסה" משבש לחלוטין את ההתמצאות, משום שאין הבהרה כיצד ניתן, בכל זאת, להיכנס ולחנות במקום, שכולו עשוי לחניה מרווחת. יתר על כן, מי שמנסה למצוא חניה בקטע רחוב זה הפונה ימינה, שם הכניסה מותרת, מוצא אותו עמוס מכוניות.

בירור הנושא עם דיירי המקום מעלה, כי מי שמבקש להיכנס לקטע השמאלי של אמוראים צריך להקדים ולפנות שמאלה ברחוב ברגסון, ומקצהו להגיע לאמוראים מכיוון ההפוך. אלא שאת זאת יודעים רק דיירי המקום. המזדמן למקום במקרה, מועד לעבור עבירה, או — להתעופף ולבזות בתכנון בדרך האוויר.

כאשר ניסיתי להגיע לאמוראים, אל הקטע השמאלי, לא הונחיתי על ידי סימן כלשהו להקדים ולפנות שמאלה לברגסון. מאחר שכבר השכלתי בנושא, פניתי לברגסון, וכאן ציפתה לי הפתעה חלמאית נוספת: רחוב צר, שהחניה מותרת בו משני צדדיו, אבל דווקא הוא דו־סטרי. מדוע בו מותרת הנסיעה לשני הכיוונים ובאמוראים הרחב — לא? התשובה לכך סמויה, כנראה, בהיגיון תעבורתי נסתר כלשהו.

אבל השאלות שמעוררת פינה נידחת זו של תל־אביב, לא תמו. בכרך הגדול יש מקומות אין־ספור המשוועים לשוטר שיאכוף בהם התנהגות נאותה של נהגים. התשובה הנצחית על בעיה זו בפי משטרת ישראל היא: אין כוח אדם. אם כך, מהיכן זכיתם לפתע בשפע כוח אדם עד כי נמצא לכם שוטר בתקן מלא לפינה נידחת זו?

תפקידה של המשטרה לשמור על בטיחות הנסיעה בכבישים, ולא לעסוק במשחקי תופסת עם אזרחים תמימים. השוטר המסורים אמנם עשה את המוטל עליו, אבל האם אין במשטרת התנועה גם אחד שיעלה את הרעיון, כי במקום הכשלת נהגים רבים במארבים, אולי ראוי לבחון את התנאים במקום? כי הרי כבישים, רחובות ותמרורים נבנו כדי שבני אדם יוכלו להשתמש בהם — וברווחה — ולא כדי להמציא "פרנסה" לקופת המשטרה.

השכלה תעבורתית לילדים ותאונות דרכים

הסטטיסטיקה מראה, כי ככל שהגבירו את ההשכלה וההכשרה התעבורתית בקרב ילדים ונערים, כך ירד שיעור התאונות. מספר הנפגעים בתאונות דרכים מקרב ילדים (עד גיל 18) בעשור האחרון ירד ב־30% ויותר. התמונה המרשימה מתחילה משנת 1977, אז נפגעו 1,928 נפש מקרב אוכלוסיית גיל זו. המספר המשיך וירד, עד שב־1985 עמד על 971 בלבד. כלומר, ירידה של קרוב ל־50%.

בחישוב לאלף נפש, ירידת שיעור התאונות בכל הגילים הסתכמה בכ־40% במשך שמונה השנים האחרונות. בהתחשב בעובדה שבתקופה זו חל גידול של כ־60% במספר כלי הרכב, מקבלת הירידה בשיעור התאונות יתר משמעות.

אנשי המינהל לבטיחות בדרכים זוקפים ירידה זו לזכות ההסברה הרחבה, שיפור מצב הכבישים וגיל המכוניות שירד בעקביות. אשר לילדים, הם נבונים לקבל את הגרסה של משרד החינוך, כי תוכניות הלימודים שהונהגו בשנים האחרונות בנושא התעבורה הן שהזיזו את הגורם המכריע לשינוי מפת התאונות בקרבם.

זה חמש שנים נלמד נושא התעבורה באופן סדיר בגני־הילדים ובבתי־הספר עד לגמר תיכון. התוכניות מותאמות לגילאים השונים ונבנו על ידי מומחי משרד החינוך וחברת "נתיבים", העוסקת בבטיחות בדרכים ובפיתוח תוכניות לימודים בתחום הנהיגה והתעבורה. התוכניות לגיל הרך מתמקדות בהולכי הרגל ורוכבי האופניים. החל מכיתה ז' מתייחסת תוכנית הלימודים לראייה כוללת יותר של בעיית התעבורה בכללותה.

תוכנית "מצפנית" לכיתות ד'–ט', לדוגמה, כוללת צפייה וניתוח תנועה/תאונה. הלימוד הוא עיוני ומעשי כאחד. התלמידים יוצאים לצמתים ולרחובות סואנים, בוחנים התנהגות הולכי רגל ונהגים, ואחר כך מנתחים את אשר ראו. כמו כן, הם מקבלים דיווחים משטרתיים על תאונות שקרו בקירבת בתי־ספר, משחזרים דיווחים אלה ומנסים ללמוד כיצד להימנע מהשגיאות שנעשו.

החל מכיתות י' מוכנסים שיעורי נהיגה. תחילה קדם־נהיגה, לרבות חינוך תעבורתי כולל. בין השאר: המצאת המכונית הראשונה והסיבות לסלילת הכבישים באופן שבו נסללו, ובניית סדר העדיפות הקיים. בכיתות י"א–י"ב מכוונות התוכניות ללימודי נהיגה. השיעורים הניתנים הם עיוניים ומעשיים, עד לקבלת רשיון נהיגה תקף. תוכנית זו פותחה במקורה על ידי המכון לחקר התחבורה בטכניון בשיתוף אגף הרישוי במשרד התחבורה. השיעורים העיוניים ממומנים על ידי משרד החינוך, והלימודים המעשיים ניתנים בהנחה ניכרת, על ידי מורי נהיגה שעברו השתלמויות מיוחדות בחברת "נתיבים".

שי גריש, מנהל המחלקה לטיפול בתלמיד במשרד החינוך, מציין כי שיעור בני 17–18 המצליחים במבחן הראשון לקבלת רשיון מקרב אלה שלמדו בתוכנית, גבוה בהרבה לעומת אותם גילאים הניגשים למבחן קבלת רשיון במסגרות פרטיות.

הנתונים הללו מדברים בזכות עצמם. ואולם נותר לשאול: אם הקורסים שעוברים מורי הנהיגה, המורשים להוראה במסגרת התוכנית, משפרים בצורה כה משמעותית את התוצאות, שמא רצוי שכל מורי הנהיגה יעברו אותם? לכך יש לא רק היבט בטיחותי מובהק, אלא גם היבט כלכלי. שהרי אחת המסקנות המתבקשות מהנתונים של שי גריש היא, שבמישור הפרטי נדרשים הלקוחות לשלם בעבור שיעורים רבים יותר, רק משום שהנלמד שם, והמלמדים, חסרים את מה שניתן במסגרות המקבילות של משרד החינוך.

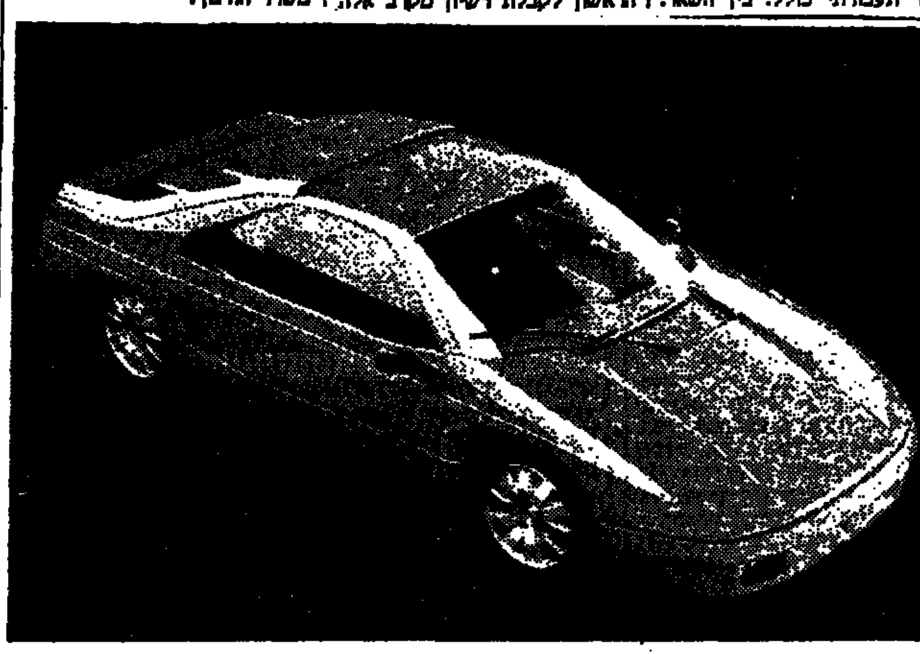

כל כך יפה שבא לבכות, נכון? אל דאגה, חברת פורד, יצרנית הקוברה אם אי 238 מפורש הדו־מושבית, הפיקה אותה בינתיים בתרגיל ניסיוני, גם הוא עדיין בשלבי ייצור. היא אמנם פותחה על ידי פורד בארה"ב, מולדת המתירנות, אבל אפילו זה לא עזר, והיפהפיה הזאת היא בבחינת אל־תיגע־בי לא רק לישראלים, אלא לכל חושקיה בעולם

הגראן־פרי

למקום הראשון הגיע אלאן פרוסט מצרפת שנהג במכונית מקלארן טאג־פורשה. שני הגיע קיקה רוסברג מפינלנד שנהג במכונית מאותו דגם. שלישי הגיע איירטון סנה מברזיל, עם לוטוס־רנו. אחריו ניגל מנסל מבריטניה עם ויליאמס־הונדה, ולפי סדר יורד: רנה ארנואה מצרפת עם ליגייה־רנו, ז'קאו לאפייט מצרפת עם ליגייה־רנו, נלסון פיקאט מברזיל עם ויליאמס־הונדה, טיארי בוטסן מבלגיה עם ארוס־ב.מ.וו.

השבת — האם היא צריכה קורבנות?

הוועד למען שמירת השבת פנה באחרונה אל מנכ"ל חברת "לב־מנוע", העוסקת בגרירה, בבקשה להפסיק את שירותי הגרירה בשבתות. המנכ"ל, ברוך לוי, ענה מיד בלאו קטגורי, אם כי מנומס.

אלא שבכך הסתיים רק המהלך הגלוי במאבק שמנהלים החוגים הדתיים נגד כל מה שמהווה חלק בלתי נפרד מחיים בשלהי המאה ה־20. יש לצפות שאנשי הוועד יפעילו בהמשך את זרועם הארוכה וידיעת־התכסיסים. לכן כה חשוב להבהיר להם, כי על פי תורתם הם, פיקוח נפש דוחה שבת. ורצוי שלא ישכחו הלכה זו, שהרי בשם היהדות הם מדברים.

הדברים מתבקשים, משום שאנשי הוועד למען שמירת השבת לא הסתפקו בבקשת תשובה למכתבם אל "לב־מנוע". הם דרשו גם ישיבה משותפת עם אנשי חברת "לב־מנוע". לפתע הם "שותפים" בעלי זכויות לקביעת מדיניות החברה. במכתבם הם אמנם ציינו, כי הפסקת הגרירה בשבתות, על פי תביעתם, צריכה להיעשות "תוך פגיעה מינימלית בבטיחות".

אלא שהתשובה זו מבצע רק מעלה את השאלה, מאימתי מקובל על היהדות שבנושא פיקוח נפש יש להסתפק ב"פגיעה מינימלית"? האם משמעו של דבר שכל עוד ייפגע ילד אחד, זה "מינימלי" — ועל כן הפגיעה מותרת על פי היהדות — ואילו אם יועלה חשש מהיפגעותם של שני קשישים, הגדלת הכמות, או הגיל, מתירה הפעלת גרר? היכן המינימום בבטיחות? ומי קובע זאת מלכתחילה? הקדוש ברוך הוא, באמצעות קו ישיר — בשבת?

ברוך לוי לא העלה שאלות אלה, משום שלדידו התשובות ברורות מאליהן. הוא השיב לאנשי הוועד, כי "כל קריאה לגרר או לשירותי החילוץ, היא בבחינת בקשה לעזרה ראשונה, אותה יש להגיש בכל מצב. מה גם שמדובר במתן שירותי גרירה לאלפי נכים ולרכב משטרתי, שפעולתו בשבת הכרחית כמו בכל יום אחר בשבוע".

נקווה שלברוך לוי יעמוד הכוח להתמיד בעמדתו. גם אם אנשי הוועד ינסו להפעיל נגדו לחצים מסוג אחר.

תקנות חדשות לראלי

ראלי קורסיקה היה מירוץ הראלי השלישי בעונה זו שהסתיים באסון: הנהג הנרי טויבונן מקבוצת לנציה והנווט שהיה איתו במכונית מדגם לנציה S4, סרג'ו קרסטו, נהרגו לאחר תאונה קשה. בעקבות אסונות אלה עיבד הוועד המנהל של פיס"א — ההתאחדות הבינלאומית למירוצי מכוניות — מסמך, שבו נכללו הצעות לתקנות חדשות למירוצי הראלי לעונה זו ולעונה הבאה.

ההצעות החשובות ביותר הן: תקנות בטיחות מחמירות יותר לכל המכוניות וקיצור מרחקי הנסיעה בין קטע דירוג לקטע דירוג. הוועד המנהל החליט על המשך מירוצי הראלי לעונה זו והדף את ההצעה לבטלם לאלתר.

עוד מציע הוועד כי בעונה הבאה יתחרו במירוצי הראלי מכוניות מקבוצה A בלבד, שהן מכוניות מסדרות ייצור גדולות של 5,000 מכוניות לפחות.

פירוש ההצעה הוא, כי מכוניות מקבוצה B, שהן המכוניות המהירות ביותר ומינימום סידרת הייצור שלהן הוא 200 יחידות, לא יטלו חלק במירוצי הראלי. כאלה הן אודי ספורט קווארטו, לנציה S4, פז'ו 205 T 16 ואחרות. היצרנים הנוטלים חלק בתחרויות הראלי משקיעים סכומי עתק בפיתוח מכוניות אלה וכמה מן היצרנים האירופאים העלו בראשונה בעונה זו על המסלול דגמי ראלי חדשים לגמרי.

פקקי תנועה של הולכי רגל

המושג "פקק תנועה" ידוע כמצייר תסריט של מכוניות שאינן יכולות לנוע בכביש בגלל עומס־יתר או בגלל "פלונטר" בצומת, שבו חוסמות המכוניות זו את זו מבלי יכולת לנוע.

אינג' אירית מירון, המפקחת על התעבורה במחוז תל־אביב, סיפרה במסגרת יום עיון בנושא "צפיפות במרכזי ערים", כי באחרונה היא נתקלת תדיר בפקקי תנועה של הולכי רגל ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. לא סתם דוחק וצפיפות, הדגישה מהנדסת התנועה, אלא פקק של ממש, שבו הולכי הרגל לא יכלו כמעט לנוע, ונאלצו להתחכך זה בזה.

אנשים יוצאים לדיזנגוף כדי לטייל להנאתם, להתבונן בחלונות ראווה, לשבת בניחותא בבתי קפה. באחרונה קרה משהו מתבונן של מרכז עירוני שוקק זה, טוענת המומחית. עיריית תל־אביב אישרה למסעדות ולבתי קפה לאורך רחוב זה ורחובות אחרים לסגור קטעים נרחבים של המדרכה בסככות, המהוות מעין קירות שקופים. אלא שדיזנגוף מושך אליו, בשעות ובימים מסוימים, קהל רב. בעיקר בקטעים שמתקיימות בהם פעילות של בתי קולנוע ותיאטראות.

מירון טוענת, כי גזילת חלק הארי של המדרכות היא בגדר נישול מפורש של הולכי הרגל. היא מצביעה על העובדה, שהלקח מפקקי התנועה של הולכי הרגל בדיזנגוף אינו נלמד, ובאחרונה מתכננת עיריית תל־אביב את בנייתן של שבע מסעדות על הגדה המערבית של הטיילת ואישור סגירתן בסככות של מסעדות ובתי קפה גם באזור של קולנוע תל־אביב.

היא כואבת וזועמת בעיקר על תוכנית הטיילת. בגדה המזרחית של הטיילת פועלות אין־ספור מסעדות, בתי קפה ובארים, ברצף של קרוב לשני קילומטרים. חוף הים החשוף למבלים במקומות אלה, כמו גם למטיילים במקום, שהוא אחד היפים בעיר, מהווה מוקד משיכה שהעיר ראשאית להתגאות בו. הצנו במקום לשמר פינה זו מתכננת העירייה שבע מסעדות נוספות על הגדה המערבית של אותה טיילת. "מי צריך עוד מסעדות באותו אזור? ודווקא על החוף, כדי לחסום את הים למטיילים? לשם מה כדי ליצור עוד מוקד לפקקי תנועה של הולכי רגל?" שואלת המומחית.

לדעתה, חייבים פרנסי הערים בשינוי תפיסת עולם. יש לתת זכויות שוות להולכי רגל, בדומה לאלה הניתנות לרכב. נדרשת התחשבות מרבית ב"נפח תנועה" של הולכי רגל בכל אזור של מדרכה ברחובות עמוסים: יש לפסול תכנון מסעדות בתי־קולנוע ומניעת אישורים לסגירות קטעי־מדרכות בסככות, לנוחות בתי קפה תוך כדי פגיעה בהולכי רגל. כמו כן, מחייבת תפיסה זו התחשבות בהולכי רגל בצמתים סואנים. לדעת המומחית, יש לאפשר בצמתים כאלה "אור ירוק" להולכי רגל — בבת אחת לכל הכיוונים, תוך עצירת כל התנועה לאותן דקות מעטות, כדי לאפשר להולכי הרגל לחצות את הצומת גם באלכסון. שיטה זו נהוגה במרכז ירושלים, והוכיחה כי היא חוסכת את הריצות של הולכי הרגל בין מכוניות המתחילות לנוע, מונעת תאונות ומאפשרת תנועה נינוחה להולכי הרגל ולרכב גם יחד.

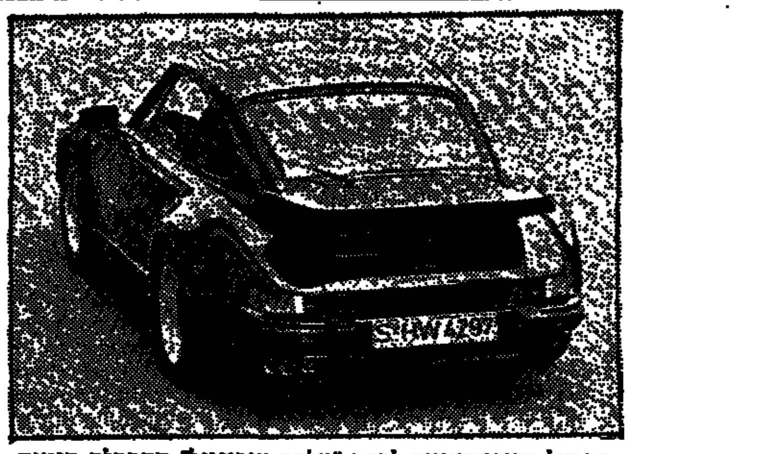

במפעל מגני־האוויר לרכב "אלכס אוריגינל" התקבלה הזמנה מגרמניה לפתח מגן־אוויר מיוחד לפורשה 911 טורבו. חברת "אלכס" נמצאת עתה בשלבי פיתוח של האב־טיפוס. המגן מיועד להרכבה על אותם הדגמים המיוצאים על ידי "פורשה" לארצות־הברית. חברת "פורשה" ייצאה בשנתיים האחרונות כ־30% ממכוניותיה לארצות־הברית

מחירון מגנים לרכב (בשקל חדש — כולל מע"מ)

* המחירים לקוחים מתוך "ירחון מכוניות" בעריכת המהנדס שמאי הרכב מולי רבנוף ובאדיבותו.

קבוצה 1:			קבוצה 2:			קבוצה 3:		
אלכס	חדש	925	אלכס	חדש	1,238	אלכס		1,571
אטמור	חדש	777	אטמור	חדש	1,302	אטמור		1,798
רעגן	חדש	879	רעגן	חדש	1,215	רעגן		1,468
פילקר	חדש		פילקר	חדש		פילקר		
אוטוקור	חדש	850	אוטוקור	חדש	1,250	אוטוקור		1,612
עד שנתיים		510	עד שנתיים		800	עד שנתיים		900
בין 2–4		400	2–4		460	2–4		550
מעל 5 שנים		240	מעל 5		300	מעל 5 שנים		360

קבוצה 4:			קבוצה 5:			קבוצה 6:		
אלכס	חדש	1,475	אלכס	חדש	1,771	אלכס	חדש	1,571
אטמור	חדש	1,438	אטמור	חדש	1,612	אטמור	חדש	1,798
רעגן	חדש	1,203	רעגן	חדש	1,463	רעגן	חדש	1,545
פילקר	חדש		פילקר	חדש		פילקר	חדש	
אוטוקור	חדש	1,370	אוטוקור	חדש	1,615	אוטוקור	חדש	1,630
עד שנתיים		830	שמוש עד שנתיים		900	שימוש עד שנתיים		950
2–4		550	2–4		650	2–4		670
מעל 5 שנים		240	מעל 5 שנים		450	מעל 5 שנים		480

קבוצה 1: סוברו, דיטסו
קבוצה 2: אלפא רומאו, גוף ג'טה, טלבו פיאסטה, אסקורט, פג'ו 404, וולוו 224
קבוצה 3: אאודי 80, ב.מ.וו, אסקונה, פאסט אופל, לנצ'יה, קורטינה, פיאט 131, פג'ו 305, פג'ו 504, ריטמו
קבוצה 4: ג'וליה, רקורד, סולרה, אל איקס, פיאט 132, פג'ו 505
קבוצה 5: אאודי 100, מרצדס 280–200 דיזל
קבוצה 6: ב.מ.וו 700–500, מרצדס 280 אס דיזל.

בקרונוע לירושלים?

היום יש כמה אורחים הועמים על רכבת ישראל, על שהעזה לבטל את הקו מתחנת תל־אביב דרום אל ירושלים. הם לא רבים, ואפשר לשייכם לחוג המצומצם של אלה שהתמכרו במשך השנים לנסיעה ברכבת מירושלים לתל־אביב ובחזרה, או להיפך. ברכבת ישראל, לעומת זאת, יש כמה אנשים המחייכים להנאתם. לא משימה לאייד, חלילה, אלא מתקווה כי בעתיד הלא־רחוק יוכלו לזמן הפתעה של ממש למתמכרים החביבים הללו.

במכתבים נזעמים חוזרים חובבי הקו שנסגר ומבכים את אובדן השלווה שעמה החלו את יום העבודה, את ניחוחי הנוף שנשאו עמם גם ימים לאחר מכן, ובכלל את הפגיעה בהרגל שהיה לשיגרת חיים. נימוקי החיסכון אינם עושים עליהם רושם. מה לכסף ולשיכרון הירוק שלהם? הם רוצים לשוב לביתם ומנת אהבת־הנוף משכבר הימים מפעמת בהם. לעומת קובלנתם נראה לכאורה, כי הנהלתה החדשה של הרכבת נקטה צעד עסקי גרידא. ולא כן. הקו אמנם נסגר, אבל לא הלב. הנושא אמור להיבדק.

נתוני השטח של תוואי הרכבת לירושלים נשלחו לא מכבר לחברה בחו"ל, המתמחה בנושא ושהספיקה לצבור גם ניסיון מעשי בהפעלת רכבות בתנאים הרריים. הבעיה העיקרית שעמה תצטרך אותה חברה להתמודד היא משך זמן הנסיעה. כשפעל הקו, נמשכה הנסיעה מתל־אביב דרום לירושלים קרוב לשעתיים. המגמה היא להפחית את הזמן לשעה ועשר דקות. יש כמה אפשרויות להגיע לכך, ותיבחר זו שתתאים לתנאי השטח.

אחת האפשרויות, הנראית כיום סבירה, היא הפעלת קרונועים. המדובר בקרונות שהראשון שבהם הוא בעל מנוע, בניגוד לקטר שגורר אחריו קרונות. ייתכן שפתרון זה יחייב עיקולים ברדיוס גדול יותר, בעל השלכות שינויים בתוואי ועבודות קרקע ניכרות. ממדי העבודה וההוצאות נבדקים עתה ביסודיות, מבטיחים ברכבת ישראל. כמו כן הם אומרים, כי ממצאי הסקר יתקבלו בתוך חצי שנה. בעקבותיו תיערך בדיקה נוספת של כדאיות ההפעלה, שתסתמך הן על ממצאי הסקר והן על הביקוש העתידי לקו.

מרכיבים נוספים בבדיקת הכדאיות יתייחסו למשך זמן הנסיעה, תדירות היציאות, מכל כיוון וההשקעות שיידרשו לביצוע. לפי התוכנית, ההחלטות צריכות להתקבל כך, שייווצר תיאום בין סיום העבודות בנתיבי איילון עד ליצירת קשר רציף עם תחנת רכבת דרום, לבין תחילת הביצוע של השינויים בתוואי הרכבת לירושלים. כל מה שנחוץ כדי להגיע לימים טובים אלה הוא החלטה חיובית. עד אז, מתבקשים המתמכרים להתאזר בסבלנות.

מחירי מכוניות משומשות

(באלפי שקלים)

	1980	1981	1982	1983	1984	1985
אופל קדט 1300 סט"ק			16,400	17,900	19,400	21,600
אופל אסקונה 1300	14,400	15,100	16,900	19,800	21,100	24,700
אלפא ספד 1200		9,700	12,400	14,000		
אלפא ספרינט 1500		16,500	18,000	20,100	22,300	25,400
אודי 80 1300	15,000	19,000	18,500	22,200	24,800	27,500
אודי 100 1800 5 הילוכים				30,500	37,500	41,000
אוטוביאנקי 903	6,700	7,500	8,500	9,700	10,700	11,700
ב.מ.וו. 318	17,500	21,800	24,000	30,500	36,000	39,800
דייהטסו 1500			12,400	14,900	16,000	17,700
וולבו 2000	24,500	29,000	33,300	39,500	47,800	51,000
טלבו הוריזון 1100	7,200	8,600	10,000	12,000	14,000	15,500
לנציה דלתא 1500		9,700	11,900	15,700	17,800	20,300
מרוטי 796					11,500	12,700
סיאט פנדה					10,500	11,700
סיאט רונדה				11,300	12,500	13,500
סובארו 1500	10,900	12,500	13,800	15,200	17,500	18,000
סובארו 1800	12,000	13,800	16,100	19,200	22,900	26,000
סיטרואן ויזה 1124	8,800	9,900	12,000	14,000	16,100	17,100
סיטרואן ג'י.אס.אי. 1300		9,900	13,100	15,400	17,700	
פג'ו 305 1300	11,100	12,700	14,000	15,600	18,700	21,800
פג'ו 504 1800	14,600	17,700	20,800	23,900	28,000	31,000
פיאט 127 903	7,700	8,500	9,600	11,000		
פיאט 131 1600	10,500	12,800	14,800	17,300	20,500	
פולקסווגן גולף 1100	12,200	15,300	17,300	19,000	20,600	
פולקסווגן חיפושית 1200	10,800	12,300	14,400	16,000	18,500	20,400
פורד פיאסטה 957	8,800	9,900	10,800	12,300	14,200	15,300
פורד סיירה 1600				21,000	23,000	25,300
רנו 5 1100	9,000	10,500	11,600	12,700	14,100	15,700
רנו 9 1400			14,600	17,000	18,500	22,500
שברולט סילברדו 2800		40,800	50,700	62,000	80,000	87,000

המחירים בטבלה זו צוטטו מתוך המחירון בעריכת שמאי הרכב לוי יצחק ובאדיבותו.

בחזרה לדרך־בורמה הנשכחת

לקראת יום העצמאות השלימו צוערי קורס חינוך של צה"ל יחד עם אנשי הקרן הקיימת פעולה ל"גילויה" ושילוטה מחדש של דרך בורמה ההיסטורית, שהסירה בימים הקריטיים של 1948 את המצור מעל ירושלים העברית

מאת אלי אלעד

"קשה להאמין שזו היתה פעם הדרך הראשית לירושלים", כך הפטיר, ספק לעצמו ספק לנו במהלך נסיעה בדרך בורמה, אריה עמית (טפר).

טפר, שהיה אחד משלושת הפלמ"חניקים ש"גילו" את הדרך ועברו אותה בלילה ברגל, נלווה אלינו לסיור בדרך בורמה המקורית. לקראת יום העצמאות מתעוררת דרך־בורמה ההיסטורית לתחייה. האחראים לפעולות המתבצעות לאורך תוואי הדרך הם רס"ן חנן מיחירות קצין חינוך בצה"ל יחד עם הקרן הקיימת, שביערות אשתאול שלה עוברת הדרך, ועמם כמובן אריה טפר, שהוא אנציקלופדיה חיה של עובדות ותאריכים הקשורים לא רק בדרך־בורמה אלא בכל מערך הקרבות על הדרך לירושלים.

שלושה פלמ"חניקים — טפר שהיה מפקד מחלקה בגדוד השישי, יאיר מונדלק, כיום פרופסור במכון ויצמן ושלמה אישילום ממייסדי קיבוץ יסעור — חברו יחד למה שהתגבש בדיעבד כפעולה הבודדת החשובה ביותר של אותה תקופה קריטית במלחמת השחרור. שיירות אספקה נשלחו אז ממרכז הארץ לירושלים, אבל רבות מהן לא הצליחו להגיע ליעדן, בשל התקפות שערכו עליהן מיליציות הערבים לאורך הדרך. אותן שלוש השיירות: נבי דניאל, יחיעם וחולדה, במהלך מארס 1948, הראו ששיטת הליווי הצמוד והשיירות המשוריינות אינה פותרת את בעיית התנועה בכבישי הארץ, ובפרט לירושלים.

גם לאחר פריצת הדרך לירושלים, במבצע "נחשון", היא נחסמה שוב כעבור זמן לא רב. מצבה של ירושלים העברית הלך והחמיר והתמלותה באספקת מים, דלק, מזון ותחמושת שהשפלה היתה מנותקת. היה ברור שגורל ירושלים תלוי בגורל הדרך אליה. נקודת החולשה העיקרית היתה אזור לטרון. הניסיונות הרבים לכיבושו עלו בתוהו. אותם שלושה פלמ"חניקים יצאו באותו לילה (21–22 במאי) ברגל — כשיעדם השפלה. מהמשאבות התחתונות בבאב־אל־ואד (שער הגיא) חצו את הרכס צפונה לכיוון הכפר בית סוסין (לא הרחק ממצפה הראל של היום).

מיד עם תחילת הדרך, כאשר ביקשו לחצות את כביש הרטוב, נפתחה לעברם אש. השלושה המתינו במקום, לרגלי מושב מסילת ציון של היום (אז הכפר דיר־מוסאלם). לרגע חשבו לחזור על עקבותיהם, אולם חזרו בהם כאשר השתרר חושך. "אתה צריך לזכור כי לא יצאנו לדרך בתוקף פקודה שקיבלנו לבצע משימה זו או אחרת. זו היתה מוטיבציה פנימית שלנו, כל אחד מסיבותיו האישיות. אני נכנסתי לחדרו של מח"ט חטיבת הראל, יצחק רבין ואמרתי לו שאני מתכוון ללכת לתל־אביב. תשובתו: אם לא נפתח תוך כמה ימים את הדרך לירושלים — אתה רשאי לעשות מה שאתה רוצה."

השלושה, שהיו מצוידים באקדח פרבלום, רובה צ'כי ואולי גם בסטן המשיכו בדרכם, הגיעו לאזור מצפה הראל של היום. שם התגנבו לרגלי שני הכפרים הערביים הידועים בית סוסין ובית ג'יז (כיום קיבוץ הראל) ולכיוון הכפר דיר־מוחיזין (כיום מושב בקוע), כאשר רוב הדרך עוברת בעמק, לכיוון חולדה הערבית (כיום משמר־דוד).

איש לא האמין

"לא ידענו בדיוק היכן יושבים כוחותינו והיכן הערבים — נזכר טפר — בחולדה שמענו קולות בעברית ורעשים של תקיעת כלונסאות לגדר. עקפנו אותם מדרום והלכנו לכיוון חולדה העברית. בבוקר נכנסנו בשער של חולדה ולכל מי שפגשנו בדרך סיפרנו כי זה עתה באנו מירושלים העברית. אף אחד לא התייחס לכך ברצינות. נסענו לתל־אביב. אני הלכתי למטה הפלמ"ח והודעתי שהגעתי. אותו יום כבר יצא המברק — הנמצא עד היום בארכיון צה"ל — ממטה הפלמ"ח בתל אביב למטה חטיבת הראל בירושלים, שאריה טפר הגיע בשלום. אחר הצהריים באותו יום הוציא יצחק רבין הוראה לאנשי הראל בשפלה להפסיק לנסוע בכביש ולהעביר תגבורות ברגל בתוואי שעברו השלושה.

באותו זמן עדיין לא נקלטה מלוא משמעותה של האפשרות שעליה הורה מסעם — לעקוף את לטרון — בימים הבאים נערכו שתי התקפות הראשונות של חטיבה 7 על לטרון. תוך כדי ההתקפה השנייה כבשו כוחות של חטיבה 7 בפיקוד של שלמה שמיר את הכפרים בית ג'יז ובית סוסין. באותו זמן עלתה פלוגה של הראל ברגל לירושלים דרך התוואי העוקף. למחרת יצא מחולדה בג'יפ דוד מרכוס (מיקי סטון) שהיה אמור להתמנות מפקד החזית, מח"ט חטיבה 7, עמוס חורב, שהיה סמג"ד הגדוד השישי וגבריאל (חבר בית אלפא), שהיה קצין המבצעים של הראל וצבר ניסיון בארגון והולכת שיירות. קבוצה זו השקיפה מראש רכס בית סוסין על השטח ושם נתקבלה ההחלטה לגשת לפעולה מעשית, תוך גיוס כוחות עבודה ואמצעים הנדסיים. למחרת הגיע חורב לאורך ופגשו בשעת לילה בג'יפ עם 8 אנשים, ובראשם קצין המבצעים של חטיבת הראל "רעננה" (אליהו סלע), שיצא מקרית ענבים. פגישת שני הג'יפים סימנה למעשה את פתיחת דרך בורמה.

פריצת הדרך לוותה בקשיים רבים. היה צורך לסיים את העבודות במהירות כדי לעשותה לעורק חיים לירושלים. קשיים הנדסיים חמורים היו בעיקר במעבר רכס בית סוסין. הדרך הוכשרה על ידי יחידת הנדסה של חטיבה 7, בעזרתם של חצבים אורחים ואנשי "סולל בונה". בליל 10–11 ביוני נפתחה הדרך לתנועת משאיות לכל אורכה.

דרך שבע

שמה של הדרך — שנקראה בראשיתה "דרך־שבע", על שם חטיבה 7 של שלמה שמיר — הוסב ל"דרך בורמה" בידי עיתונאים זרים שהוסעו בליל ה־10 ביוני הם שפירסמו בעולם שירושלים אינה נצורה עוד. הם כינו אותה הדרך־בורמה על שם אותה דרך אסטרטגית ממלחמת העולם השנייה שחיברה את בורמה עם סין ועברה בשטח הררי קשה, שנחשב עד אז לבלתי עביר. "דרך בורמה" הישראלית המקורית היא אותו קטע של דרך בימי מלחמת השחרור לירושלים שאיפשר את עקיפת לטרון. זהו קטע של כ־8 ק"מ ממושב בקוע אל מצפה הראל. במשך השנים טשטשו דרכים חקלאיות קטע זה וכדי "לתקן" את העוולות הבאים היו שנהגו להצביע על כמה קטעים אחרים של הדרך לירושלים, כעל הדרך־בורמה המקורית.

את יום העצמאות הקרוב או את אחד מסופי השבוע, מוצע להקדיש לטיול בחלק לפחות מתוואי ההיסטורי של ספר החבורה. התוואי, שכולל הדרך־עפר, עביר בנהיגה זהירה לרכב. לאורכו מתמשך פס אדום בין שני פסים לבנים, שסומן בידי אנשי הוועדה הציבורית לסימון שבילים ומאפשר הליכה או נסיעה בתוואי ההיסטורי.

מסלול לטיול

תחילת המסלול — לרכב או ברגל — ב"מצפה־הראל", שאליו פונים מכביש צומת נחשון לצומת שמשון. הפנייה היא בין המושבים תעוז וכפר־אוריה, ליד תחנת השאיבה שבנגד הכביש. ממצפה הראל נראית משמאל (צפון־מזרח) משטרת לטרון וקרוב יותר רכס בית־סוסין.

ממצפה הראל יורדת דרך עפר לכיוון לולי העופות של מושב תעוז. מול הלולים, מימין הדרך — ובין הבולט בדקלים ובאוקליפטוסים גבוהים בצד עצי ערבה, תות ואחרים. כאן בית השאיבה הישן של "קו השילוח" — שאת שרידיו נראה במה מקומות לאורך תוואי הדרך בורמה — שממנו נשאבו מים לירושלים. קו זה נסלל מעט אחרי פריצת דרך בורמה והיווה מקור חלופי לאספקת המים לירושלים, שנותקה בראשית מאי 1948. לכאן, לחניון בוסתן בית־סוסין, הנקרא היום חניון "דרך־שבע", היו מגיעות שיירות האספקה מהשפלה ופורקות את מטענן — שבשלב ראשון הועבר אל מעבר לרכס בית סוסין, שם הועמס מחדש על גבי משאיות שהגיעו מירושלים. בקרבת מקום היה מקומו של מיכל דלק שאליו הוזרם הדלק ממיכליות שהגיעו מהשפלה, ונשאב אל צינור שהעבירו לצד שני של הרכס, למיכליות שהגיעו מירושלים.

מהחניון מתמשכת "דרך בורמה" מזרחה, לאורך העדין, בתוואי ההיסטורי, נכנסת לתוך יער הקרן הקיימת, מטפסת במעלה מתון ומגיעה להצטלבות דרכים בשיא הרכס. כאן פנייה שמאלה ליישוב נווה־שלום ומימינה ליער אשתאול. ליד שלט הנצחה ניתן לראות בבירור את שרידי יציקת הבטון שנשאה על גבה את "קו השילוח". דרך בורמה ממשיכה מכאן ישר קדימה ומיד ימינה חוק בעקלתון תלול, יורדת לערוץ ופונה שם שמאלה ומתחברת ל"דרך־האיילות" (הנקראת גם "דרך־גבעתי"), תוואי הדרך שהיה בשימוש אנשי גבעתי והראל.

הדרך בה נסענו זקוקה, בנוסף לשילוט שאנשי הקרן הקיימת מבטיחים כי הצבתו תושלם עד יום העצמאות ה־38, גם לתמיכה נוספת מצד הקרן הקיימת: שיפור כמה מקטעיה, שהם אמנם עבירים כיום בנהיגה זהירה. אולם כדי שהדרך ההיסטורית תהפוך לאתר מושך קהל, זקוקים קטעים אלה לטיפוח נוסף.

הפגישה המחודשת בדרך בורמה של השלושה שעשו היסטוריה בלילה שבין ה־21 ל־22 במאי 1948. מימין: שלמה אישילום, אריה עמית (טפר) ויאיר מונדלק (צילום: יוסי זמיר)

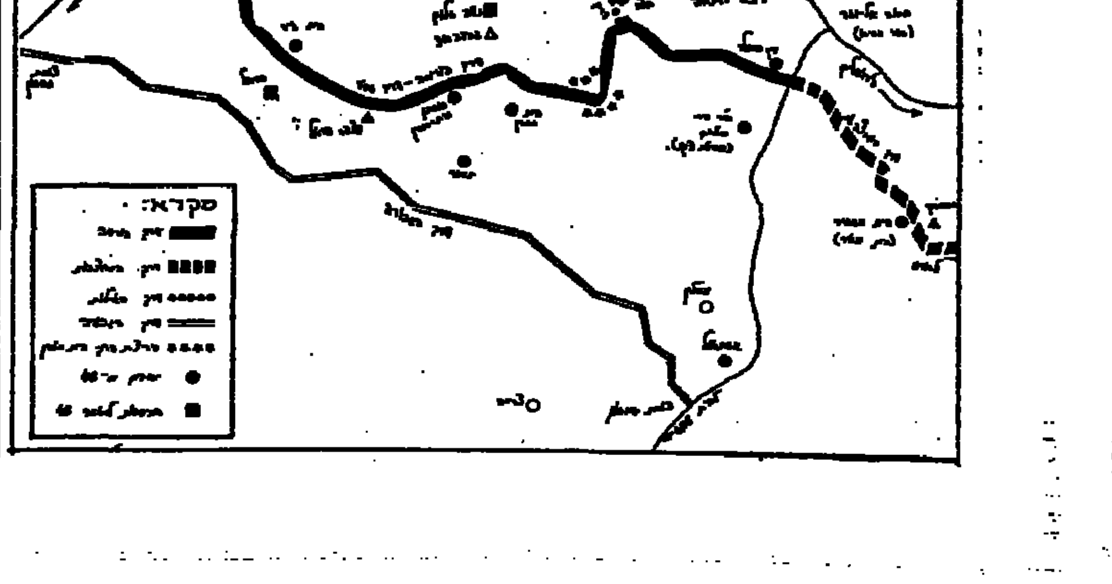

חתני פרס ישראל תשמ"ו

פרסי ישראל התשמ"ו בחינוך לשולמית כצנלסון ואולפן עקיבא

שולמית כצנלסון נולדה בלגנוה, שוויץ. מסלול לימודיה: גימנסיה "רחביה"; הסמינר למורים על שם דוד ילין, בית-הכרם; בית-הספר לעבודה סוציאלית; לימודים לקראת תואר שני בחינוך מבוגרים באוניברסיטת אנארבור מישיגן ובמכון שלה לשיפור שיטות הוראת שפה שנייה, וכן במרכז הבין-לאומי הקוויקרי "פנדלהיל" שליד פילדלפיה. ביוזמתה האישית היתה המורה הראשונה לעברית במעודון נשים ערביות בטייבה מטעם מועצת הפועלות (1958), באולפנים הראשונים לערבים, עובדי משרד החקלאות ביהודה ובשומרון וב"אולפן משה" לשומרונים בשכם (1967).

בראשית שנת תשי"א (1951) נקראה להקים את אחד משלושת האולפנים הראשונים בישראל. תחילה בנהריה ואחר בנתניה, מאז היא מנהלתו ומעצבת את דרכו. ומשיכה גם בהוראת התנ"ך, הספרות העברית ופרקים בידע העם והארץ.

שולמית כצנלסון חברה במוסדות ובוועדות לחינוך מבוגרים ובמייסדי "ההתאגדות לחינוך מבוגרים". פעלה להקמת תאי בוגרי אולפן עקיבא בתפוצות. קיבלה פרסים ואותות הוקרה רבים.

"אולפן עקיבא", מרכז ללימוד השפה העברית, תרבות ישראל וידע העם והארץ" נוסד בט"ו בשבט התשי"א (1951) בנהריה. קרוי על-שם עקיבא כסמל למי שהחל ללמוד לקרוא ולכתוב בגיל ארבעים. הוקם כאחד משלושת האולפנים הראשונים במתכונת שנועדה לקליטת עולים חדשים אקדמאים ובעלי מקצועות חופשיים. מראשית דרכו הוא הרחיב את מטרותיו ופתח שעריו לכלל המעוניינים בלימוד השפה העברית ברמותיה השונות.

האולפן מהווה בית, שאליו שבים הבוגרים והידידים להשתלמויות, לימי עיון ולבילוי שבת ומועד. הרבה מן הנעשה בו הוא תרומה לא רק של אנשי הצוות, אלא גם של הלומדים בו, ובוגריו הפכו לא־פעם למקדמי יוזמות מבורכות לקהילתם ולמדינתם.

מנימוקי ועדת השופטים

שולמית כצנלסון ואולפן עקיבא מייסודה, בנו דגם למופת בארץ ומחוצה לה להמאמצים עברי בחינוך מבוגרים, הבנוי על תשתית של הקניית ידיעת הארץ ומורשת ישראל, תוך עירנות והתאמה מתמדת לצרכי השעה. פעולות האולפן בהנחלה חלוצית של הלשון העברית ושל הערבית המדוברת כשפות מפגש חברתי, בקליטת עלייה ובקירוב לבבות בין אדם לאדם בקרב בני העדות השונות בארץ — היא מיוחדת במינה ושמעה הגיע למרחוק.

במשך שלושים וחמש שנה למדו באולפן עקיבא בהנהלתה ובהשראתה הדינמית של שולמית כצנלסון, כחמישים אלף לומדים, יוצאי 122 ארצות. כולם זכו, בלי הבדל השקפה ומוצא, לחוויה יחוד.

שולמית כצנלסון והצוות המסור של עובדי אולפן עקיבא פיתחו שיטות עבודה חינוכיות מקוריות: הוראה יהודית, דיאלוגים, אווירה קהילתית יהודית — תוך טיפוח פתיחות, סובלנות, אחריות, מעורבות ושמירה על הייחוד ועל השוני כאחד. אולפן עקיבא, תודות לדבקות עובדיו ונמרצות מנהלתו, מהווה פינת-בית לבוגריו ומרכז רוחני יצירתי למופת, ועל כך מצאנום ראויים לפרס ישראל בחינוך.

פרופ' רנה שפירא, יו"ר
פרופ' חיים אדלר
דוד בנבנישתי
ד"ר משה גלבוע

פרס ישראל התשמ"ו על מפעל חיים בחינוך לגרשון זק

גרשון זק נולד בעיירה באוקראינה, בשנת תרס"ט. בשנת 1924 עלה לארץ. זק יסד, עם שניים מבני מחזורו, "בית חינוך על יסודות עבודה", ולאחר שנתיים נכלל המוסד במסגרת זרם העובדים. בשנת 1943 הקים זק, עם אהרון שמיר, את בית החינוך התיכון ליד "משק הפועלות" בצפון תל-אביב (כיום עירוני-ד'). הוא יישם במסגרת הקלאית זאת את הרעיון של העבודה הגופנית כעמוד התיכון לפעילות של חברת נוער עצמאית. לאחר 15 שנה של ניהול, יצא זק לשליחויות ציבוריות. משנת 1946 נשא בעול הקמתו של בית המדרש ע"ש ברל כצנלסון.

בשובו משליחות לאומית בארצות-הברית הטיל עליו בן-גוריון לבחון את התוכניות השונות, שגובשו במטכ"ל "ההגנה" בקשר להקמת "אגף ימי", ואחר-כן נתמנה על-ידי המטכ"ל להקמת חיל הים ולעמידה בראשו. במאי 1949 השתחרר זק מצה"ל והצטרף לחבר היועצים של ראש הממשלה בן-גוריון.

בעת הזאת הקים גרשון זק את "הכפר הירוק" (הקרוי היום על שם לוי אשכול), ובמשך 26 שנים בנה את הכפר ויישם בו את הקונספציות החינוכיות שלו. לכפר הירוק גייס זק גם תלמידים ערבים מוסלמים, תוך עימות עם דעות הביטחון (בשל הרגישות של ראשית המדינה) ועם הדעות הקדומות של הילדים והוריהם.

מנימוקי ועדת השופטים

גרשון זק פעל כחלוץ מאז ימי "המדינה בדרך". הוא החל דרכו בהדרכת נוער עובד בעודו לומד, המשיך עם הקמה בחשונית של בית החינוך בצפון תל-אביב, הפועל גם היום כבית-הספר על שם אהרן הוד בגרזו, ברוח ערכים של עבודה, ריעות ושוויון, שאת הדרכתם יום-יום ואת רוחם הפיח גרשון זק. במשך דרכו ייסד את בית החינוך התיכון בתל-אביב, ים. הקים וניהל את "הכפר הירוק" והכין את הקמתו של "בית ברל" כמרכז לפעילות תרבותית רב-גונית ברמה ארצית ומקומית. עמוד התיכון של תפיסותיו הוא עמל כפיים ומשק יצרני נכסים. במסגרות החינוך פעל תוך הקפדה על קירוב תלמידים שונים זה מזה במוצאם ובתרבותם, ושילוב בין הרגשת ייחודו של כל אחד לבין השיבותה של חברה. פעליו אלה עשוהו מופת של איש, שהחינוך הוא מפעל חייו, ועל אלה המלצנו להעניק לו את פרס-ישראל לחינוך.

פרופ' רנה שפירא, יו"ר
פרופ' חיים אדלר
דוד בנבנישתי
ד"ר משה גלבוע

פרס ישראל התשמ"ו במפעל חיים בחקר המדבר לפרופ' מיכאל אבן-ארי

פרופ' מיכאל אבן-ארי נולד בצרפת בשנת 1904, סיים לימודיו לתואר שלישי בשנת 1926 באוניברסיטת פרנקפורט שבגרמניה, ובמשך השנים 1927—1933 שימש אסיסטנט ומרצה במחלקה לבוטניקה באוניברסיטאות פרנקפורט, פרג והרמשטדט. בשנת 1933 עלה אבן-ארי לישראל, ושנה לאחר עלייתו הצטרף כמרצה לסגל המחלקה לבוטניקה באוניברסיטה העברית בירושלים. בשנת 1944 מונה למרצה בכיר באותה אוניברסיטה. בשנים 1949—1950 היה פרופ' חבר במכון הטכנולוגי של קליפורניה בפסדנה, ארה"ב, ועם שובו מונה לפרופסור מן המניין באוניברסיטה העברית. במקביל שימש פרופ' אבן-ארי בתפקידי ניהול בכירים באוניברסיטה. בין השאר, ראש המחלקה לבוטניקה ודיקן הפקולטה למתמטיקה ומדעי הטבע.

הוא זכה בהוקרה בין-לאומית על פועלו ובתארי כבוד רבים.

מנימוקי ועדת השופטים

פרס ישראל מוענק לפרופ' מיכאל אבן-ארי על תרומה גדולה ומשמעותית לחקר המדבר. בפיסיולוגיה של הצמח פיתח מיכאל אבן-ארי אסכולה שלימה בתחום מחקר זה. הוא אחראי למאמץ בן עשרות שנים לברר את האינטראקציות בין קרקע, צמח ואטמוספירה, כדי להסביר כיצד מאגנים צמחי האיזור הצחיח את משק המים שלהם ומצליחים להתקיים אף בתנאי יובש קיצוני.

החל משנת 1960, עם סיום כהונתו כסגן נשיא האוניברסיטה העברית, פעל פרופ' אבן-ארי בשחזור החוות הנבטיות בשבטה והקים את החווה לחקר חקלאות המדבר בעבדת. משנת 1975, לאחר הפרישה לגימלאות, הוא ממשיך לשרת במכון בלאושטיין לחקר המדבר בשדה-בוקר ולכהן בראש יחידת החוות המדבריות במכון זה, בהקימו גם את המרכז לאקולוגיה מדברית במכון. פעולותיו ומחקריו אפשרו לשחזר במידה רבה של הצלחה את הפרקטיקה החקלאית הנבטית עתיקת-היומין, המבוססת על ניצול מי נגר להשקיית גידולים. בכך היטיב אבן-ארי להרגים את סוד קיומם, כבר בימי קדם, של יישובים עירוניים משגשגים וחקלאות מפותחת למרי בתנאי אי-הוראות השוררים במדבר הנגב שלנו. יתירה מזו, חוות עבדת שימשה מאז הקמתה, ועודנה משמשת כיום, בסיס למחקרים מודרניים בפיסיולוגיה ובאקולוגיה של צמחי המדבר ושל צמחי התרבות הגדלים בתנאים צחיחים. במחקרים אלה השכילו פרופ' אבן-ארי ועמיתיו לעבודה לחשוף את פשרם של יחסי-הגומלין המסתבכים הקיימים בין מאזן הקרינה, מאזן המים, התגובות הפיסיולוגיות של הצמח והתהליכים המווסתים את התפתחותו.

פרופ' שמואל אביצור, יו"ר
פרופ' אריה איסר
פרופ' יצחק הרפז

פרס ישראל התשמ"ו במפעל חיים בחקר המדבר ליואל דה-מלאך

נולד באיטליה בשנת 1924 למשפחת דה-מלאך, עלה לישראל בהיותו בן חמש-עשרה, ולאחר 5 שנות הכשרה בגבעת ברנר, הצטרף לקיבוץ רביבים. הוא ומשפחתו חיים שם גם היום.

עם הזרמת מי "המוביל הארצי" הקים דה-מלאך את תחנת הניסיונות של רביבים, וטיפח, בין השאר, זני בצל המותאמים לתנאי המדבר.

התחנה הוסבה בשנת 1983 לתחנת הניסיונות לחקר המליחות ליד אשלים, ולמרכז לאומי ובין-לאומי למחקרים אלה. דה-מלאך משמש מנהלה המדעי של התחנה.

מנימוקי ועדת השופטים

יואל דה-מלאך הוא דוגמה יחידה ונדירה בדור המקורי של חקר המדבר עם שורשיות החברה הקיבוצית והלוצית, מראשיתה, בהיותה פורצת הדרך להתיישבות בנגב. כבר בימיה הראשונים של "רביבים" החל יואל במחקריו ובניסוייו: לאחר השתלמות בחקלאות ובגיאובוטניקה, הקים דה-מלאך תחנת ניסיונות, תחילה ב"רביבים" ואחר-כך לחקר חקלאות מדברית ולחקר המליחות ברמת-הנגב — באשלים. הוא תרם בכל אלה תרומה ייחודית לחקלאות הנגב ולשימוש במים מליחים. דה-מלאך פעל לפיתוח טכנולוגיות ושיטות עיבוד חדשות וזני גידולים מתאימים למדבר.

כמנהלה המדעי של תחנת הניסיונות והמחקר, השכיל למשוך את תשומת-ליבם של קבוצות מדענים מדיסציפלינות שונות ולרכז את פעילותם המחקרית בתחנה. הוא שילב בה תפוקה מדעית כללית, בעלת חשיבות בין-לאומית, עם פתרונות מעשיים לשירותם של מתיישבים.

יואל דה-מלאך הינו שותף בכיר במרבית המחקרים המתבצעים בתחנה, ויש לו חלק מכריע בהישגיה. הוא פרסם עשרות מחקרים ודו"חות מדעיים, ומדענים רבים מציינים בפרסומיהם את חלקו הנכבד בעבודתם. עם זאת, גישתו המדעית-חברתית היא להעדיף תמיד עבודת צוות. בצניעותו ובגישתו כאיש קיבוץ אלמוני, הפך יואל לאחת מדמויות המופת של חקירת המדבר והחיים בו. כושר האבחנה הדק שלו ואיכות עבודתו המעולה במשך למעלה מארבעים שנה, תרומתם היא סגולית ורבה ביותר להבנת הישימון ולניצול הקרקע והמים שבו כמות שהם.

פרופ' שמואל אביצור, יו"ר
פרופ' אריה איסר
פרופ' יצחק הרפז

פרס ישראל התשמ"ו במסאות — פובליציסטיקה עיתונאית לשלום רוזנפלד

שלום רוזנפלד נולד במזרח פולין (גליציה) ב-1914. בשנת 1934 עלה לארץ כסטודנט, ובאותה שנה החל בפעילותו העיתונאית בעיתון היומי "הירדן" (בעריכתו הראשית של פרופ' יוסף קלויזנר).

שלום רוזנפלד ממשיך — זה כחמישים שנה — בעבודתו העיתונאית בעיתונים "המשקיף", "חירות", "ידיעות אחרונות" ו"מעריב" בתפקידים שונים: עורך חדשות, כתב פרלמנטרי, סגן עורך, כ-20 שנה ב"מעריב", ולאחר מכן במשך 6 שנים עורך ראשי. בשנת 1980 פרש מן העריכה והוא ממשיך בפעילות פובליציסטית.

בעשרות שנים אלה פרסם אלפי מאמרים בנושאים פוליטיים וחברתיים, פרקי הגות בעניני ציונות, תרבות ומאמרים מקצועיים בנושא תקשורת-המונים בכלל ועיתונות בפרט.

הוא קיבל בשנת 1975 את פרס סוקולוב לעיתונאות לשנים 1972—1975; בשנת 1983 יסד את התכנית ללימודי עיתונאות באוניברסיטת תל-אביב, ומאז הוא עומד בראשה ומלמד בה.

פרס ישראל התשמ"ו במסאות — פובליציסטיקה עיתונאית לישעיהו אברך

ישעיהו אברך נולד בקיוב, רוסיה, בשנת 1916, סיים לימודיו בגימנסיה "תרבות" בפולין, המשיך במכון למדעי היהדות. בשנת 1935 עלה לארץ, לקיבוץ מרחביה, ומשנת 1936 שהה בתל-אביב ועסק בכתיבה, בעריכה ובביקורת.

ב-1949 נקרא ישעיהו אברך לכהן כמזכיר הכללי הראשון של משרד החינוך והתרבות, ולימים כיהן גם כראש אגף התרבות שלו. בשנת 1963 נבחר להנהלה המרכזית של ההסתדרות, וייסד את המחלקה להשכלה גבוהה, ועמד בראשה עד פרישתו בשנת 1984. בתפקידו זה יזם אברך עם חברים אחרים ואוניברסיטת תל-אביב את תכנית לימודי העבודה לקראת תואר ראשון ולימים — לקראת תואר שני, והקמתם של המכון ללימודי עבודה ושל המכון לחקרי עבודה (עתה — מכון גולדה מאיר).

ישעיהו אברך פרסם מאות מאמרים ומסות בעיקר ב"דבר" — שם הוא מקיים את טורו הקבוע "מפנקס הזמן" — אך גם, לפרקים, ב"מעריב", במוספים לספרות, בכתבי-עת ובקבצים שונים.

בשנת 1975 הוענק לאברך "פרס סוקולוב" על כתיבתו הפובליציסטית, וספרו "פרקי יותם" זכה בפרס על-שם חיים גרינברג למסה ולפובליציסטיקה, בחלוקתו הראשונה ב-1980.

אולפן עקיבא: 50 אלף לומדים, יוצאי 122 ארצות

חתני פרס ישראל תשמ"ו: גרשון זק, מיכאל אבן-ארי, יואל דה-מלאך, שלום רוזנפלד, ישעיהו אברך, בתיה לישנסקי, יונה סעיד, אלדין חתוקאי, יחיאל שמי

מנימוקי ועדת השופטים

משרד החינוך והתרבות של מדינת ישראל הנושא באחריות לפרסי ישראל, החליט להעשיר את הפרסים באגף נוסף של יצירה ועשייה על דרך מתן פרס למסה, הבאה על ביטויה בתנופה של העיתונות.

חבר השופטים החליט פה אחד, להציע לפני כבוד שר החינוך והתרבות, כי יואיל לציין לכבוד ולתהילה צמד אישים, העודדים, זה לכרכו וזה לכרכו, במערכה זו, הלא הוא הזוג שבחבורה, שלום רוזנפלד כבעל-קבע, כיום בעמודי העיתון "מעריב", והצעיר מעט ממנו, ישעיהו אברך, שהוא כאורח-קבע בעמודי העיתון "דבר".

המצוי אצל העיתונות וסבביה בימינו יודע ערכה היא הבוטה ולבוטה, מהם קשיים-מבית-חילופי כוונה וכיוון, חילופי לשון וטעם, כאופיים של חילופי דור ודור; מהם קשיים-מחוץ-תחרות אמצעי תקשורת שונים ואחרים. אף דומה, כי גם מלוחמה מרובת-פנים זו יפה לה הסיוע המכריע של סופרי-הוגים והמופת, כהיות הצמד הזה, שהצענו עתה להכתיר, איש איש וכתרו המיוחד בראשו, כן ישאהו לאורך ימים שנים סלה.

שלום רוזנפלד הינו עיתונאי-פובליציסט ממעלה ראשונה. יובל שנים פירסם, כמאמרים שונים ומגוונים, מאות רבות של מישרות ואלפי מסות ומאמרים, לרבות מאמרים ראשיים לא חתומים. רב חלקו במסות קצרות וקולעות "כוורת הוזה" ובאפיגרמים ואפוריזמים המביעים את המתרחש "אצלנו". כתביו העיתונאיים מקיפים תחומי חברה ומדינה, ציונות ויהדות, שבהן דבקותו נחרצת. כן מובעת במאמריו נאמנות לשלטון החוק בישראל, חתירה לשלום-אמת ולהידברות באיזור והגנה לחופש הביטוי, תוך שמירה על זכות הפרטיות.

דבריו מצטיינים בכישרון עיתונאי מבורך, בסובלנות, בנכונות ללמוד ולהודות בטעות, בשיקול דעת לגופו של עניין גם כשאין הדברים פופולאריים או גם כשהם פוגעים בבני הבוחרו. סגנונו העברי המקורי קולח, לעתים בחריפות, בהומור, באירוניה ובנימה סאטירית, והוא מושרש בתרבות ישראל והעמים.

שלום רוזנפלד ממשיך גם כיום ביצירתו העיתונאית רבת-האנפין, ועם זאת מניח יסודות לתכנית לימודי העיתונות באוניברסיטת תל-אביב. כפובליציסט ובעיתונאי, היודע כי עת לכתוב ועת להחשות, מומלץ שלום רוזנפלד לפרס ישראל התשמ"ו בעבור מפעל חיים למופת ובהבעת דעות חדה ואמיצה מבחינה לשונית וציבורית כאחת.

פרופ' דב סדן, יו"ר
פרופ' רות קרטון-בלום
ד"ר עוזי שביט

ישעיהו אברך — כתיבתו רבת השנים, כמה וכמה פנים של חידוש לה: ראשית, דרך כתיבתו ומבעה — שפה עתירת ניב, משופעת צירופי ביטויים, הטיות מקוריות והענקת משמעויות מיוחדות למלים ולמשפטים — אלה אוצר בלום של יצירה לשונית והגותית. שנית, היכולת הבלתי נדלית להסתרת ולהוויה הישראלית היהודית, תוך יצירה הרמונית, מכליה של קהילית העמים, חכמתה ומושגיה. שלישית, המבנה של המסה ועלילתה המרתקת הופכים את המאמרים למלאכת מחשבת הגיונית ואמנותית בעלת עמקות ותוקף מוסרי של התבוננות בחיים "כמוהית אחרת".

מסות המופת של אברך מצטיינות בבהירות, גם במטאפורה שבהן, ובנחרצות העמדה, ויש בהן גם תביעה, אזהרה או גערה. אף בהיותו מוכיח בשער, הבא חשבון עם תנועות האישים, שליזותו אינטלקטואלית, בעט נקי. אברך הקדיש גם ממיטב שנותיו לחינוך, להעמקת ההגות, להנחלת ערכים והשכלה, במיוחד לאדם העובד ולקידום מדעי העבודה. על מפעל חייו ראוי אברך לפרס ישראל התשמ"ו.

פרופ' דב סדן, יו"ר
פרופ' רות קרטון-בלום
ד"ר עוזי שביט

פרס ישראל התשמ"ו מפעל חיים בפיסול ארצישראלי לבתיה לישנסקי

בתיה לישנסקי עלתה לארץ בשנת 1910 בהיותה בת 10. בגימנסיה העברית בירושלים למדה ציור אצל המורה-הציירת איזה יאן (סל-פיאן), ובכיתה היתה רושמת את דמויותיהם של הבאים והולכים, שלימים היו מן השורה הראשונה של המנהיגות הארצישראלית. בשנת 1919 למדה בתיה בבצלאל אצל פרופ' בוריס שץ, אבל פאן, שאול שור וזאב רבן, ובתום שנה בבצלאל נסעה ללמוד באקדמיה לאמנות ברומא. במאורעות 1921 חזרה מייד ארצה להיות חלק במתרחש ובנבנה בארץ. בשנת 1922 עלתה לישנסקי עם גדוד העבודה לעין-חרוד, ובשנת 1923 נסעה ללימודים בברלין. שם לראשונה, בעת שלמדה את מקצוע הנגרות, הוכר כישרונה של בתיה לישנסקי בפיסול. בשנת 1925 עברה בתיה לפאריז להשתלמות באקדמיה בוזאר, ובשנת 1926 הציגה לראשונה חלק מעבודותיה בתערוכה ב"סלון הבלתי-תלויים". הביקורת הצרפתית גמרה הלל על בתיה לישנסקי וניבאה לה עתיד באמן יהודי, אך היא העדיפה לחזור ארצה. בשנת 1929, ומאז עבודה ויצירה אך ורק בארץ. בצד האנדרטאות גדולות-הממדים, הנציחה באבן, בברונזה או בבטון את דיוקנאותיהם של למעלה מ-100 דמויות. לכל אלה מצטרפים למעלה מ-150 פסלים (קומפוזיציות), תבליטים, מנורות יהודיות ומצבות, מאבן, עץ וברונזה, בעלי תוכן ומשמעות של עבודה, הגנה, צניעות, מאבק, חלוציות ושכול לצד פלסים, יהודי עם תורה, יהודי נודד וכדומה. סה"כ למעלה מ-300 עבודות ב-60 שנות יצירה. במשך שנות עבודתה השתתפה ב-13 תערוכות קבוצתיות ו-10 תערוכות יחיד. בשנת 1982 תרמה בתיה לישנסקי 30 מיצירותיה לתצוגת קבע במוזיאון צה"ל ב"בית השומר" בכפר גלעדי ואליהן הוסיפה ומוסיפה בשנים האחרונות עשרות דמויות של אישים מתנועת העבודה. גם כיום, בגיל 85, ממשיכה בתיה לישנסקי לפסל וליצור.

מנימוקי ועדת השופטים

בתיה לישנסקי מקבלת את הפרס על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה בכללה במפעל חיים של פיסול ארצישראלי. המבטא ביצירותיה הפיסוליות ובאנדרטאות את אישיותה ואת רוחה של החלוציות הציונית. יצירתה של הפסלת בתיה לישנסקי מלווה את שנות התהוותה של המדינה בדרך. מגוון האמן מעוגן בעורקי הקלאסיקה האירופאית ומתבטא בהומניות מתמאסיקה יהודית-ציונית.

בתיה לישנסקי גילתה באמנות לדרך שבה האמינה, והגיעה במשך השנים למיצוי האפשרויות הטמונות בחומר.

יצירתה של בתיה לישנסקי במשך כשישים שנה היא פרי עבודה בלתי-נלאית, בצניעות כמעט סגפנית. ובכך היא שורה בהיסטוריה החדשה של עם ישראל ומדינת ישראל. בתיה לישנסקי קטעה גם את לימודיה פעם ועוד, כדי לחזור ארצה בשעות קשות כמו תרפ"ט. חיי המופת שלה ביצירתה הפיסולית האמנותית הם חלק בלתי נפרד מהרוח ומהמעשה החלוציים בישראל. היא חשה ייעוד בהנצחת ערכים יהודיים וישראליים, אנושיים ומוסריים.

פרופ' בצלאל נרקיס, יו"ר,
קריאל גרדוש,
פרופ' אברהם רונן.

פרס ישראל התשמ"ו במפעל חיים בעמל כפיים ליונה סעיד

יונה סעיד נולדה בתימן בשנת 1935. עלתה ארצה ב"מרבד הקסמים" ב-1949. היא נישאה בשנת 1954, וכעבור שנתיים נולדה בתה הורית. בשנת 1969 היא התגרשה ועברה עם בתה לבית הוריה. אחרי כן גרה בדירה צנועה על-ידם. ליונה שתי נכדות.

באותה שנה התקבלה יונה סעיד לעבודה בתעשייה האווירית כעובדת משק עזר במעבדות כימיה ופלסטיקה. בשנת 1971 הוחלה לעבוד במחלקה להדבקות מתכת ופלסטיקה באגף הייצור, ובה היא עובדת עד היום בתפקיד ראש צוות, שאותו היא מבצעת בהצטיינות רבה. במהלך 16 שנות עבודתה בתעשייה האווירית, השתתפה יונה בהשתלמויות ובקורסים וקיבלה הסמכות מקצועיות, שאפשרו לה לבצע עבודתה ביתר מומחיות וידע מקצועי.

בשנת 1985 היא נבחרה כעובדת המצטיינת ביותר בתעשייה האווירית במסגרת מבצע "עובד מצטיין". יונה פעלה בעבר כמתנדבת מטעם ארגון "אילך" לשיקום נפגעי שיתוק ילדים בישראל. זה שנים שהיא גם חברה בוועד לידיעת הארץ ומטיילת בכל רחביה. בשעות הפנאי עוסקת בגינון הבית. ראויה לפרס ישראל על מכלול חייה.

מנימוקי ועדת השופטים

יונה סעיד היא מופת במוסר עבודה, בהספק ובתפוקה, באמינות ובהקפדה על איכות, סדר וניקיון, יעילות, זריזות ובדייקנות בתפקוד ובמסירת מוצרים במועד, במסירות, באי-היעדרות. בעבודתה בתעשייה האווירית גם מחוץ לשעות שגרתיות, ולפי הצורך עשרים וארבע שעות ביממה, לרבות בעת מחלה. יונה היא בכללה דוגמה אישית גם בהתנדבות, גם כעובדת ממושמעת וגם כראש צוות, המקיימת יחסי אנוש מעולים עם הכל ועמלה עם עובדיה שווה בשווה.

יונה סעיד גילתה את כישוריה בהתקדמותה בשלבי עבודה רבים בתפקידי הדבקה מורכבים ומתוחכמים. היא זכתה גם לתואר של "מייעלת מצטיינת", לאחר שהעלתה שורה ארוכה של הצעות ייעול, והללו יושמו ברובן, חסכו למפעל הון וזיכו בפרסי ייעול רבים. יונה הגיעה גם לקבלת רישיון תעופתי פנימי והיתה היחידה בארץ המוסמכת להדבקות מתכת ופלסטיקה. וזאת על יסוד הסמכה של חברה אמריקאית וציון 100 בקורס מיוחד.

חיים גבתי, יו"ר,
פרופ' רבקה בר-יוסף,
ד"ר משה גלבוע,
ישראל קיסר

פרס ישראל התשמ"ו במפעל חיים בעמל כפיים לאלדין חתוקאי

אלדין חתוקאי הוא בן שבט צ'רקסי. נולד בכפר קמה בשנת 1944. כסיימו את בית-הספר העממי, לא המשיך בלימודים תיכוניים, אלא עזר לאביו, עד שהתגייס ליחידת המיעוטים של צה"ל, עוד לפני הגיעו לגיל הגיוס. הוא היה חייל למופת והגיע לדרגת סמל ראשון. התקבל לעבודה כעובד ייצור, במפעלי נייר חדרה.

אלדין נתגלה כבעל כושר תפישה מצוין, הוא מתמצא בכל הבעיות הטכניות של המכונות המסובכות, ולעיתים מתקן אותן בעצמו ובעזרת צוותו. עתה מפעלת המכונה בעזרת מחשב. אלדין המשיך להתקדם במומחיותו. כשהוחלט ברומניה לרכוש מכונה דומה לזו של אלדין, הוא נשלח לשם עם צוות לעזור להם בהפעלת המכונה. חתוקאי נשוי לשרה, בת כפרו, ולהם שלושה ילדים.

מנימוקי ועדת השופטים

אלדין חתוקאי מקבל את הפרס על שירותו המעולה, תחילה בחקלאות, אחר-כך כחייל למופת בצה"ל, ומאז שירותו במפעלי הנייר בחדרה. אלדין חתוקאי למד את המקצוע הקשה של ייצור נייר, שהינו יחיד במינו בישראל. בעבודתו זו עבר במסירות שלב אחרי שלב, ועלה כדיו לסיים בשנה ומחצה השתלמות הנמשכת לרוב ארבע-חמש שנים. בהקדמו ולאחר קורס בנקל, מונה אלדין לתפקיד מנהל מכונת הדשה גדולה, מסובכת וממוחשבת, תוך אחריות לכל משמרותיה ביום ובלילה. הוא גילה התמדה, חריצות, דבקות במטרה, זריזות ומסירות, וכושר אנושי חברי ביותר, לנהל צוות המורכב מדרוזים, מיהודים, מוסלמים ומצ'רקסים. גם בימי פגרה אין הוא הולך בטל, אלא בונה במו-ידיו בית למשפחתו בכפר קמה. אלדין חתוקאי זכה לקבל מנשיא המדינה את תעודת "עובד מצטיין" במגזר התעשייה — ועתה את פרס ישראל בעמל כפיים.

חיים גבתי, יו"ר,
פרופ' רבקה בר-יוסף,
ד"ר משה גלבוע,
ישראל קיסר

פרס ישראל התשמ"ו בפיסול ארצישראלי ליחיאל שמי

יחיאל שמי נולד בחיפה בשנת 1922. בהיותו בן 17 יצא להקים יישוב חדש במלווה שליד ים-המלח — "בית-הערבה": הוא היה מראשוני הקיבוץ וחי בו עד מלחמת העצמאות. יחיאל התגייס אתו כשלוחי כבליהם של תנועת "החלוץ" לארה"ב, ועזר שם בהקמת הכשרות לחלוצים צעירים. עם חברי בית-הערבה היה שמי בין מקימי היישוב החדש בכברי שבגליל המערבי. הוא חי את חייו בקיבוץ בנעורתת גדולה בחברה.

שמי החל את דרכו כפסל בעבודה ולימוד עם יצחק דנציגר. כן השתלם בביקורים רבים במוזיאונים בארצות שונות. היה הראשון בארץ שהחל לפסל בברזל, ואז נטש לחלוטין את הפיסול הקונבנציונלי, בלי שהיה מודע למהפכה דומה ובכיוון דומה של עיצוב ערכים חדשים בעולם הפיסול בארצות אחרות. את פסליו הראשונים בברזל יצר שמי בעיקר בעבודה בלילות במסגריה של כברי.

לאחר שיצר למעלה מ-40 פסלים, הציג אותם שמי בשנת 1956 בתערוכת יחיד הראשונה שלו במוזיאון ריינגנוף? בת"א, תערוכה שהייתה הנוולה למהפך באמנות הפיסול בארץ. התערוכה נדדה למוזיאון בצלאל בירושלים ובעקבותיה רכש המוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק את הפסל "הינשוף". במשך שנים רבות נרכשו פסלים שלו על-ידי מוזיאונים חשובים בארה"ב.

מנימוקי ועדת השופטים

יחיאל שמי החל בעבודתו האמנותית המרשימה זמן-מה לפני מלחמת העצמאות. אך עיקר תרומתו לפיסול הישראלי ולעיצוב האסתטי של נופי הארץ מאז ראשית ימי המדינה ועד היום הזה. יצירתו משולבת שילוב מלא והרמוני עם חייה של מדינת ישראל.

יצירתו מצטיינת ברמה אמנותית, בעוצמת ביטוי, בשילוב מוצלח של הזיקה הפתוחה אל האוניברסאלי עם האמונה העמוקה אל קרקע צמיחתו הישראלית המיוחדת, וכן תרומתו הפעילה לעיצוב האסתטי של אתרי הנוף בארץ.

יחיאל שמי הוא אחד הבולטים בין פסלי ישראל שפרץ אל עבר אופקים חדשים והביא ארצה כמה מן התעוזות החשובות, שפותחו בדור האחרון בידי הפיסול העולמי. השימוש בחומרים מזוהמים, כגון גרוטאות ברזל, ושילוב חומרים בלתי שגרתיים מאפשרים לו להופיע כאמן, ששורשיו נטועים עמוק בקרקע צמיחתו הישראלית, אך שלוחותיו פורצות אל משבי הרוחות הנושבים בעולם. עבודותיו המונומנטאליות של שמי ניצבות בכבוד וכמה מן הצמתים המרכזיים של החיים הציבוריים, ואין להתעלם מהן. הוא הצליח בכך לא רק לעצב את פסלו שלו, אלא אף לעצב חלקים מנופי החיים בישראל.

על כל אלה מוענק ליחיאל שמי בשנת התשמ"ו פרס ישראל בפיסול ארצישראלי.

פרופ' בצלאל נרקיס, יו"ר
קריאל גרדוש,
פרופ' אברהם רונן

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

ספרים חדשים — חורף תשמ"ו

קולט סיראט ומ' בית-אריה
אוצר כתבי-יד עבריים מימי-הביניים
בציוני תאריך עד שנת ה'ש
חלק שלישי: כתבי-יד בספריות ישראל וצרפת
בתבנית קטנה משנת הרל"א עד שנת ה'ש
כרך הלוחות: תצלומים של 99 כתבי-יד, 189 לוחות, 412 עמ'.
22 × 28 ס"מ. כריכת בד.

תוספת לכרך הלוחות של חלק ראשון: תצלומים של 26 כתבי-יד, 35 לוחות.
30 × 40 ס"מ. עטיפת בד.

כרך תיאורים: תיאורים בעברית ובצרפתית של 125 כתבי-יד.
332 + xxxi + כט עמ'. 22 × 28 ס"מ. כריכת בד.

מחיר כרכי החלק השלישי — 120 ש"ח

דברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
כרך שביעי

4 א' כשר, מלחמות הורדוס בנבטים
35 עמ' — 3.60 ש"ח

5 ש' סמבורסקי, פרוקלוס נשיא האקדמיה האפלטונית ויורשו מרינוס השומרוני
15 עמ' — 3.60 ש"ח

6 י' קפלן, הקהילה הפורטוגאלית באמסטרדם במאה הי"ז — בין מסורת לשינוי. 21 עמ'. 3.60 ש"ח

7 מ' בר-אשר, בירורים בלשניים בכתבי-היד של המשנה — טיפוסי הלשון וקווי יחוד בלשון
28 עמ' — 3.60 ש"ח

לזכרו של סולי גבריאל כהן
מאת: ש' סמבורסקי וה' וילקינסון
ח + 25 עמ'. 14 × 21 ס"מ — ללא תשלום

S. Simonsohn
The Jews in the Duchy of Milan
Volume Four: Condensed Deeds and Indexes
iv + 950 עמ'. 15 × 24 ס"מ. כריכת בד — 60 ש"ח
זה הכרך האחרון בסידרה

Arthur Hyman
Averroes' De Substantia Orbis —
מאמר בעצם הגלגל
עד + 156 עמ'. 15 × 24 ס"מ. כריכת בד — 36 ש"ח

Flora Palaestina
Naomi Feinbrun-Dothan
Part Four: Monocotyledoneae
כרך הטקסט: xiv + 464 עמ' + 2 מפות.
18 × 27 ס"מ. כריכת בד
כרך הלוחות: xv + 525 + כג עמ'.
18 × 27 ס"מ. כריכת בד — 72 ש"ח
זה החלק האחרון בסידרה

A. Fahn, Ella Werker and P. Baas
Wood Anatomy and Identification of Trees and Shrubs from Israel and Adjacent Regions
viii + 214 עמ', 11 ציורים, 82 לוחות.
18 × 27 ס"מ. כריכת בד — 48 ש"ח

Fauna Palaestina
L. Fishelson
Insecta III: Orthoptera: Acridoidea
iv + 230 עמ', 232 ציורים, 5 לוחות בשחור-לבן, לוח אחד בצבעים. מפה. 27 × 18 ס"מ. כריכת בד — 42 ש"ח

לקבלת רשימת פרסומים ולהזמנת ספרים של האקדמיה אנא פנה אל האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, רח' ז'בוטינסקי 43, ירושלים 91040, ת"ד 4040, טל' 02-636211.

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע

מכרז מס' 167/217/86

החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות גינון והתקנת צמחיה הידרופונית בבנין רב קומות ברח' החשמל 16 תל-אביב.

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 80.50 ש"ח (כולל מ.ע.מ) במשרדי אגף הבצוע, ברחוב החשמל 16 ת"א קומה 11 בין השעות 09.00—12.00 עד יום שני 19.5.86.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים" לנשוא המכרז בהתאם לחוק רישום הקבלנים.

על ההצעות להגיע למשרדינו עד יום חמישי 22.5.86 שעה 14.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מבצע! אשראי עד 50 יום
מסירת מודעות ללוח הארצי 8.00—20.00
לבעלי כרטיסי אשראי 03-727630, 03-739297

חברת החשמל ועובדיה
מברכים את בית ישראל
לחג העצמאות

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הארץ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן דרום הלוח הבטוח

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל. 03-371261.
המחיר למודעה 35 ש"ח
המחיר למילה 4.38ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

ת"א גוש דן והשרון

(סוף מעמוד 9)

עסקים

● בתל-אביב למכירה מינימרקט בת"פ + ציוד ומלאי מיידי 611298 03. 21321085א

● יבואן נוסע ביוני להערוכת המוסכים הלאומית בארה"ב. ייצג חברות, גם תעשיה ואלקטרוניקה. 214222053ב עמית 03-677068

● מבצע! אשראי עד 60 יום ללא ריבית! שירות לקבלת מודעת חייג "פרסום-פון" 03-739297, 03-738707 מ-20.00-8.00 גם בכרטיסי אשראי. 22034905א

● דרוש משקיע לפרויקט אקספור מעולה ת.ד. 18065 ירושלים 13522908א

● שירות לקבלת מודעים בטלפון ללוח הארצי בכרטיסי אשראי, דינה + 30, ישראכרט דיינרס 03-227117, 03-227118 מחוז רצוף (פרסום "אירוס") 13583508א

● בבקעיה למכירה קרקע 750 מ"ר 14004808א

● דחוף! בהזדמנות למכירה מינימרקט עובד 845277 880654 בבית 14010308א

● בלב תל-אביב: 170 מ"ר, מתר כניס למספרה בשכ"ה + רשיון. 03-459661 14013508א

● שותף לפתיחת סניף במרכז בקפה ממוזג הגנה... 03-432191 14021108א

● שבוי יצור פרוספה, למפעל לגביני פלסטיק בתחום... 03-482231 14024188א

● בתחום האופנה במרכז 250 מ"ר משרד + טלפון... 03-465141 14032208א

● שותף לפתיחת סניף במרכז בקפה... 03-432191 14042308א

● להשכרה "במרכז ארצוני" ... 02-638759 140458008א

● ביטוח בעסקת בארגון... 03-735778 14053108א

● שירות לקבלת מודעה בטלפון ללוח הארצי בכרטיסי אשראי, דינה + 30, ישראכרט דיינרס 03-227117, 03-227118 מחוז רצוף (פרסום "אירוס") 14060008א

● "מרכזים" ארצים ... ישראל 20 שנה בדרך 03-612192 151150083

● גבעת ... 03-900172, 03-915119 171218083

● לבעלי עסק ... 03-9524448 172201083

● עסק לכל מטרה ... "הארץ" 03-825861 172334083

● למכירה מספר רכב ... 172553083

● מטפלים למכירה למטבח, לשירותים אורים הכלי- ריים, "השקעות מבטחים" 03-652760, 03-659021 172628083

● מתקבלים משקיעים ורשימות ... "השקעות מבטחים" 03-652760, 03-659021 173129083

● בהרצל ולמכירה מגוון עסקי ... 194711083 03-770969

● למכירה ... 194841083 052-445379

● משקיע 5000 ש"ח לפרויקט מעניין בעסקי הבדרות. ת.ד. 45972 חיפה 194905083

● לבעלי הבנק ... 195058083 03-653341

● בבית מרכזי ... 03-919682 03-905655 200609088א

● ליבוא ... ת.ד. 16459 ת"א 201831083

● להשכרה ... 03-703939 18000012א 03-350616

● ... ת.ד. 30221 ת"א 61301 180607123

● בשכ"ה ... 03-746053 181458123

מחסנים

● דרוש מחסן/אולם + שירותים + טלפון, 50-60 מ"ר. ... ת"א 14301603א 658677

אולמות

● בתל-אביב בסביבת התחנה המרכזית בשכ"ה אולמות לתעשיה מלאכה על הקרקע, 03-624020 195125083

● להשכרה מחסן 50 מ"ר ... 201718083 902045 .9230535

● בשכ"ה ביהודה הלוי 200 מ"ר + מיזוג 03-624815, 03-614379 181611123

דירות

● למכירה מיני-מרקט ... 03-953998 (בערב) 13544608א

● במתחם ... 26 מ"ר 03-912572 981471 03-917251 13556060א

● בשכ"ה ... 03-412880 איזור תעשיה 14035808א

● ... 03-914928 "דיב ריחות" 151113083

● ... 298788 לא בשבת 151229083

● בהרצליה, ברחוב, להשכרה חנות 40 מ"ר + גלריה 052-547901 183500087

משרדים

● בהרצליה, 80 מ"ר + גלריה פרנקה לשלוש משפחות 052-557971 183640087

● למכירה ... 17,000 "בי"ב" 03-762414 183716087

● בשכ"ה בית התעשיינים בר"א, 53 מ"ר. בשכ"ה, 2 טלפונים, 194927083 052-558816

● בשכ"ה ... 150 מ"ר "מלוך" 03-721628 201558083

● להשכרה ... 9228887 ... 181328123

● להשכרה ... 052-545454 20135012א

● יהודה הלוי ... 052-542448, 03-227391 250 215256053

● בבנין משרד להשכרה 10 חדרים + טלפונים "תג"ם" 03-440469 13525008א

● להשכרה 2 חדרי משרד + מזגן 03-252518 13535608א

● להשכרה בשלום-המלך 2 1/2 ... 03-265484 13573608א

● אני מעוניין לרכוש משרד / דירה למטרת משרד 03-355427 150616083

● בשכ"ה 3 חדרי משרד + טלפונים 03-615322 172410083

● להשכרה ... 350 מ"ר ... "קוראל" 03-292616, 03-288943 172705083

● ברמת-גן, ... 480 מ"ר ... "קוראל" 03-292616, 03-288945 172749083

● להשכרה ... 3000 ... "קוראל" 03-292616, 03-288945 172841083

● בשכ"ת 150 מ"ר משרדים + ... 03-478539 (לא בשבת) 182704083

● דרוש משרד בהרצליה פיתוח + טלפון להתקשר: 052-77675 183531087

● למכירה משרד ... 03-229029 183903087

● בבית התעשיינים ... 55 מ"ר, ... 195800083 052-558816

● "בשכ"ה ... 03-451319 201743083

חנויות

● לשכירים הלוואות ... 10.00-14.00 03-281026 13552708א

● הלוואות כנגד שעבוד רכב או ... 13594708א 04-641475 .03

● לשכירים: הלוואה מיידית ... 03-450302 03-464083 17541112א

אוהלים

● להשכרה ... 03-460380, 08-471789, 08-476823 171102083

ליסינג

● ... 03-784461 175936123

● ... 21554705א

● ... 04-587170, 03-747704 170022083

מכרזים

● בהזדמנות ... 240655 21311305א

● ... 21358605א 03-918976

● ... 21490405א

● ... 21503105א

● ... 21535205א

● ... 22023305א 03-358498

● ... 22025605ב

● ... 13472908א

● ... 13492408א 03-774621

● ... 13501108א

● ... 13512908א 03-623681

שירותים

● "אדם לשירות אדם" לבנים + קשישים עם כל הלב ... 03-447660 20064208א

אוטו / רכב

● תמר: עשה שלשים ... 03-985092 21294805א

מטבחים

● 3 מקטנה ... 067-20917 170200083

● ... 02-719151 170233083

● טיול צעירים לאירופה 14 יום בקיץ 1,200 ש"ח לפרטים בערב 17581112א 052-20695

● טיול צעירים לאירופה 14 יום בקיץ 1,280 ש"ח לפרטים בערב 193648083 052-20698

עבודה

● ... 03-596696, 052-444855 170357083

● ... 04-673098, 04-674242 170630083

● ... 03-787675, 03-7514202 170426083

● "אקספרס" ... 03-379615 170508083 03-376316

● ... 03-652760 172942083 03-659021

● ... 03-391160 173216083

● ... 052-52094 183838087

● ... 194737083 052-548291

● ... 194888083 052-540791

● ... 03-624028 195202083

● ... 20043208א 052-543641

● ... 052-64144 201208083 052-64088

● ... 201842083 03-402069

● ... 03-747086 202840083

● ... 143747083 053-50684

● ... 03-736253 143935083

● ... 165718083 03-425995

● ... 03-233082 182440083

● ... 182518083 03-280493

● ... 03-447924 170855083

● ... 03-490757 170927083

● ... 182904087 052-451669

● ... 183026087 03-440487

● ... 08-232948 183103087

● ... 052-27927 052-27328 183211087

● ... 183244087 052-456880

● ... 201359123 03-656942

● ... 03-311245 20184912א

● ... 052-456888 183316087

● ... 194238083 250-35542

● ... 052-20720 194324083

● ... 052-444211 194423083

● ... 194447083

● ... 194528083 052-84858

● ... 03-478316 194552083

● ... 052-46282 194616083

● ... 052-63805 1975 .1600 19513708א

● ... 03-413114 19542508א

● ... 03-480555 19545508א

● ... 03-743710 20083008א

● ... 03-491458 03-884063 .6274 201303083 03-291944

שידוכים

● עלוני "קשר" לפנויים/ות, הדרך הישרה והנוחה להכיר בני זוג — להמשהו — חייג/י עכשיו 03-732859, 04-446023 לעלונים ארציים 21222905א בשבת

● עלינו הזוק הקים, יכול כל אדם להכיר על עצמו "שרכי". ... "קשר" — להמשהו — חייג/י עכשיו 03-732839, 04-446023 21234405א

● עצות רבים ... 03-732859 21290205א

● שירות לקבלת מודעות ללוח הארצי בראה שלוחי לת.ד. 16009 ת"א צ'ק/המחאת ראי לפי 3.5 ש"ח למילה (מינימום 8) והמודעה תפורסם ביום ששי הקרוב. 163954083

הלבשה והנעלה

● ... 65 ... 19.00-16.00 ... 180300123

בתים

● ... 03-596599 ... 18051612ג

מזון

● ... 202840083

אופניים / רכב

● רוק ... 036 ... 03-396 ...

מוזיקה

● מיסדה "מנדי" "לייר" המכלית ארצו 03-496099 165351083

● ... 03-328494 174817123

● למכירה אקורדיון ... 03-234378 17482312א

● גיטרות קלאסיות ואקוסטיות בארוה 482208 17501312א

● מיקסר 4 ערוצים וולנר 482208 17503212א

● בנדליין מחושל וולנר 482208 17505612א

● למכירה אורגן, מיגל קשותיים 03-482208 אוקטבות 5 1/2 181838123

סירות

● מפרשית מיניסייל במצב מצוין, ... 600 ... 17462312א 057-414946

● גלגן ... 052-35425 330 ... 175318123

● למכירה מפרשית ... 03-472027 175758123

הבראה

● מבצע למפרסמים באמצעותנו קבלת מודעות, שירות ת.ד. חינם, אשראי עד 60 יום: 03-739297, 03-738707 מ-20.00-8.00 180201123

הברכות

● מתכתבים - חבר/ה לחיים למה בדרך הקשה? עלוני "קשר" עשויים להיות הדרך שלכם. ... — חייג/י עכשיו 03-732839, 04-446023 21270105א

● ... 164122083

● בת 46 + 3, באיכות, משכיל, פתוח ומורק. ת.ד. 4089 ים. 164436083

● שירות לקבלת מודעות ללוח הארצי בראה: שלוחי לת.ד. 16009 ת"א צ'ק/המחאת ראוי לפי 3.5 ש"ח למילה (מינימום 8) והמודעה תפורסם ביום ששי הקרוב. 164820083

● מהנדס אקדמאי, 42, ... 03-737771 194120083

● נאה, פנויה, ... 03-9234549 200541083

● נאה 33 ... 61226 ת"א 22629 ... 20145208א

● פנוי 28 ... 31760 ת"א ... 175759123

● ... 44/166 ... ת.ד. 792 175908123

● רווק כ"ב + דירה ... ת.ד. 10056 ת"א 175952123

● מבצע למפרסמים באמצעותנו קבלת מודעות, שירות ת.ד. חינם, אשראי עד 60 יום: 03-739297, 03-738707 מ-20.00-8.00 181842123

● נאה הגיע (42) ... 33809 ת"א 201241123

● מתנה ... 28 ... 03-53518 20144612א

גרוש/ה

● ... 16009 ... 03-732839, 04-446023 21245805א

● ... 03-991949, 03-990587 21480405א

● רווק נמצא ... 052-25057 .30 144316083

● רווק 34/170 ... 03-9229158 164408083

● גרוש 54/180 ... 03-370414 164949083

● אירופאי 61 ... ת.ד. 22178 ת"א 165209083

● ... 39/178 ... 22924 ת"א 165330083

● שירות לקבלת מודעות ללוח הארצי ... ת.ד. 16009 ... 181640083

● ... 171/ 52 ... ת.ד. 5866 חולון 19563308א

● 34 ... ת.ד. 16810/6 200726083

● אקדמאי, 31, ... ת.ד. 851 ת"א 175720123

● מבצע למפרסמים באמצעותנו ... 03-739297, 03-738707 מ-20.00-8.00 180044623

● רווק, ... 8097 ... 36/170 180516123

בן/בת זוג

● ... 03-732839, 04-446023 21280205א

● ... 03-991949, 03-990587 21470105א

● יפהפיה בהירה 1.77 / 24 ... ת.ד. 22743 143552083 61227

● רווקה 172 / 32 ... ת.ד. 37560 ת"א 144009083

● שירות לקבלת מודעות ללוח הארצי ... 16009 ... 163827083

● 46/150 ... ת.ד. 33882 ת"א 164048083

● שירות ת.ד. ... 03-379297, 03-738707 "פרסום-פון" 20.00-8.00 165607083

● 36, אקדמאית, ... ת.ד. 21359 ת"א 181330083

● אלמנה 52/168 ... ת.ד. 48555/3 ת"א 1334 206617083

● רווקה ... 36/155 ... ת.ד. 327 ... 200653083

קייטנות

● ... 03-470794 17421112א

● ... 03-282582 174842123

● ... 482208 17511712א

● ... 03-421710 181927123

חיות

● גורי ... 03-351185 17432912א

● ... 03-241474 17454712א

● ... 052-23864 17471912א

● ... 222681 17515112א

● ... 03-346017 5200 17524512א

● ... 03-485346 180426123

● ... 200 ש"ח 03-895063 181146123

שונות

● ... 052-551480 195908083

קורסים / חצי חינם

● ... 03-477725 174542123

● ... 03-424540 174741123

● ... 03-745720 174936123

מקרר

● מקרר אמקור 14 ... 769680 174526123

● ... 9321328 17513512א

● ... 250 ש"ח 478598 181359123

● ... 61 ... 721079 181743123

מכונות כביסה

● מכונת כביסה ... 150 ש"ח 03-477591 181574123

טלוויזיה / ציוד

● ... 03-9612461 174626123

● ... 03-454505 181886123

מערכות סטריאו

● ... 03-414931 175040123

● ... 03-413638 181717123

מצלמות

● ... 27 ... 227395 17521912א

רהיטים

● ... 052-558084 174509123

● ... 03-866592 174604123

● ... 03-894319 174647123

● ... 03-449287 174912123

● ... 03-740583 (598) 182101123

● ... 03-441320 600 ... 183032123

מודעפון

לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

קבלת מודעות!

לוח-פון
שרות מודעות בטלפון
03-292 777
באמצעות כרטיסי אשראי
השרות המוסלץ 1986

דרוש
שליח אחראי
+ קטנוע
למשרה מלאה (אחרי צבא)
גא לטלפן 379392

להברה מסחרית
דרושה
פקידה
לשעות אחה"צ
בין השעות 20.00-16.00
למחלקת חשבונות
טל: 824261 קו פנימי 547
לבתיה בשעות הצהריים

לעיתון יומי
דרושים
רוכשי מודעות מנוסים
לפרטים 03-824271
קו פנימי 305 (רפי)

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת.ד. 92 ירושלים 91920
משרה פנויה ח/306/86
במחלקה לכספים ת"א
דרוש/ה
מפקח/ת פעולות כספיות
הכישורים הדרושים:
א. השכלה תיכונית לפחות.
ב. השכלה רחבה בחשבונאות (תעודה סוג 3 לפחות), ונסיון בהנהלת חשבונות.
ג. ידע והתמצאות בביקורת חשבונות.
ד. ידע והתמצאות בחוקי המיסוי בתחום המוניציפאלי.
ה. כושר לניהול מו"מ.
ו. רשיון נהיגה ובעלות על רכב אישי.
מקום העבודה: תל-אביב.
הערה: העיסוק כרוך בנסיעות רבות ברחבי הארץ והעבודה בשעות לא-שגרתיות.
הדרגה המתאימה: יה"ל בדירוג האחיד או 6-9 בדירוג המח"ר

משרה פנויה 307/86
במחלקה לכספים, ירושלים נפתחת משרה של
מזכירה קורספונדנטית אנגלית
תאור התפקיד:
1. אחראית על כל הדמיות המחלקה לכספים בשפה האנגלית (עריכת תרגום והדפסה).
2. ביצוע עבודות עם משרדיות/מזכירותיות שונות.
הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית מלאה (רצוי אקדמאית).
2. יכולת לנהל תכתובת בשפה האנגלית באופן עצמאי.
3. כושר ביטוי מעולה בכתב בשפה האנגלית.
4. ידיעת השפה העברית על בוריה.
5. עדיפות תינתן למועמדות ששפת האם שלהן אנגלית.
הדרגה תיקבע לפי כישורי המועמד/ת.
תאריך אחרון להגשת מועמדות 25.5.86

המכללה למינהל
עקב הרחבת מגמת המחשבים במוסדנו
דרוש/ה
רכז לקורסי המחשב
הכישורים הדרושים
* נסיון בארגון והפעלת קורסים בתחום המחשב (קורסים בסיסיים, ניתוח מערכות ותכנות).
* יוזמה בקידום הקורסים
* כושר בניהול משא ומתן עם כוס- דות וארגונים
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים והנסיון קודם למכירות בית הספר, "בית הפקיד", רח' מאיר 44 חיפה 35055

להברה מסחרית
דרושה
פקידת חשבונות
למשרה מלאה
בין השעות 08.00-16.00
טלפון: 03-824271
לפנות החל מהשעה 10.00

למפעל טכסטיל
באזור חדרה
דרוש
מנהל ייצור
בעל נסיון
שכר גבוה
טל: 063-52472

צריך מודעה? (במחיר העיתון)
תקבל גם הפתעה טעימה
טלְלוּחַ
הקו פתוח לכל לוח
VISA
ישראכרט טל. 736471, 737794 (03)

ברוך דיין אמת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

מרת אילה ליונשטם ע"ה

אשת פרופ' שמואל א. ליונשטם יבל"ת

ההלויה התקיימה ביום ב' ג' באייר תשמ"ו (12.5.86)

המשפחה המתאבלת

השבעה בבית המנוחה רח' שלמה מולכו 5 רחביה

אנו מודיעים בצער על פטירתו של יקירנו

מרדכי קימרלינג

ההלויה תצא היום יום שלישי 13.5.86 בשעה 13.00 מבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת-ים

אבלים: אשתו: חנה קימרלינג
בנו וכלתו: ברוך ודיאנה קימרלינג
בנו וכלתו: אדם וסופי קימרלינג
אחיותיו, נכדיו, והמשפחה

השבעה בשדה בוקר 5 גבעתיים.

קבלת מודעות 24 שעות ב דחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
הלוח הארצי
חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

לד"ר אולשר אוריאל

משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

חבריך לעבודה

במלאת שש שנים לפטירתו
נתייחד עם זכר יקירנו תא"ל

אברהם ארנן ז"ל

אזכרה תתקיים ביום ראשון ט' אייר תשמ"ו (18.5.86)
בשעה 16.00 בבית הקברות הצבאי בהר הרצל ירושלים

המשפחה

להנה דורות והילדים

השתתפותנו הכנה באבלכם על מות יקירכם

אליעזר דורות ז"ל

אלישבע ויהויקים סמואל
חיה ועדי צידון
שושנה ואילן אבני

לבני מחנאי ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד במות

האב ז"ל

בית אורים

למשה פיינגולד

אתך באבלך בהלקח אביך

הרץ ז"ל

תנחומים לך ולמשפחתך

בית פורד

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר

אברהם יעקב שנבל ז"ל

הלויה תתקיים ביום ד' ה' באייר תשמ"ו 14.5.86 בשעה 11.00 מבית הלויות ברח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית-שאול

המתאבלים: בניו: משה וחיה
יוסף ויוכבד
ישראל וזהבה
הנכדים והנינים

המרכז הישראלי לניהול
בשיתוף איגוד הוידיאוטקס בישראל

יום עיון
22 במאי 1986
בתל-אביב

יישומי
הדואר האלקטרוני
בישראל -
שיקולים ואלטרנטיבות

* גישות שונות לשרותי הדואר האלקטרוני
* הנסיון שהצטבר בארץ בשימוש בדואר האלקטרוני

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 04-640678; 02-234863

מדריך הארץ

יום שלישי

משנה יומית	פרק יומי
כלים ת, יב־יג	תהלים כ־כב
הלכה יומית	**דף יומי**
קי' ס"ח קנג־קנה	סוכה כ

תורנות רופאים

הוכנת רופאים במקרים דחופים:
מיס בקו"ח עד למחרת ב־8 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
נתניה 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433500, 03־453500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35516
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־225958
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי לחץ
מטעם "מטלית"
א רדה 11.00־13.00
ב רד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.
שח"ן • שירות רפואי מהיר
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום • 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג • 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום • 218820, 218898
מוקד לילה • 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
יד ביד • אזון קשבת לילד ולהורים
תל אביב • לילך 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00.
חיפה והגליל — 229488 מ־20.00־11.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
בקור חולים — (פנימית, נשים)
שערי צדק — (כירורגית, אורטופדית, עיניים)
הדסה ע"כ — (ילדים, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
ויזה אנ"ל 52 שד' התקוה 378403
לב העיר אחד העם 69 613862
ירושלים
מרפאת רוממה המ"ג 28 523191
חיפה
תגיות הציונה 22 נ"ש 231905
חולון
ד"ר חודי מיקלוש 70 842433
בת ים
מוזר הביכה רייך 20 583360
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
ז'בוטינסקי 99 7514434
רחובות
כללית כני משה 452381
נתניה
נאות שקד מ. מסחרי אורים 53484
הקריות
הרכן ססטת מודיעין ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228.
חיפה: ימים א' ד' 19.00־16.00 רח' הספורט 14 טל' 81520

מרכזי מידע — אגף
03—432777 04—54913—121
02—528251—2

מדריך הארץ

יום רביעי

משנה יומית	פרק יומי
כלים יג־יד	תהלים כג־כה
הלכה יומית	**דף יומי**
קי' ס"ח קנו־קנח	סוכה כא

תורנות רופאים

הוכנת רופאים במקרים דחופים:
מיס בקו"ח עד למחרת ב־8 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512235
גוש דן 781111
הרצליה 052־541335
נהריה 825333
רחובות 08־451533
נתניה 5511111
חולון 803135
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433500, 03־453500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־225958
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי לחץ
מטעם "מטלית"
א רדה 11.00־13.00
ב רד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.
שח"ן • שירות רפואי מהיר
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום • 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג • 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל־אביב, מוקד יום • 218820, 218898
מוקד לילה • 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
יד ביד • אזון קשבת לילד ולהורים
תל אביב • לילך 226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00.
חיפה והגליל — 229488 מ־20.00־11.00
תורנות רופאי ויטרינר — ד"ר שיינר זאב רח' נרייסה סולד 18 ת"א
טלפון 252598

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים,פנימית, כירורגית)
ירושלים
שערי צדק — (ילדים)
בקור חולים — (א.א.ג)
הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית,עיניים)
הדסה הר"צ — (נשים, אורטופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
ויזה אנ"ל 52 שד' התקוה 378403
לב העיר אחד העם 69 613862
מוצ"ש, ויזה אנ"ל 52 שד' התקוה 378403
מוצ"ש, לב העיר אחד העם 69 613862
ירושלים
הר הזיתים הר הזיתים 287480
מוצ"ש,מרפאת רוממה המ"ג 28 523191
חיפה
כלפר מרה 1 662289
חולון ובת ים
עין יהב 2 884854
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
קופ"ח כללית המיתר 25 782537
רחובות
כללית בני משה 452581
נתניה
נאות שקד מ. מסחרי אורים 52484
הקריות
הרכן ססטת מודיעין ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00־20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228.
חיפה: ימים א' ד' 19.00־1600 רח' הספורט 14 טל' 81520

מרכזי מידע — אגף
03—432777 04—54913—121
02—528251—2

שידורי רדיו וטלוויזיה

יום שלישי

טלוויזיה

17.30 ונזכור את כולם — עם בני נוער ליום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
18.00 (ע) מהדורת חדשות מיוחדת ליום הזיכרון ודבר נשיא המדינה ליום העצמאות
18.30 חדשות — מהדורה לסיכום אירועי יום הזיכרון
18.45 טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון ופתיחת חגיגות יום העצמאות — שידור ישיר מהר הרצל בירושלים
20.00 ברכת נשיא המדינה לרגל יום העצמאות
20.15 קונצרט חגיגי שהיה בהייד פארק בלונדון, בקיץ 1985 הציון 300 שנה להולדתו של הנדל. התזמורת הפילהרמונית המלכותית של לונדון בניצוחו של אנדרה פרבן: "מוסיקה על פני המים" ו"מוסיקה לזיקוקין די־נור מלכותיים" מאת הנדל
21.00 מבט לחדשות
21.30 ברכת ראש הממשלה לרגל יום העצמאות
21.45 מסיבת ליל העצמאות — חגיגת זמר ומחול בעיירה שדרות עם אמנים ולהקות
23.00 חדשות
23.10 מצב השומר — תכנית אירוח מיוחדת ליום העצמאות עם יצחק בקראסין, אבאגולי שר־נסקי, ארם בזוך ואחרים
00.20 לתפוס את הגנב — סרטו של אלפרד היצ'קוק
02.00 פסוק של יום חדשות

טלוויזיה לימודית

09.00 היונים של יוהנן עד עצות כאן — על סרן יוהנן מנור (מילה) מקיבוץ בכבת חיים מאחור שנפל במלחמת יום הכי־פורים לאחר צליחת התעלה
09.15 ולב שוחד — עם להקת המחול הקיבוצית
09.30 שמקון אירברך מבעלות שנפל במלחמת לבנון ב־10 ביוני 1982
10.10 צלילים צעירים — "יזכור" מאת עדן פרטש, יהונתן בריק — כינור, רות מבה — פסנתר
16.00 קשת וענן — חלום ישן מרינה חרשה
16.20 שירים לבן — המשוררת בת שבע שריף עם שירה במלחמת לבנון
16.30 ארץ מולדת — המלחמה לעצמאות
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.03 צלילי בוקר
07.00 דבר ידיד "יד לבנים"
07.10 בוקר טוב — אלבינוני: אדאג'ו; מסכה הרוזים מתוך "האוויר"
07.30 טהורית מוסיקאלית — יוסף טל: קינה, לצ'לו ולנבל; פרסל: מוסיקה אבל למלכה מרי; באך: סוויטה מספר 5 לצ'לו סולו; ברליוז: הסימפוניה מס' 1, לכלייקסם; יוסף טל: "ספיר הבוס" לויה; קנטאטה
09.30 קונצרט בוקר — צבי בריוסוף: סונאטה לקלרנית ופסנתר; מוסיקה על מנואים של תומס תאליס

10.05 ... מסר פרנק "תפילה" הרכבת: "זהיזן כאמל" בוקנה הסימפוניה בסה מאגיור, לכלייקסם בריצין אורגה: "הצבי ישראל"
11.00 צפירת דומיה בת שתי דקות
11.02 המשך קונצרט בוקר
12.05 מוסיקה קאמרית
13.00 קונצרט לבוקר יום הזכרון — באך: פרטיטה מס' 2 (מוצרט); מוצארט: רביעיה בה מינור (מוצארט); שוברט: ליל הוד (הרביעיה ת"א); תו/א, ימפולסקי: סיבליוס: קונצרטו לכינור (זובל יורן)
15.00 קונצרט
16.00 קונצרט מנחה — בוקה אמצת המגה ה. פ. פאירבן: בראהמס: רפסודיה לפסנתר (ויינברג): בוקנה: סימפוניה מס' 9 (ברנשטיין)
18.30 צלילי פנטר — שוברט: אימפרומפטו אופ. 90/3 (ברנדל); ליסט: "ממגולת אשכבה" מס' 2 (ארגאג: מנדלסון: 3 פנטסיות אופ. 16 (פרחיה)
19.05 מוסיקה מקבר וכולל הודעות לקראת המרתון
21.00 קונצרט חגיגי של התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור — לערב יום העצמאות תשמ"ו — שידור חי מתיאטרון ירושלים — מנצח: מאיר ברתינו, סולה: זוכה פרס ראשון בתחרות "קול־ישראל" לזמן הצעיר — ברוסיה: תרועה לישראל, יצירת סולה: טולה: סימפוניה מס' 1
23.00 מרתון בנושא "שרשים"

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 חזה
09.05 שירים עבריים
09.30 רדיו קל
10.05 השידור היומי לבתי"ס — א) דבר שר החינוך והתרבות, יצחק נבון ליום הזיכרון לחללי מלחמות ישראל; ב) תכנית ליום העצמאות "דרך בוחה"
10.35 פרקי תפילה
11.00 צפירת דומיה בת 2 דקות
11.02 העברת טקס הזיכרון מהר הרצל
11.30 שירים עבריים
12.05 טללי המדינה המצורה
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
15.05 יחזר מה אנחנו לא צריכים — הכוונים מספרים על אלים שהי יקרי ל"ל
16.05 אין בית בלי בת על בנים — עם המשורר יגאל מוסינזון
17.10 סיפורדיו — "ערונה" — מאת מרים ילן
17.42 שירים עבריים
18.06 תן סמטן — נפל בגדוד אחד מחבריו, בשנת 1969, בבקעת הירדן
18.41 שירים עבריים
19.05 אנתולוגיה קטנה — שירים לזכר חללי מלחמות ישראל
19.30 שירותים לעולים
22.05 עם ישראל חי — זמר עזות ישראל
23.05 פרקי הלל
00.10 מרתון "שורשים"

רשת ב'

06.08 צלילים נוגים
07.00 דבר ידיד "יד לבנים" משה נצר למשפחות השכולות
07.05 הבוקר הזה
08.05 איכה היית לזמן עבר — עם ניבי הד־כואל שש סכנה ודור נפל בקרב
09.05 לזכור עליידי האור — שעה של זיכרון עם המשורר נתן יונתן
10.05 להקיף את זכרו בגוו אור
11.00 צפירת דומיה בת 2 דקות
11.02 העברת טקס הזיכרון מהר־הרצל
11.30 נזכור את כולם
12.05 לצאת מזה בחיים — עם חיילים שניצלו בנזות
13.00 בוני היום
14.06 הדידודאמה — "עקירה" — בנאת עדנה רביר
15.30 בנפול אחים — הדייל קובי קוחי על אבי שלמה שנפל במלחמת שלום הגליל
16.05 קינה על הבנים במלחמה — שיחות עם אמהות, אבות ובנים
17.05 צליים — סיפורם של מקבלי ציון לשבח
18.06 אוהבים ישנה ארץ — שירים עבריים
18.45 טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזיכרון בהר־הרצל
19.45 דבר נשיא המדינה, חיים הרצוג, ליום העצמאות
20.05 הכל עבר חבריה — עם הגיבייה המגר
21.05 תופים הם למטמים — עם שירי הספר ושירי הזמר של המשורר נתן יונתן
23.05 מושלים — ישב שסגעתיו כסמכות המדינה
01.05 היכל של מחול — מחולות עם ישראלים
03.05 כי טוב הזמר — שירים ופזמונים ישראלים

רשת ג'

06.08 שירים עבריים
07.00 דבר ידיד "יד לבנים"
07.10 שירים עבריים
11.00 צפירת דומיה בת 2 דקות
11.07 שירים עבריים
20.05 צפיות בדבס — הלהיטים הגדולים של שנות ה־40, 50, 60
01.05 היכל של מחול — מחולות עם ישראלים
03.05 כי טוב הזמר — שירים ופזמונים ישראלים

גל"י צה"ל

06.05 משירי ארץ אהבתי
06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה
07.00 דבר ידיד "יד לבנים"
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 משירי ארץ אהבתי
10.05 הוא היה ילד — ארבע שנים אחרי — עם נורית תאו"ל (גיל) יעקב אלקורי שנפל במלחמת שלום הגליל
11.00 צפירה והעברת הטקס המרכזי ליום הזיכרון מבית הקברות בהר־הרצל
11.30 אבא — עם בנים ובנות שאבותיהם נפלו במלחמות ישראל
14.05 בכל זאת לא לבד — שיקום משפחות שכולות
15.05 הוי לי הבנים — איתן הבר בספר על הבנים שנפלו
16.05 משירי ארץ אהבתי
17.00 יומן גלי־צה"ל
18.05 הצריך להמשיך ללכת — עם בתי אלמנות
18.45 טקס סיום יום הזיכרון והכרזה על פתיחת חגיגות יום העצמאות
19.45 דבר נשיא המדינה
20.05 משירי ארץ אהבתי
21.00 כבט לחדשות
21.30 לא על הלחם לבד — מוסיקה ומשחקי רדיו
00.05 מה יש — מהדורה מיוחדת ליום העצמאות
02.05 בלילה על הדשא — עם הלהקות הצבאיות
05.05 יש לי חג

שידורי רדיו וטלוויזיה

יום רביעי

טלוויזיה

09.00 ללכת אל עיר מרכב — "ציורתו המוסיקאלית של איתן אביצור על מזמור ק"ז בתהלים, הבאמר בנפסה וביום העצמאות
09.35 סרטים מצוירים
10.00 חדשות — מבזק
10.03 שטיניות באוויר — תכנית מיוחדת ליום העצמאות שהוקלטה בבסיס חיל האוויר
11.00 כנפיים — בטיסת קרב אי שם בארץ בשלכות ההכנות לגיחה מבצעית היעד — הבור הגרעיני בבגדד
12.00 חידון התנ"ך העולמי הכ"ג לנוער יהודי
14.00 מהדורת חדשות
14.15 הם היו עשרה — פרס ישראלי
16.00 ספורט — החלקה אמנותית על הקרח
16.45 דמוקרטיה במבחן — משפט ציבורי — האם המטרה מקדשת את האמצעים
17.45 לקט שירי להקות צבאיות
18.00 (ע) פרסי ישראל — טרם תעורה
18.35 (ע) תכנית בידור ואירוח ליום העצמאות הבפעם הראשונה שירים עבריים בקרבית
19.30 (ע) מהדורת חדשות מסכמת ליום העצמאות
20.00 טקס חלוקת פרסי ישראל — שידור ישיר מתיאטרון ירושלים בנמעד נשיא המדינה ובהשתתפות ראש הממשלה, יו"ר הכנסת ושר החינוך והתרבות
21.00 מבט לחדשות
21.30 חיים שכאלה — עם יפה ירקוני
23.15 בך, אדוני השר — פרק מיוחד במהדורה המשעשעת
00.15 פסוק של יום וחדשות

קול המוסיקה

07.09 אבנים שהלכתו — הפסיכיסטר...

תביעיית הליל גביעיית הליל הישראלית: סרלאטי: סונאטה ולרי ברוסקין במתכה: סונאטה אופ. 2/ 102 לצ'לו ולפסנתר (מבי הראל/ מרינה ברודסקי)
08.00 מרתון — בנושא "שרשים"
11.00 קונצרט בישורתות צעירים ליום העצמאות תשמ"ו
13.05 מרתונטר
15.00 "מרתון" — שרשים
17.05 "נוער עושה מוסיקה" תכנית מוסיקאלית בשיתוף עם מוזיאון תל־אביב משתתפים: תזמורת כלי־הקשה — מנצח: ישראל אולפנה: בסוללת נוער יפה, מתורקסטה — מנצח: נתן מרגלית; תזמורת כלי־הנשיפה העירונית שליד הקונסרבטוריון למוסיקה ברחובות — מנצח: יעקב אלמוג; תזמורת המנדולינות של קונסרבטוריון ע"ש רובין, באר־שבע — מנצח: שמואל נתנזון; "ביגבנד" שליד קונסרבטוריון קריית־אונו — מנצח: אהרון אלמלבי
19.30 מוסיקה קאמרית — הידן: רביעייה אופ. 1, מס' 1 בסי במול מאג'ור; שוברט: רביעית המלכה, רביעייה מס' 14 בדה מינור
20.30 אורטוריה — הנדל: דבורה (הגבה יהודית)
23.00 צלילי ליל — שופן: סונטה בסי מינור; מוצרט: פתיחה קונצרטים; ראוול: 5 שירים עממיים; מרתון גולה: סימפוניה לסינפוניאטה (רשת א')

רשת א'

07.30 רדיו קל
09.05 תפילה חגיגית לרגל חג העצמאות
10.30 סיפורדיו — "צער הגבול" — מאת דוד שחר
11.05 עד כאן — קטעים מערכי האירועות של "קול־ישראל"
12.05 חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
15.05 הנגב — חלום או מציאות
18.04 דיסקון הבנים — עם מנהלת אולפן עקיבא, שולמית בכבלנת, כלת פרס ישראל לחינוך השנה
19.10 יעקב שיקן — התוכנה מפרדיות
19.30 שידורים לעולים
22.05 הסקר לתמונות — מלודיות ומשוררים יהודיים בן התמונות בני הוה לכבוד יום העצמאות
23.05 זר כלניות — עם נועמה רמשר

רשת ב'

06.05 חג ברכה — שירים עבריים
08.05 היו זמנים — חידון ידע בנושאי העם, המדינה ויום העצמאות
10.05 הזוהן ביותר ליום העצמאות — עם ראש הממשלה
11.05 מלים גשביות, מלים — בשידור הקופה לחלישיית הבטש הזוהר
18.06 ביום 11 הבקודות עד רגל הדיר

הספקול הבנב ויישבון
20.05 העברת טקס חלוקת פרסי ישראל מתיאטרון ירושלים
21.05 גל נושא בתורת — שיח שרתי הבטחונות
00.10 טעם משלט — קטעים מתכניות "שאלה של טעם"

רשת ג'

06.05 חג ברכה — שירים עבריים
08.05 עם שיר הדם בלב — 12 שעות של שירים עבריים במגוון סגנונות ומקי צבים
20.05 היום אני שמח — להיטי זהב, מוסיקה לריקודים ושעשועים

גל"י צה"ל

06.05 יום לי חג
08.00 שידורונים 86 — המשדר המסורתי של גל"י צה"ל ביום העצמאות
08.05 נושך שר — פתיחת המשדר
08.30 שרה חוזון עם דודו זכור בתכנית לילדים
10.00 גרשון רייכר ועמת חולב עם כוכבי התזמורת ישראל קומי בתכנית לחולבי העוברים
12.00 נוסח שר עם ה"כ יוסי שריד וה"כ מאיר שיטרית
14.00 דודו בריאב עם כוכבי התכנית "מה יפה"
16.00 בכתה דילברטן והנה לסלאו
18.00 אילנה דיין עם שלמה להט והמי קולק
19.00 רון שמואל ולאה עוז
20.00 אורלי יניב ויורם ארבל — שטרים של סמרטטים
22.00 אלי ישראלי עם להקת "צורר הליל"
00.05 ציפורי לילה קלאסיות

מבצע לתושבי ת"א, גוש דן והשרון!

ב־35 ש"ח פרסם עד שתמכור!

עיתון "העיר" הוא העיתון הנפוץ ביותר בת"א, גוש דן והשרון, והוא נמסר גם לכל מי שקונה את "ידיעות", "מעריב", "הארץ" ו"חדשות".
לכן, כשאתה מפרסם ב"לוח העיר" אתה מגיע לכולם – אבל... בפחות כסף.
ועכשיו במבצע מיוחד אתה יכול תמורת 35 ש"ח בלבד לפרסם את מודעתך שוב ושוב אפילו במשך חודש ימים.
מודעתך תתפרסם בכל יום ו' בעיתונים "העיר", "צומת השרון", ה"הארץ" ו"חדשות" ובנוסף: ביום ג' בתפוצה הארצית של "הארץ" ו"חדשות". קח יותר קוראים, תן פחות שקלים.
פרסם ב"לוח העיר" ב־35 ש"ח עד שתמכור!

והמודעה שלך מגיעה גם לקוראי "ידיעות"
גם לקוראי "מעריב"
גם לקוראי "הארץ"
גם לקוראי "חדשות"

לוח העיר

לוח צומת השרון
מתפרסם גם ב: הלוח הארצי הארץ חדשות

מודעות מתקבלות: במשרד הראשי, רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261, ובכל משרדי הפרסום. מתקבלות הזמנות באמצעות כרטיסי אשראי.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חשבון נפש של חתום על מגילת העצמאות

מאת משה קול

ישראל בת ה־38 יכולה להתברך בהישגיה הרבים והחשובים. הרשת החינוכית על כל דרגותיה וגוניה מרשימה ביותר. המחקר המדעי זכה בהכרה בין־לאומית. צה"ל הוא מגן נאמן ובטוח למדינה. זאת הוכיח במלחמות ומאז התקדם עוד יותר. הכלכלה שלנו היא ברמה הראויה להתברך בה. מפעלי בריאות וסעד יכולים להשוות ברמתם לאלה של המתוקנות שבמדינות. במשך השנים קלטנו עולים רבים מגלויות שי התחסלו או העומדות להתחסל, ותוד ליד השיתוף הבין־עדתי מתנהל יפה. יידרש עוד זמן, אולם יש מיזוג בין עדתי ובעיקר בישואים בין בני עדות שונות. הוקמו עיירות פיתוח ומאות ישובים חקלאיים: מושבים, קיבוצים, כפרי נוער ואף ישובים קהילתיים. ישראל היא ארץ תיירות ומפעלי התיירות שלה הם בדרגה בין־לאומית. ולא מניתי את כל ההישגים.

בלא לעמוד על הכישלונות והשי לילה התמונה איננה שלמה. הכישלונות מציקים מאוד. אני מרגיש כי יש פער בין חלומי בזמן יסוד המדינה למציאות ימינו אלה.

אין ספק כי בעייתנו המרכזית היא העדר השלום עם שכנינו. לעובדה זו השלכות מרחיקות לכת על תחומים רבים של חיינו. שכנינו הערבים טרם השלימו עם קיומנו, אף כי יש התקדמות־מה בהכרתם שישראל היא עובדה. שיש להשלים איתה. במחנה הערבי שוררת תחרות בין הקיצוניים, והטרור קובע במידה רבה את הנכונות או אי הנכונות לנהל איתנו מו"מ לשלום. בתחום זה השלום עם מצרים הוא ההישג החשוב והמרשים. למרות הקרירות ביחסי שתי המדינות. שלום זה הוא אבן פינה לקראת סיכויי שלום בעתיד עם שאר שכנותינו. במצרים נצפות התפתחויות מדאיגות: המתנגדים המוסלמיים המוסלמי ההותר תחת המשטר ותחת השלום איתנו גם יחד, המצב הכלכלי, גידול האוכלוסיה — כל אלה מדאיגים את העולם המערבי וחייבים להדאיג גם אותנו. הוויכוח על טאבה הוא מכשול שמד כבר צריכים היינו לסלקו בפשרה הוגנת ורצון טוב.

המו"מ עם ירדן הוא בעייתי לפי שעה, כי המלך חוסיין חושש מהפלשתינאים המפולגים והנכונים לרצוח זה את זה. מלחמת לבנון היתה כישלוננו הגדול. שילמנו מחיר יקר ואנחנו מוסיפים לסבול מתוצאותיה. המצב בסוריה קשה, ובעיותיה הפנימיות עלולות לדחוף אותה גם לעימות איתנו, אף כי קשה למדינה ערבית כלשהי לצאת ל־ מלחמה בישראל בלי מצרים.

שלום עם הפלשתינאים

במשך כל שנות קיום המדינה גרסתי כי בלי פתרון לבעיה הפלש־ תינית לא ייכון שלום באזורנו. הפלשתינאים הם עם אומלל. מנהי־ גיו מן אל חוסייני, דרך שוקרי ג'אמר עראפאת ומתנגדיו כיום, לא השתנה אצלם הרבה. תמיד המתונים נרצחים. אולם גם אצלנו במשך שנים רבות לא היתה מודעות למרכזיות הנושא הזה. אפילו לגבי ערביי ישראל לא היתה הבנה שיש לשלבם בחיי הכלכלה והחברה, כדי שידגישו שישראל היא מדינתם ולא יירתמו לזרועות הפלשתינאים בגדה וב־ רצועה.

עלינו לדעת כי השלום עם הפלשתינאים יתבע מחיר; נצטרך לשלם, אך השלום כדאי. עלינו להיות נכונים לנהל מו"מ עם כל גורם פלשתינאי הרוצה להיות איתנו בשלום ולנטוש את הטרור. אל נתפס בביוגרפיות של הנכונים לשבת איתנו לשיחות. מי שנכון לקבל עקרונות אלה, לא חשוב אם היה באש"ף אם לאו. הסתבכויות רבות בחיינו ובחברתנו באו עלינו בשל העדר שלום. הטרור הערבי משרת גם את הקיצוניים בישראל המדברים על מלחמה ממושכת עם הערבים לדורות. טוב שהממשלה רואה חשיבות בפיתוח השטחים בי־ הודה, שומרון ועזה, ובמציאות הון בין־לאומי למטרה זו. אבטלה נרחבת בשטחים עלולה להרבות מרור, יאוש וקיצוניות.

מודעות למרכזיות הבעיה מחייבת הסקת מסקנות במדיניות הפנים שלנו. המתרחש עתה בחברון, ההפ־ גנות והפגנות־הנגד, הוא בניגוד גמור למדיניות נבונה. קריית־ארבע נבנתה כדי לאפשר דו־קיום בין חברון המאוכלסת ערבים (50 אלף) ובין חברון היהודית. ברכות שרי הליכוד למתגוללים הרוצים לחדור לחברון, הן היפוכה של מדיניות נבונה. ההסתה של חברי התחייה משרתת את הקיצונים במחנה הער־ בי. גוש־אמונים, על המתנחלים שבמ־ חה בשורותיו, המכוון את שרי היל־ כוד והמונהה הדתי לפלגיו הוא מכשול גדול לשלום. הפגע ששמו כהנא הוא הוכחה אילו קרץ ודרדור הצמתנו.

מאז קום המדינה גברה תלותנו בארה"ב. כל הדיבורים על התקדמות לקראת עצמאות כלכלית חדלו. וואשינגטון יודעת כי היא יכולה להכתיב את תנאיה לישראל והיא עושה זאת, אם גם בכפפות של משי. יש לנו גם אינטרסים משותפים. אולם שוכחים אצלנו מה פירוש התלות הזאת של מדינה קטנה כישראל. ומה חושב עלינו האזרח האמריקאי. בעיקר כאשר תדמיתנו נפגעת קשה בשל גילויים לא נעי־ מים ושליליים.

התדמית הישנה בשנותינו הראשונות התפוגגה. פעם שומעים וקוראים עלינו כאילו אנו מעורבים בריגול באה"ב, פעם כשאנו עוס־ קים במשלוח נשק לחומייני. פעם בגילוי פושעים ומוכרי סמים ישרא־ אלים במחנה היורדים המונה עשרות אלפים בארה"ב. תדמית המדינה כמייצגת אידיאלים ותורות חברתיות מתקדמות, נשחקה במידה רבה. היר־ ידה מישראל של בניה ובנותיה, היא מכת המכות שבאו עלינו. אך לא עורכים אצלנו חשבון נפש כן כאשר לסיבות התופעה הזאת.

הכפייה הדתית שהחמירה בשנים האחרונות פוגעת קשה ביחסי העם היהודי עם ישראל. מפירים אצלנו את ההתחייבויות שקיבלנו במגילת העצמאות. מי פילל שיהודים המשר תייכים לזרמים הגדולים ביהדות העולם למדינת היהודים יהיו מנו־ דים בה, והרבנות הישראלית השו־ אבת סמכותה מהמדינה תתקלס בהם. תרדוף אותם ותמנע הכרה מרבניהם? העדר פלורליזם דתי הוא מכישלונותינו הגדולים. הדת ביש־ ראל נסחרת במו"מ מדיני וסיעתי, ומשמשת אמצעי לסחיטת כספי רב כדי לקיים מוסדות חרדיים אנטי־ ממלכתיים ושונאי־ציונות. הכפייה הדתית האורתודוכסית מרחיקה יהו־ דים רבים מישראל.

העלייה בשפל

משבר קשה פוקד את התנועה הציונית. העלייה הידרדרה לשפל שלא היה דוגמתו. הדיונים בהנהלת הציונית ובוועד הפועל הציוני לא שינו דבר. ההחלטה על מצוות ציונית מחייבת עלולה להישאר על הנייר. המושג הגשמה ציונית הוא כיום נחלת מעטים. ההתבוללות בתפוצות גברה, ואף נישואי התע־ רובת.

ישראל איננה מושכת יהודים לחיות בה. הסיבות העיקריות לכך הן: המשך המלחמה והטרור, הכפייה הדתית, המשבר הכלכלי והאבטלה, התופעות השליליות בחברתנו המש־ תקפות יום־יום בעיתונות העולם, ואי רצון בחברתנו לקלוט עולים. האימרה כי ישראל רוצה עלייה אבל איננה אוהבת עולים, נפוצה בכל הגלויות.

העלייה מברית המועצות הצט־ מצמה לבודדים, העלייה מהמערב זעירה, ואינו בהתחסל גליות, אולם רוב היהודים מגלויות אלה לא באו אלינו. עתה חזרת התופעה בישוב היהודי־הציוני של דרום־אפריקה.

המשבר הפנימי מחריף. הקיטוב העמיק, וצודקים האומרים כי הסכנה הפנימית גדולה מהחיצונית. נשיאנו חזר על דברים אלה. אולם דבריו אינם חודרים ללבבות.

המצב המוסרי מדאיג אף הוא. דו־ כות דו"ח ועדת בייסקי. ויסות המניות על ידי הבנקים היה שוד כספים מאזרחי המדינה, ושוד הנעשה באמצעות התחייבות הממשלה לתת ערבות למניות אלה לכשיבואו לפדיון.

תנועת העבודה היתה תמיד מגדלור לחברה הישראלית. אורחות החיים בקיבוץ ובמושב, מוסדות העזרה ההדדית, ובעיקר קופת־חו־ לים, המשק ההסתדרותי שהאריץ את פיתוח המדינה — כל אלה העלו את קרנה בקרב תנועת העבודה בעולם ובקרב המחנה הציוני שראה בהס־ תדרות העובדים ארגון אחראי ובעל תוכן חברתי יחיד במינו. הנה השנה חזינו במפולת בסולל־בונה. וגם המתרחש בבנק הפועלים לא תרנין את לבותינו. אבנתו היינו גורם חשוב בשכנוע התנועה הציונית הכללית בעולם לתמוך בהסתדרות העובדים נגד ניסיונות "השבירה" של הרוויזיונים. מה שקרה לקרנות התנועה הקיבוצית שנכשלו בעסקות עם מניפולטורים וסרסורים, היה מרכא לא רק מבחינתה של תנועת העבודה אלא אף מבחינתו של הציבור הרחב.

לאן צועדת הצמיחה

תלות משקנו בעבודה ערבית מהשטחים היא הוכחה לכך. ששוק העבודה נמצא אצלנו בירידה. הע־ בודה השכירה הורדה למשקי התנ־ יישבות העובדת. נתגלו אפילו תופ־ עות שליליות של החכרת קרקע במושבים לערבים מהשטחים, כי אין רצון לעבד את המשקים בעבודה עצמית.

משבר חמור פוקד עשרות מו־ שבים. הודעות השרים כי יש במ־ דינה יותר מדי חקלאים ויש לקצץ בנטיעות, מרכאות. זו הוכחה שיצי־ רתה המפוארת של תנועת העבודה והציונות נמצאת על פרשת דרכים. המשבר הפוקד את עיירות הפיתוח בשל האבטלה הגוברת, סגירת מפעלים, עזיבת הדור הצעיר, מע־ מיד את קיומן בספק.

יש ענפי משק חשובים שעובדים צעירים אינם רוצים להשתלב בהם, כי ההכנסה מעבודה זו איננה נראית להם מספקת. מאידך, מפסדים אלפי עובדים בעלי משפחות, שלא נש־ קפת תקוה כי ישתלבו בעבודה במפעלים אחרים. יש המעדיפים לקבל קיצבה מהביטוח הלאומי וב־ לבד שלא לעבוד. יש ענפים חשובים שיוצאי צבא אינם רוצים לעבוד בהם.

האם מישהו בודק לאן צועדת "הצמיחה"? אסור שהיא תהיה מק־ סם־שווא, שיאוש צעירים ויגרום גי־ דול בירידה. יש להבהיר פחות ולהת־ כנן יותר — תעשיות וענפי משק עתידיים ומבטיחים.

התחרות בין השרים על הצהרות ללא כיסוי מערערת כל אמינות. חי־ זוק של מנהיגי תנועת העבודה אחר המפלגות הדתיות המפולגות הוא הוכחה כי לא העיקרון הוא הקובע, אלא האופור־ טוניזם, המסוכן לכל חברה הנוהגה תנועתית.

על פי הסקרים, אילו נערכו היום בחירות אלילי היו התוצאות דומות לאלה של הבחירות האחרונות לכנסת. יש בכך כדי להוכיח כי הגי־ לויים השליליים בתנועת העבודה אינם מקרבים אליה את מי שהצביע בשביל הליכוד. במצב זה, המאמץ להקים גוש ליברלי מרכזי ראוי לעידוד. שכן גוש כזה עשוי לשנות את המפה הפנימית. ואולי ישמש גורם בקידום תהליך השלום והב־ ראת הכלכלה והחברה.

מצב רוחי קשה במלאות 38 שנים למדינתנו. אני מתפלל לימים טובים יותר. עד שנת הארבעים למדינה. אולם אין להסתפק בתפילות ובת־ קוות; יש לתת יד לתהליך השיקום. אל נשלים עם המציאות הקיימת, כי היא מסכנת את עתידנו. מדינת היה־ הודים נועדה להיות יותר יפה, יותר צודקת, יותר הוגנת ויותר נאמנה לעקרונות היהדות והציונות.

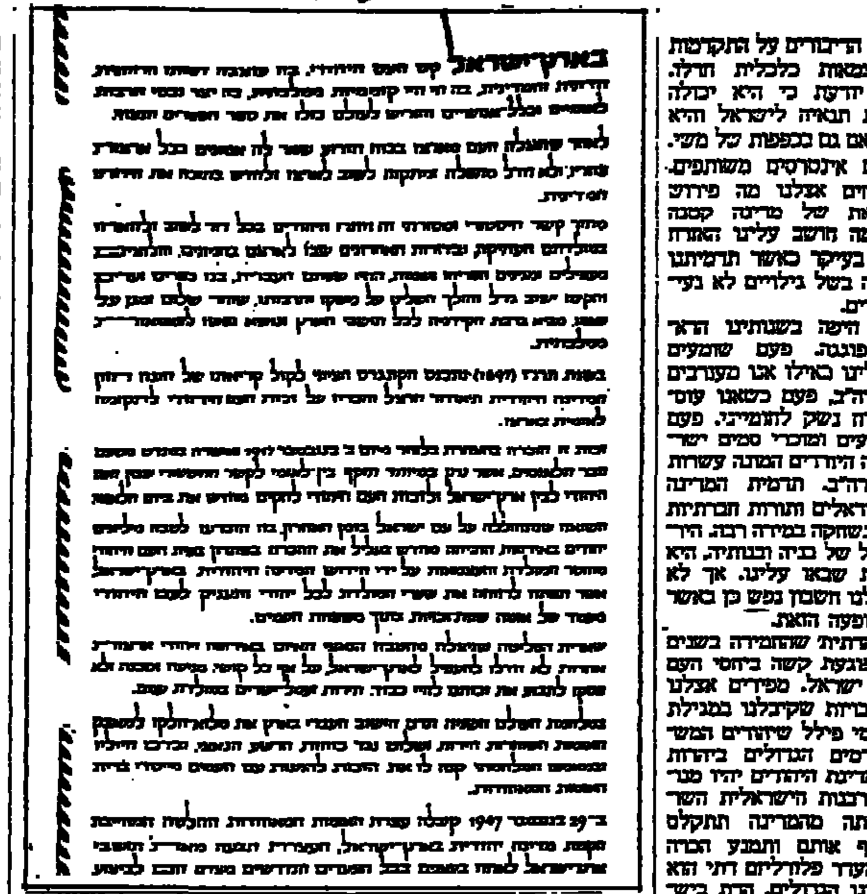

מדינת היהודים נועדה להיות יותר יפה, יותר צודקת, יותר הוגנת ויותר נאמנה לעקרונות היהדות והציונות

מכתבים למערכת הארץ

איפה היו המבקרים?

בפרשת ועדת החקירה בעניין וי־ סות מניות הבנקים נדחקה הצדה השאלה היכן היו במשך כל אותו הזמן מערכות הביקורת הפנימית והחיצונית.

משרד האוצר, בנק ישראל ושוק ההון נתונים לביקורת משרד מבקר המדינה לפחות תריסר שנים. אילו ביקורות (אם בכלל) ערך משרד מבקר המדינה ומה היו התוצאות? נכון, מבקר המדינה כתב דו"ח מיוחד בעניין ויסות מניות הבנקים אבל רק לפי הצעתה (ובלחצה) של ועדת הכנסת לביקורת המדינה. היכן היה מבקר המדינה במשך כל תקופת הויסות? העובדה שצוות המבקרים של מבקר המדינה יושב בנקודות המפתח של שוק ההון ואינו מגיב עשויה היתה להתפרש על ידי הבנקים כ"הסכמה שבשתיקה" או אפילו כאישור "כשרות" הפעולות. בנוסף לזה יש במנגנון הממשלתי גוף הקרוי "אגף הפיקוח הכללי" האמור לפעול כ"מבקר פנים" של המדינה. האם גוף זה טיפל בשוק ההון או שהיה עסוק אולי במיסות סטטיסטיות, האפשרות המצורפות לדו"חות אש"ל של פקי־ דים זוטרים?

ולבסוף מה קרה למבקרי הפנים של הבנקים, משרד האוצר, בנק ישראל ויתר הגופים? האם איפשרו להם לבדוק פעולות הויסות? ואם כן, מה נעשה בדו"חות הביקורת?

אלה שאלות כבדות הטעונות טי־ פול והבהרה; דו"ח ועדת החקירה חשף, רק את קצהו של קרחון וכידוע, רוב נפחם של קרחונים מצוי מתחת לפני המים.

בנימין גרופר
קריית אתא

קיצוב עונש ההדחה אצל עמי־הקדם

למרות חומרת המעשה שעשו מנהלי הבנקים, יש להציע לשופט הד"ר משה בייסקי ולחברי ועדת החקירה בעניין ויסות המניות, לקבוע מועד קיצוב לעונש ההרחקה מכהונות ציבוריות שנגזר עליהם.

כחוקר תנ"ך, שהוזמנתי פעם על חומרת עונש הגירוש עם ברורים בחוג לימוד תנ"ך בכלא שאטה. היה זה חוג תנ"ך יחיד במינו שהשתתפו בו גם אסירים מוסלמים. התלמידים שאלו שאלה: האם זכה קין להגינה? ישבנו ולמדנו את הסיפור בספר ברא־ אשית, מצאנו שקין שכנה עיר המה־ ליד בן — והוכרה פסק להתהלך נע ונד. כשאלתי כמה זמן נמשך עונשו של קין, ולא ידעתי להשיב. אחד האסירים הבדואים אמר, שהגירוש של הורג בן משפחה נמשך לכל היותר שבע שנים. הדברים נראו תו־ אמים לפשוטו של הכתוב.

ואמנם מצאנו בשמואל ב' פרק י"ד, שאבשלום הרג את אחיו אמנון וגורש מבית אביו שלוש שנים, אך תקופה של שנתיים נוספות לא ראה את פני אביו. לאמור: העונש הגדול לתקופה של חמש שנים. אחר כך מצאתי אצל האנתרופולוגים, שאותן דרגות עונש קיימות בקירוב גם אצל עמי־טבע באפריקה.

יוצא, שכל עונש גירוש יש לו קצבת זמן. אם נתרגם את תפישת הצדק הטבעי לעניין האקטואלי של גירוש מנהלי הבנקים מתפקידיהם, הייתי מציע לד"ר בייסקי ולחבריו ללמוד ממנהגי עמים ולקבוע קיצוב של עונש.

פרופ' חיים גבריהו
ירושלים

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונ־ טה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפת דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט פו־ ליטי רב עוצמה. שזכה בפרס ה"אוסקר" כסרט הזר הטוב ביותר.

זכרונות מאפריקה (שוקי) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבוים ע"י סידני פולק כהד־ מבסה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרחיב את הלב.

הכבוד של פריצי — (מקסים) קו־ מדיה שחורה של ג'ון יוסטון על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בב־ רוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

מסע עסקים של אבא (פריז) — סרט יוגוסלבי נעים, על ההתהפכות העוברות על משפחה בשנות החמישים

חזרה לעתיד (סינמה 2) — סרטו של סטיבן שפילברג, על נער החוזר לעבר כדי לשנות את עתידו. מתאים לכל הגילים.

ירושלים

זכרונות מאפריקה (כפיר) — ראה שוקי ת"א.

הסיפור האמיתי (בנייני האומה) — ראה גורדון ת"א.

חיפה

זכרונות מאפריקה (אורה) — ראה שוקי ת"א.

הסיפור האמיתי (שביט) — ראה גורדון ת"א.

מסע עסקים של אבא (קרן אור המחודש) — ראה פריז, ת"א

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 14.5
תיאטרון הבימה
תבות ברחוב שינקין: 21.00
הפרידה: 21.00
התיאטרון הקאמרי
חוות החיות: מהזמר מליטי 20.30

לוח בתי קולנוע

תל־אביב
אורלי — פירמידת הפחד 7.15, 9.30
אלנבי — השוטר מבחוזן 7.15, 9.30
אסתר — נאויה 7.15, 9.30
בית לסין — פאנרגנר 11.15 בלילה
בן יהודה — ניפגש בסיבוב 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמיתי 7.15, 9.30
גת — פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30
דקל — בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
הדייב און — כוח הדלתא 7.15, 9.30, בלהט התשוקה 12.00
הוד — רמבו 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שורת המקהלה 7.20, 9.45
חן 2 — מרגלים שכאלה 7.20, 9.40
חן 3 — שנת הדרקון 7.00, 9.40
חן 4 — באמי בגן 7.20, 9.40
חן 5 — תרגיל לרופאים מתחילים 7.30, 9.45
לימור — שיכרון חושים 7.15, 9.30
לב 1 — גברתי המאמן 7.30, 9.45
לב 2 — סיפורו של גלן מילר 7.15, 9.30
מוגרבי — שיגעון הנעורים 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — זיוף הנדי 7.30, 9.30, 9.00 סרט לילה (הוכנה בפסטיבל אובהאוזן)
מקסים — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
מרכז ההוויה הישראלית — "ההוויה הישראלית" (בעברית) 10.00, 5.00, 10.00 (באנגלית) 9.00, 12.00, 6.00, 8.00 (בגרמנית) 7.00 הכבוד של פריצי 9.50
סמדר — ראויל 7.15, 9.30
סינמה 1 — אינדיאנה ג'ונס 7.15, 9.30
סינמה 2 — בחזרה לעתיד 7.15, 9.30
פאר — חלומות מתוקים 7.15, 9.30
פריז — מסע עסקים של אבא 7.00, 9.30, הפרחחים 11.30 בלילה
צוותא — חייל הלילה 8.00
צפון — אלני 7.00, 9.30
שוקי — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת — להב משונן 7.15, 9.30
הפנה (המחודש) רמת אביב — מים מים 10.00, 12.00

כפר סבא
חן — תלמידה ומשתלת 7.00, 9.15
שגל — ניפגש בסיבוב 11.00 בלילה

נצרת עילית
מתנס בריקוביץ — לילות לבנים 8.30

חולון
ארמון — התפוח המכבי 7.00, 9.30
מגדל — פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30
מתנס קריית שרת — גשר צר מאד 7.15, 9.30, גשם מגדל 12.00 חצות
סבוי — אינדיאנה ג'ונס 7.15, 9.30
וינה — ניפגש בסיבוב 5.00, 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון — כוח הדלתא 7.00, 9.15
אור גיל — תרגיל לרופאים מתחילים 7.15, 9.30
אוריון: אור 1 — בעקבות אוצר הנילוס 7.30, 9.30
אור 2 — צוחק מי שצוחק אחרון 7.30, 9.50
אורנע — גברתי המאמן 7.00, 9.15
בנייני האומה — הסיפור האמיתי 7.00, 9.15
הבירה — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
כפיר — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
מיטשל — שיכרון חושים 7.00, 9.15
סינמטק — הבו ואיש השלג 8.00, מטריות שרבורג (אולם הקטן) 8.00, (אולם הקטן) 10.00, מבצים 10.30, מונטי פיטון — משהו שונה לגמרי 12.15
עדן — רמבו 7.00, 9.00
סמדר — בוקר כי 9.15
ריון — נאויה 4.30, 7.30, 9.30

רמת השרון
כוכב — ב"ס לאסירים מתחילים 10.45

רמת־גן גבעתיים
אואזיס — התפוח המכבי 7.00, 9.30
אורדע — ניפגש בסיבוב 7.15, 9.30
ארמון — מרגלים שכאלה 7.15, 9.30
הוד — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
מקס (כפר המכביה) — ראובן ראובן 7.00, 9.30
לילי — שיכרון חושים 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — שורת המקהלה 7.20, 9.40
גן 2 — מסע עסקים של אבא 9.30
גן 3 — פעמיים במשך החיים 7.30, 9.40
גן 4 — להב משונן 7.20, 9.40
רמת גן — רמבו 7.15, 9.30
שמיס — כוח הדלתא 7.15, 9.30

רחובות
בית העם — כוח הדלתא 8.00
הוד — זכרונות מאפריקה 9.00
חן — נאויה 7.15, 9.15, תרגיל לרופא מתחיל 11.30

נתניה
כוכור — הכבוד של פריצי 9.15
שרון — סוניה האדומה 9.15

בת־ים
אורנית — ניפגש בסיבוב 7.15, 9.30
עצמאות — אינדיאנה ג'ונס 7.15, 9.30

חיפה והסביבה
אורה — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי — פעמיים במשך החיים 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — רמבו 7.00, 9.15
ארמון — מי מפחד מהשבן פזול 6.45, 9.00
חן — גברתי המאמן 6.45, 9.00
סינמטק — [illegible]
עממי — שנת הדרקון 7.00, 9.15
עצמון — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
פאר — מרגלים שכאלה 6.45, 9.00
קרן אור המחודש — מסע עסקים של אבא 6.30, 9.00
רון — אינדיאנה ג'ונס 6.45, 9.00
שביט — הסיפור האמיתי 7.00, 9.00

רב גת
רב גת 1 — שורת המקהלה 7.00, 9.15
רב גת 2 — נאויה 7.00, 9.15

קריות (חיפה)
אורות — משאלת מוות מס' 3 7.00, 9.15
בית העם — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
היכל — כוח הדלתא 9.15
ניצן — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
סביון — גברתי המאמן 7.00, 9.15
ספיר — צוחק מי שצוחק אחרון 7.00, 9.15

פתח־תקוה
היכל 1 — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
היכל 2 — כוח הדלתא 7.00, 9.30
היכל 3 — שיכרון חושים 7.00, 9.30

הרצליה
דוד — ניפגש בסיבוב 7.15, 9.30
היכל — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
תפארת — להב משונן 7.15, 9.15

עפולה
היכל התרבות — מבצע יהונתן 11.00 בלילה

חדרה
הדרה — תרגיל לרופא מתחיל 7.00, 9.15
חן — תפילה למוות 7.00, 9.15

נס ציונה
מסדה — קומנדו 1 11.45

מוסף מיוחד
היצוא הישראלי ופרסי היצוא
יופיע
בסוף חודש מאי 1986
הכולל בתוכו חומר מערכתי, תמונות, מודעות פרסומיות ומודעות ברכה ליצואן המצטיין.
על מנת להבטיח את השתתפותכם במוסף היצוא נא לפנות בהקדם למר שלמה גינזבורג טל' 03–824261 או אל משרדי הפרסום.

אוניברסיטת תל־אביב
המרכז לפיתוח על־שם פנחס ספיר
ליד אוניברסיטת תל־אביב
מתכבד להזמין את הציבור
לערב עיון שיוקדש לנושא
הכלכלה השחורה
משתתפים
פרופ' צבי זוסמן
אוניברסיטת תל־אביב
מר אברהם צרפתי
המשנה לנציג מס הכנסה
ד"ר יעקב קונדור
חוקר במרכז ספיר
ח"כ אליהו שפייזר
יו"ר הוועדה לענייני כלכלה
מנחה:
פרופ' אלחנן הלפמן
מנהל מרכז ספיר
ביום חמישי, ו' באייר תשמ"ו, 15.5.86 בשעה 19.00,
אולם אפטר, בנין נפתלי, אוניברסיטת תל־אביב.

בשכ"ח
במרכז תל־אביב
חנות לתיירות
5 קוי טלפון
בפרטים 03-625039
ובערב 03-414994

למכירה
בנין משרדים נפרד
1000 מ"ר
במרכז תל אביב
"נכסי־רזים" רפי ברוורמן
03–611194/5

להשכרה
1000 מ"ר משרדים מפוארים
ברמת גימור מעולה
כניסה מיידית
"נכסי־רזים" רפי ברוורמן
03–611194/5

למכירה
300 מ"ר משרדים יפים
מושכרים בשכ"ח
הכנסה טובה
"נכסי־רזים" רפי ברוורמן
03–611194/5

קבלת מודעות 24 שעות ב־ דחף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
הבוקר הארץ / חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

Uno
Regata
DUCATO

בדוק והשווה.

פיאט שווה יותר ועולה פחות

FIAT Uno

דגם	נפח מנוע בסמ"ק	מחיר כולל מע"מ
אונו פייר	1000	14,376 ש"ח
אונו 60	1100	15,445 ש"ח
אונו 70 SL	1300	17,136 ש"ח
אונו טורבו	1300	24,220 ש"ח

המחירים כוללים מע"מ ללא הפקדה ואביזרי רישוי.

FIAT Regata

דגם	נפח מנוע בסמ"ק	מחיר כולל מע"מ
רגאטה 70	1300	18,963 ש"ח
רגאטה 70 אוטומט	1300	20,665 ש"ח
רגאטה 85 אוטומט	1500	27,209 ש"ח
רגאטה 100 S	1600	27,715 ש"ח
רגאטה 70 סטיישן	1300	19,596 ש"ח
רגאטה 100 סטיישן	1600	27,956 ש"ח

FIAT Ducato

דגם	נפח מנוע בסמ"ק	מחיר כולל מע"מ
מסחרית סגורה בנזין	2000	27,810 ש"ח
מסחרית סגורה דיזל	2500	32,692 ש"ח
מסחרית לנוסעים בנזין	2000	30,478 ש"ח
מסחרית ארוכה גג מוגבה	2000	34,480 ש"ח
מסחרית קבינה כפולה	2000	30,829 ש"ח
מסחרית קבינה כפולה דיזל	2500	35,820 ש"ח

1 באיכות
1 באשראי
1 בחיסכון
1 בבטחות
1 באספקה

50% במזומן
היתרה בתשלומים חודשיים
בהתאם ליכולתך!

FIAT
פיאט. טכנולוגיה בתאוצה